SZACHISTA

pod redakcją Henryka Friedmana

LWÓW 1938

11

SPIS TREŚCI »SZACHISTY«

Rok 1938

(Cyfry wskazują paginację).

DZIAŁ LITERACKI

I. Artykuły bieżące i historyczne

Dr. Alechin i jego konkurenci 1
Z działalności Pol. Zw. Szach. 18, 81
Życie szachowe Łodzi 30
Jak graliśmy w Monachium w r. 1936? 38
17 zwycięstw naszych olimpijczyków 38
Życie szachowe Lwowa 47, 79
List z Łańcuta 95
Szachiści K.P.W. u mety 111
W pięćdziesięciolecie zgonu Zuckertorta 117
Z za kulis mistrzostwa świata 116
Szachy w Sowietach 12
100 lat urodzin Winawera 118
Sonia Graff w Warszawie 120
Klasyfikacja polskich mistrzów 138
Mecz Dr. Alechin — Flohr? 80
Mecz Keres — Stahlberg 101
Turniej o mistrz. Kresów Płn. Wsch. 23
Turniej o mistrz. Armii Polskiej 24
Turniej drużynowy w Białymstoku 97
Turniej o mistrzostwo Wielkopolski 110
Turniej o mistrz. Warsz. Klubu Szach. 109
Turniej międzynarodowy w Łodzi 33, 49
Turniej międzynarodowy w Lublanie i Margate 66
Turniej międzynarodowy w Neapolu i Nowym Jorku 67
Turniej w Noordwijku 102
Turniej w Harzburgu 104
Turniej szampionów świata (AVRO) 121
Turniej matadorów szachownicy (AVRO) 153
Paul Keres i Rubin Fine 169
Turniej eliminacyjny o mistrz. Polski 137
Turniej eliminacyjny w Krakowie 180
Życie szachowe na Pomorzu 181
Życie szachowe w woj. Kieleckim 181
Turniej w Warszawie okł. Nr. 5. 5, 6, 168
Turniej międzyszkolny w Warszawie okł. Nr. 1
Turniej o mistrzostwo Pomorza okł. Nr. 9
Ogólnopolski turniej P. P. W. okł. Nr. 11
12 lat turniejów o m. Poznania okł Nr. 5
3 partie ś. p. Wojciechowskiego okł. Nr. 2
Przed olimpiadą w Argentynie okł. Nr. 12
Mecz Euwe — Botwinnik? okł. Nr. 12

II. Artykuły teoretyczne

Ciekawe przeróbki 9
Jak zremisować? 96, 108
Fundamentalne zasady gry pozycyjnej 133
Z doświadczeń w grze koresp. 13, 25, 42, 59
Rozstrzygnięcie I. międzyn. konkursu dwuchodówek 139
Rozstrzygnięcie III. międzyn. konkursu samomatów 140
Sprawozdanie sędziego Janusza Fuxa 140

III. Rozmaitości

Partia, która trwała 23 lata i 4 miesiące 7
Sensacyjny proces szachowy w Anglii 10
Nekrolog Jakuba Miesesa 10
Epidemia ślubów wśród mistrzów 11
Mistrzowski naród świata 11
Alechin gratuluje Sowietom 11
Dyskwalifikacja Stolza 12
Grob arcymistrzem? 12
Turniej Ladendorfa 26
Winter odzyskał pamięć 43
Bez komentarzy 43
Gra w szachy ma w sobie coś z mechaniki 117
Stawka wcale nie banalna 117
O bigamii w szachach 119
Nieznane dotąd wydarzenie 120
Sensacyjny mecz szachowy 136
Wesołe zdarzenie w turnieju w San Paulo okł. Nr. 2
Bogoliubow nauczycielem szach. okł. Nr. 3
Legenda hinduska okł. Nr. 5
Rozgrywki pucharowe okł. Nr. 5
Czy minister sprawiedliwości ma prawo grać w szachy? okł. Nr. 7/8
Przygotowania olimpijskie okł. Nr. 11

Sensacyjny ślub okł. Nr. 11
Szachiści przemytnikami okł. Nr. 11
Frank Marshall contra Rzeszewski okł. Nr. 11
Dr. Emanuel Lasker arbitrem okł. Nr. 11
Subwencje mecenasów okł. Nr. 11
Aktualia — Polemika okł. Nr. 12

IV. Szkice biograficzne

Śp. mistrz Antoni Wojciechowski 17
Prasa o śp. Antonim Wojciechowskim okł. Nr. 2
Hołd Zmarłemu Koledze okł. Nr. 2
Sylwetki kompozytorów
Mistrz Marian Wróbel 45
Śp. Wiktor Tietz okł. Nr. 7/8

V. Wiadomości

Wiadomości krajowe: okł. Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12. Str. 14, 15, 16, 32, 47, 80 96, 111, 130, 182
Wiadomości ze świata: okł. Nr. 1, 3, 4, 5, 6, 7/8, 9, 10, 11, 12. Str. 14, 31, 60, 120, 136

VI. Konkursy zadaniowe

II. Międzynarodowy konkurs dwuchodówek 8, 27, 44, 63, 77, 93, 106, 131, 164
III. i IV. Międzynarodowy konkurs samomatów 62, 94, 107, 132, 164
Wiadomości zadaniowe, rozwiązania zadań, wyniki konkursów, konkurs gwiazdkowy: 9, 10, 28, 45, 46, 64, 78, 79, 92, 94, 107, 132, 141, 165, 178

VII. Turnieje

Białystok 24, 97 — Göteborg 73, 101
Harzburg 104 — Hastings 4
Kraków 137 — Lublana 66, 72
Łódź okł. Nr. 3. 6, 30, 34, 49
Margate 66, 70, 88 — Mediolan 71
Monachium okł. Nr. 1, 2. 9, 36, 38
Montevideo 70 — Moskwa 7, 12
Neapol 66 — Noordwijk 102
Nowy Jork 66, 67, 89 — Rotterdam 1
Warszawa okł. Nr. 1, 5, 6. 25, 109, 163, 168
Wilno 12, 23 — Tallin 74, 163

DZIAŁ PARTII

I. Wykaz nazwisk

Alechin $^1/_2$ — Euwe $^1/_2$ 3
Alechin 1 — Euwe 0 35
Alechin $^1/_2$ — Euwe $^1/_2$ 84
Alechin $^1/_2$ — Euwe $^1/_2$ 122
Alechin $^1/_2$ — Euwe $^1/_2$ 127
Alechin 1 — Euwe 0 143
Alechin 1 — Euwe 0 148
Alechin $^1/_2$ — Euwe $^1/_2$ 156
Alechin 1 — Euwe 0 158
Alechin 0 — Euwe 1 161
Alechin 1 — Böök 0 71
Alechin 0 — Fine 1 175
Ahues 0 — Najdorf 1 39
Auerbach 1 — Kałmykow 0 13
Anglares 0 — Pogoriełły 1 42
Appel 0 — Tartakower 1 53
Appel $^1/_2$ — Frydman P. $^1/_2$ 58
Arłamowski 1 — Rubinstein E. 0 129
Barin 1 — Golc 0 99
Borkum 0 — Zabłudowski 1 100
Borkum 1 — Ginzburg 0 24
Błaszczak 1 — Wyrwicz 0 okł. Nr. 11
Böök 0 — Schmitt 1 163
Crepeaux 0 — Friedman H. 1 40
Canepa 0 — Alechin 1 70
Dzierkacz 0 — Borkum 1 100
Danneman 1 — Nowiński 0 110
Danneman 1 — Klepfisz 0 6
Dake 0 — Rzeszewski 1 90
Euwe $^1/_2$ — Alechin $^1/_2$ 3
Euwe 1 — Alechin 0 20
Euwe $^1/_2$ — Alechin $^1/_2$ 68
Euwe 1 — Alechin 0 87
Euwe $^1/_2$ — Alechin $^1/_2$ 125
Euwe 0 — Alechin 1 142
Euwe $^1/_2$ — Alechin $^1/_2$ 146
Euwe 0 — Alechin 1 150
Euwe $^1/_2$ — Alechin $^1/_2$ 157
Euwe 1 — Alechin 0 160
Eliskases 1 — Frydman P. 0 57
Eliskases 1 — Tartakower 0 103
Flohr 1 — Thomas 0 4
Frydman P. 1 — Richter 0 38
Frydman P. 1 — Romi 0 38
Frydman P. 1 — Böök 0 38
Friedman H. 1 — Pichler 0 40
Friedman H. 1 — Gudmundsson 0 40
Fine $^1/_2$ — Rzeszewski $^1/_2$ 89
Fine 0 — Keres 1 173
Gerstenfeld 1 — Appel 0 7
Gerstenfeld 1 — Tartakower 0 58
Gerstenfeld 1 — Menchik 0 58
Geier 1 — Jakobek 0 13
Geier 1 — Kuntze 0 25
Geier 1 — Rahder 0 26
Geier 1 — Camenzind 0 42
Geier $^1/_2$ — Arłamowski $^1/_2$ 59

Ginzburg 0 — Zabłudowski 1 100
Grynfeld 1 — Borkum 0 183
Hermanowa 1 — Bułhak 0 okł. Nr. 5
Heinicke 1 — Kieninger 0 105
Graff Sonia 1 — Danneman 0 120
Graff Sonia 1 — Terski 0 110
Krocjusz 0 — Najdorf 1 39
Kremer 1 — Ojanen 0 40
Kremer 1 — Staehelin 0 41
Kremer 1 — Woinoff 0 41
Kremer 1 — Campolongo 0 41
Kolski 0 — Gerstenfeld 1 55
Koblencs 1 — Eliskases 0 71
Kostić 1 — Foltys 0 72
Keres 0 — Stahlberg 1 73
Keres 0 — Stahlberg 1 102
Keres 0 — Osmo Kaila 1 74
Keres 1 — Capablanca 0 177
Kashdan 1 — Polland 0 90
Kashdan 1 — Treysman 0 91
Kowalski 1 — Jaśkiewicz 0 100
Korcela 1 — Fulara 0 113
Löwenfisz 0 — Botwinnik 1 7
Lidski 1 — Borkum 0 99
Mikenas 1 — Tylor 0 4
Menchik 0 — Pirc 1 57
Morton 0 — Rzeszewski 1 74
Millner Barry 1 — Sergeant 0 88
Najdorf 0 — Foltys 1 54
Najdorf 1 — Jörgensen 0 38
Nowiński 1 — Gadaliński 0 109
Przepiórka 1 — Wojciechowski 0 5
Petrow 0 — Foltys 1 56
Petrow 1 — Alechin 0 70
Pirc 1 — Tartakower 0 104
Pirc 1 — Eliskases 0 105
Regedziński 1 — Thorwaldsson 0 39
Regedziński 1 — Gerstenfeld 0 56
Szapiro 0 — Przepiórka 1 5
Szkubnia 0 — Tabakiernik 1 7
Sulik 1 — Appel 0 55
Steiner L. 1 — Foltys 0 58
Stahlberg 0 — Keres 1 73
Stahlberg 0 — Keres 1 101
Spielman 1 — Petrow 0 89
Schächter $^1/_2$ — Borkum $^1/_2$ 183
Tylor $^1/_2$ — Keres $^1/_2$ 5
Trockenheim 1 — Terski 0 109
Trockenheim 1 — Wilczyński 0 5
Tabakiernik 0 — Trela 1 25
Toscheff 0 — Pogoriełły 1 42
Tartakower 1 — Foltys 0 89
Treysman 1 — Hanauer 0 74
Terski 1 — Konczyński 0 163
Winkler 0 — Gawlikowski 1 okł. Nr. 1
Wolczyk 0 — Berkner 1 24
Wojciechowski 1 — Courte 0 okł. Nr. 2
Wojciechowski 1 — Weiss 0 okł. Nr. 2
Wojciechowski 1 — Baikovicius 0 okł. Nr. 2
Winawer 1 — Steinitz 0 119
Winter 1 — Lovell 0 43
Vidmar Dr. $^1/_2$ — Vidmar jun. $^1/_2$ 72
Zawodow 0 — Borkum 1 24
Zelińsky 0 — Sulik 1 42
Zuckertort 1 — Blackburn 0 118

II. Ciekawe pozycje

Chajes 1 — Burn 0 119
Snosko Borowski 0 — Dr. Seitz 1 115
Steifer Dr. pułk. 0 — Grabowski Minister 1 okł. Nr. 7/8
Ramisch 0 — Tietz 1 okł. Nr. 7/8

III. Mecze

Alechin — Euwe 12, 20, 35, 68, 84, 122, 142, 157
Keres — Stahlberg 73, 101

IV. Wykaz otwarć

Angielska 5, 7, 73, 118
Budapeszteńska 24
Czterech Skoczków okł. Nr. 2
Debiut Colle'go 39, 40, 42, 110, 129
Debiut Birda 110
Debiut Retie'go 41, 43, 102
Francuska okł. Nr. 2. Str. 40, 58, 70, 74, 88, 91, 109, 120, 126
Gambit Blumenfelda 13
Gambit środkowy 119
Hiszpańska 5, 6, 12, 90, 163, 173, 175
Hetmańska okł. Nr. 1, 5, 6, 11. Str. 24, 38, 41, 42, 54, 56, 57, 58, 70, 72, 74, 87, 94, 103, 104, 105, 122, 148, 160, 161, 183
Holenderska 58, 163
Indyjska 5, 24, 38, 53, 55, 56, 71, 74, 100, 113, 125, 142, 146
Katalońska okł. Nr. 5. Str. 4, 35, 84
Merańska 39
Nieregularna 25, 59, 143
Obrona Alechina okł. Nr. 2
Obrona Philidora 58
Obrona Nimcowicza 3, 40, 42, 73, 89, 100, 101, 105, 127, 150, 157
Obrona Schlechtera 38
Słowiańska 2, 20, 68, 90, 100, 156, 158

Sycylijska 25, 26, 38, 39, 57, 72, 100
Wiedeńska 40, 88
Włoska 6, 109

Humor — Felietony

Harce skoczków 114

Turnieje korespondencyjne

Zgłoszenia 13, 46, 151
Zamknięcie grup okł. Nr. 7/8. 60, 75, 167
O mistrzostwo Polski 76, 152, 177
Lista uczestników 166
Projekty uczestników 166
Ocena partii 75, 167
Wyniki spotkań okł. Nr. 12. 13, 167

Różne

Uwagi i apele okł. 1, 9, 10, 12. Str. 46, 60, 62, 79, 92, 97, 108, 132, 141, 156, 158, 165, 174, 178, 184
Ogłoszenia okł. Nr. 2, 3, 4, 5, 6, 7/8, 9, 10, 11, 12. Str. 94, 181
Odpowiedzi Redakcji 46, 78, 132, 141, 165, 184
Ankieta: Kto zwycięży? 121
Lista nagrodzonych 28

Fotografie

Zwycięska drużyna m. Białegostoku 99

Tabele

Turniejowe: okł. Nr. 3, 7/8. Str. 50, 52, 76, 97, 98, 108, 141, 155, 167, 170, 172
Tabele zadaniowe: 9, 28, 29, 46

Diagramy

Ogólna ilość: 194

DZIAŁ ZADAŃ

I. a) Dwuchodówki

Apro L. 27
Arłamowski E. mgr. 27
Albrecht H. 131, 164
Beck F. 8
Boros A. 139
Backay B. 27, 63
Büchner R. 93, 179
Czarnecki T. 93
Cristoffanini G. Dr. 139
Fux J. 9, 64
Gavrilov C. G. 4, 27, 44, 63
Grzankowski W. 62, 131, 179
Holler J. 8, 179
Hebelt W. 106
Jordan G. 131, 164
Krelenbaum S. 106
Kutschera F. 164
Laskovics G. 93, 106
May W. 8, 27
Marienstrass Z. 179
Płaczek T. 27
Pater F. Inż. 93
Papé E. 139
Rduch F. Dr. 27
Rago I. 93
Svoboda R. 44, 63
Silberman I. 44
Suchodolski W. 44, 93, 131, 179
Salzman H. 93
Wójcik M. 8
Wróbel M. Mgr. 45, 63
Zivkovics F. Dr. 93, 106
Zilahi Z. 164

b) Trójchodówki

Hillbricht A. 44, 77
Schlarko J. 77
Soukup J. 131
Wróbel M. 45

c) Wielochodówki

Hillbricht A. 44
Lazard F. 69
Limbach S. 44
Lloyd S. 64
Petroff v. 114
Wróbel M. 45

II. Samomaty

a) Dwuchodówkowe

Büchner R. 165
Brixi A. 164
Eerkes P. 107, 165
Gradstein S. Inż. 132
Kniest P. 164
Lange H. 132, 164, 179
Leibovici P. 8, 140
Limbach S. 63, 77, 94, 106, 140
Płaczek T. 132
Rusek J. 63, 94, 106
Svoboda R. 63, 77, 94, 106, 107, 140, 165, 179

b) Trójchodówkowe

Limbach S. 8, 27, 164
Laskovics G. 131

Rusek J. 77, 127
Svoboda R. 8, 131
Wójcik M. 78
Zivkovics F. Dr. 131

c) Wielochodówkowe

Blit B. 131
Kovacś N. 64
Klejman B. 131
Limbach S. 78, 177
Rusek J. 131
Wójcik M. 78
Wolański E. 44

III. Studia

Cook E. B. 64
Friedman H. 106
Karolkow W. 116
Kosek V. 77
Rinck H. 64, 77
Troitzky A. 64

Autorzy artykułów i glossatorzy partii

Arłamowski E. Mgr. 124
Danneman J. 80, 109
Euwe M. Dr. okł. Nr. 12. 133
Foltys J. 55
Flohr S. 2, 3, 20, 37, 68, 85, 87, 122, 125, 127, 142, 143, 146, 148, 150
Fux J. 139, 140
Gawlikowski S. okł. Nr. 1
Geier W. Prof. 13, 25, 42, 59
Jaszczuk J. okł. Nr. 4, 6. Str. 47, 79, 112, 182
Limbach S. 45
Spector M. 30, 51, 182
Steifer M. Dr. pułk. („Polska Zbrojna“) okł. Nr. 2, 5, 7/8, 11. Str. 11, 12, 17, 117, 118, 120
Sokolski O. 48
Szymański A. 48, 95
Tartakower S. Dr. 53
Wolański E. 78
Widermański L. okł. Nr. 5. 110
Wawrycki D. 48
„Barbarossa“ (felieton red.) 114

„SZACHISTA“

CZASOPISMO POŚWIĘCONE GRZE
NAUCE I STUDIOM SZACHOWYM

Redaktor: Henryk Friedman

Rok V. /25. Styczeń 1938/ Zeszyt 1.

Prenumerata mies. 60 gr. ◆ kwart. 1.75 zł. ◆ półrocz. 3.50 zł. ◆ roczna 7 zł.

Redakcja i Administracja: Lwów, Słoneczna 36/m. 9. Konto P.K.O. Nr. 507360.

Dr. Aljechin i jego konkurenci.

Rotterdam. (PAT). 26-ta i 27-ma partia meczu o mistrzostwo świata zakończyły się wynikiem remisowym. 28-mą partię wygrał dr. Aljechin. 29-ta partia zakończyła się po 41 posunięciach zwycięstwem dr. Euwego. 30-tą i ostatnią partię meczu wygrał również dr. Euwe po 40 posunięciach. Dr. Aljechin widocznie eksperymentował, nie przywiązując wielkiej wagi do wyniku tych partyj, co już w niczym nie mogło wpłynąć na ostateczny rezultat meczu, oddawna już przesądzony. Tak więc mecz zakończył się zwycięstwem dr. Aljechina, który odzyskał utracony przed dwu laty tytuł mistrza świata, zdobywając $17^1/_2$ pkt., gdy dr. Euwe tylko $12^1/_2$ pkt. Różnica 5 pkt. w meczu o mistrzostwo świata jest bardzo znaczną i zwycięstwo dr. Aljechina należy uznać za bezapelacyjne.

Tyle mówi o końcowej fazie meczu telegram PATA. Czy dr. Euwe starać się będzie o rozegranie trzeciego „decydującego“ meczu o mistrzostwo świata z obecnym „szampionem świata“ dr. Aljechinem, to narazie niewiadomo. W każdym razie po pięknym i nieoczekiwanym zwycięstwie Keresa w Badenie, a ostatnio zdecydowanym zwycięstwie Rzeszewskiego w Hastings, sytuacja w szachowym królestwie znacznie się zmieniła. Przedstawia się ona następująco:

mistrz świata	*dr. Aljechin*
exmistrz świata	*dr. Euwe*
kandydat „FIDE“	*Flohr*
„moralny“ kandydat	*Capablanca*
„stary“ kandydat	*dr. Lasker*
„wieczny” kandydat	*Bogoljubow*
kandyd. na czasie	*Keres, Rzeszewski*
kand. przyszłości	*Fine, Botwinnik*

Naszym zdaniem, Euwe jako „kandydat“ obecnie nie wchodzi w rachubę. Flohr i Capablanca aczkolwiek starają się, by z Aljechinem się zmierzyć w meczu o mistrzostwo świata, są od Aljechina znacznie słabsi.

Dr. Lasker jest dziś za stary, zaś Bogoljubow za słaby do walki z Aljechinem. Niebezpieczną dla Aljechina jest końcowa „czwórka“. Ci, którzy obecnie naprawdę zasługują by z Aljechinem walczyć, to genialna para mistrzów: Keres i Rzeszewski.

Rokowania przyjaciół Capablanci w sprawie sfinalizowania meczu z Aljechinem posuwają się b. powoli naprzód i zdaje się, że utkną w martwym punkcie. W tych warunkach Flohr jest dla Aljechina najdogodniejszy jako przeciwnik, także i dlatego, że Flohr jest z całej „elity“ obecnie najsłabszy.

DZIAŁ PARTYJ

470. — Obrona Słowiańska.

Dr. Euwe — Dr. Aljechin

11. partia meczu.

1.	d2—d4	d7—d5
2.	c2—c4	c7—c6
3.	Sg1—f3	Sg8—f6
4.	Sb1—c3	d5×c4
5.	a2—a4	Gc8—f5
6.	Sf3—e5	

Ponieważ Euwe posunięciem 6. e3 nic specjalnego nie uzyskał, wybiera więc posunięcie w tekście i daje Aljechinowi okazję do wypróbowania pewnej nowości w tym debiucie.

6... e7—e6

Sytuacja jest obecnie jasna: Tak Euwe jak i Aljechin zarzucają pos. Sbd7, co oznacza że obaj mistrzowie wydali na tą odmianę wyrok śmierci. Pytanie jest, czy uda się komukolwiek wariant wspomniany zrehabilitować, tymbardziej, że dotychczas był bardzo często grany.

7. Gc1—g5 Gf8—b4

8. f2—f3

Z przestawienia posunięć powstała identyczna sytuacja co w 4-tej partii. [ale odmiennymi kolorami.] Tam zagrał Aljechin wpierw 7. f3, a następnie Gg5.

8... h7—h6

To jest wzmocnienie Aljechina, zamiast ...c6. Ideą tego jest, zmusić białego gońca do wymiany na f6, albo do opuszczenia diagonali c1—h6.

9. Gg5×f6

Po dłuższym namyśle wybiera Euwe wymianę. I słusznie. Po 9. Gh4 c5. 10. d×c5, byłoby 10... Ha5 bardzo silne, ponieważ goniec nie może wrócić na d2.

9... g7×f6

Oczywiście nie 9... H×f6, co nie zgadzałoby się z systemem Aljechina, także potem grają białe 10. e4 i słałyby lepiej; ofiara 10... G×e4, 11. f×e4 Hh4†, 12. Ke2 jest niepoprawna. Posunięciem w tekście wygrywają białe tempo i odpędzają skoczka, ale równocześnie osłabiają pozycję pionów.

10. Se5×c4 c6—c5

To posunięcie, które Aljechin w swoich analizach jako najlepsze wynalazł, ma wyjaśnić sytuację w centrum. Ciężka walka pozycyjna mogłaby nastąpić o 10... Sbd7, co możliwe było jednak do grania. Przypuszczalnie Aljechin sądził, że 10... c5, uzyska lekko wyrównanie, nie mając wcale ochoty wdać się w ciężką grę pozycyjną. Przy swoim korzystnym stanie meczu, zadowala się Aljechin chętnie remisowym rezultatem. Powiada on sobie: „Euwe musi grać na wygranę, ja zaś powolutku chcę dojść do 15½ p.!"

11. d4×c5

Bardzo interesujące było tu 11. e4 c×d4, 12. Hb3, na co czarne 12... Sc6, 13. e×f5 He7! i dobrze stoją. Możliwie, że jeszcze lepsza kontynuacja dla czarnych jest (po 11. e4) 11... G×e4, 12. f×e4 c×d4, 13. Hb3 He7, 14. 0—0—0 d×c3, 15. b×c3 Gc5 itd.

11... Hd8×d1†

12. Wa1×d1

Próbować należało 12. K×d1, by nie dopuścić do odpowiedzi Aljechina, jak w tekście.

12... Gf5—c2

Po dłuższym namyśle znajduje Aljechin najlepsze posunięcie. Po 12... G×c5, 13. Sb5 stałyby czarne nie nadzwyczajnie.

13. Wd1—c1

Po 13. Wd2 G×c3, 14. b×c3 G×a4, 15. Wa2 i czarne mają jeszcze wyjście 15... Gb3! Po ustawieniu wieży na linii pierwszej nie wolno Aljechinowi kontynuować powyższej gry z powodu następującego wariantu: 13... G×c3†, 14. b×c3 G×a4, 15. Wa1! i teraz czarne nie mają ataku, poczym po posunięciach gońca przez 16. Sb6, tracą jakość, ewent. figurę po 15... b5, 16. a×b6 e.p., Gc6, 17. b7 G×b7, 18. Sd6†.

13... Gc2—b3!

Na 13... G×a4? nastąpi 14. Wa1, z groźbą 15. Sb6, gdyż goniec musi opuścić pole a4.

14. Sc4—d2

Niekorzystne dla białych byłoby 14. Sd6†, Ke7, 15. S×b7 G×a4 i czarne otrzymują piona z powrotem i dobrą grę. Dlatego zadowala się Euwe małym plusem. Zmusza swego partnera do zrezygnowania z pary gońców.

14... Gb4×c3

15. Wc1×c3 Gb3×a4
16. e2—e4

Niezłe było 16. e3, by nie osłabić pola d4.

16... Ke8—e7
17. Gf1—d3 Wh8—d8
18. Ke1—e2

Euwe zadowolił się małą, ale jasną przewagą. Białe mają linie a i b otwarte dla wież, przeto pozycja ich jest korzystniejsza.

18... Sb8—c6
19. Ke2—e3

Możliwie że Euwe zagrał 16. e4, by móc króla swojego ulokować na polu e3.

19... Sc6—b4

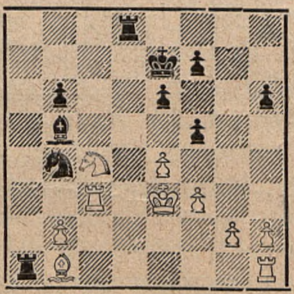
Ciężkim jest problem czarnych, gdzie mają umieścić swojego skoczka. Na d4 stałby on idealnie, ale wówczas białe grożą: 20. Wa1 Jeśli 19... Sd4? to 20. Wc4 Gb5, 21. W×d4 W×d4, 22. G×b5 i białe zdobywają 2 figury za wieżę.

20. Gd3—b1 Ga4—b5
21. Sd2—b3 f6—f5

Aljechin chce się pozbyć swego podwójnego piona.

22. Sb3—a5 b7—b6
23. c5×b6 a7×b6
24. Sa5—c4! Wa8—a1

Pozycja po 24. pos. czarnych:

Aljechin poświęca piona, w przeciwnym razie pogorszyłby swoją pozycję. Np. 24... Wab8, 25. Wb3! G×c4, 26. W×b4 Ga6, 27. e×f5 i białe miałyby przewagę. Po 24... G×c4, 25. W×c4 jest biały goniec silniejszy od skoczka.

25. Sc4—a3

Euwe sądził, że tym posunięciem zyska więcej, aniżeli zdobyciem piona 25. S×b6. Zyskuje jednak niewiele, jak to Aljechin dalej udowodnił. Bez ryzyka mógł zagrać 25. S×b6, chociaż nie jest to pewne, czy prowadziło to do wygranej. W każdym razie miałyby białe szanse.

25.. Gb5—a6
26. Wc3—b3 Sb4—d3!

To ratuje partię.

27. e4×f5

Lepszą była gra: 27. G×d3 W×d3†, 28. W×d3 W×h1, 29. Wb3. Obecnie Aljechin wyrównuje grę.

27... Sd3×b2!

Grozi W×a3 i Sc4†.

28. Wb3×b2 Wa1×a3†
29. Ke3—f2 Wd8—d6
30. f5×e6 Wd6×e6

Euwe proponuje: — Remis.

Uwagi arcymistrza S. Flohra, z „Prager Tagblatt" 2. XI. 1937.

471. — Obrona Nimcowicza.

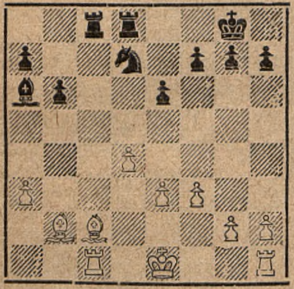
Dr. Aljechin — Dr. Euwe

12. partia meczu.

1. d2—d4 (Partia niniejsza rozegrana została dnia 1. listopada w Amsterdamie. Aljechin święcił w dniu tym 45-lecie swych urodzin. Zjawił się do partii nadzwyczaj elegancko ubrany, jednakże i dziś miał na sobie swój „czarodziejski pullower" z wyhaftowanym na piersiach dużym czarnym kotem. Ciekawym jest fakt, że Aljechin nosi stale ten pullower począwszy od 7. partii i od tego czasu Euwe nie może żadnej partii wygrać. Ofiarowano Aljechinowi doprawdy dużą sumę za odstąpienie pulloweru, ale bezskutecznie. Jak wszyscy Rosjanie, tak i Aljechin jest b. przesądny, powoli i my zaczynamy wierzyć w cuda...) 1... Sg8—f6, 2. c2—c4 e7—e6, 3. Sb1—c3 Gf8—b4, 4. H—c2 d7—d5, 5. c4×d5 Hd8×d5, 6. e2—e3 c7—c5, 7. a2—a3 Gb4×c3†, 8. b2×c3 0—0. (W tej sytuacji grywał Euwe 8... Sbd7, a w 10. partii 8... Sc6. Dziś zamierza Euwe nowe posunięcie wypróbować. Rochując wcześniej przygotowuje sobie i inne możliwości.) 9. Sg1—f3 c5×d4. (Czarne przeprowadzają natychmiastową wymianę, by niedo-

puścić do ustawienia c3—c4 i Gb2. Dowodzi to, że Euwe wariant niniejszy dokładnie przestudiował.) 10. c3×d4. (Po 10. e×d4, mogą czarne b. dobrze przez 10... He4† grę wyrównać.) 10... b7—b6. (Wciąż jeszcze pozostawia Euwe skoczka na b8; zamierza bowiem przez Ga6 wymienić białego gońca, poczym białe zostaną na polach białych osłabione. Dzisiejsze założenie partii przez Euwego jest wzorowe i dla oceny tego wariantu ma doniosłe znaczenie teoretyczne.) 11. Gc4 Hd5—c6, 12. Gc4—d3. (Także 12. He2? nie zapobiegnie posunięciu Ga6. Po 12. He2? b5, mogą białe stracić figurę z powodu groźby Hc3†.) 12... Hc6×c2, 13. Gd3×c2 Gc8—a6. (To uniemożliwia rochadę przeciwnikowi. Białe mają obecnie parę gońców, natomiast czarne szybciej rozwijają swoje wieże i przewagą na skrzydle hetmańskim mają dobre szanse na końcówkę.) 14. Sf3—e5 Sb8—d7, 15 Se5×d7 (Aljechin jest „pokojowo" usposobiony. Nie dziw, gdy się ma 3 punkty więcej.) 15... Sf6×d7, 16. Gc1—b2 Wa8—c8, 17. Wa1—c1 Wf8—d8, 18. f2—f3. (Aljechin robi sobie miejsce dla sztucznej rochady.)

Pozycja po 18. pos. białych:

18... e6—e5! (Pyszne poświęcenie piona! Po 19. d×e5 Sc5, wprowadzą czarne wszystkie swoje figury w grę. Przeto Aljechin nie przyjmuje ofiary piona.) 19. K—f2 e5×d4, 20. Gb2×d4 Sd7—c5, 21. Wh1—d1. (Teraz białe mają trudności. Lepsze było 21. Gf5 z wyrównaniem.) 21... Sc5—e6, 22. Gc2—b3. (Białe nie mogą temu zapobiec by na d4 nie otrzymać izolowanego piona. 22. Gb2? przegrywało z powodu W×c2† figurę.) 22... Wc8×c1, 23. Wd1×c1 Se6×d4, 24. e3×d4 W—c8. (Złe było 24... Wd7, ponieważ nastąpiłoby 25. Ga4 W×d4 [25... b5? 26. G×b5], 26. Gb5! Gb7, 27. Wc7 i białe wygrywają.) 25. W—d1 (Po wymianie wież czarne otrzymałyby wygraną grę, gdyż stworzyłyby sobie na skrzydle hetmańskim wolnego piona.) 25... Wc8—c3. (Po długim namyśle zagrane. Po 25... Gc4, 26. G×c4 [26. Wc1, Ge6] W×c4, 27. d5 Kf8, 28. d6 Wc8, 29. Ke3 i partia zakończyłaby się na remis.) 26. d4—d5. Remis.

(Euwe zaproponował, Aljechin przyjął. Tak jak w 11. partii proponuje Euwe remis, nieco za wcześnie. Bez ryzyka mógł śmiało zagrać 26... Wd3 i dalej walczyć. Po 26... W×b3, 27. d6 Gb5, 28. d7 skończyłaby się i ta odmiana na remis.)

Uwagi arcymistrza S. Flohra z „Prager Tagblatt" 4. XI. 1937.

Z turnieju w Hastings.

472. — Gambit Kataloński.

Flohr — Sir Thomas

1. c4 Sf6, 2. d4 e6, 3. g3 d5, 4. Gg2 c6, 5. Hc2 Sbd7, 6. Sf3 Gd6, 7. 0—0 0—0, 8. Sbd2 He7, 9. b3 b6, 10. Gb2 Gb7, 11. e4 S×e4, 12. S×e4 d×e4, 13. H×e4 Ga3, 14. Gc3 Gb4, 15. He1! G×c3, 16. H×c3 Wfd8, 17. Wfd1 c5, 18. He3 Hf6, 19. Hg5 H×g5, 20. S×g5 G×g2, 21. K×g2 c×d4, 22. W×d4 h6, 23. Wad1! h×g5, 24. W×d7 Wdb8, 25. Wde7 a5, 26. Wd7 Wbf8, 27. Wdb7 Wa6, 28. a4. Czarne poddały.

473. — Gambit Kataloński.

Mikenas — Tylor

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. g3 d5, 4. Gg2 Ge7, 5. Sf3 0—0, 6. 0—0 d×c4, 7. Sbd2 c5, 8. S×c4 Sc6, 9. d×c5 H×d1? 10. Wf×d1 G×c5, 11. Sfe5 S×e5, 12. Sc×e5 a5, 13. Gf4 Wa6, 14. Wac1 b6, 15. Sed3 Ge7, 16. Wc7

Sfd7, 17. Se5! S×e5, 18. W×e7 Sg6, 19. Wc7! e5, 20. Ge3 f5, 21. Gd5† Kh8, 22. Wdc1 f4, 23. W×c8 f×e3, 24. W×f8† S×f8, 25. Wc8 e×f2†, 26. K×f2. Czarne poddały.

474. — Hiszpańska.

Tylor — Keres

1. e4 e5, 2. Sf3 Sc6, 3. Sc3 Sf6, 4. Gb5 Ge7, 5. 0—0 d6, 6. d4 Gd7, 7. Wfe1 e×d, 8. S×d4 0—0, 9. b3 S×d4, 10. H×d4 G×b5, 11. S×b5 d5, 12. e×d5 Sf×d5, 13. Ga3 Gf6, 14. Hd3 G×a1, 15. G×f8 a6, 16. W×a1 a×b5, 17. Gc5 b6, 18. Gd4 Sdb4, 19. Hf3 S×c2, 20. G×g7! K×g7, 21. Wad1 Scd4, 22. Hg4† Kh8, 23. W×d4 Hf6, 24. He4 Wag8! 25. g3 c5, 26. Wd5 Wgd8, 27. W×d8† H×d8, 28. He2 b4, 29. h4 Hd6, 30. h5 h6, 31. g4 He6, 32. H×e6 f×e6, 33. f4 b5, 34. Kf2 Kg7, 35. g5! Remis.

Z turnieju o mistrz. W.T.Z.G.S.

475. — Indyjska.

Przepiórka — Wojciechowski

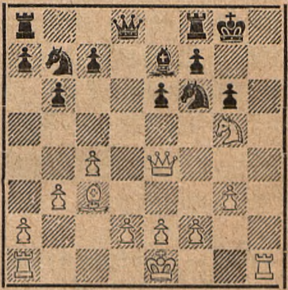
1. d4 Sf6, 2. Sf3 g6, 3. g3 Gg7, 4. Gg2 0—0, 5. 0—0 d6, 6. We1 Sbd7, 7. e4 e5, 8. d×e5 d×e5, 9. b3. (Tym posunięciem prowokuje Przepiórka swego przeciwnika, znanego z ostrej gry kombinacyjnej, do ofiary.) 9... S×e4? (Czarne zbyt pochopnie ofiarują skoczka, nie obliczając dokładnie epilogu swego poświęcenia.) 10. W×e4 Sc5. (Zmusza białych do wymiany hetmanów, gdyż po 11. We1., nastąpi 11...e4!) 11. H×d8 W×d8, 12. Sfd2! (Jedyne posunięcie na szachownicy, zapewniające białym przewagę materjalną i lekką wygranę.) 12... S×e4, 13. G×e4 f5, 14. Gg2 e4, 15. c3 Wd3, 16. Gf1 G×c3, 17. S×c3 W×c3, 18. Gc4† Kf8. (A nie Kg7, gdyż nastąpi 19. Gb2.) 19. Sf1! (Z groźbą 20. Gd2 Wc2, 21. Gb4† Ke8, 22. Se3 Wb2 i 23. Gc3! ze zdobyciem wieży.) 19... a5, 20. Se3 b5, 21. G×b5 Ga6. (Nie szło Wc5, gdyż Ga3! rozstrzyga.) 22. Gb2 W×e3, 23. G×a6 W×g3†, 24. h×g3 W×a6, 25. Wc1. (Nastąpiło jeszcze kilka posunięć.) Czarne poddały.

476. — Angielska.

Trokenheim — Wilczyński H.

1. Sf3 d5, 2. c4 e6, 3. b3 Sf6, 4. Gb2 Ge7, 5. g3 b6, 6. Gg2 Gb7, 7. Hc2 Sbd7, 8. Sc3 0—0, 9. Sg5 g6, 10. h4 Sc5, 11. h5 d4, 12. G×b7 d×c, 13. G×c3 S×b7, 14. h×g h×g, 15. He4!

Pozycja po 15. pos. białych:

15... Sd6, 16. Wh8† Kg7, 17. Wh7† Kg8, 18. Hh4. Czarne poddały.

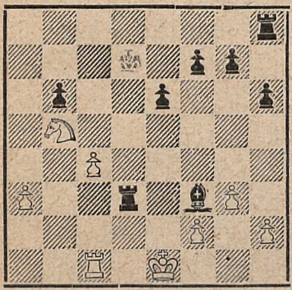
477. — Hetmańska.

Szapiro — Przepiórka

1. d2—d4 Sg8—f6, 2. Sg1—f3 e7—e6, 3. c2—c4 d7—d5, 4. G—g5 Sb8—d7, 5. e2—e3 h7—h6, 6. G—h4 Gf8—e7, 7. Sb1—d2 0—0, 8. Gf1—d3 b7—b6, 9. 0—0 Gc8—b7, 10. Wa1—c1 c7—c5, 11. Hd1—c2 Wa8—c8, 12. b2—b3 c5×d4, 13. e3×d4 d5×c4, 14. b3×c4 Sf6—d5, 15. Gh4×e7 Hd8×e7, 16. g2—g3 Sd5—b4, 17. Hc2—b3 Sb4×d3, 18. Hb3×d3 Wfd8, 19. Wf1—e1 He7—d6, 20. Sd2—e4 Sd7—c5, 21. Se4×d6 Sc5×d3, 22.

Sd6×c8 Gb7×f3, 23. Sc8×a7 S×e1, 24. Wc1×e1 Wd8×d4, 25. We1—c1 Wd4—d2, 26. a2—a3 Kg8—f8, 27. Kg—f1 Kf8—e8, 28. Sa7—b5 Ke8—d7, 29. Kf1—e1 Wd2—d3.

Pozycja po 29. pos. czarnych:

Białe poddały się, słusznie uważając tę końcówkę za przegraną. Nie mogą bowiem przeszkodzić czarnemu królowi w marszu przez c6—b7—a6— i tak dalej aż na b2, po czym grozi albo strata wieży albo mat czarną wieżą na d1.

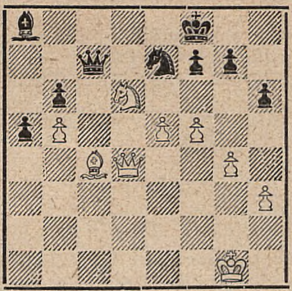
478. — Hetmańska.

Danneman — Klepfisz

1. d4 d5, 2. Sf3 Sf6, 3. c4 e6, 4. Gg5 Sbd7, 5. e3 Ge7, 6. Sc3 0—0, 7. Hc2 c6, 8. Wd1 We8, 9. a3 Sf8, 10. Se5 Sf6—d7. (Czarne grają za pasywnie.) 11. G×e7 H×e7, 12. Gd3 S×e5, 13. d×e d×c, 14. G×c4 Hc5, 15. He4 b6, 16. b4 He7, 17. 0—0 Gb7, 18. Wd6 Wed8, 19. Wfd1 Wd7, 20. Hg4 W×d6, 21. W×d6 Wd8, 22. Se4 Sg6, 23. f4 c5, 24. Hd1! W×d6, 25. S×d6 c×b4, 26. a×b4 H 7, 27. b5 h6, 28. Hd3 Ga8, 29. h3 Sh4, 30. e4 Sg6, 31. g3 Hc7, 32. Hd4 Kf8, 33. f5 e×f, 34. e×f Se7, 35. g4 a5. (Jedyna kontrszansa.)

36. S×f7 a4, 37. Sd6 a3, 38. Kf1 a2. (Jeżeli czarne grają Hc5 to

Pozycja po 35. pos. czarnych:

39. f6!) 39. Hb2 Sc8, 40. H×a2 S×d6, 41. H×a8† Se8, 42. Ha3† He7, 43. H×e7† K×e7, 44. h4 Sc7, 45. g5 h×g, 46. h×g Se8, 47. Kf2 Sc7, 48. f6†. Czarne poddały.

Z turnieju o mistrzostwo Armii.

479. — Włoska.

Szkubnia — Tabakiernik

1. e4 e5, 2. Gc4 Sf6, 3. d3 Gc5, 4. Gg5 d6, 5. Sf3 Sc6, 6. c3 Sde7, 7. Hb3 0—0, 8. G×f6 g×f, 9. g4 Sg6, 10. h3 c6, 11. Hc2 b5, 12. Gb3 a5, 13. a4 b4, 14. c4 Hb6, 15. Wh2 Kh8, 16. Sbd2 Sf4, 17. Sf1 Ge6, 18. Sg3 Wac8, 19. 0-0-0 d5, 20. Kb1 Wg8, 21. Sh4 Wcd8, 22. f3 Gg1, 23. Wh1 d×c4, 24. G×c4 b3! 25. Hc1 Ge3, 26. Hc3 Gd4, 27. Hc1 Hb4, 28. G×e6 f×e6, 29. H×c6 Wc8, 30. Hd7 Wc2. Białe poddały.

Z turnieju w Łodzi.

480. — Hiszpańska.

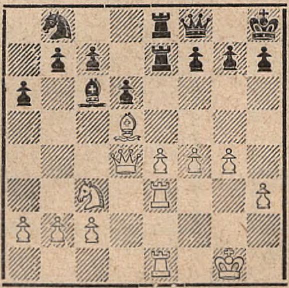
Gerstenfeld — Appel

Grana 24. września 1937 r.

1. e4 e5, 2. Sf3 Sc6, 3. Gb5 Sf6, 4. Sc3 d6, 5. d4 Gd7, 6. 0—0 e×d4, 7. S×d4 Ge7, 8. We1 0—0, 9. Gf1 We8, 10. h3 S×d4, 11. H×d4 Gc6, 12. Gg5 Sd7, 13. G×e7 W×e7, 14. We3! Hf8, 15. Wae1 a6, 16. Gc4

Wae8, 17. Gd5! (Oczywiście nie G×d5, gdyż S×d5 i białe conajmniej wygrywają piona. W wyniku niezbyt szczęśliwego manewru hetmanem czarne otrzymały zduszoną grę.) 17... Sb8. (Jedyne, w przeciwnym wypadku 18. G×c6 i czarne piony na a6 i c6 wydane będą na łaskę przeciwnika.) 18. f4 Kh8, 19. g4! (Imponuje rozmach tego bojowego frontu pionów.)

Pozycja po 19. pos. białych:

19... G×d5, 20. S×d5 Sc6, 21. Hc3 Wd7. (Czarnym nie pozostaje nic innego. Tragiczną jest przez cały przebięg partii rola nieszczęśliwego hetmana.) 22. h4 We6, 23. g5 h5, 24. Kf2 Hd8, 25. Hb3 Sa5, 26. Hb4 c5, 27. Hc3 b5, 28. b3 b4, 29. Hd3 Sc6, 30. Hd1! g6, 31. Ha1† Sd4. (Musowe, gdyż 32. Sf6† wygrywa jakość.) 32. S×b4! Kh7, 33. Hb2 d5, 34. S×d5 W×d5. (Próba ratowania partii przez poświęcenie jakości.) 35. e×d5 H×d5, 36. Hc1 Hf5, 37. W×e6 S×e6, 38. We5 Hg4, 39. He3 S×f4, 40. Hg3 Sh3†, 41. Kg2 Hd1, 42. H×h3 (K×h3? byłoby straszliwym błędem, gdyż czarne remisują 42... Hh1† i 43... Hf3†, wiecznym szachem.) 42... H×c2†, 43. Kf3. Czarne poddały.

Z meczu o mistrzostwo Z.S.S.R.

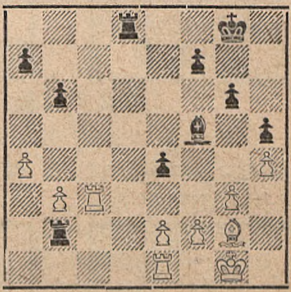
481. — Angielska.

Löwenfisz — Botwinnik

1. partia meczu.

1. c4 Sf6, 2. Sc3 e6, 3. Sf3 b6, 4. g3 Gb7, 5. Gg2 Ge7, 6. 0—0 0—0, 7. b3 d5, 8. c×d e×d5, 9. d4 Sbd7, 10. Gb2 We8, 11. Wc1 c6, 12. Hd2 Se4, 13. Hc2 S×c3, 14. G×c3 Gd6, 15. Wfe1 Sf6, 16. Sd2 Gf8, 17. Gb2 Wc8! 18. Hd3 Wc7! 19. Wcd1 g6, 20. Sb1 Gc8, 21. Ga3 Gf5, 22. Ha6 Gg7, 23. Sc3 h5! 24. Gc1 Se4, 25. S×e4 d×e4, 26. h4 Wcd7, 27. Gg5 Gf6, 28. G×f6 H×f6, 29. Hc4 Wed8, 30. Wdc1 Wd6, 31. Hc3 H×d4, 32. H×d4 W×d4, 33. W×c6 Wd2, 34. a4 Wb2, 35. Wc3? (Pewną nadzieję na remis dawało dużo lepsze 35. Wc4.)

Pozycja po 35. pos. białych:

35... Wd4! 36. We3 Wb4, 37. Wc1 W4×b3, 38. W×b3 W×b3, 39. Wc4 Wc1†, 40. Kh2 Wb2. (Po 41. Gf1, nastąpi 41... Wa2 i pion a4 padnie po kilku dalszych posunięciach.) Białe poddały.

Partia, która trwała 23 lata i 4 miesiące! W roku 1914 grał arcymistrz Marshall w Mannheimie w dniu 31 lipca partię z mistrzem G. W. Luedeckem. Wiadomość o wybuchu wojny światowej spowodowała nagłe przerwanie partii. Marshall miał przewagę jakości, natomiast Luedecke miał piona więcej i właśnie zdobywał drugiego. Pozycja przypadkiem była sfotografowana. Ta fotografia pozwoliła dokończyć partię w hotelu Shelton w Nowym Jorku 1. grudnia 1937. Jednakże nie zdołano przypomnieć sobie, kto ma posunięcie. Wobec tego, jako dalszy ciąg partii rozegrano trzy partie towarzyskie, z których Marshall dwie wygrał.

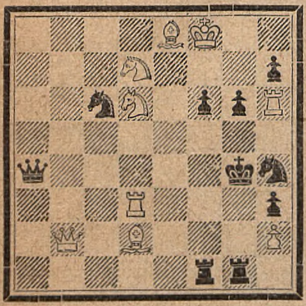
DZIAŁ ZADAŃ

Redaguje S. L.

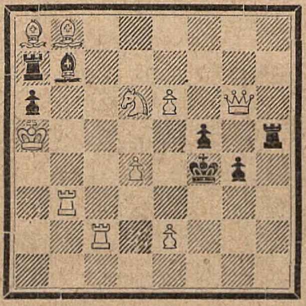
II. międzynarodowy konkurs dwuchodówek.

II. Internationales Zweizügerturnier des „Szachista".

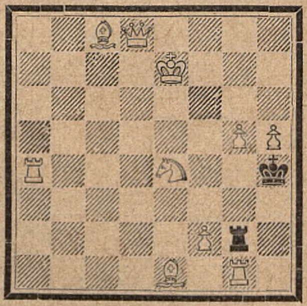
457. **F. Beck.** Winnenden Niemcy. (Oryginalne.)

458. **S. Boros.** Budapeszt Węgry. (Oryginalne.)

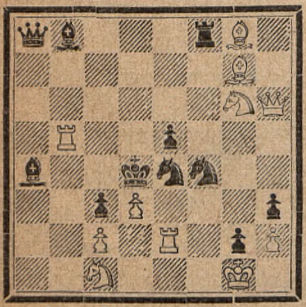

459. **C. G. Gavrilov.** Ismail Rumunia. (Oryginalne.)

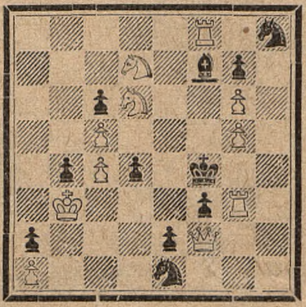

Mat w 2 posunięciach.

460. **W. May.** Mannheim Niemcy. (Oryginalne.)

461. **J. Holler.** Ostrowiec Król. (Oryginalne.)

462. **Prof. M. Wójcik.** Radziechów. (Oryginalne.)

Mat w 2 posunięciach.

463. **P. Leibovici.** Jassy (Pośw. S. Limbachowi.) (Oryginalne.)

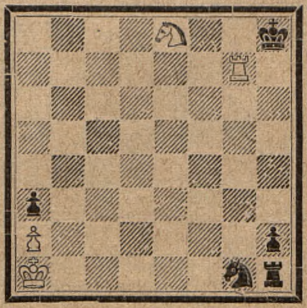
Samomat w 2 posunięciach.

464. **R. Svoboda.** Praga Czechosłowacja. (Oryg.)

Samomat w 3 posunięciach.

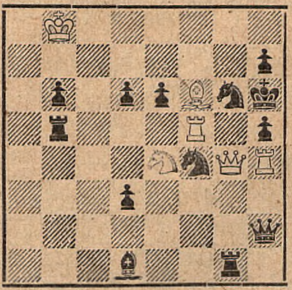
465. **S. Limbach.** Borysław (Pośw. P. Leibovici'emu.) (Oryginalne.)

Samomat w 3 posunięciach.

Ciekawe przeróbki.

Nr. 99. A. J. **Fux**, Białystok.
(Z pomysłu S. Borosa.)

1. Se4×d6! grozi 2. Sf7 mat.
.. Sh3; 2. Wh×h5 mat. valve!
... Sg2; 2. Hg5 mat. }
... Se2; 2. H×h5 mat. } Bi-valve!!
... Sd5; 2. Wf×h5 mat. }

Zadanie znanego kompozytora węgierskiego Nr. 99. S. Borosa z Budapesztu, pomimo dobrego pomysłu ma słabą konstrukcję. Pan Janusz Fux z Białegostoku, znany polski kompozytor nadesłał nam piękną przeróbkę zadania S. Borosa. W podanej obok poprawce udało się p. Fuxowi dodać jeszcze jeden tematowy wariant (Sg2!) oraz zmienić charakter gry Sh3 na zwykły „valve". Również ekonomia jest lepsza. Porównanie obu zadań Nr. 99. i Nr. 99. A. da możność, zwłaszcza mniej zaawansowanym kompozytorom zapoznać się z techniką układania zadań. W dziale „ciekawe przeróbki" chętnie będziemy zamieszczać podobne zadania.

Rozwiązania zadań z Nr. 11. i 12.

81. (Wójcik) 1. **Gc6!** Kc1; 2. Ge4 Kb3 (1) 2. Wd1†. **82.** (Krelenbaum) 1. **Hf6!** **83.** (Rusek) 1. **Gc1!** **84.** (Krelenbaum) 1. **We7!** **85.** (Wiewiórowski) 1. **Wg1—g8!!** c5; 2. Hg7! c4; 3. Hg1 c3; 4. Hf2†, ... c6; 2. H×e3† K×e3; 3. Wg—f8 c5; 4. S×c5. „Healey" w samomacie! Zadanie ogólnie się podobało. **86.** (Svoboda) 1. **Hg3!** Miła miniatura. **87.** (Limbach) 1. **Hh3!** g4; 2. Wd2† g×h3; 3. Wg2! **88.** (Stan) 1. **Kg3!** Temat „Bograda". **89.** (Wolański) 1. Sg8! Wb8; 2. Gh7 Wb1; 3. Kh8 Wb8; 4. Hf6† G×f6 mat. ...Wh2, 2 Gd3† Kb7, 3. Hb2† W×b2; 4. Kh8 Wh2 mat. Wspaniałe zadanie, zdobyło powszechny poklask! Perełka wśród zadań tego typu. **90.** (Beck) 1. **Sb4!** **91.** (Gyr) 1. Hb4! Uboczne 1. He6, 1. W×a8, 1. W×h8. **92.** (Jan vcic) 1. **c7—c8H!** Temat „Janovcica" i „Nietvelt". **93.** (Rduch) 1. **Hf6!** **94.** (Feldman) 1. **Sb5!** Oryginalne odmiany po.. Hd5 i He4. **95.** (Zilahi) 1. **Kh8!** Mało oryginalne, vide zadanie M. Wróbla „Wiener Schachzeitung" 1937. Nr. 11/12. **96.** (Suchodolski) 1. **c3!** **97.** (Rusinowski) 1. **Gc7!** h4, 2. Gg3. **98.** (Limbach) 1. Ge8! 1... Gf7?! z obroną **e6!**

Tabela rozwiązujących.

1, 2, 3 i 4. **J. Fux**, Białystok; **Prof. J. Król**, Krzeszowice; **T. Nowaczyk**, Witkowo; **T. Płaczek**, Świętochłowice, 24, 25 = 49 punktów. 5. E. Olej, Janów, 47 pkt. 6. B. Śliwa,, Wieliczka 45 pkt. 7. Marjenstrass 43 pkt. 8, 9 i 10. A. Pariser, Baranowicze, St. Pchliński, Łódź, W. Suchodolski, Łuck, po 41 pkt. 11. Wł. Jaciuk, Brody 39 pkt. 12. A. Szymański, Łańcut, 39 pkt. 13. A. Szyler, Szopienice, 27 pkt. 14. St. Gawlikowski, Warszawa 22 pkt. 15. A. Lammel, Janów, 17 pkt.

W pierwszym konkursie rozwiązaniowym nagrody otrzymali: **Por. Marian Guzicki** („Schachmeisterpartien" J. Dufresne'a) i **Zygmunt Marjenstrass** (Rocznik „Norsk Sjakkblad".)

W poprzednim konkursie rozwiązaniowym nagrody otrzymali: **Prof. M. Wójcik** (Rocznik „Arbejder Skak.") **J. Fux** („Sahovski Problemi" — Dr. Slavka Wolfa.) i **Prof. J. Król** (Rocznik "Il Problema" 1932.)

Uwaga. Numeracja zadań i partyj obejmuje wszystkie zadania i partie umieszczone w poprzednich rocznikach „Szachisty" 1933/34/5 i „Przeglądu Szachowego" 1937.

II. Międzynarodowy konkurs zadaniowy „Szachisty"
II. Internationales Zweizügerturnier des „Szachista".

„Szachista" ogłasza II. międzynarodowy konkurs otwarty 1938/I. na dwuchodówki. **3 Nagrody**. Zadania pod adresem: S. Limbach, Borysław II. Ponerla 82, w terminie najdalej do 1. VI. 1938.

„Szachista" annonces II. international compasing tournament for **two-mowers** to be published in 1938/I. **3 Prizes**. Entries to: S. Limbach. Borysław II. Ponerla 82. Poland, up to 1. VI. 1938.

IV. Konkurs rozwiązaniowy.

Termin dla rozwiązań: sześciotygodniowy, licząc od daty otrzymania danego numeru. W następnym numerze podamy rozwiązania z Nr. 13. i 14. „Przegl. Szach." oraz listę rozwiązujących. Zadania, rozwiązania zadań oraz wszelkie sprawy tyczące zadań należy nadsyłać pod adresem: S. Limbach, Borysław II. Ponerla 82.

Uwaga. Celem uniknięcia ubocznego rozwiązania należy w zadaniu *Nr. 106*. przesunąć Hetmana z pola e7 na f7. W zadaniu *Nr. 109*. brak czarnego piona na g6, zaś w zadaniu *Nr. 110*. brak białego piona na e7. W zadaniu *Nr. 115*. opuszczono białą wieżę na polu d3.

Rozmaitości.

Sensacyjny proces szachowy w Anglii. Na dzień 12 ub. m. zapowiedziana była w Londynie rozprawa o „umyślne zniesławienie". Skarży austriacki mistrz szachowy Klein następujące osobistości: dr. Aljechina, Fine'a Verę Stevenson (Mencik), Koltanowskiego, Doesburgha, Prinsa, Landaua i Shelfhouta, mistrzów o znanych nazwiskach oraz nikomu nieznanego p. Coxa, jak się okazało fotografa z Margathe, który odfotografował list napisany przez oskarżonych i jeszcze innych zawodników. W liczbie tych innych jest i Appel z Łodzi, Sonia Graf, Foltys, dr. Seitz, Keres, Anglares, Seters i Scheffer. Skargę w imieniu Kleina wniósł eksmistrz Anglii Wiliam Winter, który zapewne niektóre osoby chciał oszczędzić. Poszło o to, że napisały one list tej treści: „My niżej podpisani uczestnicy turnieju szachowego w Margathe zawiadamiamy niniejszym komitet turniejowy, że w przyszłości nie życzymy sobie grać z p. Kleinem, a to z powodu jego niesportowego i aroganckiego zachowania się". Kleina zastępuje adwokat szachista, a oskarżonych broni adwokat G. S. Wheatcroft, znany mistrz szachowy i również uczestnik turnieju w Margathe. W razie wygrania procesu liczy Klein według ustaw angielskich na duże odszkodowanie. Klein był ongiś sekundantem Aljechina przy jego pierwszym meczu z Euwem. Wówczas komitet turniejowy wzbronił mu wstępu do lokalu gry na skutek jego niemożliwego zachowania się.

W sprawie przesunięcia terminu procesu przybył do Londynu Fine, sekundant Aljechina. Zapewne proces był przesunięty na czas turnieju w Hastings, kiedy bawili w Anglii wszyscy oskarżeni mistrzowie.

■

Nekrolog Jakuba Miesesa. Pod tytułem „Pół wieku w służbie nimfy Kaissy" zamieszcza tygodnik praski „Šachovy Tydeń" dnia 4 ub.m. czołowy artykuł pośmiertny, poświęcony bł. p. Jakubowi Miesesowi. Stary ten mistrz i nestor szachów niemieckich był może jedynym Żydem, którego nie tknął rasizm Trzeciej Rzeszy. Jego dzieła nie

zostały spalone, swobodnie mogły się dalej ukazywać, jak i jego artykuły. On sam nadal pozostał szachowym redaktorem kilku pism. Nic dziwnego skoro wiąże się z jego nazwiskiem cała epoka rozwoju szachów w Niemczech. Podręcznik gry szachowej Miesesa — Dufresne'a, wydany przez popularnego Reclam'a, rozszedł się po całym świecie i do dziś dnia jest najtańszym i najpraktyczniejszym dziełem tego rodzaju. Na terenie współzawodnictwa okres szczytowej formy Miesesa przypada na lata 1899—1907. Szczególnie I. nagrodą na międzynarodowych turniejach w Wiedniu i w Ostendzie w r. 1907 zaliczył się do elity szachowej świata. Lecz walczył on do ostatnich lat; ub. r. jeszcze na Wielkanoc zdobył w Margathe w turnieju rezerwowym pierwsze miejsce przed wielu utalentowanymi młodymi mistrzami. Wypadek z autobusu w Kemeri stał się przyczyną śmierci wielkiego męża po sławnym choć żmudnym życiu. — Tyle „Šachovy Tydeň" w dn. 4 listopada rb. Jednakże już 11 XI. donosi, że Mieses wcale nie umarł! Sam o tym zawiadomił, przy czym stan zdrowia stale mu się poprawia. Kogo zatem uśmiercono w prasie za życia, ten będzie długo żył! („Polska Zbrojna").

■

„Epidemia ślubów" wśród mistrzów szachowych. Na ten temat rozpisują się ostatnio periodyki szachowe i wymieniają cały szereg znakomitych mistrzów, jak i mistrzyń wstępujące w związki małżeńskie. Wymienia się więc Flohra, Fine'a, Botwinnika, Groba i Landaua jako „szczęśliwców", zaś z pań Werę Menszik-Stevensohn, a ostatnio p. Gizelę Harum zam. Rott, mistrzynię Austrii, która ostatnio przesiedliła się do Niemiec. Z wielkiej „elity" żonaci są oddawna, senior dr. Lasker, dr. Aljechin, dr. Euwe i wkońcu Capablanca, coprawda niedawno rozwiedziony, a obecnie powtórnie „szczęśliwie" ożeniony. Skoro jednym tchem wymienimy nazwiska Flohra, Fine'a i Botwinnika, jasnym się staje, że wielcy mistrzowie stanowczo są przeciwnikami starokawalerstwa, które niegdyś było u mistrzów szachowych bardzo rozpowszechnione. Dowcipni twierdzą, że te „małżeńskie fory" konkurentów i rywali, nie dają spokojnie spać pozostałym tylko dwom „kandydatom" zaliczającym się do elity, a to Rzeszewskiemu i najmłodszemu z wybrańców, Keresowi. Spodziewać się więc należy, że Keres i Rzeszewski te „fory" w najbliższym czasie nadrobią i pójdą w ślady starszych swych kolegów.

■

Mistrzowski naród świata. Doskonale redagowany „Šachovy Tydeň" przynosi w artykule Józefa Loumy ciekawe zestawienie porównawcze 20 najlepszych mistrzów USA i Rosji Sowieckiej. Louma twierdzi, że o ile pięć, ewentualnie dziesięć pierwszych szachownic USA mogłoby wykazać nieznaczną przewagę nad taką samą ilością szachownic sowieckich, to dalsze szachownice amerykańskie zdecydowanie ustępują nazwiskom takim jak Kan, Rabinowicz, Lisicyn, Goglidze i inni. Jest jeszcze jedna zdecydowana przewaga szachistów sowieckich nad amerykańskimi. Oto ZSRR dysponuje wyłącznie materiałem rodzimym, podczas gdy amerykańscy najlepsi mistrzowie to przeważnie imigranci z Polski lub Rosji. Wreszcie trzeba dodać, że szereg czołowych reprezentantów innych państw, jak dr. Aljechin, Bogoljubow, dr. Bernstein, Petrow, Wera Mencik, to z pochodzenia Rosjanie. Gdyby grali oni w swe ojczyźnie toby jeszcze bardziej wzmogli jej siłę. Jasne więc jest, że nie Yankesi, lecz Rosjanie są mistrzowskim narodem świata.

■

Aljechin gratuluje Sowietom. Z okazji jubileuszu 20-lecia Unii Sowieckiej kilku znanych mistrzów szachowych jak Flohr, Fine, Rzeszewski, Euwe, Landau i Aljechin wystosowało do Moskwy telegram z życzeniami. Udział Aljechina, ongiś „białego" w

tej spontanicznej manifestacji budzi powszechne zdziwienie, które jednak znika wobec perspektywy zaproszenia mistrza świata na eks ra turniej, mający odbyć się w Moskwie w marcu 1938. Jak wiadomo, turnieje dla elity światowej, które urządziły Sowiety w latach 1925, 1935 i 1936 były zawsze dla zawodowych mistrzów niezwykle pociągające z uwagi na wysokie nagrody pieniężne. Aljechin, urodzony 1 listopada 1892 w Moskwie, obecnie naturalizowany Francuz, liczy zapewne na zaproszenie go do Rosji Sowieckiej, dla udziału w wyżej wymienionym turnieju. („Polska Zbrojna”).

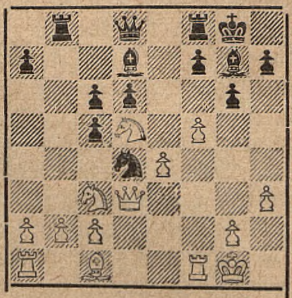
■

Szachy w Sowietach. Szachowy dziennik „64“, ukazujący się w Moskwie 6 razy na miesiąc, zamieszcza tabelę sportowych rezultatów, osiągniętych w szachach od r. 1927—1937, przez mistrzów sowieckich. Na tej podstawie ustala listę 10 najlepszych szachistów, jak następuje: 1. Botwinnik, 2. Romanowski, 3. Lewenfisz, 4. Ragozin, 5. Rjumin, 6. Bogatyrczuk, 7. Rabinowicz, 8. Werliński, 9. Alatorzew, 10. Kan. W turniejach ogólnozwiązkowych o szampionat Rosji brało w ostatnim dziesięcioleciu udział 51 mistrzów i 16 graczy I kategorii. Rekord granych partyj ma Rabinowicz: 140, z czego zdobytych 80.5, a zatem 57.1 pct. — Często odbywają się w ZSSR turnieje indywidualne i drużynowe dzieci. Jak grają ci chłopcy i dziewczęta do lat 16, można ocenić z poniższej partii, granej w sierpniu r. ub. w mistrzostwach drużynowych:

482. — Hiszpańska.

Auerbach — Kałmykow

1. e2—e4 e7—e5, 2. Sg1—f3 S—c6, 3. Gf1—b5 d7—d6, 4. d2—d4 e5×d4. (Czarne przedwcześnie oddają centrum; należy tu grać Gc8—d7.) 5. Sf3×d4 Gc8—d7, 6. Gb5×c6 b7×c6, 7. Hd1—f3 c6—c5, 8. Sd4—f5 g7—g6! (Gdyby biały koń stał na c3 a czarny na f6, toby ten ruch był nie możliwy ze względu na: Gg5! g×f, e4—e5! Obecnie czarne uzyskują dobrą grę.) 9. Sf5—e3 Gf8—g7, 10. 0—0 Wa8—b8, 11. Sb1—c3 Sg8—f6, 12. Se3—d5 Sf6—g4? 13. h2—h3 Sg4—e5, 14. Hf3—e2 0—0, 15. f2—f4 Se5—c6, 16. f4—f5! (Wobec silnej pozycji skoczka na d5, ruch f5—f6 stanowi poważną groźbę.) 16... Sc6—d4, 17. He2—d3 c7—c6?

(Błąd, który przegrywa partię, należało grać f7—f6.) 18. f5—f6! c6×d5, 18. Se3×d5 Gd7—b5, 20. c2—c4 Gb5—c6 21. Sd5—e7† Kg8—h8, 22. Gc1—g5 i czarne poddały się wobec grożącej straty giermka z szachem i następnie straty hetmana, zaś na 22... Hd8—d7, 23. f6×g7† Kh8×g7, 24. Gg5—f6† Kg7—h6, 25. Hd3—e3† i 26. Hg5 mat.

■

Dyskwalifikacja Stoltza. Znany szwedzki mistrz G. Stoltz został przez Szwedzki Związek Szachowy zdyskwalifikowany do 1. września 1938 za niewłaściwe zachowanie się podczas olimpiady przy meczu Szwecji ze Szkocją. Co tu dużo gadać! Stoltz na owym meczu nie zjawił się, ponieważ zalał się w pestkę i oczywiście nie tylko nie odróżniał skoczka od giermka, ale nawet figur szachowych od urządzenia barowego.

■

Grob arcymistrzem? Jedyny zawodowy mistrz szwajcarski Grob przyznał sobie niedawno w artykule szachowym w „Neue Zuercher Zeitung“ tytuł arcymistrza. Stało się to zapewne na zasadzie wyników małego, lokalnego

turnieju w Zurychu, w którym Grob dzielił 1—2 miejsce z Koltanowskim (Belgia) po $5^1/_2$ pkt. na 7 możliwych. Trzecim był Meyer. Kiedy jednak Grob zdobędzie przynajmniej tytuł szampiona Szwajcarii?

Szachy korespondencyjne

Do grupy III. na miejsce 6-te wszedł p. A. Fagot z Włocławka. Skład III. grupy jest więc następujący:

1. Stefan Pchliński
2. Wiktor Sieradzan
3. W. Wojciechowski
4. Bunim Joskowicz
5. Dr. Wł. Urbański
6. A. Fagot

Równocześnie podajemy do wiadomości zainteresowanych, że organizujemy i kompletujemy IV. grupę, do której mamy już kilka zgłoszeń. Grupa IV. i następne utworzone będą na nowych zasadach, t.j. po 5 graczy w grupie, przyczym każdy z każdym rozgrywa tylko po jednej partii. Pozatym obowiązuje stary regulamin turnieju.

IV. grupa:

1. Otto Baranowski, Bohorodczany
2. Inż. Jerzy Berens, Starachowice, skrz. poczt. 19.
3. Władysław Las'.owski, Wilno, Gimnazjalna 4/2.

W grupie IV. są 2 miejsca wolne.

Przypominamy, że wszelką korespondencję tyczącą turnieju korespondencyjnego, należy nadsyłać na adres: S. Czerniaków, Sulisławice k/Sandomierza.

Dalsze wyniki:

Prof. Dąbrowski	11 —	Malanowski	00
Zając	11 —	Dr. Urbański	00
Dr. Urbański	0 —	Szymański	1
Grzesik	1 —	Mikuła	0

W Międzynarodowej Olimpiadzie Korespondencyjnej na 1. szachownicy zremisował Friedman H. dwie partie. Jedną z Robertem Crepeaux (Francja), drugą z J. Schenkiem (Holandia).

WIKTOR GEIER

Z moich doświadczeń w grze korespondencyjnej.

II.

Rozważania poniższe chcę poświęcić mojemu pierwszemu zetknięciu się z „gambitem Blumenfelda“, co stanowiło dla mnie prawdziwe przeżycie szachowe. Zrozumie je doskonale każdy szachista korespondencyjny, który pewnego pięknego dnia w jakiejś gazecie szachowej lub zbiorze partyj m strzowskich odkrył nagle, że w jednej ze swych gier koresp. obrał właśnie niepomyślny wariant. Dla tych szczęśliwców, którzy posiadają bogatą bibliotekę szachową, nie mało uroku tkwi w możliwości zastawiania zasadzki w postaci dobrej, gruntownej analizy jakiegoś wariantu. A teraz do partii.

Geier W. (Polska) — Jakobek (Austria)

1. d2—d4 Sg8—f6, 2. Sg1—f3 e7—e6, 3. c2—c4 c7—c5, 4. d4—d5 b7—b5, 5. d5×e6. (Tak grał Dr. Tarrasch przeciw Dr. Aljechinowi, Piszczany 1922. Czarne dowiodły wtedy, że przyjęcie gambitu jest niebezpieczne. Za piękne przeprowadzenie tego dowodu otrzymał D. Aljechin specjalną nagrodę.) 5... f7×e6, 6. c4×b5 d7—d5! 7. e2—e3 Gf8—d6, 8. Sb1—c3 0—0, 9. Gf1—e2 Gc8—b7. (Dotąd partia identyczna z partią Dr. Tarrasch — Dr. Aljechin. Nie znałem wtedy wcale tego otwarcia i właśnie po odesłaniu 9 posunięcia otrzymałem Tartakowera: „Die hypermoderne Schachpartie“. Można sobie wyobrazić moje przerażenie, gdy się przekonałem, że wpadłem w wariant niekorzystny dla mnie. Po długiej analizie znalazłem jednak posunięcie.) 10. Sf3—g5! (Które przede wszystkim zaskoczyło mego przeciwnika. Dotąd przecież szło mu gładko i łatwo, bo miał świetną gwiazdę przewodnią. Teraz miał sam pokazać, co umie.) 10...

Hd8—e7, 11. Ge2—g4 Sf6×g4. (Na 11.. e5, mogłoby nastąpić 12. Ge6† Kh8, 13. S×d5 G×d5, 14. G×d5 S×d5, 15. H×d5 Sbd7, 16. Se4.) 12. He2×g4 Wf8—f6. (Najlepiej. Jeśli teraz 12... e5, to 13. e4! d4, 14. Sd5!) 13. f2—f4 Sb8—d7, 14. 0—0 e6—e5. (Lepiej było Waf8. Czarne mają jednak przed oczyma ową wielką partię mistrzowską, w której pochód pionków w centrum zadecydował o wyniku. Czarne ślepo realizują tę ideę, nie bacząc na odchylenia, które zaszły w partii. To się mści.) 15. Gcl—d2 Wf6—g6, 16. Hg4—e2 e5—e4, 17. Wal—dl h7—h6, 18. He2—h5 He7—f6? (Należało pójść Wf6.) 19. Sc3×d5! G×d5, 20. G—c3 Wg6×g5, 21. f4×g5 Hf6—e6. (Zdawałoby się, że czarne wyszły obronną ręką zachowując dwie figury za wieżę, następuje jednak zwyczajnie ale skutecznie...) 22. g×h6 Gd6—e5, 23. h6×g7 Kg8×g7, 24 Hh5—g5†. Czarne skapitulowały; na Kh7 lub Kh8 wygrywa Wf4!!

Partia grana w I. grupie turniejów koresp. „Wiener Schachzeitung".

Wiadomości ze świata.

Anglia. Międzynarodowy turniej w Hastings zakończył się zwycięstwem Rzeszewskiego 7, przed Alexandrem i Keresem po 6$^1/_2$. Dalsze miejsca zajęli Flohr i Fine po 6, Mikenas 5, Sir Thomas i Tylor po 3, Fairhurst i Thomas jun. po 1. Rewelacją tego turnieju był Anglik Alexander, który osiągnął b. zaszczytny wynik. Do omówienia tego turnieju powrócimy w nast. numerze.

Australia. Mistrzostwo Zachodniej Australii zdobył Goldstein po rozgrywce z Crovlem. Mistrzostwo Płd. Walii zdobyła pani Dibley. Australijski Związek Szachowy zamierza zgłosić swój akces do „FIDE" i wydelegować swoją reprezentację na przyszłą olimpiadę do Buenos Aires w r. 1939.

Austria. W odbywającym się we Wiedniu turnieju im. Trebitscha stan turnieju przed ostatnią rundą był następujący: Steiner 7$^1/_2$, Adam i Becker 5$^1/_2$, Glass, Müller i Rubinstein po 5, Hönlinger, Podhorzer i Dr. Weil po 4$^1/_2$, Weinstock 3$^1/_2$, Bacher 3, Donegan $^1/_2$.

Brazylia. W San Paulo jest obecnie w toku wielki turniej przy udziale 30 zawodników. Biorą udział przedstawiciele Argentyny, Chile, Paragwaju i Urugwaju oraz 16-tu graczy brazylijskich. Ze znanych mistrzów grają Guimard, Grau, Pleci, Piazzini i Fenoglio

Estonia. Międzypaństwowy mecz. Estonia—Litwa zakończył się zwycięstwem Estończyków 8$^1/_2$:7$^1/_2$. Rostrzygnięcie padło na pierwszej szachownicy, na której Keres w spotkaniu z Mikenasem jedną partię wygrał, zaś drugą zremisował.

Niemcy. W turnieju klubowym Berlińskiego Towarzystwa Szach. odniósł w I. grupie zwycięstwo mistrz Schlage, w II. grupie zwyciężył Michel. Między oboma mistrzami ma dojść do decydującej rozgrywki o tytuł mistrza klubu.

Wiadomości krajowe.

Drohobycz. Dnia 18 grudnia odbył się tu mecz międzyklubowy między U.K.S. „Watra" a Klubem Sportowym „Strzelec-Polmin". Mecz odbył się w lokalu Polminu na 10 szachownicach, z wynikiem 9:1 dla „Watry".

Kraków. W październiku ub. r. rozegrano w Krakowie trzecie z rzędu międzymiastowe spotkanie reprezentacyj Krakowa i Śląska o puchar inż. Żukowskiego, b. prezesa klubu im. J. Dominika w Krakowie. Zwyciężyła drużyna Krakowa w stosunku 9.5:4.5. Dwie partie oddano do arbitrażu. Wynik końcowy prawdopodobnie będzie brzmiał 11:5 dla Krakowa, co nie jest faktycznym obrazem sił. Sprawiedliwszy byłby wynik 8.5:7.5 dla Krakowa. Na marginesie tych spotkań warto zaznaczyć, że współpraca Śląska z

Krakowem datuje się od r. 1927. W ramach I. turnieju drużynowego o mistrzostwo Polski w r. 1929 w Katowicach, reprezentacja Krakowa pobiła Śląsk. W II. turnieju drużynowym w Królewskiej Hucie, Śląsk pokonał Kraków. W r. 1935 w Krakowie reprezentacja Śląska odniosła niespodziane zwycięstwo, ale już na wiosnę 1937 przegrywa znowu do Krakowa. Saldo tych spotkań jak dotąd jest korzystniejsze dla Krakowa.

Lwów. Staraniem pewnego stałego koła niezrzeszonych szachistów i z inicjatywy w pierwszym rzędzie p. M. Gepperta odbył się w drugi dzień świąt B. N. doroczny „turniej błyskawiczny" w Domu Funkcjonarjuszy i Pracowników Gminnych. Do powyższej imprezy zgłosiło się 16-tu uczestników, których podzielono na 2 grupy. Finał był następujący: I. nagr. zdobył I. Schächter (b. mistrz Lwowa), II. nagr. Schächter N., III. nagr. Rittel, IV. Schleyen, V. i VI. Zucker i Jaszczuk. Nagrody książkowe ofiarowała „Księgarnia Literacka" i Redakcja „Przegl. Szach." Ponadto komitet ufundował kilka nagród pieniężnych. Turniej miał wesoły i zarazem serdeczny, koleżeński przebieg. Odbywa się obecnie we Lwowie Turniej o mistrzostwo Ukraińskiego Studenta. Prowadzi Romanyszyn przed Turjańskim i Szewczykiem. Mecz międzyklubowy „Zoria"—„Sokił III." zakończył się zwycięstwem „Zorii" 7:3. Zwyciężyła drużyna słabsza, która okazała silniejszy hart ducha. Uruchomiono we Lwowie turniej drużynowy. Zgłosiło się zaledwie 5 drużyn. Naogół mimo tych wszystkich pomniejszych imprez, daje się odczuć we Lwowie brak silnej organizacji szachowej, brak klubów wyłącznie szachowych oraz zupełny brak Okręg. Związku.

Poznań. W czasie od 6/XII. — 13/XII. odbył się tu Podoficerski Turniej Szachowy o mistrzostwo Armii i zarazem o puchar wędrowny Ministra Spraw Wojskowych gen. dyw. T. Kasprzyckiego. Udział zgłosiły wszystkie O. K. (za wyjątkiem Brześcia) i Marynarka Wojenna. Składy drużyn złożone były z 4 graczy i 1 rezerwowego. Obrońcą pucharu była drużyna lwowska — O. K. VI., która w zeszłorocznych rozgrywkach we Lwowie zdobyła I. miejsce. Ogólny poziom tegorocznych rozgrywek był wyższy aniżeli w roku ubiegłym. Ostatecznie po rozgrywce I. miejsce osiągnęła drużyna warszawska — O. K. I. zdobywając 23 punktami puchar i drużynowe mistrzostwo Armii. II. miejsce zajęła drużyna przemyska — O. K. X. zdobywając wicemistrzostwo Armii, która w tabeli prowadziła do ostatniej rundy. Dopiero w dogrywkach wysunęła się drużyna warszawska na czoło. Trzecie i czwarte miejsce zajęły wspólnie drużyny Marynarki i Torunia. Indywidualny najlepszy wynik na 1. szachownicy miał kapral Tabakiernik Władysław z 5. p. s. p. w Przemyślu, zdobywając nagrodę „Wiarusa" (z 9 partyj — 8 punktów!) Uroczyste zamknięcie turnieju odbyło się dnia 13. XII. w obecności p. gen. Knol-Kownackiego, który po krótkich słowach przemówienia dokonał rozdania nagród. Po czym nastąpił bankiet, wspólna fotografia i pożegnanie gości. Za wzorową organizację tej imprezy należy się kierownictwu poznańskiemu pełne uznanie. W dziale partyj przynosimy w bieżącym numerze jedną z ciekawszych partyj powyższej imprezy.

Poznań. Na zebraniu konstytucyjnym w sali piwnicy Ratuszowej w dniu 12-go grudnia 1937 r. został utworzony nowy klub szachowy pod nazwą „Klub Szachowy Pion" w Poznaniu. Po pięknym i obszernym referacie wygłoszonym przez sekretarza Poznańskiego Związku Szachowego p. Wiatra Łucjana wybrano następujący zarząd: prezes Wiatr Łucjan, wiceprezes Siadak Stanisław, sekretarz Michalski Edward, skarbnik Tomaszewski Alfred, kapitan i gospodarz Wyszyński Stefan, członkowie zarządu: Gostyński Roman i Zachma Wacław. Do klubu zdeklarowało się 65 członków. Walne

Zebranie zatwierdziło statut przedstawiony przez komitet organizacyjny do rejestracji. Klub ten ma wielką przyszłość i został utworzony ze szachistów niestowarzyszonych, którzy po 2-letniej działalności zorganizowali się. Z powodu bezczynności klubów szachowych w Poznaniu jest wielki napływ członków do nowego klubu. Klub Szachowy „Pion“ przejął od niestowarzyszonych szachistów piękną nagrodę przechodnią wartości 200 zł do dalszych rozgrywek. Do klubu na członków zapisali się wszyscy czołowi szachiści miasta z trzykrotnym mistrzem miasta Poznania p. red. Gostyńskim Romanem na czele.

Toruń. Z inicjatywy Pomorskiego Okr. Zw. Szach. doszedł do skutku w Bydgoszczy w dniu 14. XI. ub. roku mecz międzymiastowy pomiędzy reprezentacją Sekcji Szachistów przy Zw. Zawod. Prac. Miejskich w Toruniu a Sekcją Szachistów przy K.P.W. w Bydgoszczy. Zwyciężyła Bydgoszcz w stosunku $6^1/_2$:$4^1/_2$.

Sląsk. Walny Zjazd Delegatów Śl. Okr. Stow. Szachistów odbędzie się dnia 30 stycznia br. w Katowicach, w lokalu P.P.W. Gmachu Poczty. Mistrzostwo Wielkich Hajduk zdobył Balcarek przed Wilczkiem. Po kolei dalsze miejsca zajęli Mróz, Szefka, Adamek, Maruszczyk, Tomsk, Ćwięk, Lott, Drobisz, Jelonek i Szeiner. Turniej drużynowy o mistrzostwo Wielkich Hajduk: I. Klub "1916", II. K S.M. III. Tramwajarze, IV. Związek Strzelecki. Nieoficjalny turniej o mistrzostwo Chorzowa zakończył się zwycięstwem Ulczoka z 10.5 p. przed Szefką 7.5 p. Tegoroczne turnieje okręgu odbywały się w lokalu sekcji „Ognisko“. Dotychczasowy stan w grupie mistrzów jest następujący: Anioł i Pokorski 10, Sojka i Ulczok 9, Balcarek 6.5, Palka 4.5, Lokiez 3.5, Bąk 2.5. Pozostaje do rozegrania partia Sojka — Pokorski, która ostatecznie ustali czołówkę. W grupie mistrzów oddziałowych rozgrywki są zakończone. W grupie A. zwyciężył Arendt przed Gajdą, w grupie B. Szefka przed Olejem.

Warszawa. Turniej o mistrzostwo klubu Warsz. Tow. Zwol. Gry Szach. zakończył się zasłużonym i pewnym zwycięstwem 57-letniego mistrza D. Przepiórki, który osiągnął znakomity wynik $11^1/_2$ pkt. z 12 partyj. Drugie miejsce zajął w świetnej formie Wojciechowski 10, mimo dwu porażek odniesionych w spotkaniach przeciwko Przepiórce i H. Wilczyńskiemu. Dobrze spisał się Trokenheim $9^1/_2$, który stale poprawia swoje wyniki. Klepfisz 8. Bomar 7. (a raczej Bombach — lwowianin!) jak na debiut w stolicy, b. dobre miejsce. Danneman $6^1/_2$, Szpiro 6, H. Wilczyński $4^1/_2$, Dr. Hermanowa i M. Wilczyński 4, Żupnicki 3, Inż. Ligowski i Lindenfeld po 2. Pełne słowa uznania należą się Pani Dr. Hermanowej, jednej z najlepszych szachistek stolicy, która z wrodzonym sobie zamiłowaniem nie lęka się nawet konkurencji panów. A że należy Ją poważnie traktować, świadczy fakt, że w pobitym polu pozostawiła 3-ch skądinąd niezłych szachistów. Organizacja turnieju, naprzekór kiepskiej tradycji lat dawnych, tym razem dopisała.

Warszawa. Pojawił się przed rokiem w stolicy nowy talent, 11-letni młodzieniec nazwiskiem Dalman, objawiający nadzwyczajne jak na swój wiek zdolności. Rozegrał on do tego czasu cały szereg partyj towarzyskich z graczami I. kategorji i klasy mistrzowskiej z b. dobrym wynikiem. Ostatnio udało mu się jedną z handicapowych partyj granych na zegary przez mistrza Najdorfa, z mistrzem zremisować. Mówią już o nim głośno i zagranicą, nazywając go „cudownym dzieckiem Warszawy“ i „nowym Rzeszewskim“. Dalman pochodzi z bardzo ubogiej rodziny i jest uczniem szkoły powszechnej. Posiada już dziś pełną siłę gracza I. kategorji. Należy już dziś zainteresować się losem tego niewątpliwie b. zdolnego chłopca i już obecnie umożliwić mu udział w poważniejszych imprezach.

„SZACHISTA"

CZASOPISMO POŚWIĘCONE GRZE NAUCE I STUDIOM SZACHOWYM

Redaktor: Henryk Friedman

Rok V. /25. Luty 1938./ Zeszyt 2.

Prenumerata mies. 60 gr. ◆ kwart. 1.75 zł. ◆ półrocz. 3.50 zł. ◆ roczna 7 zł

Redakcja i Administracja: Lwów, Słoneczna 36/m. 9. Konto P.K.O. Nr. 501363.

ś. p. Mistrz Antoni Wojciechowski

Szachy polskie poniosły ostatnio bolesną stratę. W dniu 19 ub. m. zmarł po kilkudniowej, ciężkiej chorobie na zapalenie płuc, młody bo dopiero 32 lata liczący, mistrz ś. p. Antoni Wojciechowski. Był to gracz wielkiego talentu i dużej wiedzy teoretycznej. Pomimo nader trudnych warunków materialnych i uporczywej walki o byt zawsze traktował grę w szachy pod amatorskim kątem widzenia, poświęcając im z zapałem czas, siły i zdolności. Styl jego gry nosił charakter bojowy i agresywny. Przeprowadzane kombinacje pełne były oryginalności i fantazji. Większa lub mniejsza precyzja w technicznym przeprowadzeniu akcji stanowiła o jego formie w danym okresie czasu, która też wahała się od klasy mistrza międzynarodowego do klasy mistrza krajowego. Pochodził z Poznania, gdzie przez szereg lat piastował tytuł mistrza dzielnicowego. Przed kilku laty przeniósł się do Warszawy głównie dla idei szachowej, aby mając tu poważnych przeciwników dojść do poziomu naszej ekstraklasy. Jego rezultaty z olimpiady w Monachium, turnieju międzynarodowego w Juracie, w którym z zagranicznymi mistrzami uzyskał najlepszy rezultat oraz wyniki kilku mniejszych turniejów z udziałem znanych mistrzów obcych potwierdziły jego klasę i nadzwyczajne możliwości dalszego rozwoju w odpowiednich warunkach. Niestety, nieubłagana śmierć wyrwała nam tego pełnego skromności i taktu mistrza, niezwykle zacnego i szlachetnego człowieka, po którym pamięć drogą będzie wszystkim szachistom Polski. Jako spuściznę pozostawił szereg przepięknych partyj, w których, choć umarły, żyć będzie wiecznie i choć niemy — zawsze z nich przemawiać. Czoło naszej reprezentacji przez ubytek ś. p. Wojciechowskiego zostało mocno przerzedzone. Oby w utworzony wyłom wkroczyły jak najrychlej młode, żywotne talenty! Niech spełnią się słowa dewizy w dawnym gmachu Szkoły Podchorążych w Warszawie:

„Umierać musi, co ma żyć! Zmartwychwstaniecie młodzi!"

Przepiękny ten artykuł pośmiertny, poświęcony ś.p. Mistrzowi Antoniemu Wojciechowskiemu, jest pióra kapitana związkowego Polskiego Związku Szachowego, pułk. dypl. M. Steifera i przedrukiem z „Polskiej Zbrojnej" z dn. 22. I. 1938 r.

Z działalności Polskiego Związku Szachowego

(Sprawozdanie z Walnego Zgromadzenia z dnia 19. XII. 1937.)

Okres sprawozdawczy obejmuje czas od 7 lutego do 31 października br. t.j. do czasu, kiedy w myśl Statutu kończy się rok budżetowy Polskiego Związku Szachowego.

Okres sprawozdawczy upłynął pod znakiem imprez szachowych, o których będzie mowa niżej, oraz prac przygotowawczych, zmierzających do sprężystszego zorganizowania nowych okręgów względnie klubów, które mogłyby stać się członkami Polskiego Związku Szachowego. Zarząd odbył w okresie sprawozdawczym 8 posiedzeń, których przebieg zanotowano w protokółach.

Gospodarka P. Zw. Szach. za okres sprawozdawczy ujęta jest w zestawieniach: wykonanie budżetu, bilans na dzień 31. X., salda rachunków dłużników i wierzycieli oraz imprez szachowych. Podkreślić należy, że niestety niektóre stowarzyszenia zalegają z opłatami członkowskimi jeszcze za rok 1936, oraz, że tylko nieliczne stowarzyszenia opłaciły składki członkowskie w ciągu okresu sprawozdawczego. Reszta natomiast wpłaciła przed rozpoczęciem się dzisiejszego zebrania, tak, że ilość członków w znaczeniu osób fizycznych zrzeszonych w P. Z. Szach. przez okręgi i kluby mogła być dopiero stwierdzona przez Prezydium dzisiejszego zebrania przy weryfikacji uprawnień pełnomocników. Dlatego też imiennego wykazu członków (osób) Zarząd na dzisiejszym Zgromadzeniu przedstawić nie może.

Komisja techniczna Polskiego Związku Szachowego w składzie: Przepiórka, Płk. dypl. Dr. M. Steifer, H. Salzman, J. Jagielski, por. J. Sternak, Paulin Frydman, J. Danneman, odbyła w okresie sprawozdawczym 4 zebrania w pełnym komplecie oraz 21 zebrań w składzie: Przepiórka, Płk. Steifer i Inż. H. Salzman.

Komisja Techn. rozdzieliła między sobą referaty w sposób następujący:

1. Przepiórka Dawid — Prezes
2. Płk. Dr. Steifer Marian — V-Prezes
3. Inż. Salzman Henryk — Sekretarz
4. Frydman Paulin — Klasyfikacja graczy
5. Jagielski Jerzy — Prasa-propaganda
6. Por. Sternak Julian — Sprawy regulaminowe
7. Danneman Józef — Sprzęt i sprawy gospodarcze.

Z prac wypełnionych przez Kom. Techniczną P.Z.Szach. wysuwa się na pierwszy plan IV. Turniej o Mistrzostwo Polski w Juracie, w którym po raz pierwszy w życiu szachowym Polski wzięło udział cały szereg graczy z zagranicy. Turniej odbył się w czasie od 23/V do 10/VI i zakończył zwycięstwem dotychczasowego Mistrza Polski Dr. Tartakowera, drugie miejsce zdobył szwedzki mistrz Stahlberg, krajowy faworyt Najdorf mistrz Warszawy, wylądował na trzecim miejscu. W turnieju wzięło udział 22 graczy, którzy reprezentowali następujące państwa: Szwecję, Jugosławię, Węgry, Czechosłowację, Danię, Łotwę, oraz następujące osrodki szachowe w Polsce: Warszawę, Łódź, Lwów i Poznań. Komisja podkreśla z uznaniem, że wszyscy przedstawiciele Łodzi znaleźli się w grupie czołowej (nagrodzeni).

Po ukończonym turnieju w Juracie w końcu czerwca został wydelegowany na narodowy turniej o mistrzostwo Jugosławii mistrz M. Najdorf, który mimo długotrwałego wysiłku w czasie turnieju jurackiego, zdobył w świetny sposób w turnieju w Rogaskiej Slatinie I. miejsce.

W tym samym czasie odbył się w Kemeri (Łotwa) wielki turniej międzynarodowy w którym mistrz Polski Dr. Tartakower zdobył 7-me miejsce, a 4-te co do ilości punktów. W turnieju tym brali udział mistrzowie takiej miary, co Alechin, Keres, Flohr i inni.

Z początkiem okresu sprawozdawczego brał udział w Margate (Anglia) mistrz Appel, który osiągnął III. miejsce w turnieju kategorii Premier Reserves.

W końcu czerwca mistrz Makarczyk brał udział w turnieju w Bad-Saarow (Niemcy).

Komisja Techniczna P. Z. Szach. zorganizowała w lipcu II. turniej o Mistrzostwo Polski dla Pań, w którym po raz pierwszy wzięły udział przedstawicielki prowincji (Obermüllerowa - Toruń, Mansówna - Lwów, Sarbinowska - Chełm lubelski, Małolepsza - Poznań). Tytuł mistrzowski zdobyła p. mgr. Gerlecka, wicemistrzynią została pani B. Flerow Bułhak. Należy stwierdzić, że życie szachowe wśród pań rozwinęło się znacznie i zainteresowanie stale wzrasta, czego dowodem jest istnienie żywotnego „Koła Pań“ przy Warszawskim Okręgowym Związku Szachowym.

W sierpniu na Olimpiadzie w Sztokholmie polska drużyna reprezentacyjna w składzie Dr. Tartakower, Najdorf, P. Frydman, Appel i Regedziński zdobyła po ciężkich walkach III. miejsce, wskazując swoim wynikiem, że Polska w dalszym ciągu należy do międzynarodowej elity szachowej.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że wśród graczy na Olimpiadzie sztokholmskiej pojawiły się nowe świetne talenty. Komisja Techniczna konstatuje z ubolewaniem, że na polskim firmamencie szachowym nie ukazała się żadna nowa gwiazda, wobec czego zmuszeni jesteśmy operować od szeregu lat wypróbowanym materiałem długoletnich mistrzów.

Na Olimpiadzie w Sztokholmie odbył się Turniej o Mistrz. świata dla Pań (Puchar Lady Hamillton-Russell). Z Polek brały udział 3 panie mgr. Gerlecka, B. Flerow-Bułhak i Dr. Hermanowa, która zajęła miejsce 14, pierwsza z wyżej wymienionych 15 a druga 17. Uczestniczek było 28.

W Kongresie F.I.D.E. brał udział z ramienia P.Z.Szach. płk. dypl. dr. M. Steifer jako delegat, oraz dr. Tartakower jako zastępca delegata. Wszystkie wnioski w sprawie mistrzostwa świata przedstawione przez Polskę zostały przyjęte. W szczególności uznano regulamin mistrzostwa świata posiadający liczne luki, za tymczasowy.

Polski Związek Szachowy otrzymał od Grossdeutsche Schachbund zaproszenie na turniej czterech państw do Zoppot; w turnieju tym miały być reprezentowane: Polska, Szwecja, Węgry, Niemcy. P. Z. Szach. z zaproszenia tego nie skorzystał, uważając, że Niemiecki Związek Szachowy nie ma prawa na terenie Wolnego Miasta Gdańska organizować żadnych imprez o charakterze międzynarodowym. Pogląd ten podzieliło nasze Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Korzystając z przejazdu mistrzów Stahlberga i Steinera P. Z. Sz. wspólnie z Warszawskim Okręgowym Związkiem i Warszawskim Klubem Szachowym zorganizował turniej „Czterech“, w którym wzięli udział: G. Stahlberg, L. Steiner, Najdorf i Wojciechowski. Wszyscy ci gracze zdobyli jednakową ilość punktów t.j. $1^1/_2$ (Stahlberg bez przegranej) co jest swego rodzaju curiosum w dziejach turniejowych. Ponadto z ramienia P. Z. Szach. bierze udział w międzynarodowej Olimpiadzie Korespondencyjnej drużyna w składzie następującym: H. Friedman, Gerstenfeld, Wojciechowski, Borenstein, Kościelak, H. Salzman. Kierownikiem jest H. Salzman. Obecnie odbywa się rozgrywka finałowa w grupie końcowej.

Ze spraw związanych z turniejami i życiem szachowym Kom. Techn. nawiasem podkreśla z ubolewaniem fakt, że mistrz łódzki E. Gerstenfeld de-

legowany na turniej o mistrzostwo Węgier nie mógł wyjechać, pcnieważ nie miał w porządku osobistych papierów. Komisja Techniczna zaleca na przyszłość wszystkim graczom klasy mistrzowskiej aby uporządkowali swoje dowody i nie narażali P.Z.Szach. na podobne niespodzianki.

Na rok 1938 Niemiecki Związek Szachowy zaprosił P.Z.Szach. do wzięcia udziału w czwórmeczu drużynowym, który odbyć się ma w Stuttgardzie. Udział mają wziąć następujące państwa: Niemcy, Szwecja, Polska i Węgry. Kom. Techn. liczy się z prawdopodobieństwem udziału w tym spotkaniu. Organizatorzy proponują skład drużyn po 12 graczy i 4-ch rezerwowych. Pozostaje jeszcze do zanotowania fakt, że został zorganizowany Pomorski Okręgowy Związek Szachowy z siedzibą w Toruniu, ale przystąpienia do P. Z. Szach. jeszcze formalnie nie zgłosił.

Komisja Rewizyjna w swoim sprawozdaniu bliżej omawia salda rachunków dłużników i wierzycieli.

Komisja Arbitrów nie odbyła ani jednego posiedzenia wobec braku spraw.

Sąd Rozjemczy odbył 1 posiedzenie.

Sekretarz Generalny Pol. Zw. Szach.

DZIAŁ PARTYJ

Z meczu o mistrzostwo świata.

484. — Obrona Słowiańska.

Dr. Euwe — Dr. Alechin

13. partia meczu.

1.	d2—d4	d7—d5
2.	c2—c4	c7—c6
3.	Sg1—f3	Sg8—f6
4.	Sb1—c3	d5×c4
5.	a2—a4	Gc8—f5
6.	e2—e3	e7—e6
7.	Gf1×c4	Sb8—d7
8.	Hd1—e2	Sf6—e4
9.	0—0	Gf8—b4
10.	Gc4—d3	Gb4×c3
11.	Gd3×e4	

Dotychczas jest przebieg partii identyczny jak w 9 partii, w której Euwe zagrał 11. b2×c3. Uzyskał wówczas nieco lepszą grę, nie prowadziło to jednak do wygranej. Posunięcie obecne jest owocem domowych analiz. Alechin nie był tym posunięciem jednak zaskoczony; odpowiedział na nie a'tempo, z czego wynikało, że także i on przestudjował je dokładnie. Do 20. posunięcia grają obaj matadorzy teraz w szybkim tempie.

11... Gc3—b4

Po 11... G×e4, 12. b×c3 0—0, 13. Sd2 Gg6, 14. Ga3 We8, 15. Sc4 stałyby białe lepiej. Za ryzykowne byłoby porwanie pieszka 11... G×b2, 12. G×b2 G×e4, 13. Sd2 Gg6, 14. Ga3 i groźba 15. Sc4 byłaby nie do odparcia. (14... Sb6, 15. a5.)

12. Ge4×f5 e6×f5

13. d4—d5

Doskonała przejściowa ofiara pieszka stwarzająca czarnym osłabienia w ich łańcuchu pionków, równocześnie umożliwiająca białym zajęcie centralnego pola d4 dla ich skoczka.

13... c6×d5

Bez wahania zabił Alechin piona. Nic nie stało jednak na przeszkodzie, by zagrał b. naturalniej 13... c5.

14. He2—b5 Hd8—a5

To jest poniekąd musowe, gdyż Hb6 jest mylne, z powodu 15. H×d5 g6, 16. Se5!

15. Hb5×b7 Wa8—b8

16. Hb7—c6

Białe zdobyły swojego piona z powrotem i mają przewagę. Zdaje się, że Alechin się przerachował i źle ocenił pozycję czarnych.

16... Ha5—c5

Koniecznie należy hetmana przeciwnika usunąć z pola c6.

17. Sf3—d4

Bardzo silne było też 17. Se5 H×c6, 18. S×c6 Wb7, 19. S×b4 W×b4, 20. Gd2! i białe otrzymują dużo lepszą końcówkę. Również

po 17... Hd6, 18. H×d6 G×d6, 19. Sc6 Wb7, 20. Wd1 Sf6, 21. b4 białe otrzymują decydującą przewagę. I wkońcu 17... Wd8 spotka się z odpowiedzią 18. Wd1.

17... Wb8—b6

Niema różnicy między posunięciami 17. Sd4 lub Se5. Białe właściwie nie operują żadną konkretną groźbą. Dlatego też mógł Alechin z zimną krwią odpowiedzieć 17... g6, by f5 sobie obronić. Białe nie mają na to stanowczego kontr-argumentu. Alechin natomiast postanawia w drodze kombinacyjnej rozwiązać sprawę. Także 17... f4 nie było tak złe, jak pozornie to wygląda.

18. Hc6×c5 Sd7×c5

19. a4—a5

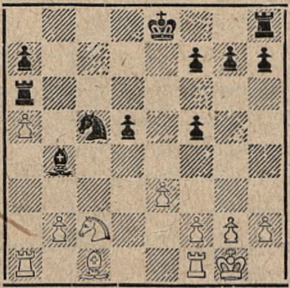
Ważne posunięcie, by wieży umożliwić zajęcie pola a4. Po przyjęciu ofiary 19. S×f5 Sb3, 20. Wb1 0—0, nie miałyby potem białe żadnych realnych szans.

19... Wb6—a6

Teraz staje się walka dramatyczną. Po 19... Wb7 (co nie leżało w guście Alechina) mogły białe zagrać najzwyczajniej 20. Wd1 z wzmocnieniem swojej gry, natomiast 20. Sc6 lub 20 S×f5 byłoby niejasne, z powodu 20 .. Sb3.

20. Sd4—c2!

Pozycja po 20. pos. białych:

Na pierwszy rzut oka wygląda to jak fałszywa kombinacja. Euwe ofiaruje dwa piony, by pozycję czarnych pionów jeszcze bardziej osłabić. Ta kontynuacja wskazuje najlepiej, jak nadzwyczajnym wyczuciem pozycyjnym obdarzony jest mistrz świata.

20... Gb4×a5

Czarne muszą to zabrać. Po 20... Sd3, 21. Wd1! co było by mniej przyjemne dla czarnych.

21. b2—b4 Ga5×b4

22. Gc1—b2!

Pointa podwójnej ofiary pionów. Białe są cudownie rozwinięte, natomiast czarne figury i piony wiszą w próżni.

22... Gb4—a5

Całkiem słabe byłoby 22... W×a1, 23. W×a1 Sd3, 24. G×g7 Wg8, 25. Gd4.

23. Gb2×g7 Wh8—g8

24. Gg7—e5

Na 24. Gd4, grają czarne 24... Sb3, 25. Wa3 Sd2 i Sc4. Albo 25. Wa1—b1 S×d4! 26. S×d4 (26. Wb8†, Kd7) Gb6 i czarne są w stanie dostatecznie się obronić, chociaż białe zachowują przewagę.

24... Sc5—b3

25. Wa1—a4

Po 25. Wa3 Sd2, 26. Wf1—a1, zyskują czarne tempo 26... Sc4.

25... Wa6—g6

By zwolnić gońca. Teraz 25... Sd2, 26. Wf1—a1 Sc4 (lub Wag6, 27. Gg3) (nie W×a5? W×g2†, 28. Kh1 Sf3, 29. Gg3 Wg8×g3 z matem.) 27. Gc7! nie było dobre dla czarnych.

26. Ge5—g3

Naturalnym posunięciem obronnym pola g2, było jednak 26. g3, poczem białe miałyby lufcik i na przyszłość. Goniec stał dobrze na e5, obecnie jest czasowo z walki usunięty.

26... Ga5—b6

27. Wa4—f4 h7—h5

Mimo przewagi piona nie jest pozycja czarnych wesoła. Piony są zanadto rozbite. Alechin jednak rozumie pewnymi taktycznymi zwrotami uzyskać kontrgrę.

28. Wf4—h4

Nieco za bojaźliwe. Właściwe było stanowcze 28. W×f5 h4, 29. G×h4 W×g2†, 30. Kh1 Wg2—g4, 31. We5† z przewagą dla białych.

28... a7—a5

Alechin stwarza sobie szanse. Posunięcie to zabiera białemu skoczkowi pole a5. Mimo że Alechin ma jeszcze 15 minut czasu na 12 posunięć, jednak znajduje on najlepsze odpowiedzi.

29. Wh4×h5

Ten pionek nie uciekał. Wskazane było najpierw 29. Wd1, by także i tą wieżę w grę wprowadzić.

29... Wg6—c6

30. Sc2—a3 d5—d4
31. e3×d4 Sb3×d4

Czarne mają obecnie dostateczną grę zaczepną z dobrze ulokowanymi figurami. Kto byłby się spodziewał, że czarne zdobędą pole d4?

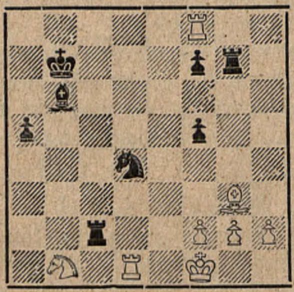
32. Wf1—e1† Ke8—d7
33. Kg1—f1

Nie 33. Wh7 gdyż nastąpi ...f4, 34. W×f7† Kc8, 35. W×f4 Se2† i czarne zdobywają jakość.

33... Wc6—c3
34. Sa3—b1 Wc3—c2
35. We1—d1 Kd7—c6
36. Wh5—h6† Wg8—g6
37. Wh6—h8 Kc6—b7
38. Wh8—f8 Wg6—g7?

Błąd, w najwyższym niedoczasie popełniony. Dobre było 38... f6, albo też 38... Wgc6, 39. W×f7† Ka6 z dobrą grą przeciwną.

Pozycja po 38. pos. czarnych:

39. Gg3—e5 Sd4—f3

Na tą elegancką paradę liczył Alechin. Grozi matem w dwu posunięciach. Białe wcześniej jednak mają słowo.

40. Wf8—b8†

Przez 40. Wd7† Kc6 (Ka6? 41. Wa8†) 41. Wd6† Kc7, 42. Wd2† S×e5, 43. W×c2† mógł Euwe jakość zdobyć i lekko partię wygrać.

40... Kb7—a7

W tej pozycji partia została przerwana.

41. Wd1—d7†

To posunięcie oddał Euwe po krótkim namyśle do koperty. Następna możliwość 41. W×b6 mogłaby po S×e5, 42. Wb5 Sg4, 43. W×a5† Kb6, 44. W×f5 S×h2†, 45. Kg1 Sg4, umożliwić czarnym pewne szanse remisowe.

41... Gb6—c7
42. Wd7×c7†

Tu stoją białe przed trudnym problemem. Jest jasne, że 42. G×c7 z powodu 42... W×c7, 43. W×c7† K×b8, 44. Wc5 S×h2†, 45. Kg1, Sg4 i białe nic nie zyskują. — Po 42. g×f3, Wc1†! (niekorzystnym dla czarnych byłoby 42... K×b8, 43. G×g7 Wc1†, 44. Kg2 W×b1, 45. h4 i pion h może się stać niebezpiecznym,) 43. Ke2 K×b8, 44. W×c7 W×c7, 45. G×g7, Wc1, 46. Sd2 miałyby wprawdzie białe 2 figury za wieżę, ale przy tym tak b. zredukowanym materiale i silnym wolnym czarnym pionie, partia zapewne zakończyłaby się na remis. Dlatego zadowala się Euwe raczej pionem i wybiera odmianę jak w tekście.

42... Ka7×b8
43. Wc7×c2 Sf3×e5
44. Wc2—c5 f7—f6

Na 44... Sg4 nastąpi najlepiej 45. Kg1, nie 45. h3 Sh2†, 46. Kg1 Sf3†, 47. Kh1 Se1, 48. g3 f4 i czarne lekko remisują grę.

45. Wc5×a5

Główny wróg białych został zdobyty. Po kolosalnym naprężeniu i zmiennej walce ma obecnie Euwe jednego piona więcej (miał poprzednio 2 piony mniej!) zaś czarne mają podwójnego piona. W każdym razie pozycja centralnego skoczka czarnych jest b. silna i nie jest ławym dla białych uzyskaną przewagę w zwycięstwo obrócić.

45... Wg7—c7

Obaj mistrzowie grają dotychczas w szybkim tempie. Po przerwaniu partii obaj dobrze pozycję przestudjowali i najlepszą grę z niej wydobyli. Zamiast posunięcia w tekście nasuwało się 45... f4.

46. Sb1—d2 Wc7—c2
47. Wa5—d5

Nie 47. Ke2? gdyż W×d2† i Sc4†. Jest to doprawdy godne podziwu, przed jak ciężkimi problemami Alechin stawia swojego przeciwnika w tej napozór prostej końcówce. Gra Alechina w obecnym meczu przypomina jego najlepszy okres, w którym Alechin stojąc niekiedy na przegranej, zmuszał przeciwników swoich do wytężającej i morderczej walki do końca.

47... Kb8—c7
48. Kf1—e2 Wc2—b2

49. h2—h3

Na 49. f4 nastąpi 49... Kc6 i wieża będzie zmuszona do opuszczenia 5-tej linii, na czym białe nic nie zyskują.

49... Kc7—c6
50. Wd5—d4 Kc6—c5
51. Ke2—e3 Se5—g6
52. Wd4—d8 Sg6—e7
53. Ke3—d3 Wb2—b7

Grubym błędem byłoby 53.. Sd5, gdyż 54. Wc8† Kb5, 55. Wb8† Sb6, 56. W×b6† K×b6, 57. Sc4† i wygrywa.

54. Kd3—e3 Wb7—b2

Tu dawało 54... Sd5†, 55. Kf3 Wb2, lepsze szanse obrony.

55. Wd8—d3! Se7—d5†
56. Ke3—f3 Sd5—b4
57. Wd3—c3† Kc5—d4

Na inne posunięcia królem rozstrzyga 58. Sc4 i Se3 jeszcze szybciej.

58. Wc3—b3

Zmusza czarnych do wymiany wieży lub skoczka.

58... Wb2×b3

Alechin wybiera końcówkę skoczkową. Po 58.. W×d2, 59. W×b4 powstanie końcówka wieżowa bez trudności dla białych wygrana.

59. Sd2×b3† Kd4—e5
60. g2—g3 Sb4—c6
61. h3—h4

Ten pion rozstrzygnie. Końcówki skoczkowe z przewagą piona są na ogół trudne do wygrania, ale w tym wypadku jest zadanie to ułatwione, gdyż czarne posiadają podwójnego piona. Wygrana dla białych jest obecnie tylko rzeczą techniki.

61... Sc6—d8
62. Sb3—c5 Sd8—f7
63. Sc5—d3† Ke5—d4
64. Sd3—e1

Tu można było zaofiarować skoczka i 64. Kf4 zagrać, ale było to ostatnie posunięcie przed kontrolą czasu i Euwe nie chce dać swemu przeciwnikowi żadnej szansy. Miał zresztą jedną tylko minutę do namysłu.

64... Kd4—e5
65. Se1—d3† Ke5—e6

Po raz drugi nie daje Alechin już okazji do ofiarowania skoczka. Teraz miałby Euwe dosyć czasu do obliczenia tej ofiary.

66. Kf3—f4 Sf7—d6
67. Sd3—c5†

Białe zamierzają przeprowadzić swego skoczka na d4 lub e3. Po czym musi pion f5 paść ofiarą.

67... Ke6—f7
68. Sc5—b3. Czarne poddały.

Partia ta była jedną z najcudowniejszych walk obydwu mistrzów świata. Stan meczu po 13. rundzie $7^1/_2$:$5^1/_2$ dla Alechina.

Uwagi arcymistrza S. Flohra z „Prager Tagblatt" 7. XI. 1937.

Turniej indywidualny
o mistrzostwo Kresów Północno-Wschodnich

W okresie świątecznym w drugiej połowie grudnia r. ub. odbył się w Wilnie, jako „stolicy" Kresów Północno Wschodnich turniej doroczny o mistrzostwo tych ziem.

Przybyli szachiści z Białegostoku, Grodna i Lidy. Z szachistów wileńskich brali udział najlepsi gracze, którzy osiągnęli w turniejach o mistrzostwo Wilna pierwsze miejsca, pp.: Borkum, Kowalski i Skuratowicz. Z Białegostoku pp.: Zabłudowski, Nowodworski, zeszłoroczny mistrz Kresów oraz Wisznia. Z Grodna przybyli pp.: Ginzburg i Jaśkiewicz. Wreszcie z Lidy — p. Lidski. Grano po 2 partie dziennie. Turniej w ten sposób trwał pięć dni. Zwycięzcą został młody utalentowany gracz, p. Borkum, który nie przegrał żadnej partii, osiągając z 8 możliwych, punktów 6. Na drugie miejsce wysunął się p. Lidski, który również uzyskał 6 punktów, lecz musiał ustąpić na podstawie tabeli Bergera, w decydującej bowiem partii, granej w ostatnim dniu turnieju przegrał z Borkumem. Trzecie miejsce zajął mistrz Białegostoku Zabłudowski 5.5 p. Na czwarte miejsce uplasował się p. Wisznia 5 p., na piątem p. Nowodworski z 4 p. i t. d. O Borkumie należy powiedzieć kilka słów: W dwóch ostatnich turniejach o mistrzostwo m.

Wilna osiągnął gracz ten doskonałe wyniki, zyskując dwukrotnie pierwszą nagrodę. W ostatnich dwu turniejach w listopadzie i grudniu, nie przegrał żadnej partii. Wyniki te wskazują na dobrą klasę gry tego szachisty. Już Wilno dało Platera i kilku innych dobrych graczy. Dochodzi teraz Borkum. Grę Borkuma cechuje dobre zrozumienie pozycji, stała aktywność i wreszcie niepośledni talent kombinacyjny. Poniżej zamieszczamy dwie partie: jedną z turnieju o mistrzostwo Kresów Płn. Wsch., drugą z turnieju o mistrzostwo m. Wilna.

Z turnieju o mistrz. Ziem Płn. Wsch.

485. — Indyjska.

Borkum — Ginzburg
(Wilno) (Grodno)

1. d4 Sf6, 2. c4 g6, 3. Sc3 d5, 4. Hb3 d×c4, 5. H×c4 c6, 6. g3 Sbd7, 7. Sf3 Sb6, 8. Hd3 Gg7, 9. Gg2 Sfd5, 10. 0—0 0—0, 11. b3 S×c3, 12. H×c3 Gf5, 13. Gb2 Wc8, 14. Sh4 Gg4, 15. Hc2 Wc7, 16. Wad1 Sd5, 17. h3 Ge6, 18. e4 Sf6, 19. f4 Sh5, 20. g4 S×f4, 21. W×f4 g5, 22. Sf5! g×f4, 23. S×g7 G×g4, 24. h×g4 K×g7, 25. Hc5! f6, 26. Wd3! e5, 27. g5! b6, 28. g×f6† H×f6, 29. d×e5 He6, 30. Hd6 We7, 31. Gh3 Hg6†, 32. Kh2 Hg5, 33. e6† Kh6, 34. Gf5 W×f5, (Jedyne!) 35. e×f5 H×f5, 36. H×e7 H×d3, 37. Hh4 Kg6, 38. Hg4 Kh6, 39. Gg7† i mat.

Z turnieju o mistrzostwo m. Wilna.

486. — Budapeszteńska.

Zawodow — Borkum

1. d4 Sf6, 2. c4 e5, 3. d5 Gc5, 4. e3 d6, 5. Sc3 0—0, 6. Gd3 Se8, 7. e4 f5, 8. Sf3 f4, 9. h3 Sf6, 10. Sa4 Gb4†, 11. Gd2 G×d2†, 12. H×d2 Gd7, 13. Sc3 Sa6, 14. a3 Sc5, 15. Gc2 a5, 16. 0—0 He8, 17. b4 a×b, 18. a×b W×a1, 19. W×a1 Sa6, 20. Se2 Hh5, 21. Wa3 g5! 22. Kf1 g4, 23. h×g4 Hh1†, 24. Sg1 S×g4, 25. f3 Se †, 26. W×e3 f×e3, 27. H×e3 S×b4, 28. Hg5† Kh8, 29. Sg3? (Posunięcie na pozór mocne okazało się przegrywającym.) 29... W×f3†!! 30. g×f3 Gh3†, 31. Kf2 Hg2†, 33. Ke1 H×g1†, 33. Kd2 Hg2†, 34. Kc3 (Po 34. Ke1 nastąpi S×c2†, 35. Kd1 Se3†, 36. Ke1? Hg1†, 37. Ke2 Hd1†, 38. Kf2 Hd2†, 39. Se2 Sd1† z wygraniem hetmana.) 34... H×c2†, 35. K×b4 Hb2†, 36. Ka4 Ge7†, 37. Ka5 Hb6† i mat.

Z turnieju drużyn. w Białymstoku.

487. — Gambit Hetmański.

Wolczyk — Berkner

1. d4 d5, 2. c4 d×c4, 3. e4 e5, 4. Ge3 Gb4†, 5. Sc3 G×c3†, 6. b×c3 e×d4, 7. G×d4 Sf6, 8. Ha4† Sc6, 9. G×c4 0—0, 10. Gd3 We8, 11. f3 Sd5, 12. Se2 S×c3, 13. G×c3 H×d3, 14. Wd1 He3, 15. Gd2 Hc5, 16. Wc1 Hb6, 17. Ha3 Se5, 18. Wc3 Ge6, 19. Ge3 Hb1†, 20. Sc1 Sc4, 22. Hc5 Sb2! 22. 0—0 Sa4, 23. Ha3 S×c3, 24. H×c3 c6, 25. Wf2 Hb5, 26. Gd4 Wad8, 27. h3 f6, 28. G×a7 Wd7, 29. He3 Wd1†, 30. Kh2 f5, 31. Gd4 Hc4, 32. Se2 Wd3, 33. Hg5 W×d4. I po kilku dalszych posunięciach, białe poddały się.

Z mistrzostwa Armii Polskiej.

Poniższa partia grana była dnia 12. XII. ub. roku w ostatniej rundzie na Mistrzostwach Podoficerskich w Poznaniu, między kpr. Tabakiernikiem z drużyny przemyskiej, a sierż. Trelą z drużyny toruńskiej. Kpr. Tabakiernik grający na pierwszej szachownicy miał

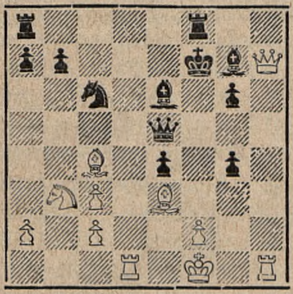
wygrane wszystkie 8 partyj, a st. sierż. Trela 5 wygranych, 1 przegraną, 2 remis i 1 niedokończoną. Ze względu na stan tabeli turniejowej oraz ogólnego zainteresowania uczestników turnieju wynikiem tej partii, gra prowadzona była z obu stron bardzo nerwowo. Przegranie jej przez kpr. Tabakiernika było przykrą niespodzianką dla drużyny przemyskiej nie tylko dlatego że wymieniony poniósł jedyną porażkę, ale partia ta zadecydowała o zabraniu pucharu Pana Ministra Spraw Wojskowych przez drużynę warszawską, która w ostatecznym wyniku miała o $^1/_2$ punkta więcej od drużyny przemyskiej.

488. — Sycylijska.

kpr. Tabakiernik — st. sierż. Trela

1. e4 c5, 2. Sf3 Sc6, 3. d4 c×d4, 4. S×d4 e5, 5. Sb3 Sf6, 6. Sc3 Gb4, 7. Gd3 d5, 8. e×d5 S×d5, 9. Gd2 S×c3, 10. b×c3 Ge7, 11. Hh5 g6, 12. Hh6 Gf8, 13. He3 Gg7, 14. Wd1 0—0, 15. h4 h5, 16. Hg3 Kh7, 17. Ge3 He8, 18. Hg5 e4, 19. Ge2 G×c3†, 20. Kf1 Gg7, 21. g4 h×g4, 22. h5 He5, 23. h×g6† Kg8, 24. Hh4 f×g6, 25. Hh7† Kf7, 26. Gc4† Ge6.

Pozycja po 26. pos. czarnych:

27. Wd7†? Se7, 28. W×e7 K×e7, 29. Gc5† Kd7, 30. Gb5† Kc7, 31. G×f8 W×f8, 32. Hh2 g3. (Nie może nastąpić 33. H×g3, gdyż białe tracą hetmana lub Gb5. Pozycja i tak jest beznadziejna.) Białe poddały się.

WIKTOR GEIER

Z moich doświadczeń w grze korespondencyjnej.

III.

I w grze korespond. zdarzają się partie, które nie dochodzą do 20 posunięcia. Są to t.zw. „krótkie spięcia". Mam parę takich wypadków wśród swoich partyj. Są to miłe wspomnienia, gdyż należy do przyjemności szybko wywalczyć zwycięstwo z niewidzialnym przeciwnikiem, którego zawsze na początku się boimy. Nie znając jego siły widzimy w każdym posunięciu zasadzkę i zagadkę i dopiero jasno i wyraźnie wygrana pozycja demaskuje prawdziwe oblicze partnera. Przyjemność tym większa, że szybkie zakończenie gry oszczędza wydatki na korespondencję.

Motto do niniejszej partii powinno brzmieć: *Parturiunt montes, mascetur ridiculus mus!*

489. — Nieprawidłowa.

Geier W. — Kuntze K. (*Niemcy*)

1. Sg1—f3 e7—e5? (Można sobie łatwo wyobrazić moje zdziwienie po otrzymaniu tej odpowiedzi. Byłem przekonany, że mój partner przygotował analizę tego nieznanego jeszcze wariantu, toteż pierwszą moją myślą było: nie przyjąć „gambitu". Po długim jednak namyśle, nie mogąc odkryć korzyści, jakie dawała ofiara pionka, postanowiłem zagrać...

Pozycja po 1. pos. czarnych:

2. Sf3×e5. (Z drżeniem w sercu, co teraz nastąpi. Nastąpiła zaś nowa zagadka.) 2... Gf8—c5. (Że tego gońca można natychmiast odesłać, to jasne, czegoż więc chciał??) 3. d2—d4 Gc5—e7? (Co to miało wszystko znaczyć? Czy nigdy nie rozwiążę tej zagadki?) 4. e2—e4 d7—d5, 5. e4×d5 Hd8×d5, 6. Sb1—c3 Hd5—e6? (Nareszcie! Teraz wiedziałem, z kim mam do czynienia. Poprostu do naszej grupy, która składała się z samych „mistrzów koresp." zakradł się jakiś partacz!) 7. Gf1—c4 H—b6, 8. Gc4×f7† Ke8—d8, 9. Gf7×g8 Wh8×g8, 10. 0—0 a5, 11. Sc3—d5 Hb6—e6, 12. Sd5×e7. (W słusznym przewidywaniu, że mój niewidzialny przeciwnik, który mi napędził strachu na wstępie, odbije hetmanem.) 12... He6×e7?? 13. Gc1—g5 He7×g5, 14. Se5—f7† Kd8—e7, 15. Sf7×g5. (Nastąpiło jeszcze h6, 16. We1† Kf6, 17. Hf3† K×g5, 18. Hf7 Wd8, 19. f4 i mat w 3 pos.)

490. — Sycylijska.

***Geier W. — Rahder H.** (Niemcy)*

1. Sg1—f3 c7—c5, 2. e2—e4 Sb8—c6. (Powstała p. sycylijska.) 3. d4 c5×d4, 4. Sf3×d4 e7—e5? (Znak zapytania pochodzi od Bilguera.) 6. Sd4×c6 b7×c6, 6. Gf1—c4 Sg8—f6, 7. 0—0 Sf6×e4. (Czarne widocznie znalazły jakieś wzmocnienie tego wariantu, skoro przyjmują ofiarę pionka. Według Bilguera lepiej 7... Ge7.) 8. Wf1—e1 Hd8—h4!? (Miało być owym wzmocnieniem. Jeżeli natomiast 8... d5, to 9. W×e4! i czarne nie mogą bić wieży, gdyż po 9... d×e4 nastąpi G×f7† i czarne tracą hetmana.) 9. g2—g3 Se4×g3?

(To posunięcie gubi partię. Na uwagę zasługują natomiast powikłania po 9... S×f2!) 10. We1×e5† Gf8—e7, 11. Gc1—g5 Hh4×c4, 12. We5×e7† Ke8—f8, 13. h2×g3 f7—f6, 14. Hd1—d6! Hc4—d5, 15. Gg5—f4. Czarne poddały.

Rozmaitości.

Turniej Ladendorfa. Zorganizowany przez Międzynarodowy Związek Szachistów Korespondencyjnych „Turniej im. Ladendorfa" trwał z góry dwa lata i wreszcie się zakończył. Idea w międzyczasie zmarłego Ladendorfa polegała na tym, że tylko „białe" przestawiały dwie figury, a to „króla" na miejsce „hetmana" i na odwrót. Pozostałe figury ustawiano bez żadnych zmian. Do tego turnieju zgłosiło się 12 graczy. Wielką niespodzianką jest zakończenie turnieju: Węgier Ancsin 10, przed Keresem i Müllerem po $9^1/_2$. Na marginesie tego turnieju warto zaznaczyć, że tak Dr. Lasker jak i Capablanca proponowali już dawniej pewne zmiany w przestawieniu figur na szachownicy. Oczywiście Dr. Lasker po przegraniu meczu o mistrzostwo świata do Capablanci w r. 1920, zaś Capablanca po stracie tytułu szampiona świata do Alechina w r. 1927. Znaleźli się i inni „reformatorzy", ale jak dotychczas bez skutku. Żadne zmiany nie przyjęły się. Jednym z najzagorzalszych przeciwników wszelkich zmian był niedawny exmistrz a obecnie „na nowo upieczony" mistrz świata Dr. Alechin. Pewnym jest, że wszelkie zmiany na szachownicy spowodowałyby istną rewolucję w „hierarchii" mistrzów. Niejedna „gwiazda" i „wielkość" zostałaby zdegradowana i znalazłaby się w rzędzie maluczkich i „szarych" mistrzów. W pierwszym rzędzie odnosi się to do mistrzów teoretyków, dla których teoria stanowi główną ich siłę. Mistrzowie zaś posiadający talent „z Bożej łaski", wcześniej czy później po pewnym okresie przejściowym, zajęliby przodujące stanowiska, wskazując nowe wytyczne i nowe drogi dla „nowej" gry szachowej. Historia więc jak świat stara, powtarzałaby się w koło. Pozostańmy więc narazie przy naszej starej, a jednak tak b. bogatej, mogącej nam dostarczyć jeszcze ogrom niezliczonych możliwości, grze królewskiej!

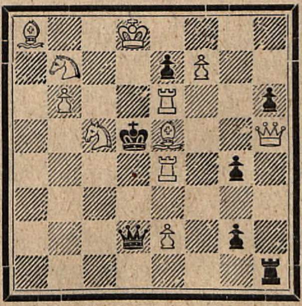
DZIAŁ ZADAŃ

Redaguje S. L.

II. międzynarodowy konkurs dwuchodówek.

Unser II. Internationales Zweizügerturnier.

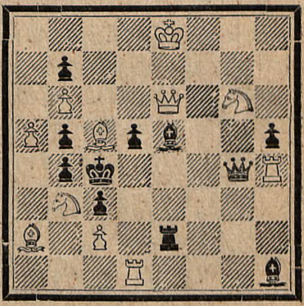
466. **L. Apró.** Miskolc Węgry. (Oryginalne.)

467. **B. Bakay.** Budapeszt Węgry. (Oryginalne.)

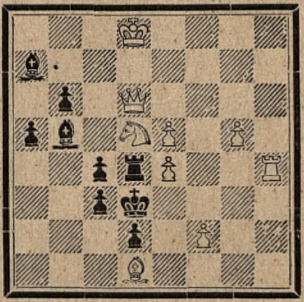

468. **W. May.** Mannheim Niemcy. (Oryginalne.)

Mat w 2 posunięciach.

469. **Dr. F. Rduch.** Czerniowce Rumunia. (Oryginalne.)

470. **T. Płaczek.** Świętochłowice (Oryginalne.)

471. **C. G. Gavrilov.** Ismail Rumunia. (Oryginalne.)

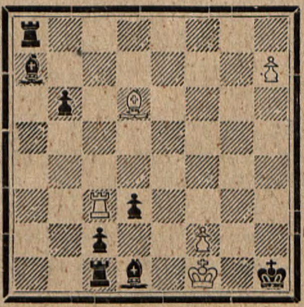
Mat w 2 posunięciach.

Z meczu Holandia-Polska 1937.
472. **Mgr. E. Arłamowski.** Kraków. — 1. nagroda.

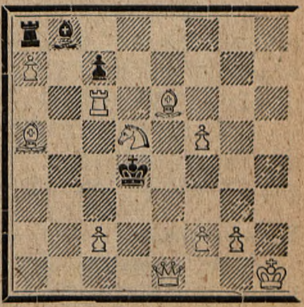
Mat w 2 posunięciach.

„Revista Romana de Sah" 1936/II.
473. **S. Limbach.** Borysław 1. nagroda.

Samomat w 3 posunięciach.

„Revista Romana de Sah" 1936/II.
474. **J. Rusek.** Komorowice 3. nagroda.

Samomat w 3 posunięciach

WIADOMOŚCI.

Wynik międzynarod. konkursu *„Revista Romana de Sah"* za II. półr. 1936. 1. nagroda S. Limbach, Borysław, 2. nagroda A. Kniest, Niemcy, 3. nagr. J. A. Rusek, Komorowice. 1. wzmianka zaszczytna T. Feldman, Węgry, 2. wzm. zaszcz. E. Valcius, Łotwa, 3. wzm. zaszcz. J. A. Rusek. 1. pochwała P. Leibovici, Rumunia, 2. pochwała V. Onitui, Rumunia, 3. pochwała B. Sneider, Argentyna. W konkursie za I. półr. 1936 r. 1. wzmiankę zaszczytną otrzymał J. A. Rusek.

„Schackvârlden" 1937/VIII. 1 nagr. S. Krelenbaum, Puławy, (B.: Kb3, He6, W: a5, gl, G: b8,d1, Sc3; (7). Cz.: Kg5, Hh2, W.: h3, h5; G: g2, g3, P.: d5, f4, h4, h7; (10) Mat w 2. pos.

„Revista Romana de Sah" 1937. Samomaty w 2 posunięciach. 1. nagr. E. Valcius, Łotwa, 2. nagr. S. Limbach, Borysław. 1. i 2. wzm. zaszcz. K. A. K. Kubbel, Rosja i A. Florescu, Rumunia, 3. wzm. zaszcz. H. Lange, Niemcy. Pochwały: 1. Saarenheimo, Finlandia, 2. J. A. Rusek, Komorowice, 3. E. Wolański, Lwów.

Konkurs rozwiązaniowy.

W poprzedniej tabeli opuszczono p. D. Holckenera, który uzyskał 33 p. Nowy konkurs rozwiązaniowy ogłoszony w Nr. 1. „Szachisty" będzie się odbywał systemem *drabinkowym*, z tym że co miesiąca będzie przyznawana jedna nagroda.

Zadania, rozwiązania zadań oraz wszelkie sprawy tyczące zadań należy nadsyłać pod adresem: S. Limbach, Borysław II. Ponerla 82.

Rozstrzygnięcie

„gwiazdkowego" turnieju rozwiązaniowego „Przegl. Szach." i „Szachisty".

Do naszego turnieju rozwiązaniowego zgłosiło się 51 Czytelników. Ze zgłoszonych około 40 Czytelników nadesłało trafne rozwiązania. Niektórzy uczestnicy naszego turnieju uzasadniali, że zadanie jest nierozwiązalne, z powodu pozycji patowej czarnego króla. Inni widzieli w tym pewien dowcip i podstęp w pytaniu: ile matów? Wkońcu pewna ilość uczestników zadowoliła się tylko zapodaniem mniejszej lub większej liczby matów.

Ponieważ Redakcja „Szachisty" wyznaczyła 100 nagród, a zgłoszonych było tylko 51 Czytelników, wobec powyższego postanowiła przyznać każdemu uczestnikowi turnieju, bez względu na trafność przesłanego rozwiązania — po jednej nagrodzie książkowej.

Czytelnicy zalegający z prenumeratą nie otrzymują nagród ze zrozumiałych względów, dopóty zaległości i bieżąca prenumerata nie zostaną wpłacone na nasze konto czekowe P.K.O. 501363.

Rozwiązanie zadania „gwiazdkowego".

Rozwiązanie jest proste, gdyż pytanie brzmi: ile matów? Na ile jest odpowiedź: 43. W punkcie 2. Nr. 14. „Przeglądu Szach." jest podane, że rozwiązanie ma być szczegółowe. Wobec tego należało zapodać każdy mat oddzielnie. Jak poniżej:

K: f3, g3, h3, f5, g5, h5. (6.) H: c5. b6, f6, e5, f4 (5.) W: a3, b3, c3, d3, f3, g3, h3, e8, e7, e6, e5, e4, e2, el. (14.) G: a8, b7, c6, e4, f3, g2, h1, g8, f7, e6, c4, b3, a2. (13.) S: b3, f3, b5, e6. (4) P: c3. (1.) Razem: 43.

Losowanie.

W niedzielę dnia 20. bm. odbyło się w lokalu Redakcji „Szachisty" losowanie nagród w obecności kierownika naszego działu zadaniowego p. red. Saturnina Limbacha i red. Henryka Friedmana. Czasopismo nasze posta-

wiło do dyspozycji 51 nagród książkowych, wartości zwyż 400 zł., które rozlosowano pomiędzy 51 uczestnikami turnieju „gwiazdkowego“. Poniżej dokładna lista nagrodzonych zawierająca adresy uczestników i wymieniająca nagrody książkowe przez nich zdobyte.

Lista nagrodzonych.

1. S. Pchliński, Łódź, Wodna 10/15.	„Schachteorie“ L. Bachmana. (oprawione).
2. S. Czerniak, Słotwina Nr. 91.	„Biuletyn Śląski“ 1937. (rocznik).
3. Prof. O. Baranowski, Bohorodczany.	„Arbejder Skak“ 1937. (rocznik).
4. Ks. Ł. Forystek, Rozembark.	„Norsk Sjakkblad“ 1933-34. (2 roczniki, opr.).
5. B. Zając, Przemyśl, Słowackiego 76/10.	„Xadrez Brasileiro“ 1935. (rocznik).
6. K. Uzarski, Łódź, Wieniawskiego 64.	„Escacs Catalunya“ 1935. (rocznik).
7. P. Sobel, Wiśniowiec, Łozowska 24.	„Szachista“ 1933-34. (2 roczniki).
8. L. Łukaszewicz, W-wa, Ursynowska 18/2.	„Szachista“ 1934-35. (2 roczniki).
9. Inż. Jerzy Berens, Starachowice.	"Schweizerische Schachztg." 1937. (rocznik).
10. Prof. A. Pariser, Baranowicze.	Wybór różnych czasopism. 10 numerów.
11. P. Czechowski, Częstochowa, Narutowicza.	Wybór różnych czasopism. 10 numerów.
12. J. Stonawski, Cieszyn-Błogocice 1.	Wybór różnych czasopism. 10 numerów.
13. A. Tarnowski, Kraków, Fabryczna 4.	„Norsk Sjakkblad“ 1935. (rocznik).
14. T. Płaczek, Świętochłowice, Śląsk.	„Wiener Schachzeitung“ 1937. 10 numerów.
15. Dr. J. Taran, Bslesławiec.	„Szachista“ 1933-35. (2 roczniki).
16. S. Gawlikowski. W-wa, Wspólna 61/8.	„Wiener Schachzeitung“ 1937. 10 numerów.
17. A. Michałowski, Gniezno, Dąbrówki 29/6.	„Arbejder Skak“ 1935. (1 rocznik).
18. A. Szymański, Łańcut, Urząd Ska bowy.	„Norsk Sjakkblad“ 1936. (1 rocznik).
19. „Astarte“. Łańcut, Urząd Skarbowy.	Wybór różnych czasopism. 10 numerów.
20. Inż. S. Merło. Brześć n/B., Bema 17/29.	Wybór różnych czasopism. 10 numerów.
21. Janusz Fux, Białystok, Kościelna 5/2.	Wybór różnych czasopism. 10 numerów.
22. Sergiusz Czerniaków, Sulisławice.	„Tijdschrift“ 1934. (1 rocznik opraw.).
23. S. Kalisz, Łask, Widawska 3.	Zbiór różnych czasopism. 15 zeszytów.
24. M. Neuman, Warszawa, Wspólna 61.	Zbiór różnych czasopism. 15 zeszytów.
25. Sierżant W. Czarnota, Przemyśl.	„Szachista“ 1933/34 i 1935. (3 roczniki).
26. S. Amsterdamski, Otwock, Słowackiego 22.	Zbiór różnych czasopism. 15 zeszytów.
27. Dr. S. Wajda, Kraków, Garncarska 3/1.	„Szachista“ 1933/34 i 1935. (3 roczniki).
28. R. Pi.truszajtys, Warszawa, Ogrodowa 56.	„Szachista“ 1933/34. (2 roczniki).
29. W. Matys, Stanisławów, Romanowskiego 4.	Zbiór różnych czasopism. 15 zeszytów.
30. W. Suchodolski, Łuck, Kołłątaja 6/3.	„Šachovy Tydeň“ 15 zeszytów.
31. A. Wurst, Kielce, Prosta 22.	„Szachista“ 1933/34. (2 roczniki).
32. Prof. I. Dąbrowski, Mogilno.	„Šachovy Tydeň“ 15 zeszytów.
33. E. Szymanowski, Nowogródek, 3. Maja 3.	„Szachmaty“ 1937. i inne pisma.
34. B. Sankiewicz, Białystok, Słonimska 58.	Zbiór różnych czasopism. 10 zeszytów.
35. Plut. M. Korcela, Przemyśl, 5. p. s. p.	„Szachista“ 1933/34/35. (3 roczniki).
36. H. Julian, Drohobycz, Raf. „Galicja“.	„Szachista“ 1933/34/35. (3 roczniki).
37. L. Sak, Lwów. Jabłonowskich 34.	„Szachmaty“ 1937. i inne pisma.
38. A. Eljaszów, Warszawa, Waliców 14/11.	„Szachista“ 1933-34. (2 roczniki).
39. J. Kabacznik, Warszawa, Hoża 39/48.	„Szachista“ 1933-34. (2 roczniki).
40. J. Solak, Lwów, Kochanowskiego 45.	„Szachista“ 1933-34-35. (3 roczniki).
41. B. Mikuła, Łódź, Al. Unii 20/23.	Zbiór różnych czasopism. 15 zeszytów.
42. W. Litmanowicz, Łódź, Cegielniana 59/27.	„Szachista“ 1933-34. (2 roczniki).
43. Inż. E. Aronsztam, W-wa, Elektoralna 30.	„Szachista“ 1933-34 35. (3 roczniki).
44. B. Klejman, Kowel, Pomnikowa 23.	„Szachista“ 1934-35. (2 roczniki).
45. R. Bąk, Chorzów I., Konopnickiej 7.	„Šachovski Glasnik“ 1934. (1 rocznik).
46. J. Moroz, Lwów, Bema 20.	„Szachista“ 1933-34-35. (3 roczniki).

47. L. Wiktor, wicestarosta, Starogard. „Szachista" 1933-34-35. (3 roczniki).
48. A. Szyler, Szopienice, Miarki 1. Zbiór różnych czasopism. 15 zeszytów.
49. Ppor. M. Guzicki, Modlin, 32 p.p. Ion Gudju. Mistrz Rumunii. Zbiór partyj.
50. R. Cinader, Pińsk, Wiśniowieckich 5. „Szachista" 1933-34-35. (3 roczniki).
51. J. Rozensztein, Warszawa, Żórawia 4A. „Szachista" 1933-34-35. (3 roczniki).

Życie szachowe Łodzi.

(od naszego korespondenta.)

Rok 1937 minął dla Łodzi bez poważniejszych imprez szachowych, wszystkie straty jednak powetuje niewątpliwie międzynarodowy turniej, organizowany w ramach uroczystości jubileuszowych Łódzkiego Tow. Zwolenników Gry Szachowej. Mimo braku przedstawicieli extraklasy światowej posiada turniej wielkie znaczenie dla krajowych szachistów i powinien odbić się głośnym echem w całym świecie szachowym. Próby sprowadzenia do Łodzi Keresa i Flohra nie powiodły się, gdyż genialny Estończyk wogóle nie przyjął zaproszenia, wymawiając się brakiem czasu, zaś arcymistrz czeski zapodał wygórowane warunki przyjazdu. W tym stanie rzeczy zmuszeni byli organizatorzy zadowolić się 8 zagranicznymi mistrzami, reptezentujących najlepszą klasę europejską. Przygotowania do turnieju posuwają się w szybkim tempie naprzód, zaś we wszystkich ważniejszych sprawac zarząd Ł.T.Z.G.Sz. przeprowadza nieustanne konsultacje z prezydium Polskiego Związku Szachowego. Turniej otrzyma bogate ramy zewnętrzne. Protektorat honorowy nad turniejem objął p. minister J. Beck. W skład komitetu honorowego, poza czołowymi reprezentantami szachów polskich wejdzie szereg wybitnych osobistości z życia politycznego oraz przedstawiciele dyplomatyczni krajów, biorących udział w turnieju. Nagrody w turnieju będą następujące: I. — 800 zł., II. — 600 zł., III. — 400 zł., IV. — 300 zł., V. — 200 zł., VI. — 150 zł., VII. — 125 zł., VIII. — 100 zł. Ostateczna obsada turnieju przedstawia się następująco: Castaldi, Eliskases, Foltys, Pirc, Petrovs, L. Steiner, Stahlberg, sir G. Thomas, dr. Tartakower, D. Przepiórka, P. Frydman, M. Najdorf, Appel, Kolski, Regedziński i Gerstenfeld.

Drugim b. ważnym wydarzeniem w życiu szachowym „polskiego Manchesteru" jest odrodzenie Łódzkiego Okręgowego Związku Szachowego, który po 2-letniej bezczynności, przejawia obecnie ożywioną działalność i po okresie reorganizacyjnym stanie się znów jednym z najsilniejszych okręgów w Polsce. Z imprez, urządzonych ostatnio przez Związek, należy wymienić turniej drużynowy o mistrzostwo Łodzi oraz mecz Łódź — Pabianice, rozegrany na 12 szachownicach w dn. 6 stycznia br. W turnieju drużynowym o mistrz. Łodzi uczestniczy 9 drużyn, z których większa część po raz pierwszy występuje w tego rodzaju rozgrywkach. Stan turnieju przed ostatnią rundą: Łódzki Klub Szachowy — 32.5 p., Koło Młod. Spółdzielczej — 31.5 (1) p., YMCA — 31 p., Jutrznia — 30.5 p., Zjednoczenie — 17 (1) p., Ognisko Podoficerskie — 16.5 (6) p., ARCO — 15.5 (6) p., K.S. Tramwajarzy — 7 p. i Skarbowcy — 3.5 p. Z ciekawszych wyników turnieju należy odnotować zwycięstwa Łódzkiego Klubu Szachowego nad Koł. Mł. Sp. i Jutrznią 3.5:2.5, Koła Mł. Sp. i Jutrzni nad YMCA po 3.5:2.5 it.d. Mecz Łódź — Pabianice zakończył się zwycięstwem Łodzi w stosunku 9.5:2.5. Rewanżowe spotkanie między obu miastami planowane jest w Łodzi w końcu lutego b. r. W najbliższym czasie rozpoczyna się turniej drużynowy klasy „B" z udziałem 8 nowych sekcji szachowych oraz wstępny turniej do indywidualnego mistrzostwa Łodzi z udziałem 40—60 graczy.

M. S.

Wiadomości ze świata.

Anglia. Równocześnie z wielkim turniejem w Hastings odbyły się dwa turnieje rezerwowe B. Rezultat pierwszego był następujący: König (Jugosławia) i Luckis (Litwa) po 7 przed Koltanowskim i Sergeantem po 6. Dalsze miejsca zajęli Jackson, Prins, Illingworth, Norman, Eva i Hammond. W turnieju drugim zwyciężył Landau (Holandia) $7^1/_2$ przed Listem 7 i Doesburghem 6. Grupa ta była słabiej obsadzona.

Austria. W międzymiastowym turnieju drużynowym na 18-tu szachownicach pokonała drużyna Wiednia Bratisławę w stosunku 15:3.

Czechosłowacja. Ostatnio zakończył się w Pradze turniej oficerski, b. silnie obsadzony. Zwyciężył nieoczekiwanie sekretarz Czechosłowackiego Związku Szachowego, znany redaktor Louma $8^1/_2$ przed pułkownikiem Hromadką $7^1/_2$. Uczestników 12-tu.

Francja. W małym dwukołowym turnieju międzynarodowym w Paryżu zwyciężył nieznacznie Capablanca 8 przed Rossolimem $7^1/_2$. Trzecie miejsce zajął Polak Dr. Cukierman $5^1/_2$. Dalsze miejsca Romi i Snosko Borowski po 4, Anglarez 1. Mistrz świata Dr. Alechin otrzymał z Urugwaju telegram, w którym mu donoszą, że w jednym z tamtejszych banków został złożony kapitał zakładowy (10.000 Dolarów) jako stawka do meczu o mistrzostwo świata, między nim a Capablancą. Z powyższego wynika, że przyjaciele Capablanci wierzą niezłomnie, że w meczu rewanżowym Capablanca pokona Alechina i odzyska utracony tytuł szampiona świata.

Holandia. Z Amsterdamu donoszą, że organizacja wielkiego turnieju „elity" postępuje naprzód i odbędzie się w jesieni br. z całą pewnością. Zaproszeni będą czołowi mistrzowie świata: Alechin, Botwinnik, Capablanca, Euwe, Fine, Flohr, Keres i Rzeszewski.

Jugosławia. Z okazji 25-lecia Klubu Szachowego w Lublanie odbędzie się turniej mistrzowski, do którego zaproszenia otrzymali: Castaldi, Eliskases, Foltys, L. Steiner, Pirc, Preinfalk, Bracia Vidmar, oraz 4 mistrzów krajowych.

Łotwa. Ryga była widownią wielkiego turnieju treningowego. Wynik: Dreiberg, Elison i Koblenc po 8. Feigin $7^1/_2$, Ozol 7, Berg $6^1/_2$, Melngailis $5^1/_2$, Endzelin i Mezgailis po $4^1/_2$, Kalnin 3, Gize 2 i Fride $1^1/_2$. Petrow i Apszenieek nie byli objęci tym turniejem. Warto zaznaczyć, że w ostatnich kilku latach Łotysze poczynili znaczne postępy w grze szachowej, tak, że obecnie dysponują całym szeregiem mistrzów o sile międzynarodowej. Mecz międzypaństwowy Litwy z Łotwą zakończył się zwycięstwem Łotwy $9^1/_2$:$7^1/_2$.

Niemcy. Mistrzowie Michel i Schlage zdobyli ex aequo mistrzostwo Berlińskiego Klubu Szachowego. Pozatym odbywa się tu obecnie wielki turniej o mistrzostwo miasta, do którego zgłosiło się 70 graczy. Ze znanych mistrzów nie zgłosili się Rellstab i Sämisch. Tegoroczny turniej o mistrzostwo Niemiec odbędzie się w Bad Oeynhausen między 24 lipca a 7 sierpnia. W małym turnieju w Hamburgu zwyciężył Szwed Karlin $2^1/_2$ przed Reinhardtem 2. Uczestników 4-ech. Mistrzostwo Aachen zdobył Hussong. Mistrzostwo Monachium zdobył Kohler. W Garmisch - Partenkirchen odbędzie się w jesieni br. międzynarodowy turniej z udziałem mistrzów Eliskasesa i Keresa. Równocześnie z tym zwołany tu będzie kongres Bawarskiego Związku Szachowego w połączeniu z turniejem narodowym i jednym turniejem głównym. W Brunświku w czwórmeczu mistrzowskim zwyciężył Ruediger 9 przed Meynecke'm $8^1/_2$.

Rumunia. W Bukareszcie w turnieju okręgowego związku zwyciężył Gica Alexandrescu $11^1/_2$, przed Blumem $10^1/_2$, Herlandem i Israilovicem po 9 i Vasilescu $8^1/_2$. Mistrzostwo So-

roci zdobył inż. Anatol Janovcic, wydawca czasopisma „Revista Romana de Sah“.

Stany Zjednoczone. W Nowym Jorku w Uniwersytecie Kolumbijskim wygłosił Dr. Lasker odczyt p.t. „Matematyka a gry umysłowe“, oraz rozegrał cały szereg simultanek w tut. klubach szachowych. Po siedmio-miesięcznym pobycie w Europie wraca do Nowego Jorku w najbliższym czasie mistrz Rzeszewski, by wziąć udział w turnieju o mistrzostwo Stanów Zjednoczonych. W klubowym turnieju w Manhattan zwyciężył Kashdan $5^1/_2$, przed Willmanem 5, Coherem $4^1/_2$, Denkerem i Platzem po 4. W toku są obecnie turnieje kwalifikacyjne i eliminacyjne do wielkiego turnieju o mistrzostwo Stanów Zjednoczonych. Z turnieju eliminacyjnego wyłączeni są następujący mistrzowie: Dake, Fine, Horowitz, Kashdan, Marshall, Polland, Rzeszewski i Simonson.

Szwajcaria. Aczkolwiek Olimpiada w Bukareszcie stoi wciąż jeszcze pod znakiem zapytania, przygotowuje Szwajcarski Związek Szachowy zawczasu swą ekipę olimpijską, w skład której wchodzą w pierwszym rzędzie dwaj ostatni mistrzowie Szwajcarii, H. Johner i Prof. Dr. Naegelli. Następnie mistrzowie: Grob, Gygli, Henneberger, Joss, Plüss, Stachelin i Voellmy rozegrają turniej eliminacyjny. Z tej siódemki ma być wyłoniona trójka, która z H. Johnerem i Naegelim reprezentować będzie barwy Szwajcarii.

Włochy. W Mediolanie odbędzie się w kwietniu br. turniej międzynarodowy z udziałem 7 mistrzów zagranicznych i 7 mistrzów włoskich.

Wiadomości krajowe.

Białystok. W czasie od 20. listopada do 19. grudnia ub. r. odbył się w Białymstoku turniej szachowy o drużynowe mistrzostwo miasta pod protektoratem Prezydenta Miasta p. Seweryna Nowakowskiego. W wyniku 5-cio tygodniowych rozgrywek I-sze miejsce i puchar przechodni zdobyła drużyna Klubu Szachowego, II. Towarzystwo Esperantystów, III. Zw. Klas. Robotników Przem. Włókienniczego, IV. Podoficerowie piechoty, V. P.P.W., VI. Zw. Prac. Ubezp. Społecznej. W ostatnim dniu turnieju rozegrał prof. Erwin Kaufmann (lwowianin) seans symultanowy na 32 szachownicach z wynikiem: 14 wygranych, 9 przegranych, 9 remis.

Lwów. W Związku Pracowników Skarbowych rozpoczął się dnia 14. stycznia b. r. turniej szachowy przy udziale 16-tu zawodników. Między innymi biorą udział pp. Nahlik, Raczek (jun.), Różycki, Messner. Kierownikiem turnieju jest p. Tadeusz Horak, znany kompozytor szachowy, biorący również udział w turnieju.

Sosnowiec. Związek Zawodowy Pracowników Ubezpieczeń Społecznych urządza corocznie od r. 1932 turnieje indywidualne i drużynowe na terenie Sosnowca, które obejmują szerokie rzesze zwolenników gry szachowej. Ostatnio zorganizował Związek turniej indywidualny, do którego zgłosiło się 20-tu uczestników, których przyjęto do 2 grup. 12 graczy do klasy A, 8 graczy do klasy B. W klasie A. I. miejsce $16^1/_2$ pkt. wraz z I nagrodą i nagrodą przechodnią ufundowaną przez Związek (puchar) tym razem już na własność zdobył p. Henryk Sadowski. II. nagrodę zdobył p. Podsiadło, III nagrodę p. Bobrowski. Dalsze miejsca zajęli pp.: Nawrocki, Jałowiecki, Musiał, Pyndzyn, Piliński, Opalski, Mleczko, Szwajcer i Fusiecki. W klasie B. I. nagrodę zdobył p. Pająk, II. nagrodę zdobył p. Kałuża, III. p. Górniak. Dalsze miejsca pp. Kaczkowski, Bański, Dralek, Jędrosz i Czechowski. Związek bierze udział w rozgrywkach międzymiastowych na terenie Zagłębia Dąbrowskiego o mistrzostwo Okręgu Śląskiego.

„SZACHISTA"

CZASOPISMO POŚWIĘCONE GRZE NAUCE I STUDIOM SZACHOWYM

Redaktor: Henryk Friedman

Rok V. /31. Marzec 1938./ Zeszyt 3.

20 marca — 3 kwietnia 1938.

Międzynarodowy Jubileuszowy Turniej Szachowy w Łodzi

zorganizowany przez Łódzkie Towarzystwo Zwolenników Gry Szach. z okazji 35-lecia 1903—1938.

Pod protektoratem *J. E. Józefa Becka* Ministra Spraw Zagranicznych.

KOMITET HONOROWY

J.E. Sir Howard Kennard — Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Wielkiej Brytanii.

J.E. Dr. Mikelis Valters — Poseł Nadzwyczajny i Min. Pełnomocny Łotwy.

J.E. André de Hory — Poseł Nadzwycz. i Minister Pełnomocny Węgier.

J.E. Dr. Juraj Slàwik — Poseł Nadzwyczajny i Min. Pełn. Czechosłowacji.

J.E. Henri Schmid — Poseł Nazwycz. i Min. Pełnomocny Austrii.

J.E. Jean de Lagerberg — Poseł Nadzwycz. i Min. Pełnomocny Szwecji.

JWP. Slavko Koitch - Chargé d'Affaires Królestwa Jugosławii.

JWP. Dr. Bronisław Nakoniecznikow-Klukowski — Wicemin. Spraw Wewn.

JWP. Aleksander Hauke-Nowak — Wojewoda Łódzki.

JWP. Gen. Brygady Wiktor Thommeé Dowódca O.K. IV.

JWP. M. Godlewski — Prez. m. Łodzi.

JWP. Dr. Feliks Maciszewski — Prezes Łódzkiej Izby Przemysłowo-Handlowej.

UCZESTNICY TURNIEJU

Zagraniczni

Erich Eliskases (Austro-Niemcy), Jan Foltys (Czechosłowacja), Vladimir Petrow (Łotwa), Vasja Pirc (Jugosławia), Gideon Stahlberg (Szwecja), Lajos Steiner (Węgry), Vera Stevenson-Menchik (Anglia), Dr. F. Seitz (Niemcy).

Krajowi

I. Appel (Łódź), Paulin Frydman (Warszawa), Edward Gerstenfeld (Łódź), I. Kolski (Łódź), Mieczysław Najdorf (W-wa), Teodor Regedziński (Łódź), Mgr. Ksawery Sulik (Lwów), Dr. S. Tartakower (Paryż).

Kierownik turnieju: pułk. dyplom. dr. *Marian Steifer.*

NAGRODY

I. — Zł. 800, II. — Zł. 600, III. — Zł. 400, IV. — Zł. 250, V. — Zł. 200, VI. — Zł. 150, VII. — Zł. 100, VIII. — Zł. 75. Ponadto przewidziane są honoraria za punkty dla nienagrodzonych oraz nagrody za piękną grę.

II. Międzynarodowy Turniej Szachowy odbywający się obecnie w Łodzi, zorganizowany przez ruchliwy i sprężysty Zarząd Łódzkiego Towarzystwa Zwolenników Gry Szachowej z okazji 35-lecia, budzi w całym świecie szachowym duże zainteresowanie, tak u nas jak i zagranicą. Już sama lista uczestników zapowiada niezwykle emocjonującą walkę elity zagranicznych asów i mistrzów polskich. Obsada turnieju do ostatniej chwili była zmienna. Na miejsce ś.p. mistrza Antoniego Wojciechowskiego zaproszono mistrza K. Makarczyka. Z powodów od siebie niezależnych wycofał się z turnieju nestor mistrzów polskich, mistrz D. Przepiórka. Także mistrz Makarczyk zgłosił swą rezygnację. Na wakujące miejsce otrzymał zaproszenie Mgr. Sulik ze Lwowa. W miejsce Sir G. A. Thomasa wydelegowali Anglicy mistrzynię świata p. Verę Menchik. Wkońcu dla wyrównania ilości graczy zaproszonych z listą polską, dopuszczono do turnieju znanego dziennikarza szachowego, dr. F. Seitza.

W chwili gdy oddajemy artykuł niniejszy do druku, turniej jest w pełnym toku. Obok Olimpiady Warszawskiej odbytej jak wiadomo w r. 1935, stanowi obecna impreza łódzka jedną z najsilniejszych pozycji w polskim bilansie szachowym. Wysoki protektorat J. E. Józefa Becka, skład Komitetu Honorowego złożony z ambasadorów i posłów państw reprezentowanych w turnieju oraz szereg wybitnych osobistości z polskiego świata polityczno-społecznego to przepiękna karta turnieju, owoc twórczych wysiłków Zarządu Polskiego Związku Szachowego i Prezydium Łódz. Tow. Zw. Gry Szach. To dowód uznania i poparcia przez najwyższe czynniki naszego Państwa i miru jakim się gra szachowa w XX. stuleciu na całej niemal kuli ziemskiej cieszy.

* * *

Wkońcu wypada nam zająć się uczestnikami turnieju i poświęcić im kilka słów. Interesuje nas wszystkich jedno pytanie: kto będzie zwycięzcą turnieju? Trudno przewidzieć. Na drugie pytanie: Jakie kto ma szanse i jaką siłę reprezentuje? — postaramy się odpowiedzieć. Biorąc pod uwagę ostatnie wyniki uzyskane na arenie międzynarodowej, to w pierwszym rzędzie wyróżniają się mistrzowie Eliskases i Petrow. Praktycznie jednak rzecz biorąc ani Stahlberg ani Lajos Steiner bynajmniej tym dwom nie ustępują siłą. Wszystko zależy od formy i samopoczucia. Pirc i Foltys w swojej karierze szachowej notują często wzloty i upadki. Obaj są groźni i mogą dużo powiedzieć w turnieju. Dla mistrzyni świata p. Very Menchik, ten turniej będzie niełatwy, gdyż mistrzowie-koledzy, mimo wrodzonego dżentelmeństwa, walczyć będą zajadle o punkty. Zdarzyć się może, że mistrzyni Vera Menchik niejednemu z napastników zgotuje przykrą niespodziankę. Dr. Seitz napewno więcej czasu poświęci swoim sprawozdaniom (z racji tej, że jest b. wziętym korespondentem szachowym) jak zazwyczaj, co napewno w sposób jaskrawy uwidocznione będzie na tabeli turniejowej.

Z naszych asów, w pierwszym rzędzie wymienić należy mistrza Polski dr. Tartakowera. Aczkolwiek towarzyszą mu niekiedy niepowodzenia za granicą, to jednak dla nas szachistów polskich dr. Tartakower jest zawsze Tartakowerem. Znanym, silnym, cenionym i głośnym. Niemniej poważamy Go wszyscy i kochamy. Przebywając stale na obczyźnie, szczególnie dobrze się czuje skoro zawita do kraju. Wystarczy wymienić: Warszawę 1935, Łódź 1935 i Juratę 1937, trzy piękne zwycięstwa Tartakowera. Radzi będziemy wszyscy, gdy do wieńca tych zwycięstw, przybędzie i czwarta pozycja: Łódź 1938. Paulin Frydman i Najdorf mają dobrą markę zagranicą i w kraju. Talentem i siłą równi są najlepszym zaproszonym mistrzom zagranicznym. Appel, Kolski i Regedziński, to stara gwardia Łodzi. Kolski winien pamiętać o pięknym swym wyniku w r. 1935 w I. turnieju międz. w Łodzi. Będzie to dobrą dlań zachętą.

Zresztą wszyscy trzej prezentują klasę międzynarodową. Mgr. Sulikowi trudno będzie oswoić się z atmosferą stałej, wytężającej walki. W tym ostatnim wypadku ex-lwowianin, benjaminek turnieju Gerstenfeld, jest zupełnie odmienny. Jest w grze swojej rezolutny, co w połączeniu z pięknym talentem może dać wkońcu nadspodziewany efekt. Przy pewnym szczęściu (potrzebne ono jest i najsilniejszym!) może być prawdziwą rewelacją imprezy łódzkiej.

* * *

Zgodnie z programem turniejowym odbyło się uroczyste otwarcie turnieju w salach Łódzkiego Tow. Zw. Gry Szachowej dnia 20 bm. w godzinach popołudniowych. Na uroczystość przybyli przedstawiciele Władz państwowych i samorządowych, oraz liczni goście i gracze z Polski i zagranicy. Gości przywitał serdecznym przemówieniem prezes Łódzkiego Towarzystwa Gry Szachowej p. M. Weinreich. Następne przemówienie w imieniu p. Wiceministra Spraw Wewnętrznych Nakoniecznikowa - Klukowskiego, który na uroczystość z przyczyn służbowych przybyć nie mógł, wygłosił p. pułk. dypl. dr. Steifer z Warszawy. W imieniu graczy polskich przemawiali pp.: Kościelak i Regedziński, zaś w imieniu graczy zagranicznych dr. Seitz.

Po uroczystej akademii rozpoczęła się I. runda turniejowa. Nad całością organizacji jubileuszowego turnieju szachowego, która wypadła imponująco, czuwał specjalny komitet organizacyjny z p. konsulem Maksem Konem na czele. W dziale wiadomości „ostatnie telegramy PATA", przynosimy wyniki kilku pierwszych rund.

DZIAŁ PARTYJ

Z meczu o mistrzostwo świata.

494. — Gambit Kataloński.

Dr. Alechin — Dr. Euwe

14. partia meczu.

1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. g2—g3

Ponieważ Euwe w 12. partii meczu zastosował „obronę Nimcowicza", którą zresztą świetnie rozegrał, wybiera dziś Alechin nowy system 3. g3, ostatnio w mistrzostwie Unii Sowieckiej najczęściej grany. Posunięcie to jest b. spokojne, ale i nie złe.

3... d7—d5

4. Sg1—f3 d5×c4

Tym wkracza Euwe w wariant przyjętego gambitu hetmańskiego. Wchodzi ponadto w rachubę 4... Ge7 lub 4... c6, co prowadzić może do ciężkiej walki pozycyjnej.

5. Hd1—a4† Sb8—d7

6. Ha4×c4

Wariant 6. Gg2 a6, 7. H×c4 b5, 8. Hc6 Wa7 oddaje czarnym inicjatywę. (Capablanca — Rzeszewski, Nottingham 1936).

6... c7—c5

7. Gf1—g2 Sd7—b6

Zamiast tego, wskazane było 7... a6, z nast. b5 i Gb7. Teraz jest pion b7 zatarasowany i czarne nie będą w stanie bez trudności rozwinąć swego gońca hetmańskiego, podczas gdy goniec g2 wywierać będzie nieprzyjemny nacisk na pole b7.

8. Hc4—d3 c5×d4

9. 0—0!

Bardzo dobre posunięcie. Na 9. S×d4 wygrają czarne przez Gb4†! tempo.

9... Gf8—e7

Bezcelowe byłoby 9... Gc5, z powodu 10. Wd1 lub 10. b4 i białe zdobywają swego piona z powrotem.

10. Sf3×d4 0—0

Złe jest 10... e5, gdyż 11. Hb5† Sbd7, 12. Sf5! i czarne stałyby fatalnie.

11. Sb1—c3 e6—e5

Czarne czują się skrępowane i postanawiają przepędzić białego, centralnego skoczka

To powinno jeszcze być najlepszym, w przeciwnym razie nie będą w stanie dalej się rozwinąć.

12. Sd4—f5 Ge7—b4

Oczywiście nie 12. H×d3?? bo S×e7†. Na 12... Gc5 nastąpi jak w partii 13. Hc2. Po 12... G×f5, 13. H×f5, stałyby białe również lepiej.

13. Hd3—c2 Gb4×c3

Z postanowieniem pozostawienia przeciwnikowi pary gońców. Czarne mogły tu zagrać 13... Hc7 z groźbą zdobycia piona, przez co mogły zdobyć ważne tempo 14... Ge6. Dlatego 13... Hc7 było lepsze. Na 14. Hb3 mogło nastąpić 14... Hc4, a nie 14... G×c3, 15. H×c3 H×c3, 16. Se7† z przewagą dla białych.

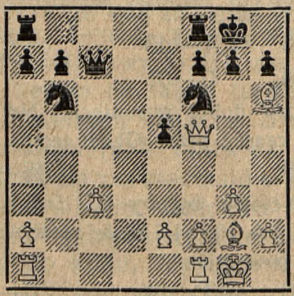
14. b2×c3 Gc8×f5

Euwe wymienia również swojego drugiego gońca. Opiera się na tym, że skoczki jego mogą odegrać b. ważną rolę na skrzydle hetmańskim, z powodu słabej pozycji pionów Alechina. Czarne również spodziewają się, że ulokują jednego skoczka na c5 i atakiem na piona c zaniepokoją partnera. Euwe winien był b. dużo obliczyć, skoro zdecydował się na zatrzymanie dwóch skoczków. Oczywiście nie był on do drugiej wymiany wcale zmuszony, gdyż mógł b. dobrze zagrać 14... Hc7, a następnie po 15. Ga3 wymienić skoczka przez 15... G×f5, gdyż na a3 goniec stałby nie dobrze.

15. Hc2×f5 Hd8—c7

16. Gc1—h6!

Pozycja po 16. pos. białych:

Świetne posunięcie, po którym Euwe na dłuższy czas zmuszony jest do defenzywy. Po 16. Gg5 nastąpi 16. Sfd5 lub Sfd7. Po posunięciu w tekście posługuje się jednak Alechin groźbami matowymi. Grozi 17. G×g7.

16... Sb6—d7

Teraz oczywiście 16... Sfd7 nie jest dobre, z powodu 17. Hg5, zaś po 16... Sfd5, 17. Ge4 g6, 18. Hf3, działanie gońców będzie b. silne.

17. Hf5—g5 Sf6—e8

18. Wa1—b1 Sd7—c5

Tę oto pozycję miał Euwe na oku, gdy oddał oba gońce. Czarne miałyby dobre szanse w końcówce. Ale przed końcówką ma miejsce gra środkowa; a ta zawiera pewne niebezpieczeństwa dla Euwego. W następującej obecnie grze środkowej okazuje się Alechin przeważającym taktykiem.

19. Hg5—g4

Wymierzone przeciwko groźbie czarnych 19... Se6.

9... Wa8—d8

19... Hc8 prowadziło do wymiany hetmanów, po której przebieg dalszy: 20. H×c8 W×c8, 21. Gg5 f6, 22. Ge3 b6 z szansami dla obu stron, jednak biała para gońców nie dałaby się zlekceważyć.

20. Gh6—g5 Wd8—d6

21. Hg4—c4 b7—b6

Groziło 22. G×b7 z zyskiem piona.

22. f2—f4

Partia jest dla obu stron b. ciężka. Euwe szuka szansy na skrzydle hetmańskim. Alechin zaś na królewskim.

22... Wd6—g6

Po 22... Se6, 23. H×c7 Se8×c7, 24. f×e5 Wd7, 25. Gc6 i wieża będzie uwięzioną. Na 22.. e4, byłoy 23. f5 nieprzyjemne. Wchodziło w rachubę 22... h6, 23. f×e5 We6.

23. Wb1—d1 e5—e4

Zasłania gońcowi g2 diagonalę. Piona nie śmią białe zabić, gdyż 24... Sd6 spowoduje stratę jakości.

24. Gg5—h4 b6—b5

To posunięcie jest b. dobre, osłabia jednak pozycję na skrzydle hetmańskim. Może lepsze było 24... Sd6, 25. Hd5 Sb5.

25. Hc4—b4

Po 25. H×b5 Sd6, nie ma hetman dobrego pola i czarne przez 25... Sf5 otrzymują dostateczną grę obronną.

25... a7—a5

26. Hb4—a3 f7—f5

To osłabia bardzo czarne skrzydło królewskie. Jak się później okaże, będą piony

na linii 5-tej osłabione. Lepsze było 26.,. Wd6, lub też Sd6.

27. Gh4—d8 Hc7—a7

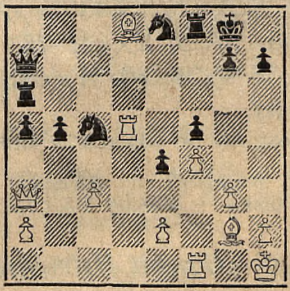
28. Kg1—h1

Nie 28. H×a5 Wa6, 29. H×b5 Sd6 i t. d.

28... Wg6—a6

29. Wd1—d5!

Pozycja po 29. pos. białych:

Teraz mści się 24 posunięcie czarnych. Skoczek c5 był poprzednio b. dobrze bronny, obecnie jednak jest b. słaby.

29... Sc5—e6

30. Wf1—d1 Se6×d8

31. Wd5×d8

Swoim 26 posunięciem zepsuł Euwe zupełnie pozycję, tak, że Alechin jest obecnie zupełnym panem sytuacji. Czarne piony są słabe na obu skrzydłach.

31... Ha7—f7

By zasłonić się po 32. Hb3†.

32. Wd1—d5! Wa6—c6

Wchodziło w rachubę 32... Sf6, 33. W×f8† H×f8†, 34. H×f8† K×f8, 35. W×b5 g6, by zrezygnować z jednego piona. Tak jak Euwe gra, mógł koniec szybciej nastąpić. Obopólny jednak niedoczas jest tu języczkiem u wagi.

33. Wd5×b5

Biała wieża szaleje na linii 5-tej.

33... Hf7—c4

34. Wb5×f5! Wc6—f6

Musowe. Po 34... W×f5, 35. W×e8† Kf7, 36. He7† Kg6, 37. G×e4 i byłoby po wszystkim.

35. Wf5×f6 g7×f6

36. Wd8—d4

Alechin miał tu duży niedoczas. Po 36. Hb3 lub He7, mogły się czarne poddać.

36... Hc4×e2

Po raz pierwszy w tej partii czarne wogóle czymś grożą, i to nawet matem w 2 posunięciach.

37. Ha3—b3† Kg8—h8

38. Wd4×e4 He2—d2

39. Hb3—b1

W niedoczasie unika Alechin wszelkich awantur; oddaje piona, zmusza do wymiany hetmanów i dostaje korzystną końcówkę, która z powodu pozycji słabych pionów partnera, musi dlań być wygraną. Po 39. h3 Sd6 miałyby czarne jeszcze nadzieję.

39... Hd2×c3

Teraz jest mylne 39... Sd6, gdyż nastąpi 40. Wd4.

40. Hb1—e1 Hc3×e1†

Tu została partia przerwana.

41. We4×e1 Se8—d6

42. Gg2—c6! Wf8—b8

Po 42... Wc8, 43. Ga4 nie mogą czarne nigdzie się przebić, w tym leży siła 42. Gc6. Następuje zakończenie, które jest łatwo zrozumiałe.

43. We1—e6 Wb8—b1†

44. Kh1—g2 Wb1—b2†

45. Kg2—h3 Sd6—f5

46. We6×f6 Sf5—e7

47. Gc6—e4 Kh8—g7

48. Wf6—e6 Kg7—f7

49. We6—h6 Wb2×a2

50. Wh6×h7† Kf7—f6

51. Wh7—h6† Kf6—f7

52. Wh6—a6. Czarne poddały.

Nadzwyczajny wyczyn Alechina, który całą partię rozegrał z niesamowitą wprost siłą. Stan $8^1/_2$:$5^1/_2$ dla Alechina. Pierwszy warunek meczu Alechin już dopełnił: wygrał 6 partyj. Do zwycięstwa potrzebne jest uzyskanie $15^1/_2$ punktów, przy minimum 6 wygranych. Alechin więc potrzebuje jeszcze 7 pkt., obojętnie czy je uzyska przez partie wygrane czy remisowe.

Uwagi arcymistrza S. Flohra z „Prager Tagblatt", 9. XI. 1937.

Jak graliśmy na Olimpiadzie Monachijskiej w roku 1936?

17 „błyskawicznych“ zwycięstw naszych olimpijczyków.

495. — Obrona Indyjska.

Frydman P. (Polska) — Richter (Niemcy)

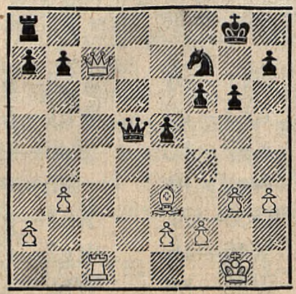
1. szachownica.

1. d4 Sf6, 2. Sf3 g6, 3. g3 Gg7, 4. Gg2 0—0, 5. 0—0 d5, 6. c4 c6, 7. c×d5 c×d5, 8. Sc3 Sc6, 9. Se5 S×e5.

Niekorzystna i taktycznie zła wymiana figur dla czarnych.

10. d×e5 Sg4, 11. S×d5 e6, 12. Sf6† G×f6, 13. e×f6 H×f6, 14. Hc2 He7, 15. h3 Se5, 16. Hc3 f6, 17. Ge3 Wd8, 18. Wfd1 Sf7, 19. W×d8† H×d8, 20. Wc1 e5, 21. Hc7 Ge6, 22. b3 Gd5, 23. G×d5 H×d5.

Pozycja po 23. pos. czarnych:

24. He7! Kg7, 25. Wc7 Wd8, 26. W×b7 We8.

Daje okazję do pięknego zakończenia partii!

27. H×e8 H×b7, 28. Gc5 f5, 29. Ge7! Czarne poddały.

(Polska — Niemcy 4½:3½).

496. — Obrona Schlechtera.

Frydman P. (Polska) — Romi (Włochy)

1. szachownica.

1. d4 d5, 2. c4 c6, 3. Sf3 Sf6, 4. Sc3 g6, 5. c×d5 S×d5, 6. e4 S×c3, 7. b×c3 Gg7, 8. Gc4 0—0, 9. 0—0 Gg4.

Tu należało grać 9... c5; atak białych leci obecnie jak z płatka.

10. h3 G×f3, 11. H×f3 Sbd7, 12. e5! Sb6, 13. Gb3 e6, 14. Hg3 Sd5, 15. h4 h6, 16. h5 Kh7, 17. Gc2 He8, 18. Hh3! Wh8, 19. g4 Kg8, 20. f4 c5, 21. h×g6 c×d4.

Czarne są stracone!

22. g×f7† H×f7, 23. c×d4 Wc8, 24. Gb3 Wc3, 25. Wf3 W×f3, 26. H×f3 h5, 27. f5 h×g4, 28. H×g4 Hc7, 29. f6 S×f6, 30. H×e6†. Czarne poddały.

Mat jest nie do odparcia w kilku posunięciach.

(Polska — Włochy 6½:1½).

497. — Gambit Hetmański.

Frydman P. (Polska) — Böök (Finlandia)

1. szachownica.

1. d4 d5, 2. c4 c6, 3. Sf3 Sf6, 4. Sc3 e6, 5. Gg5 Ge7, 6. e3 Sbd7, 7. Hc2 0—0, 8. Gd3 d×c4, 9. G×c4 Sd5, 10. G×e7 H×e7, 11. 0—0 S×c3, 12. b×c3 b6, 13. He4! Gb7, 14. Gd3 Sf6, 15. Hh4 c5?

Po tym posunięciu tracą czarne piona i partię!

16. G×h7†! Czarne poddały.

Na Kh8 nastąpić mogło 17. Ge4 lub Se5.

(Polska — Finlandia 5½:2½).

498. — Sycylijska.

Najdorf — K. Jörgensen (Norwegia)

2. szachownica.

1. e4 c5, 2. Sf3 Sc6, 3. d4 c×d4, 4. S×d4 Sf6, 5. Sc3 d6, 6. Gg5 e6, 7. Hd2.

Jeszcze dokładniej jest poprzednie 7. Sb3! jak w partii Alechin — Frydman, Podiebrady 1936!

7... a6, 8. Ge2 Gd7, 9. 0—0 h6, 10. Ge3 Ge7, 11. f4 0—0, 12. Kh1 b5, 13. a3 Sa5.

Znaczna strata czasu!

14. b3 Wac8, 15. e5 Se8, 16. Gd3 Sb7, 17. f5! Gg5, 18. f×e6 G×e3, 19. H×e3 W×c3.

To dużo nie pomoże.

20. e×d7 Sc7, 21. e6 He7, 22. He4 W×d3. (Musowe!) 23. c×d3 Sd8, 24. Sf5 H×e6, 25. Se7† Kh8, 26. Sg6†! Kg8, 27. S×f8 K×f8, 28. Hh7 H×d7, 29. Hh8† Ke7, 30. H×g7. Czarne poddały.

(Polska — Norwegia 3½:4½).

499. — Sycylijska.

Krocjusz (Finlandia) — Najdorf (Polska)

2. szachownica.

1. e4 c5, 2. c4 Sc6, 3. Sc3 g6, 4. f4 Gg7, 5. Sf3 d6, 6. d3 f5!

Silniejsze aniżeli przyjęte Sf6!

7. Ge2 e6, 8. Ge3 Sd4, 9. Gf2 Sge7, 10. 0—0 0—0, 11. Hd2 Sec6, 12. Wae1 a6, 13. Gd1 Kh8, 14. S×d4.

Ta wymiana wzmacnia nacisk czarnych!

14... c×d4, 15. Sb1 f×e4, 16. W×e4 b5, 17. c×b5 a×b5, 18. a3 e5, 19. f×e5 d×e5, 20. W4e1 Ge6, 21. Gg3 Gd5, 22. W×f8 H×f8, 23. Hg5 b4, 24. Gg4 b×a3, 25. b×a3 Wb8, 26. Hc1 Wb3, 27. Sd2 W×d3, 28. Gf3 Wc3, 29. Hd1 G×f3, 30. S×f3 H×a3, 31. S×e5?

Przegrywa figurę z powodu groźby Wc1; ale i tak potężne 2 piony zawsze grę rozstrzygną.

31... S×e5. Białe poddały.

500. — Debiut Collego.

Ahues — Najdorf

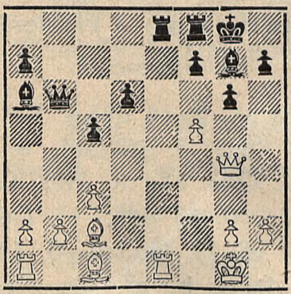
2. szachownica.

1. d4 Sf6, 2. e3 b6, 3. Sd2 Gb7, 4. Sgf3 c5, 5. c3 e6, 6. Gd3 Ge7, 7. He2 Sc6, 8. 0—0 0—0, 9. d×c5?

Błąd pozycyjny, który w następstwie po mistrzowsku zostaje wykorzystany.

9... b×c5, 10. e4 d6, 11. We1 Hc7, 12. Sf1 Sd7, 13. Ge3 Sde5, 14. Gc2 Hb6, 15. S×e5 S×e5, 16. Gc1 Ga6, 17. He3 Gf6, 18. f4 Sc6, 19. Hg3 g6, 20. Se3 Gg7, 21. f5 Se5, 22. Sg4 S×g4, 23. H×g4 e×f5, 24. e×f5 Wae8.

Pozycja po 24. pos. czarnych:

25. Hg3 W×e1†, 26. H×e1 Hb5, 27. a4 Hc6, 28. Hf2 We8, 29. Ge3 Gb7, 30. We1 Gh6! 31. Gd2 W×e1†, 32. G×e1 Ge3! (Mat albo strata hetmana!) Białe poddały.

501. — Obrona Merańska.

Regedziński — Thorwaldsson
(Polska) (Islandia)

3. szachownica.

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sc3 d5, 4. Sf3 c6, 5. e3 Ge7.

Nieodzowne było tu 5... Sbd7; niepotrzebne posunięcie gońcem umożliwia białym szybką rochadę.

6. Gd3 Sbd7, 7. 0—0 d×c4, 8. G×c4 b5, 9. Gd3 a6, 10. e4 c5, 11. e5 Sd5.

Po c×d4, nastąpi 12. S×b5! a×b5, 13. e×f6! G×f6, 14. G×b5! z przewagą na skrzydle hetmańskim i rychłą stratą piona. Na Sg4 zaś 12. Ge4! Wa7, 13. h3 Sh6, 14. G×h6 i białe stoją lepiej. Posunięcie w tekście umożliwia decydujące rozdarcie skrzydła królewskiego.

12. S×d5 e×d5, 13. We1 c4, 14. Gc2 0—0, 15. Kh1 We8, 16. Sg1!

Sf8, 17. f4 g6, 18. f5! G×f5, 19. G×f5 g×f5, 20. Wf1 Gg5, 21. W×f5 G×c1, 22. W×c1 Sg6, 23. Hf3 Wa7, 24. W1f1 Hd7, 25. Se2 Wf8, 26. Wf6! (Groźby: e6! Wd6! i Sg3—f5!) Czarne poddały.

(Polska — Islandia $6\frac{1}{2}:1\frac{1}{2}$).

502. — *Francuska.*

Friedman H. (Polska) — Pichler (Rumunia)

4. szachownica.

1. d4 e6, 2. e4 d5, 3. Sc3 d×e4, 4. S×e4 Sbd7, 5. Sf3 Sf6, 6. S×f6† S×f6, 7. Gd3 b6, 8. He2 Gb7, 9. Gg5 Ge7, 10. a3 Sd5, 11. Gd2! Sf6, 12. Gb5† c6, 13. Gd3 0—0, 14. 0-0-0 c5, 15. d×c5 b×c5, 16. Gc3 Hc7, 17. Ge5 Hb6, 18. Sg5 h6, 19. Se4 G×e4, 20. G×e4 S×e4, 21. H×e4 f6.

Katastrofa zbliża się w szybkim tempie.

22. Gd6 Kf7, 23. Whe1 G×d6, 24. H×e6† Kg6, 25. W×d6 Ha5, 26. Wd7 Kh7, 27. Hf5† Kh8, 28. Wee7 Wad8, 29. W×a7 Hb5, 30. Hh7†!! (Nastąpi mat w 3 posunięciach.) Czarne poddały.

(Polska — Rumunia 6:2).

503. — *Gambit Wiedeński.*

Crepeaux (Francja) — Friedman H.

3. szachownica.

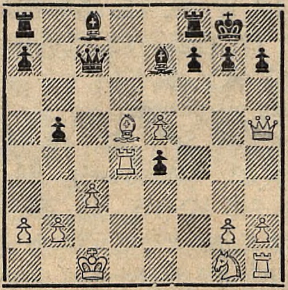
1. e4 e5, 2. Sc3 Sf6, 3. f4 d5, 4. d3 Sc6, 5. f×e5 S×e5, 6. d4 Sc6, 7. e5 Se4, 8. S×e4 d×e4, 9. Ge3 Ge7, 10. Gc4 0—0, 11. Hh5.

Wstęp do wielkiej wyprawy, w której fintach czarne jednak lepiej się znajdują.

11... S×d4! 12. 0-0-0 c5, 13. c3 b5! 14. G×d4 c×d4, 15. W×d4 Hc7, 16. Gd5.

Dotąd tylko szła rachuba białych. Następuje jednak obecnie niespodzianka!

Pozycja po 16. pos. czarnych:

16... Ge6!! 17. G×e4.

Tu powinny były białe zabić Wa8, ale po Ga3!! 18. Kc2 b4! grożąc 19... G×b2! byłyby również stracone.

17... g6, 18. He2 Wad8, 19. Sf3 b4, 20. Whd1 W×d4, 21. W×d4 Gc5, 22. Wd2 b×c3, 23. b×c3 Ga3†, 24. Kd1 H×c3, 25. Ke1 Gc1! Białe poddały.

(Francja — Polska 2:6).

504. — *Obrona Nimcowicza.*

Kremer (Polska) — Ojanen (Finlandia)

6. szachownica.

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sc3 Gb4, 4. e3 0—0, 5. Gd3 d6.

Dlaczego nie d5?!

6. Sge2 Sc6, 7. 0—0 G×c3, 8. S×c3 e5, 9. d5 Se7, 10. f4! e×f4, 11. e×f4 c6, 12. d×c6 Hb6†, 13. Kh1 b×c6, 14. f5! h6, 15. b3 Gb7, 16. Gb2 Hc7, 17. Se2 Sd7, 18. f6! g×f6, 19. Hd2 Sg6, 20. H×h6 Sde5, 21. W×f6! (Z groźbą G×e5 i G×g6!) Czarne poddały.

505. — *Debiut Collego.*

Friedman H. — Gudmundsson
(Polska) (Islandia)

5. szachownica.

1. d4 Sf6, 2. Sf3 e6, 3. e3 b6, 4. Gd3 Gb7, 5. Sbd2 d5.

Logiczniejsze jest d6!

6. Se5 Gd6, 7. f4 Se4, 8. Hf3.

Idealny rozwój!

8... G×e5.

Jedyna możliwość obrony.

9. f×e5 f5, 10. e×f6 S×f6, 11. 0–0 0–0, 12. Hh3 He7, 13. Sf3 Se4, 14. Gd2!

Nic innego, tylko dobrze ukryta łapka!

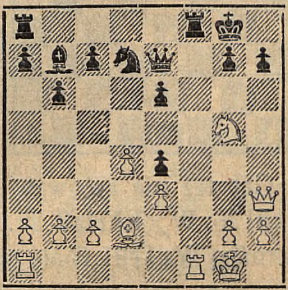
14... Sbd7.

Musiało nastąpić h6 lub Gc8.

15. G×e4 d×e4, 16. Sg5!!

A to nielada zuchwalec?!

Pozycja po 16. pos. białych:

16... H×g5, 17. H×e6† Kh8, 18. H×d7 W×f1†, 19. W×f1 Ga6, 20. Hf5! Hd8, 21. Wf4 c5, 22. Gc3 Gb7, 23. d×c5 b×c5, 24. Hf7! Czarne poddały.

506. — *Gambit Hetmański.*

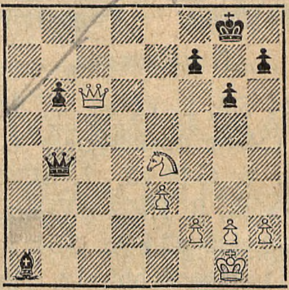
Kremer — Dr. Staehelin (Szwajcaria)

6. szachownica.

1. Sf3 Sf6, 2. c4 e6, 3. d4 d5, 4. Gg5 d×c4, 5. Ha4† c6, 6. G×f6 H×f6, 7. H×c4 Sbd7, 8. Sc3 g6, 9. e3 Gg7, 10. Gd3 0–0, 11. 0–0 e5, 12. Sce4 He7, 13. d×e5 S×e5, 14. S×e5 G×e5, 15. Hc2 Gf5, 16. Sc5 G×d3, 17. S×d3 Wfd8, 18. Wad1 Gf6, 19. b4! a5, 20. a3 a×b4, 21. a×b4 Wa3, 22. Sc5 b6, 23. Se4 W×d1, 24. W×d1 Wa1, 25. W×a1 G×a1, 26. H×c6 H×b4?

Zamiast stracić piona, wybierają czarne stratę figury Ga1.

Pozycja po 26. pos. czarnych:

27. Ha8†. Czarne poddały.

507. — *Hetmańska.*

Kremer — Campolongo (Włochy)

6. szachownica.

1. d4 d5, 2. c4 e6, 3. Sc3 Sf6, 4. Gg5 Sbd7, 5. e3 c6, 6. e×d5 e×d5, 7. Gd3 Ge7, 8. Sge2 0–0, 9. Hc2 We8, 10. h3 Sf8, 11. 0–0–0 a5, 12. g4 b5, 13. Sf4 a4, 14. G×f6 G×f6, 15. Sce2 Ga6, 16. Kb1 Hb6, 17. Wc1 Wec8, 18. Gf5 Wc7, 19. Sd5! I wkrótce po tym: Czarne poddały.

508. — *Debiut Retie'go.*

Kremer (Polska) — Woinoff (Bułgaria)

1. Sf3 e6, 2. g3 d5, 3. Gg2 c5, 4. d4 Sc6, 5. 0–0 Sf6, 6. a3 Hb6(?), 7. d×c5 G×c5, 8. b4 Gd6.

Lepsze było Ge7!

9. c4! Hc7, 10. Sc3 a6, 11. c×d5 S×b4.

Nie wystarcza.

12. d×e6! H×c3, 13. H×d6!! Sc6.

Lub H×a1, 14. e×f7† K×f7, 15. Sg5† Kg6 (lub Ke8, 16. Gd2!) 16. Ge4† Kh5, (lub Gf5, 17. G×f5 i t. d.) 17. Sf3! i mat w kilku posunięciach.

14. e×f7† K×f7, 15. Gd2 Hc4, 16. Sg5† Kg6, 17. Wac1 Ha4, 18. Gd5 Wd8, 19. Gf7† Kh6, 20. Se6†. Czarne poddały.

(Polska — Bułgaria 8:0).

509. — Obrona Nimcowicza.

Anglarés (Francja) — Pogoriełły (Polska)

7. szachownica.

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sc3 Gb4, 4. Gd2. (Słabe posunięcie!) 4... 0—0, 5. e3 d5, 6. Gd3 c5, 7. Sf3 Sc6, 8. d×c5 G×c5, 9. He2? (Wskazane było 9. 0—0, lub a3.) 9... Sb4! 10. Gb1 d×c4! 11. H×c4 b6! 12. Hh4 Ga6, 13. Se4 Sd3†, 14. G×d3 H×d3, 15. S×f6† g×f6, 16. 0—0—0 Ga3!! 17. b×a3 Wac8†, 18. Kb2 Hc2†, 19. Ka1 Gc4! (Mat nieuchronny!) Białe poddały,

510. — Debiut Colle'go.

Toscheff (Bułgaria) — Pogoriełły (Polska)

7. szachownica.

1. d4 Sf6, 2. Sf3 d5, 3. e3 e6, 4. Gd3 c5, 5. c3 Sc6, 6. Sbd2 Gd6, 7. 0—0 0—0, 8. d×c5 G×c5, 9. e4. (Silniejsze było h3!) 9... Hc7, 10. He2 Gd6, 11. We1 Sg4, 12. h3 Se5, 13. S×e5 S×e5, 14. Sf3 S×d3, 15. H×d3 d×e4, 16. H×e4 h6, 17. Hh4? f5, 18. Ge3 e5, 19. Wad1 f4, 20. Gc1 Ge6, 21. Hh5 Wf5, 22. Hg6 Wf6, 23. He4 G×a2, 24. S×e5. (Teraz białe forsownie przegrywają.) 24... Gb3! 25. Sg4 We6, 26. Hd3 Wae8, 27. W×e6 W×e6, 28. Hf5 h5! 29. G×f4 G×f4, 30. c4 Hd6!! (Mat albo strata figury.) Białe poddały.

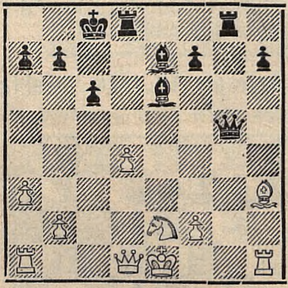
511. — Hetmańska

Zelińsky (Rumunia) — Sulik (Polska)

8. szachownica.

1. d4 Sf6, 2. Sf3 e6, 3. c4 d5, 4. Gg5 c6, 5. e3 Ha5†, 6. Sbd2. (Dlaczego nie Sc3?!) 6... Se4, 7. Gh4 d×c4, 8. G×c4 g5! 9. Gg3 g4, 10. G×b8 g×f3, 11. Gc7 f×g2, 12. Wg1 Hc7, 13. S×e4 Gb4†, 14. Ke2 H×h2† 15. a3 Ge7, 16. Kd2 Hh3, 17. Ge2 Wg8, 18. Gf3 e5! 19. Sg3 e×d4, 20. e×d4 Ge6, 21. G×g2 Hh4, 22. Ke1 0—0—0, 23. Wh1 Hf4, 24. Se2 Hg5, 25. Gh3.

Pozycja po 25. pos. białych:

(25. Gf1 też nie ratowało partii.) 25... G×h3! 26. W×h3 Hg2, 27. W×h7 He4! (z groźbą Wg1†!!) Białe poddały.

WIKTOR GEIER

Z moich doświadczeń w grze korespondencyjnej.

IV.

Sukces w poniższej partii zawdzięczam Dr. Alechinowi, za którego wskazaniami poszedłem aż do 12. posunięcia. Naturalnie łatwo odnieść zwycięstwo, opierając się na strategii tak wytrawnego nauczyciela. Mój przeciwnik znalazł jednak wzmocnienie rozgrywanego wariantu, (pos. 12) co umożliwiło mu bohaterską, acz bezskuteczną obronę do 45. pos., podczas gdy partner Alechina doprowadził zaledwie do 20 ruchu.

512. — Hetmańska.

Partia grana w „Propagandaturnier" IFSB. 1928.

Geier (Włocławek) — Camenzind (Łódź)

1. d2—d4 d7—d5, 2. Sg1—f3 c7—c5, 3. c2—c4 e7—e6, 4. c4×d5 e6×d5, 5. Sb1—c3 Sg8—f6, 6. Gc1—g5

Gc8—e6, 7. Gg5×f6.

Tak grał Alechin przeciw Kussmanowi, Nowy Jork 1924 r.

7... Hd8×f6, 8. e2—e4.

Pointa wymiany gońca za skoczka w 7. posunięciu!

8... d5×e4, 9. Gf1—b5† Ge6—d7, 10. Sc3×e4 Hf6—b6, 11. Gb5×d7† Sb8×d7, 12. 0—0 Gf8—e7!

Kussman zagrał o wiele słabiej 12... c5×d4 i szybko przegrał po 13. Sd4 Wd8, 13. Sf5 Se5, 15. He2 g6, 16. Hb5†! Sd7. (Naturalnie H×b5 byłoby fatalne, gdyż nastąpiłby mat Sf6†.) 17. Wfe1 Gb4, 18. Sf6† Kf8, 19. Sd7† W×d7, 20. He5.)

13. d4×c5 Sd7×c5, 14. Se4×c5 Hb6×c5.

Czarne pragną zachować możność roszowania, ale to im się nie uda!

15. Wa1—c1 Hc5—d6, 16. H—a4† Hd6—d7.

Teraz białe zdobywają pionka.

17. H×d7† K×d7, 18. Wf1—d1† Kd7—e6.

Nie można grać Gd6, gdyż nastąpiłoby Se5† z nast. W×G i S×f7†.

19. Wc1—c7 K—f6, 20. Wc7×b7 Wh8—b8, 21. Wb7×b8 Wa8×b8, 22. Wd1—d2.

Końcówka niełatwa! Rozegra się ciekawa walka między skoczkiem a gońcem!

22... a5, 23. g3 Wb8—c8! 24. h4 h5, 25. K—g2 g6, 26. Wd2—e2 Ge7—d6, 27. Sf3—g5 Kf6—g7, 28. We2—d2 Gd6—e7, 29. Sg5—e4 Gb4, 30. Wd2—e2 Wc8—e8, 31. Kg2—f3 f7—f5, 42. Se4—c3! We8×e2.

Czarne są pewne, że po wymianie wież łatwo osiągną remis.

33. Kf3×e2 Kg7—f7.

Naturalnie Kf6? Sd5†.

34. Sc3—d5!

Skoczek zdąża przez f4 na d3 skąd broni i b2 i f2, a król będzie miał swobodę ruchów.

34... Gb4—c5, 35. Sd5—f4 K—f6, 36. Sf4—d3! Gc5—d4! 37. Ke2—d2.

Chce się przedostać do izolowanego a5, ale czarne nie dopuszczają do tego.

37... Kf6—e6, 38. b2—b3 K—f6, 39. f2—f3 g6—g5, 40. h4×g5 K×g5, 41. Kd2—e2 h5—h4.

Tu czarne zaproponowały remis, na co się nie zgodziłem.

42. g3×h4 Kg5×h4, 43. b3—b4.

43... b3—b4!

Czarne muszą bić, gdyż na a5—a4 skoczek usadawia się przez c5 na d7!

44. Sd3×b4 Kh4—g5. (Zapóźno!) 45. Sb4—c6! Czarne poddały.

Winter odzyskał pamięć! Chodziły do niedawna wieści, że exchampion W. Brytanii Wiliam Winter zapadł na chorobę nerwową i utracił pamięć. Tymczasem 11 grudnia r. ub. grał on w drużynie Middlesex przeciw Leicestershire na drugiej szachownicy. Te rozgrywki drużynowe pomiędzy hrabstwami Anglii są nader popularne. W danym wypadku Middlesex wygrało w stosunku 11.5:4.5. Jak grał człowiek, który „utracił pamięć" czytelnicy nasi mogą zaraz zobaczyć.

513. — Otwarcie Reti-Zukertort.

Wiliam Winter — V. H. Lovell
(Middlesex) (Leicestershire)

1. Sg1—f3 d5, 2. c4 d4, 3. e3 c5, 4. b4 f6, 5. b4×c5 e5, 6. S×e5! f6×e5, 7. H—h5† Ke7, 8. Hh5×e5† Gc8—e6, 9. e3×d4 Sb8—c6, 10. Hg5† Kf7, 11. H 4† Sg8—f6, 12. d5 G×c5, 13. d5×e6† K×e6, 14. Gb2 W—e8, 15. Ge2 K—f7, 16. Kf1 We8×e2 17. K×e2 He7†, 18. K—f1 Wa8—e8, 19. Sb1—c3 Sc6—b4, 20. Hf4—f5 g7—g6, 21. Hf5—f3 Sb4—c2, 22. Se4! S×a1! 23. Gb2×a1 He7—e6? 24. Se4—g5†. Czarne poddały.

Bez komentarzy... Wiedeński dziennik „Reichspost" zamieszcza korespondencję z Monachium, donosząc, że władze Wielkoniemieckiego Związku Szachistów wykluczyły ze swoich szeregów Związek Szachistów Katolików. Obecnie działalność tego związku została zakazana, a organ „Szachy" zawieszony.

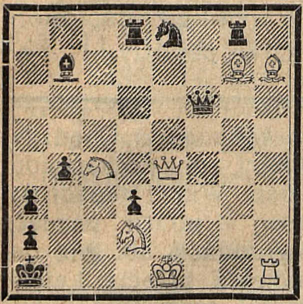
DZIAŁ ZADAŃ

Redaguje S. L.

II. międzynarodowy konkurs dwuchodówek.

Unser II. Internationales Zweizügerturnier.

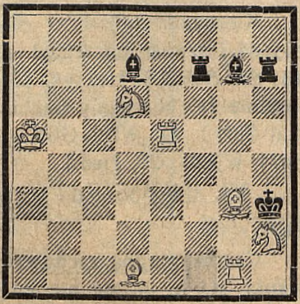
475. **C. G. Gavrilov.** Ismail
Rumunia. (Oryginalne.)

476. **C. G. Gavrilov.** Ismail
Rumunia. (Oryginalne.)

477. **R. Svoboda.** Praga
(Oryginalne.)

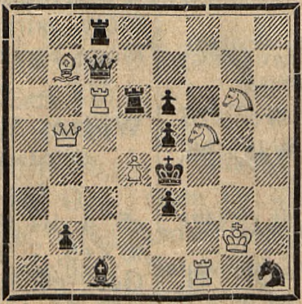

Mat w 2 posunięciach.

478. **I. Silberman.** Łańcut
(Oryginalne.)

479. **W. Suchodolski.** Łuck
(Oryginalne.)

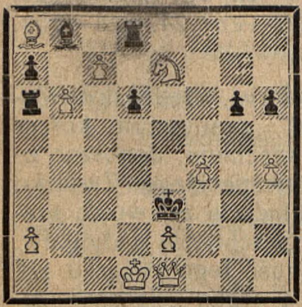
Mat w 2 posunięciach.

480. **A. Hillbricht.** Lwów
(Oryginalne.)

Mat w 3 posunięciach.

481. **A. Hillbricht.** Lwów
Pośw. A. Wagnerowi. „Incidit in Scillam"
(Oryginalne.)

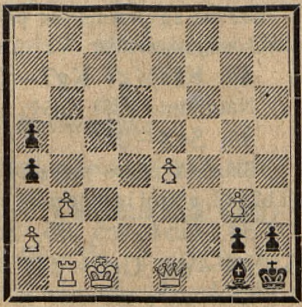
Mat w 4 posunięciach.

482. **E. Wolański.** Lwów
(Oryginalne.)

Samomat w 7 posunięciach.

483. **S. Limbach.** Borysław
Pośw. uczestnikom międz. turnieju w Łodzi.
(Oryginalne.)

Mat w 4 posunięciach.

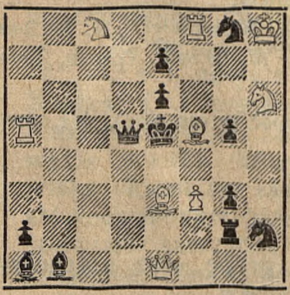
Sylwetki kompozytorów.

Mgr. Marian Wróbel.

Rok 1922/23. Dział szachowy „Sportu" (red. inż. W. Łasiński) skupił na swoich łamach grupę młodych szachistów, jeśli mówić o młodej wtedy twórczości polskiej, która zdobywała coraz więcej terenu międzynarodowego, należy pierwsze miejsce oddać szkole lwowskiej. Szkoła ta była w tym czasie najbardziej aktywną i twórczą w kompozycji tak pod względem ilości i jakości. Twórcami tej szkoły byli Marian Wróbel, Eustachy Wolański i Saturnin Limbach, po czym doszli jeszcze Horak, Otto i Wójcik. Silnie połączeni węzłami ideowymi z tą grupą byli Lorber, Fränkel i Schächter (z Borszczowa). Nie sposób tu pominąć mistrza H. Friedmana, który w tym czasie zamieścił parę udanych zadań, sprzeniewierzył się jednak zadaniom i poszedłszy własną drogą został mistrzem w grze praktycznej. Wymieniona grupa kompozytorów zamieszczała swe prace w „Sporcie", później w „Słowie Polskiem" i „Wieku Nowym", zadania te jednak nie rokowały tej szkole specjalnych triumfów. Czas jednak przerósł najbardziej optymistyczne zapatrywania. Jednym z wybitnych przedstawicieli tej grupy jest mistrz *Marian Wróbel*, lwowianin, ur. 1. I. 1907, który zadebiutował symetryczną dwuchodówką w „Sporcie" 20. X. 1922. Dalsze prace zamieszczone niebawem w „Słowie Polskiem" nie wskazują jeszcze na przyszłego mistrza o światowej sławie.

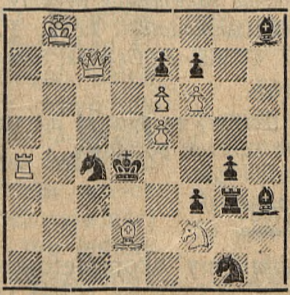
Dopiero zadanie zamieszczone w r. 1925 w „L'Alfiere di Re" (nr. 484.) było pierwszym pozytywnym punktem w twórczości młodego kompozytora. W tym czasie prowadzi dział szachowy w „Wieku Nowym" do roku 1927, po czym przenosi się do Warszawy, gdzie prowadzi dział zadaniowy w „Świecie Szachowym" (1927—1933), talent Jego coraz bardziej tężeje i co trzeba podkreślić, dostawszy się w ruchliwe środowisko zadaniowe Warszawy wybił się w krótkim czasie na jednego z największych kompozytorów. Z ogłoszonych dotychczas około 500 zadań, 131 uzyskało wyróżnienia na konkursach, z tego 45 nagród w tym 20 pierwszych.

484. **M. Wróbel**, W-wa. („L'Alfiere di Re". 1925.)

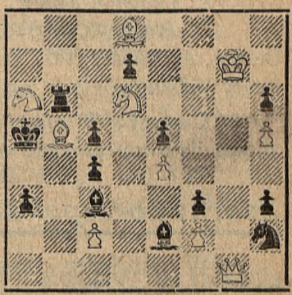
Mat w 2 posunięciach.

485. **M. Wróbel**, W-wa. („British Chess Feder." 1930.)

Mat w 3 posunięciach.

486. **M. Wróbel**, W-wa. („Italia Scacchistica" 1933.)

Mat w 4 posunięciach.

Mistrz Marian Wróbel jest autorem szeregu artykułów zadaniowych i twórcą tematu zadaniowego nazwanego od Niego tematem Wróbla. W nast. numerze zamieścimy zadania na ten nowy ciekawy temat.

Z okazji Jubileuszu 15-letniej pracy kompozytorskiej mistrza Mariana Wróbla, przede wszystkim lwowska szkoła zadaniowa, składa najszczersze życzenia dalszej owocnej pracy dla dobra polskiej problemistyki. *S. Limbach.*

Konkurs rozwiązaniowy.

Od nr. 1. konkurs będzie odbywał się systemem drabinkowym. Zadania, rozwiązania zadań oraz wszelkie sprawy tyczące zadań należy nadsyłać pod adresem: S. Limbach, Borysław II. Ponerla 82.

Rozwiązania zadań z nr. 13 i 14.

99. (Boros) 1. Hg4! *100.* (Pape) 1. Sf8! Zwracają uwagę gry po ...Wd6 i Gd6. *101.* (May) 1. Hh6! *102.* (Korizno) 1. Sc4! *103.* (Niculescu) 1. Hd3! *104.* (Rduch) 1. Kc2! ...S×a6 (G×g6); 2. H×a6 (×g6) Sc4; 2. Sf7† Se4; 2. Sb7 i t. d. Trudny wstęp. *105.* (Wolański) 1. Gh1! uboczne 1. c3×G! 1. W×g4! *106.* (Limbach) (z b. H na f7) 1. Wd6! z groźbą H×b7† ...W×d6; 2. Hc7† Gd6; 2. Hd7†. *107.* (Limbach) 1. Gh8! a4; 2. g7 Ka1; 3. g8W†! Ka2; 4. Wg7 Ka1; 5. Wg3, Ka2; 6. Wb3! a×b3; 7. Gb2 a×b2 mat. *108.* (Birgfeld) 1. Kb3! ...Sd4†; 2. Kc3! Se2†, 3. Kb2! *109.* (Limbach) 1. Sf1! Kf4; 2. G×e3† Kg4; 3. Gg1! Kf4; 4. f4 Kg4; i 5. Sg3! Bez piona czarnego g6 było ub. rozwiązanie Sf5. Temat: Idea powrotu bierki (podwójna). *110.* (Birgfeld) (z b. p. na e7) 1. Wf5! Hh2; 2. Wg5 Hf4; 3. Wh5 Hh6; 4. We5 dow. 5. Sd2 lub Sd6†, W×S mat. *111.* (Apró) 1. Kg5! uboczne! 1. Hd1. *112.* (Bakay) 1. c4, ub. 1. Wd6; Se7! *113.* (Boros) 1. Sh5! *114.* (Cristoffanini) 1. Hh5! uboczne rozwiązania: 1. Se1†, 1. Se3†, 1. Sf4†. 1. Sh4†., można usunąć przez dodanie czarnego piona na g3. Jedno z najlepszych zadań konkursu. *115.* (Gawrilov) 1. Kd2! uboczne 1. Hf3†. *116.* (Janovcic) 1. d5—d6! *117.* (Ragó) 1. Sc6! uboczne 1. Sf3! i 1. Sf5! *118.* (Arłamowski) 1. Sf3! *119.* (Kutschera) 1. Hd2! Niestety piękne to zadanie świadczące o dużym postępie w technice układania zadań u Autora okazało się uboczne przez 1. Ke8! które można usunąć dodając na b7 czarnego piona, na b6 zaś białego piona. Dobre złudne rozwiązania są ozdobą zadania.

Tabela rozwiązujących.

1. T. Nowaczyk, Witkowo 132 pkt., 2. Prof. I. Król, Krzeszowice 124 pkt., 3 i 4 J. Fux Białystok i T. Płaczek, Świętochłowice, po 120 pkt. Czterej pierwsi otrzymują nagrody. Dalsze miejsca zajęli 5. W. Suchodolski, Łuck 110 p., 6. A Pariser 107 p., 7. Wł. Jaciuk 105, 8. Z. Marjenstrass 100, 9. A. Lammel 87, 10. St. Pchliński 82, 11. B. Śliwa 74, 12. A. Szymański 72, 13. B Starzycki, Krynica 60, 14. D. Holckener 58, 15. R. Pietruszajtys, W-wa 52, 16. E. Olej 47, 17. St. Gawlikowski 22, 18. A. Konopnicki 18 pkt.

Odpowiedzi Redakcji.

A. Lammel, Janów. Za uboczne rozwiązanie liczymy też punkty.

R. Pieprzyk, Dziedzice, *W. Suchodolski*, Łuck, *P. Sobel*, Wiśniowiec, *M. Berlant*, Dubno, *A. Rusinowski*, Radomyśl Wielki, *F. Grzesik*, Szopienice, *M. Grzęda*, Poznań. Zadania w badaniu.

Uwagi: W zadaniu 461. (Holler) na polu a1 ma stać Goniec (a nie pion). Na odpowiedzi listowne prosimy dołączyć znaczek pocztowy.

Szachy korespondencyjne.

W ostatnim czasie zdołaliśmy skompletować IV. grupę oraz uruchomiliśmy ponadto V. grupę. Poniżej imienny skład zawodników.

IV. grupa:

1. Otto Baranowski, Bohorodczany
2. Inż. Jerzy Berens, Starachowice
3. Władysław Laskowski, Wilno
4. Prof. Wiktor Geier, Włocławek
5. Otto Van Walters, Lwów.

V. grupa:

1. St. Stradecki W-wa, Dobra 75/30.
2. F. Wenglorz, Cieszyn, Pl. Sobieskiego 16. Hurtownia Tytoniowa.

W grupie V. są 3 miejsca wolne.

Wszelką korespondencję w sprawach turniejowych należy skierować na adres kierownika naszych turniejów korespondencyjnych: Sergiusz Czerniaków, Sulisławice k/Sandomierza.

Dalsze wyniki:

Szymański 1 — Zając 0 Prof. Dąbrowski 0 — Dr. Urbański 1.

Życie szachowe Lwowa.

W turnieju drużynowym Lwowa nie zaszły poważniejsze zmiany. Po wycofaniu się dwóch najsłabszych drużyn „Sokoła II.“ i P.T.T. „Skoczka“ a przystąpienia R.S.W.F. „Gwiazdy“ tabela gier przedstawia się następująco:

Hełm I.	gier	4	punkt.	32
Snopków	„	4	„	23½
Lewandówka	„	4	„	22½
Jedenastka	„	5	„	21
Rekord	„	4	„	20
Tow. Żyd. St. Fil.	„	4	„	17
Gwiazda	„	3	„	13½
Hełm II.	„	3	„	10½

Niespodzianką poniekąd był słaby wynik „Gwiazdy” z T. S. L. 3½:6½. Zdaje się, że czasy Schächterów, Schönfeldów, Gepertów minęły dla „Gwiazdy“ bezpowrotnie. Dobre wyniki uzyskuje „Hełm“ I. mimo utraty kilku czołowych graczy (Słobodiana, Towarnickiego, Głowackiego, Gimły).

W dniu 16. III. 1938, zakończył się turniej eliminacyjny o mistrzostwo Lwowa na rok 1938. Jak poprzednio donieśliśmy, do turnieju zgłosiło się 22 graczy. Pierwsze miejsce zdobył bezkonkurencyjny Sulik Fr. punktów 17½. II. miejsce zajmuje Schleyen L. 14½. 3 i 4 miejsce ex aequo zajęli Kwitek J. i sympatyczny zawodnik Pinkenson po 14. Zasługuje na uwagę wynik Kwitka, który mimo młodego wieku okazał się zawodnikiem wielce zrównoważonym, któremu też najwięcej sprzyjało szczęście, brak mu jednak znajomości teorii. 5 miejsce zajmuje znany szachista Szewczyk 13½. 6-te miejsce z 13 p. zajmuje Sak, gracz b. silny jednakowoż na przyszłość powinien wystrzegać się walkowerów. 7-me miejsce z 12 pkt. wywalczył senior szachistów lwowskich radca Raczek, który mimo podeszłego wieku stale ulepsza swoją lokatę w turniejach lw. 8-me m. zajmuje Jurczyszyn p. 11½, 9 i 10 ex aequo zajmują Jaszczuk J. i Bujak J. p. 11. Słaby wynik Jaszczuka tłumaczyć częściowo należy pracą z organizacją i kierownictwem turnieju. Debiut Bujaka należy uważać za udany. Dalsze miejsca zajęli 11. Herman 10½, 12 i 13. ex aequo Moroz i Weiler p. 10. Zastanawia słaby wynik Weilera. 14 i 15. Cencora i Kaszczuk po 9½ p. 16. m. inż. Pulkrabek 7½. 17. Dziupyn 6½. 18. Ratajczak 5½. 19 i 20. Burstin i Smoleński po 4 p. 21. Linczyc 1 p. Pryjma turnieju nie ukończył.

Z drugiej dziesiątki na wyróżnienie zasługują debiutanci: Cencora, Dziupyn oraz Burstin, który niepotrzebnie oddał pod koniec turnieju cały szereg walkowerów. Bez szczęścia grał inż. Pulkrabek i Ratajczak.

Pierwsza dziesiątka, oraz kilku znanych silnych szachistów Lwowa weszło do finału, który rozpoczął się 24. III. 1938. przy ul. Kościuszki 3. w lokalu Oleńskiego. W miejsce Sulika, który wyjechał na międzynarodowe mistrzostwa do Łodzi, wchodzi Herman zdobywca 11. m.

Mimo silnej konkurencji i zaciętych walk turniej miał przebieg spokojny, bez zgrzytów i protestów w atmosferze prawdziwie fair play.

Juliusz J.

Wiadomości krajowe.

Andrychów. Wynik IV. turnieju o mistrzostwo Związku Szachowego: I. Tonnak Michał 13 p. (17-letni! z 14 możliwych), II. Biroń Jan 12½, III-IV. Brożena Ludwik i Tomiak Alojzy po 10 pkt.

Borysław. Zarząd I. Borysławskiego Klubu Szach. przedstawia się następująco: Prezes S. Limbach, sekretarz Pomeranz, skarbnik Feitler, gospodarz Stefaniuk, członek zarządu Goldwasser. W dniu 9. III. 1938 rozpoczął się turniej kwalifikacyjny, udział biorą: Stefaniuk, Liebesman, Tilleman, Seifert, Szapira, Gartenberg, Pfefferbaum, Waldman, Wagman, Weingarten, Korniło, Iłyk, Horowitz, Kimeldorf, Korman i Langstein. Kieruje turniejem S. Limbach. W czasie trwania turnieju Dr. St. Kon, znany mistrz polski, da

seans gry jednoczesnej na 20 szachownicach. Po ukończeniu turnieju kwalifikacyjnego rozpocznie się turniej o mistrzostwo Zagłębia Naftowego, przyczym wejdzie do tego turnieju 7-miu pierwszych z turnieju kwalifikacyjnego i 5 do 7 silnych znanych szachistów Zagłębia. Odbędzie się również mecz Borysław — Drohobycz.

Białystok. W ubiegłym miesiącu odbyło się doroczne zebranie członków Klubu Szachowego pod przewodnictwem p. O. Sokolskiego. Sprawozdanie z działalności Zarządu złożył sekretarz p. A. Zabłudowski. Po złożeniu sprawozdania kasowego przez skarbnika p. H. Oliana i odczytaniu protokołu Komisji Rewizyjnej przez p. D. Mareina, udzielono absolutorium ustępującemu Zarządowi. Do nowych władz Klubu obrano: D. Lerner — prezes, O. Sokolski — wiceprezes, H. Olian — skarbnik, D. Fuks — sekretarz. Członkowie: J. Subotnik, J. Abramowski, A. Knyszyński, M. Aleksandrowicz. Komisja Rewizyjna: M. Żak — prezes, D. Marein — sekretarz, M. Wisznia, G. Majzel i A. Barenbaum członkowie. Staraniem Zarządu Klubu Szachowego urządzono turniej kwalifikacyjny z następującymi wynikami: Janowicz 8 punktów z 9 możliwych, Brotmacher 6, Przetycki $5^1/_2$, Nowodworski Ch. 5, Gołębiowski, Bobowski, Sankiewicz i Gawuryn po 3, Dziwanowski 2. Do klasy A zakwalifikowano: pp. Janowicza i Brotmachera, którzy wezmą udział w turnieju o mistrzostwo miasta. Grający poza konkursem w powyższym turnieju p. Klemetynowski (Zabłudów) uzyskał $6^1/_2$ punktów. Zarząd Klubu Szachowego przystępuje do zorganizowania w kwietniu r. b. turnieju o mistrz. miasta, a w początku czerwca r. b. turnieju o mistrzostwo Ziem Północno-Wschodnich. *O. S.*

Chełm Lubelski. Staraniem Sekcji Szachowej P.K.O. odbył się tu dwukołowy turniej indywidualny o mistrz. Polskiego Klubu Społecznego za rok 1937, przy udziale 11 zawodników, z następującym wynikiem: Obolewski 16, Guirard $13^1/_2$, Prof. Drzemiałecki 12, Eliasiewicz 9, Dr. Mass $8^1/_2$, Worgol 7, Ziper $6^1/_2$, Wawrycki 5. Z turnieju wycofało się 2 zawodników. Pod koniec turnieju mistrz klubu p. F. Obolewski rozegrał sześć partyj jednocześnie z wynikiem 3:3. *W. D.*

Kraków. Wynik turnieju jubileuszowego (z okazji 45-lecia klubu!) Krakowskiego Klubu Szachistów: I-II. Mgr. Arłamowski i Błaszczak po 6 p., III. Berner 5, IV-VI. Dworzak, Kałuża i Skolarczyk po 4 pkt. Krakowski Klub Szachistów zmienił z dn. 1 stycznia br. swą siedzibę i mieści się obecnie przy ul. Krupniczej 16, parter, przy Kasynie Powszechnym.

Łańcut. Staraniem i w lokalu sekcji szachowej Związku Rezerwistów odbył się w dniach od 8 lutego do 16 marca 1938 r. II. turniej szachowy o mistrzostwo m. Łańcuta na r. 1938 przy udziale 20 uczestników. Tytuł mistrza miasta na rok 1938 zdobył p. Ignacy Silberman, który uzyskał 100% wynik! Po sukcesach na polu szachów korespondencyjnych młody ten gracz wybił się na czoło miejscowych szachistów i rokuje jak najlepsze nadzieje na przyszłość. Dalsze nagrodzone miejsca zajęli: II. Pelc Ignacy, III. Kret Józef, IV. Bilik Michał i V. Schipper Mechel. Kierownikiem turnieju był A. Szymański, kierownik sekcji szachowej Zw. Rez. Nagrody gotówkowe (15, 10, 8, 6 i 4 zł.) oraz dyplomy ufundowane zostały przez Związek Rezerwistów oraz miejscowe władze. Sekcja szachowa czynna stale w środy, soboty i niedziele, dokłada wszelkich starań w kierunku jak najszerszej propagandy gry królewskiej w tutejszym terenie, a popularne wykłady, kierownika sekcji i p. Silbermana, z teorii i historii szachów — jako zupełna nowość w Łańcucie, cieszą się niebywałą frekwencją! *A. S.*

„SZACHISTA"

CZASOPISMO POŚWIĘCONE GRZE NAUCE I STUDIOM SZACHOWYM

Redaktor: Henryk Friedman

Rok V. /30. Kwiecień 1938./ Zeszyt 4.

Prenumerata mies. 60 gr. ◆ kwart. 1.75 zł. ◆ półrocz. 3.50 zł. ◆ roczna 7 zł.

Redakcja i Administracja: Lwów, Słoneczna 36/m. 9. Konto P.K.O. Nr. 501363.

Łódź 1938.

Ostatnie rundy turnieju międzynarodowego stały pod znakiem zaciętych walk, ale tylko pomiędzy zawodnikami, którzy wysunęli się na czoło tabeli. Pozycja Jugosłowianina Pirca pozostała nadal mocna i niezachwiana. Dystans pomiędzy nim a najbliższym konkurentem, wyrażał się dużą różnicą 1½ pkt. Na dwie więc rundy przed zakończeniem turnieju zdołał sobie Pirc zapewnić pierwszą nagrodę. Napierająca gwardia arcymistrzowska, trójka: Stahlberg, Eliskases i Petrow uplasowała się tuż za mistrzem Polski, Dr. Tartakowerem, który silnym zrywem w drugiej połowie turnieju, musiał nadrobić utracony teren. Ta wytrwałość i ambicja mistrza Polski winna być przykładem dla pozostałych młodszych odeń kolegów. Jedynie Gerstenfeld nie uznawał kompromisu, grając agresywnie i bojowo do końca. I choć w ostatnich trzech rundach zepchnięty został na 6-te miejsce, już jakość jego partyj wykazuje tę dojrzałość obecnie, która każe go zaliczyć do najlepszych naszych sił krajowych. Dużo mniej ostrości, aczkolwiek więcej przygotowania teoretycznego, wykazują w ostatnich turniejach mistrzowie Paulin Frydman i Appel. Szczególnie po Paulinie Frydmanie na ogół opinia szachowa w Polsce więcej się spodziewała. Po dosyć fatalnym starcie zdołał na czas jeszcze znaleźć się między nagrodzonymi.

Lajos Steiner grał z wyraźnym pechem. Trzeba jednak stwierdzić, że ani sympatyczny Węgier, ani spokojny Czech Foltys, nie górują wcale nad naszą extra-klasą. Niepowodzenia Foltysa i w Juracie i w Łodzi, nie mogą być tylko dziełem przypadku. Kolski i Najdorf wraz z Foltysem otwierają listę nienagrodzonych. Najbardziej znamiennym jest fakt, że Najdorf uważany za jednego z faworytów (przed turniejem) odpadł na tak dalekie miejsce. W turnieju łódzkim grał dosyć anemicznie. Zauważyć tu należy, że na terenie łódzkim, nieszczególnie wiedzie się matadorowi Warszawy. Także w „turnieju gwiazdkowym" w styczniu 1937 r. w Łodzi występ Najdorfa nie był świetny. Regedziński rozpoczął turniej w dobrej formie. Zapowiadało się, że zajmie b. wysokie miejsce. Załamał się jednak i fizycznie nie sprostał ciężkiemu zadaniu Sulik, mimo braku przygotowania teoretycznego i odpowiedniego treningu, był niełatwy do pokonania. Ulegał przeważnie w dalekich końcówkach po heroicznym oporze. Dla nikogo nie było tajemnicą, że p. Wera Menchik z Dr. Seitzem walczyć będą o ostatnie miejsce. Mimo sympatii jaką żywimy

dla mistrzyni świata i międzynarodowego korespondenta szachowego, to należy stwierdzić objektywnie, że i wśród zawodników polskiej II. kategorii nie byliby wcale prymusami.

Wyniki ostatnich 6-ciu rund.

X. runda:

Petrow	1	—	Frydman	0
Najdorf	0	—	Appel	1
Pirc	½	—	Eliskases	½
Menchik	½	—	Kolski	½
Regedziński	½	—	Tartakower	½
Foltys	½	—	Seitz	½
Steiner	½	—	Stahlberg	½
Gerstenfeld	½	—	Sulik	½

XI. runda:

Frydman	1	—	Najdorf	0
Tartakower	1	—	Foltys	0
Stahlberg	0	—	Petrow	1
Appel	1	—	Menchik	0
Kolski	0	—	Regedziński	1
Eliskases	½	—	Steiner	½
Sulik	0	—	Pirc	1
Seitz	0	—	Gerstenfeld	1

XII. runda:

Foltys	0	—	Gerstenfeld	1
Pirc	1	—	Seitz	0
Najdorf	1	—	Stahlberg	0
Regedziński	½	—	Appel	½
Tartakower	½	—	Kolski	½
Steiner	1	—	Sulik	0
Petrow	½	—	Eliskases	½
Menchik	0	—	Frydman	1

XIII. runda:

Regedziński	0	—	Frydman	1
Eliskases	½	—	Najdorf	½
Petrow	1	—	Sulik	0
Tartakower	1	—	Appel	0
Menchik	0	—	Stahlberg	1
Pirc	1	—	Gerstenfeld	0
Steiner	1	—	Seitz	0
Kolski	½	—	Foltys	½

XIV. runda:

Stahlberg	1	—	Regedziński	0
Tartakower	1	—	Frydman	0
Foltys	½	—	Pirc	½
Najdorf	½	—	Sulik	½
Menchik	½	—	Eliskases	½
Kolski	½	—	Appel	½
Steiner	0	—	Gerstenfeld	1
Petrow	½	—	Seitz	½

XV. runda:

Appel	½	—	Foltys	½
Frydman	½	—	Kolski	½
Stahlberg	½	—	Tartakower	½
Eliskases	1	—	Regedziński	0
Sulik	1	—	Menchik	0
Seitz	0	—	Najdorf	1
Gerstenfeld	0	—	Petrow	1
Pirc	½	—	Steiner	½

Turniej łódzki dowiódł niezbicie, że wiedzą i siłą górowali nad naszą klasą: Pirc, Eliskases, Petrow i Stahlberg. Że równym tej klasie, jest dotychczas jedynie mistrz Polski, dr. Tartakower. Że z polskiego młodego pokolenia, bezapelacyjnie najlepszym jest obecnie ex-lwowianin Gerstenfeld, czego dowodzą i inne ostatnie wyniki tego gracza w imprezach i ogólno-polskich i łódzkich. I że wkońcu daleki od swej poprzedniej klasy jest Paulin Frydman, który stanowczo winien przejść przez poważny trening, by odzyskać utraconą formę. Wskazanym jest, by zdobył możność wyjazdu na jakiś turniej międzynarodowy. Także Najdorf winien nad sobą więcej pracować i starać się o rehabilitację. Kolski, Regedziński i Sulik nie mogą mieć do siebie żalu. Walczyli, jak mogli najlepiej. Zajęcia zawodowe i obowiązki rodzinne nie pozwalają tym zawodnikom nastuprocentowe poświęcenie się szachom. Jest to czynnik zasadniczy, który zawsze odda pierwszeństwo w każdym turnieju mistrzowi profesjonaliście przed amatorem. Inną rzeczą jest, że bez mistrza profesjonalisty, jest wprost wogóle nie do pomyślenia wszelki postęp i rozwój sztuki szachowej.

Poświęcimy obecnie trochę uwagi statystyce turnieju łódzkiego. Mistrz Jugosławii, Pirc, ukończył turniej bez przegranej, wygrywając 8 partyj i remisując 7, grając b. ostrożnie i uważnie. Dr. Tartakower dosyć lekkomyślnie przegrał jedną jedyną tylko partię i to do Gerstenfelda. Dopisało mu jednak szczęście w partii z Najdorfem, którą z kretesem miał przegraną. Zaledwie 4 partie wygrał Eliskases, zaś 11 zremisował! Że wystarczyło to do zajęcia tak wysokiego miejsca, mówi sama tabela. Mistrz Łotwy Petrow nie grał w pierwszym stadium turnieju jak najlepiej. Dopiero po przegraniu 2 partyj z Pircem i Foltysem zabrał się do pracy. Jego styl gry ostry i skomplikowany, Dr. Tartakowera żywy i dowcipny oraz Gerstenfelda bojowy, wniosły najwięcej życia do turnieju. Stahlberg następujący przez długi czas na pięty Pircowi, po porażce z Petrowem i Najdorfem, zdołał jeszcze uratować swój honor mistrza Szwecji. Gerstenfeld jest graczem bez kompromisu. Zaledwie 3 partie remisowe, ale 7 zwycięstw dosadnie określają styl tego gracza. Frydman, Appel, Steiner, Najdorf i Foltys mają po 4 przegrane, Kolski 3 przegrane. Jeśli porównamy wyniki pierwszej ósemki zwycięzców to tabela będzie następująca: Pirc $5^1/_2$, Tartakower 5, Petrow 5, Eliskases $4^1/_2$, Stahlberg 4, Gerstenfeld $3^1/_2$, Steiner $3^1/_2$, Appel 3, Frydman 2. Uderzają tu słabe wyniki polskich mistrzów (poza Tartakowerem). Ciekawą jest druga lista nienagrodzonych z nagrodzonymi: Kolski 4(!), Najdorf $3^1/_2$(!), Foltys 3, Regedziński $2^1/_2$, Sulik 2, Menchik 1, Seitz $^1/_2$.

Jakim echem odbił się turniej w prasie szachowej a szczególnie w prasie łódzkiej, z tym zapozna P.T. Czytelników nadesłany nam przedruk b. ciekawego i interesującego artykułu z »Głosu Porannego«, pióra naszego współpracownika, p. M. Spectora, wiceprezesa Łódzkiego Okręgowego Zw. Szachowego, po zakończeniu turnieju międzynarodowego w Łodzi.

„Dwutygodniowa batalia szachistów zakończyła się w niedzielę. Prowadzący od startu do mety jugosłowiański mistrz V. Pirc nie przegrawszy ani jednej partii, wziął pierwszą nagrodę.

Dr. Tartakower po niepowodzeniach w środkowych rundach zdołał jednak wyjść na drugie miejsce ostatniego dnia, remisując w mistrzowski sposób ze szwedem Stahlbergiem. Była to bodaj najbardziej emocjonująca partia. Mistrzowi Polski wystarczyło remis. Szwed musiał wygrać, aby zdobyć drugą nagrodę. — Grał więc ostro na wygraną. Zyskał przewagę i zdawało się, że lada chwila Polak skapituluje. Dr. Tartakower opanował się jednak i po kilkunastominutowym namyśle, ofiarując środkowego piona wyrównał szanse, a nawet bodaj czy nie przechylił ich na swoją stronę. Zgodzono się na remis i Stahlberg musiał się zadowolić dzieleniem trzeciego miejsca z austriakiem Eliskasesem i łotyszem Petrowem. Pierwszy pobił rekord remisów, nie przegrywając ani jednej partii, drugi, po fatalnym starcie w dwuch pierwszych rundach, później dopiero pokazał lwi pazur wielkiego szachisty.

Szósta nagroda przypadła w udziale łodzianinowi Gerstenfeldowi, siódmą i ósmą podzielili: Appel i P. Frydman, wśród nienagrodzonych znaleźli się: Kolski, Regedziński, Najdorf, Foltys, Steiner, Sulik, Wera Menchik i dr. Seitz.

Zwycięstwo Pirca stanowi w kołach szachowych pewną sensację, bowiem jak ogólnie twierdzą, Jugosłowianin nie jest bynajmniej najlepszym z graczy, którzy brali udział w turnieju łódzkim. Ale mimo to, jedno jest pewne: w łódzkim turnieju Pirc grał najlepiej, najrówniej, najspokojniej i najsolidniej. Do szachownicy przychodził wypoczęty, wyspany, przygotowany teoretycznie, a przede wszystkim opanowany nerwowo. Nie lekceważył żadnego przeciwnika, nie godził się lekkomyślnie na remis, chciał wygrać i wygrał.

Również solidnie grał Petrow. Stahlberg i Eliskases dobrze byli przygotowani. Poważnie potraktował turniej dr. Tartakower.

Niestety jednak, nie o wszystkich można to samo napisać. — Było kilku młodych, bezsprzecznie bardzo zdolnych a nawet utalentowanych szachistów, którzy zawiedli pokładane w nich nadzieje.

Dał temu wyraz płk. Steifer, wódz szachistów polskich, w swym przemówieniu na bankiecie pożegnalnym. Mówił o jednym, miał na myśli kilku. Mówił, że tryb ich życia w okresie turnieju nie był najwłaściwszy, podkreślał brak dyscypliny, opanowania nerwowego i zanik ambicji. Mówił o lekceważeniu i lekkim, zbyt lekkim traktowaniu poważnych zawodów..

Od siebie musimy dodać, iż obserwując przez dwa tygodnie turniej mamy te same zastrzeżenia plus kilka innych Te inne dotyczą dyscypliny w czasie samego turnieju. Byli zawodnicy, którzy nie piękne wystawiali sobie i polskim szachom świadectwo swym zachowaniem się podczas gry. Często spóźniali się, często odchodzili od swojej szachownicy, by stać nad głową innego gracza i studiować jego partie, przez co tracili cenne minuty, nikomu nie pomagając, a wszystkich denerwując.

Tabela II. Międzynarodowego Turnieju w Łodzi.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	pkt.	nagr.
1. Pirc	—	½	½	1	½	1	½	1	½	½	1	½	1	1	1	1	11½	I.
2. Tartakower	½	—	½	½	½	0	1	1	1	1	½	1	½	½	½	1	10	II.
3. Eliskases	½	½	—	½	½	½	1	½	½	½	½	½	1	1	½	1	9½	III-V.
4. Petrow	0	½	½	—	1	1	1	½	½	0	½	½	1	1	1	½	9½	III-V.
5. Stahlberg	½	½	½	0	—	1	½	½	½	1	½	0	1	1	1	1	9½	III-V.
6. Gerstenfeld	0	1	½	0	0	—	1	0	1	1	1	½	0	½	1	1	8½	VI.
7. Frydman	½	0	0	0	½	0	—	½	½	½	½	1	1	1	1	1	8	VII.
8. Appel	0	0	½	½	½	1	½	—	0	½	½	1	½	0	1	1	7½	VIII.
9. Steiner	½	0	½	½	½	0	½	1	—	1	0	½	½	1	0	1	7½	VIII.
10. Foltys	½	0	½	1	0	0	½	½	0	—	½	1	½	½	1	½	7	
11. Kolski	0	½	½	½	½	0	½	½	1	½	—	½	0	½	½	1	7	
12. Najdorf	½	0	½	½	1	½	0	0	½	0	½	—	1	½	½	1	7	
13. Regedziński	0	½	0	0	0	1	0	½	½	½	1	0	—	1	½	1	6½	
14. Sulik	0	½	0	0	0	½	0	1	0	½	½	½	0	—	1	½	5	
15. Menchik	0	½	½	0	0	0	0	0	0	1	½	½	½	0	—	0	3½	
16. Seitz	0	0	0	½	0	0	0	0	0	½	0	0	0	½	1	—	2½	

Bankiet pożegnalny był ukoronowaniem bardzo interesującego turnieju. Toasty wygłaszane były niemal we wszystkich europejskich językach. Dr. Tartakower mówił po francusku, Pirc po słoweńsku, mistrz Opoczensky w w swoim i Foltysa imieniu po czesku, Eliskases po niemiecku, Wera Menchik po angielsku, Steiner po węgiersku. Jeżeli przy tym dodamy, że gospodarze-jubilaci nie żałowali gościom wybornych trunków, i że w pewnym momencie niemal wszyscy mówili jednocześnie, otrzymamy w sumie istną wieżę Babel...

Zawodnicy przypieczętowali swoją przyjaźń. Krzyżowały się „bruderschafty“ na lewo i prawo, tak, że w pewnej chwili zaszła obawa, że wśród szachistów nie będzie... „panów“.

Huczne brawa zebrał dr. Tartakower, który w swym dowcipnym przemówieniu, prosił młodszych kolegów, aby odebrali mu w przyszłym roku tytuł mistrza Polski, którego jakoś nie może utracić, choć ceni wysoko młode pokolenie szachowe Polski.

Po bankiecie, szachiści rozjechali się w różne strony, by za jakiś czas znów zmierzyć swe siły w jakimś innym międzynarodowym turnieju".

DZIAŁ PARTYJ

514. — *Staroindyjska.*

Appel — Dr. Tartakower

(Uwagi Dr. Tartakowera z czasopisma „Šachovy Tydeń" z dnia 7. IV. 1938.)

1. Sg1—f3 Sg8—f6
2. c2—c4 d7—d6
3. d2—d4 Gc8—g4

Po posunięciu w tekście oddanym, przeszliśmy do wariantu „staroindyjskiej partii". Po raz pierwszy zastosowałem je w r. 1917. Jest ono jedyne, wedle mojego przekonania, dające czarnym pewne szanse, gdyż nie zamyka ono wcale gońca hetmańskiego. Po 3... Sbd7 i 3. . g6, wejdą czarne na utarte szlaki, co nie leżało jednak w mojej intencji.

4. Hd1—b3 Gg4×f3
5. g2×f3

Appel chce ulepszyć Schlechtera. (W oryginale uwaga ta zawiera w języku niemieckim pewną ironię i humor: „Appel will Schlechter verbessern".) W partii Schlechter — Tartakower, Wiedeń 1917, nastąpiło: 5. H×f3 Sc6! itd. Czarne wkońcu wygrały.

5... Hd8—c8

Nie zaś 5... Sc6, gdyż nastąpi 6. d5.

6. f3—f4 g7—g6

Zagrane bez strachu przed „ekspanzywnym wariantem" 7. Gg2 c6, 8. e4 Gg7, 9. e5 Sfd7 i białe niepotrzebnie zaangażują się w centrum. Gdyby czarne nie dążyły do skomplikowanej gry, to miały tu do wyboru solidne posunięcie jak 6... Sbd7, zaś po 7. Gg2 c6, 8. e4 e5 itd. Innym planem jest jeszcze gra 6... e6 i 7... Ge7.

7. Gf1—g2 c7—c6
8. Sb1—d2 Gf8—g7
9. 0—0 0—0
10. Sd2—f3 Sb8—d7
11. Gc1—e3

Po 11. e3 zostałby biały goniec na dłuższy okres czasu zamknięty.

11... e7—e6
12. Wa1—c1 Wf8—d8

Zapowiada się walka na skrzydle hetmańskim.

13. Wf1—d1 Hc8—b8

Po 13... Hc7 nastąpiłby przełom 14. d5!

14. Ge3—d2 Hb8—c7

Czarne na razie mają ochotę do lawirowania i nie lękają się przygotowań gońca do wypadu na pole a5. Przedwczesne było tu 14... Se4, po 15. Ga5 b6, 16. Se1 i t. d. białe stałyby lepiej.

15. Hb3—a3

Nie do grania jest teraz 15. d5, gdyż w międzyczasie nastąpi 15. Sc5.

15... a7—a5!
16. Ha3—a4 Sf6—e4

Czarne przejmują inicjatywę w centrum. Silniejsza jest gra figur w tym wypadku, aniżeli rozwiązanie gry przez posunięcia pionami 16... e5, lub 16... d5. (17. Hc2!) co nie dałoby mi większej korzyści.

17. Gd2—e3 f7—f5
18. Ha4—c2 Sd7—f6
19. Sf3—e1

Z groźbą 20. f3 i zdobyciem skoczka. Ale zwyczajniejsze Sd2 było dużo lepsze.

19... d6—d5
20. c4—c5 Sf6—g4
21. Se1—d3 Hc7—e7

Skoro udało się czarnym zablokować grę na skrzydle hetmańskim i uzyskać silny punkt e4 w centrum, organizują obecnie ofenzywę na flankę królewską.

22. h2—h3 Sg4×e3
23. f2×e3 He7—h4
24. Wd1—f1 Kg8—h8!

25. Hc2—d1 g6—g5

Energicznie otwiera linię g. Po 26. f×g5 H×g5! 27. Sf4 e5! itd.

26. Hd1—e1 Hh4—h6

27. Kg1—h2

Białe są obecnie w krytycznej sytuacji. Beznadziejne było 27. G×e4 d×e4 i czarne zdobędą pieszka, gdyż po 28. Sf2 g×f4 itd., zaś po 28. Se5 G×e5 i 29... H×h3.

27... g5—g4

28. Wf1—h1 Wd8—g8

Po 28... g3†, 29. Kg1 czarne zostawić mogły białym jeszcze pewną nadzieję, gdyż atak ich nie byłby później łatwo forsowany.

29. Kh2—g1

Aby po 29... g×h3, 30. W×h3 zupełnie się wyzwolić, nawet z kontrszansą. Gra staje się niezwykle ciekawą. W tej chwili chodzi o wygranie decydującego tempa.

Pozycja po 29. pos. białych:

29... Gg7×d4!

Czarne osiągnęły swój cel zupełnie. Po 30. e×d g×h3, 31. Hf1 W×g2†! 32. H×g2 Wg8, 33. H×g8† K×g8 i t. d., obnażona pozycja białego króla rozstrzygnie o losach partii.

30. h3×g4 Gd4×e3†

31. Kg1—f1 Hh6×h1†!

Najelegantsza odpowiedź. Można tu było wybrać i dual: 31.. Sd2†, 32. H×d2 H×h1†, 33. G×h1 G×d2, 34. Wd1 Ge3, 35. g5 {h6, 36. Se5 Waf8 i t. d.

32. Gg2×h1 Wg8×g4

33. Gh1—g2 Se4—d2†

Także 33.. Wag8, 34. Se5 W×f4†, 35. Sf3 Sg3†, 36. H×g3 W×g3 prowadzi do zwycięstwa.

34. He1×d2 Ge3×d2

Po 35. Wd1 G×f4, 36. Gf3 Wh4 zachowują czarne miażdżącą wprost przewagę. Wobec czego:

Białe poddały się.

515. — Hetmańska.

Najdorf — Foltys

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sc3 d5, 4. Sf3 Ge7, 5. e3 0—0, 6. Gd3 d×c4, 7. G×c4 c5, 8. 0—0 a6, 9. a4 Sc6.

Gra przeszła w przyjęty gambit hetmański.

10. b3.

Najlepsze jest tu 10. Se5! po czym może nastąpić 10... c×d, 11. S×c6 b×c6, 12. e×d Gb7 i t. d.

10... b6, 11. Gb2 c×d, 12. e×d Sb4, 13. He2 Gb7, 14. Se5 Sbd5.

Po 14. H×d4? 15. Sd5! Hc5, 16. S×b4 H×b4, 17. Ga3! i białe wygrywają.

15. S×d5.

Na 15. f4 grałyby czarne 15... S×c3 z z dalszym manewrem 16. Se4—d6—f5.

15... S×d5.

A nie 15... G×d5 gdyż 16. G×a6 G×b3, 17. Sc6 Hd7, 18. S×e7† H×e7, 19. Ga3!

16. f4 g6, 17. Wad1 Hd6, 18. Hf2.

Białe zamierzają inicjować atak na skrzydle królewskim, mają jednak mocno zagrożone własne skrzydło hetmańskie.

18... b5!

Ofiara piona toruje dla wieży wolną linię.

19. a×b a×b5, 20. G×b5 Wa2, 21. Wda1 Wfa8, 22. Ga4 W×a1, 23. W×a1.

Za cenę piona sparaliżowany jest zupełnie goniec, uwięziony na polu a4.

23... Wac8.

Aby na 24. Ga3 zwyczajnie zabić 24... H×a3! i 25... Wc1! z lekko zrozumiałą wygraną.

24. Sd3.

Białe dążą za wszelką cenę do wymiany lekkich figur i zamierzają obecnie zagrać 25. Ga3. Wskazane jednak było Wc1.

24... Gf6, 25. Ga3.

Jest bardzo charakterystyczne jak bezsilne są białe na linii „c". Na 25. Sc5, mogłoby nastąpić 25... H×f4!! 26. H×f4 S×f4,

27. G×b7 Sd3! i wygrywa! gdyż po 28. Wb1 S×b2 i następnie G×d4†!

25... Hd8, 26. Se5 Sc3, 27. Gb2 Hd5, 28. G×c3 W×c3, 29. Wad1.

Nie 29. We1? gdyż nastąpi 29. Gh4!

29... He4! 30. b4.

Usuwa na razie groźbę Wc2 i wprowadza na nowo gońca do gry.

30... Gh4, 31. Hd2.

Także 31. Hf1 nie ratowało partii.

31... f6! 32. d5.

Po 32. Sf3 wygrywa 32... W×f3! zaś po 32. Sg4 Wd3! z wymianą wieży i matem na g2.

32... G×d5, 33. Gc6 Wc2! 34. H×d5 e×d5.

Po 35. G×d5† H×d5! 36. W×d5 Wc1! matuje.

Białe poddały się.

Uwagi J. Foltysa z „Sachowy Tydeń" z dnia 7. IV. 1938.

516. — *Indyjska.*

Kolski — Gerstenfeld

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sf3 b6, 4. g3 Gb7, 5. Gg2 Gb4†, 6. Sbd2 0—0, 7. 0—0 Hc8, 8. b3.

Lepsze było 8. Hc2.

8... Se4, 9. S×e4 G×e4, 10. Gb2 d5!

Czarne uzyskały dosyć szybko swobodę w centrum.

11. c5 b×c5, 12. a3 Ga5, 13. d×c5 c6, 14. b4 Gd8, 15. Sd2 G×g2, 16. K×g2 f5.

Uniemożliwia w przyszłości pos. e4.

17. Sf3 Sd7, 18. Hc2 Gf6, 19. G×f6 W×f6, 20. Wab1 e5!

Centrum i atak na skrzydle królewskim są w ręku czarnych. Białym pozostawiona jest złuda „ataku" na skrzydle hetmańskim.

21. Wfd1 e4, 22. Sd4 f4, 23. Wb3 Se5! 24. g×f4 Hg4†, 25. Wg3 H×f4, 26. e3 Hh4.

Jest godnym podkreślenia, jak młodziutki Gerstenfeld pozostałą część partii prowadzi z maestrią i dojrzałością wytrawnego mistrza.

27. He2 Waf8, 28. Wdf1 Sf3, 29. h3.

Niestety, białe muszą się bronić.

29... Wg6!

Po wymianie wież nastąpiłoby bez przeszkody g5 i g4, lub manewr g5— Wf6—h6.

30. Wfd1 S×d4, 31. W×d4 Wf3!

Z groźbą podwójnego bicia na g3.

32. He1.

Białe są zupełnie sparaliżowane.

Pozycja po 32. pos. białych:

32... Hh6!

Białe musowo tracą teraz piona. Nie do obrony bowiem są piony e3 lub h3 równocześnie.

33. b5 W6×g3, 34. f×g3 W×e3, 35. Hf2 Wf3, 36. He1 Hf6, 37. Wb4 c×b5, 38. W×b5 h5, 39. Hd2 He5, 40. He1 h4, 41. g×h4 Hf5!

Teraz jest najodpowiedniejsza chwila do kapitulacji, co też nastąpiło.

Białe poddały się.

517. — *Indyjska.*

Sulik — Appel

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 4. Sf3 b6, 4. g3 Gb7, 5. Gg2 Hc8, 6. Sc3 Ge7, 7. 0—0 0—0, 8. Gg5 h6, 9. G×f6 G×f6, 10. Wac1 d6, 11. e4 Sbd7, 12. b4 a5, 13. b5 Wfe8, 14. Se1 e5, 15. d5 Sf8, 16. Hh5 Hd8, 17. f4 e×f4, 18. g×f4 Sg6, 19. Sd3 Gc8, 20. Se2 Sh4, 21. Sg3 g6, 22. He2.

Po 22. H×h6 Gg7, 23. Hg5 Gf6 mogą czarne przez powtórzenie posunięć forsować remis.

22... Gd4†, 23. Kh1 S×g2, 24. H×g2 Hh4, 25. Hd2 Gh3, 26. Wf3 f5, 27. e5 Hg4?

Zamyka gońca i w konsekwencji prowadzi do utraty jakości.

28. He2 d×e5, 29. f×e5 G×e5, 30. Sf2!

To posunięcie wyjaśnia sytuację.

30... G×g3, 31. H×e8† W×e8, 32. S×g4 G×g4, 33. W×g3 We5, 34. h3 Gh5, 35. Wd3 Ge2, 36. d6!

Świetne posunięcie! Oczywiście nie 36... G×d3, 37. d7! i białe budują hetmana.

36... c×d6, 37. W×d6 Kf7, 38. W×b6 Gf3†, 39. Kg1 We2, 40. c5 g5, 41. Wc4 f4, 42. Wd4 Ke8, 43. c6 Wg2†, 44. Kf1 Wc2, 45. Wd7! Czarne poddały się.

518. — Indyjska.

Regedziński — Gerstenfeld

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sf3 b6, 4. g3 Gb7, 5. Gg2 Hc8, 6. 0—0 c5, 7. d5! e×d, 8. c×d5 S×d5, 9 e4!

Pozycyjna ofiara piona białych w 7. posunięciu; daje białym szanse zaniepokojenia partnera w centrum i wkrótce potym i na obu skrzydłach.

9... Sc7, 10. Sh4 Se6, 11. Sf5 Sc6, 12. Sc3.

Zadziwiające. Jest to 6-te posunięcie pod rząd skoczkiem.

12... g6, 13. Sh6 Gg7, 14. Sb5!

W tej partii odbywają się prawdziwe harce skoczków. Mistrz Regedziński pokazuje swe pazury.

14... Gf8, 15. Hf3 Se5, 16. Hf6 Gg7, 17. Sd6† Kf8, 18. Hh4!

Po wymianie hetmanów czarne zachowałyby nadal piona przewagi.

18... Hc7, 19. S×b7 H×b7.

Ta wymiana usuwa celowo hetmana z walki wokoło króla.

20. f4! Sc6, 21. f5 Gd4†, 22. Kh1 Sed8, 23 Gf4! Kg7, 24. f6†! Kf8.

Oczywiście nie 24... G×f6, gdyż po 25. Sf5† g×f5, 26. Hh6† z nast. 27. H×f6 i nie do odparowania jest 28. Gh6 z matem. Pozatem roi się od gróźb najrozmaitszych.

25. Sf5 h5, 26. Gh6† W×h6.

Po Kg8 nastąpi Gg7 itd.

27. S×h6 Hc7, 28. e5 Se6, 29. Wae1 We8, 30. g4!

Doskonałe posunięcie pieszkiem.

30... S×e5, 31. g×h5 d5, 32. G×d5 g5, 33. He4 Hd7, 34. Hh7.

Po 34... H×d5, 35. We4 i czarne muszą poświęcić hetmana, po czym również są stracone, ponieważ nie ma ratunku przed matem...

Czarne poddały się.

519. — Hetmańska.

Petrow — Foltys

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sc3 d5, 4. Gg5 Ge7, 5. e3 0—0, 6. Gd3 d×c4, 7. G×c4 a6, 8. Sf3 c5.

Wariant ten ma znaczne podobieństwo z przyjętym gambitem hetmańskim z tą tylko różnicą, że biały goniec zamiast na c1 stoi na g5.

9. 0—0?

Bezbarwne posunięcie, ułatwiające czarnym grę. Lepsze było 9. a4.

9... b5, 10. Ge2 Sbd7, 11. Se5 Gb7, 12. Gf3 G×f3, 13. H×f3 S×e5, 14. d×e5 Sd5, 15. S×d5.

Po tym zyskują czarne inicjatywę. Sprawniejsze było 15. G×e7 S×e7, 16. Wd1 Hc7, 17. Hh5!

15... G×g5, 16. Sc3 Hc7, 17. He4 Ge7, 18. f4 Wad8, 19. Wad1 W×d1, 20. W×d1 Wd8, 21. Hf3 g6, 22. Kf2 b4, 23. Se4 Kg7, 24. He2 W×d1, 25. H×d1 Hc6, 26 Hd3 c4.

Czarne mają przewagę piona na skrzydle hetmańskim. Interesującym jest, jak rychło prowadzi to do zwycięstwa.

27. Hd4 a5, 28. Ke2 a4, 29. Kd2 a3! 30. b×a3 b3! 31. a×b3 c×b3, 32. Sc3 H×g2†, 33. Kd3 Hc2†, 34. Kc4 b2, 35. Hb6 G×a3, 36. e4 H×h2, 37. Sb1 He2†, 38. Kb3 H×e4, 39. Ka2.

Po 39. S×a3 b1H†! 40. S×b1 H×b1† stracą białe hetmana.

39... Gf8, 40. Hf2 Hb4!

Na 41. H×b2 nastąpi zupełna wymiana figur: 41... Ha4†, 42. Sa3 G×a3, 43. H×a3 H×a3, 44. K×a3 h5! co wygrywa.

Białe poddały się.

520. — Hetmańska.

Dr. Tartakower — Foltys

1. d4 d5, 2. Sf3 Sf6, 3. e3 e6, 4. c4 Ge7, 5. Sc3 0—0, 6. Gd3 d×c4, 7. G×c4 c5, 8. 0—0 a6, 9. He2 b5, 10. Gb3 Gb7, 11. d×c Sbd7, 12. c6! G×c6, 13. Sd4 Gb7, 14. f3 Hc7, 15. e4 Sc5, 16. Gc2 b4, 17. Sa4 S×a4, 18. G×a4 Gd6, 19. g3 Gc5, 20. Ge3 Hb6, 21. Sc2 g6, 22. G×c5 H×c5†, 23. He3! H×e3†, 24. S×e3 Wac8, 25. Wac1 Wfd8, 26. W×c8 W×c8, 27. Wfd1 Gc6, 28. Wc1 Gd7, 30. W×c8† G×c8, 30. Sc2 a5, 31. Sd4.

Białe dobrze oceniły końcówkę. Słabe punkty czarnych to piony na linii a i b.

31... Sd7, 32. Sc6 Kf8, 33. Kf2 Sc5, 34. Sc2 Sb7, 35. Ke3 Gd7, 36. Se5 Ke7, 37. Kd4 Gb5, 38. Gd3 G×d3, 39. S×d3 f5, 40. e5!

I biały król bez przeszkody dostanie się na skrzydło hetmańskie.

Czarne poddały się.

521. — Sycylijska.

Eliskases — Frydman

1. e4 c5, 2. Sf3 Sf6, 3. e5 Sd5, 4. Sc3 e6, 5. S×d5 e×d5, 6. d4 d6, 7. Gg5 Ha5†? 8. c3 c×d4, 9. Gd3 d×e5, 10. S×e5 Hc7, 11. 0—0 Gd6, 12. c×d4 0—0.

Czarne mało poważnie potraktowały debiut, w wyniku czego przeciwnik ich uzyskuje rychło atak na skrzydle królewskim.

13. Wac1 Sc6, 14. Gf6!?

Piękne posunięcie, ale zdaje się, że mimo wszystko niepoprawne. Po 14... g×f6, 15. Hh5 f5, jeśli 16. Hg5† Kh8, 17. Hf6† Kg8, białe mogą tylko forsować remis. Natomiast druga ofiara(?) po 14... g×f6, 15. G×h7† K×h7†! 16. Hh5† Kg7, 17. Wc3 S×e5, 18. W×c7 G×c7, 19. d×e5 G×e5, otrzymują czarne parę gońców i wieżę za hetmana, co powinno wystarczyć do uzyskania wygranej.

14... G×e5?

Czarne przeceniły 14. posunięcie swego partnera.

15. G×e5 He7, 16. We1 Ge6.

Po 16... S×e5, 17. W×e5 jeśli Hh4 to 18. We5! z groźbą 19. Wh5! lub zdobywa piona d5.

17. Wc3 S×e5, 18. W×e5 Wac8?

Pozycja po 18. pos. czarnych:

Teraz białe efektownie wygrywają jakość.

19. G×h7†! K×h7, 20. Hc2†!

Jeśli 20... g6, lub 20... Kg8, to 21. W×c8 W×c8, 22. H×c8 G×c8, 23. W×e7 i końcówka jest łatwa do wygrania.

Czarne poddały się.

522. — Hetmańska.

Menchik — Pirc

1. d4 Sf6, 2. Sf3 d5, 3. c4 e6, 4. Sc3 Sbd7, 5. Gg5 c6, 6. e3 Ha5, 7. c×d5 e×d5, 8. Gd3 Se4, 9. 0—0 S×g5, 10. S×g5 Sf6, 11. e4 h6, 12. Sf3 d×e, 13. S×e4 S×e4, 14. G×e4 Gd6, 15. d5 c5, 16. Gc2 0—0, 17. Hd3 f5, 18. Wfe1 Hc7, 19. Hc3 b5, 20. Wad1 b4, 21. Hc4 Gd7, 22. a4 b×a3 e.p. 23. b×a3 Ha5, 24. We6?

Niczym nie uzasadniona ofiara jakości. A może się partner przestraszy?!

24... G×e6.

„Skoro dają, więc biorę" — rozumuje Pirc. I ma rację. Dalszy ciąg tej historii — to tylko dwadzieścia kilka posunięć męki...

25. d×e6 G×e7, 26. Wd7 H×a3.

„Po drodze zjem jeszcze piona, ewentualnie i króla" — myśli spokojny Jugosłowianin.

27. h3.

„Powietrza mi brak. Luft ist Leben"...

27... Ha1†, 28. Kh2 Hf6, 29. g3 Wad8, 30. W×a7 Kh8, 31. W×e7 H×e7, 32. Se5!

Ostatni szturm Czeszki...

32... Hf6.

„Spokojnie, moja Pani, spokojnie..."

33. Sd7 W×d7, 34. e×d7 Hd6, 35. h4 g6, 36 h5 g×h5.

„Tego też zabiję"...

37. Hd3.

„Ależ, dlaczego nie? z prawdziwą przyjemnością!"

37... H×d3, 38. G×d3 Kg7, 39. G×f5 Kf6, 40. g4 h×g4, 41. G×g4 c4.

„Mam dość tej zabawy..."

42. Kg3 c3, 43. Gd1 Ke7, 44. Ga4 Wa8, 45. Gb3 Wa3, 46. Gc2 Wa2.

„Comedia la finita..."

Białe poddały się.

523. — *Obrona Philidora.*

Gerstenfeld — Dr. Tartakower

1. e4 e5, 2. Sf3 d6, 3. d4 Sf6, 4. d×e5 S×e4, 5. Gc4 Ge6, 6. G×e6 f×e6, 7. Sbd2 Se×d2, 8. G×d2 Sc6, 9. He2 d5, 10. 0—0 Hd7, 11. a3 Ge7, 12. Wfe1 0—0, 13. c4 d×c4, 14. Wad1 Hd3, 15. H×d3 c×d3, 16. Gc3 Wad8, 17. Wee3 Wd5, 18. We×d3 Wfd8, 19. Wd3-d2 a5, 20. Kf1 b5? 21. W×d5 e×d5, 22. Wdc1! Wa8, 23. Ge1 Wa6, 24. Wcd1 b4, 25. a×b4 S×b4, 26. G×b4 a×b4, 27. W×d5 Wa2, 28. Wd7 Kf7, 29. W×c7 W×b2, 30. Sfd4 Ke8, 31. Sc6 Gh4, 32. e6 W×f2†, 33. Kg1 Wd2, 34. Wc8† Wd8, 35. S×d8 G×d8, 36. Wcb8 Ke7, 37. W×b4 K×e6, 38. Kf2. Czarne poddały się.

524. — *Holenderska.*

Gerstenfeld — Menchik

1. c4 f5, 2. Sc3 Sf6, 3. g3 e6, 4. Gg2 Ge7, 5. Sf3 0—0, 6. d4 d5, 7. 0—0 c6, 8. Gf4 He8, 9. Se5 Hh5, 10. f3 g5, 11. Gc1 Sbd7, 12. Hc2 S×e5? 13. d×e Sfd7, 14. c×d e×d, 15. f4 g4, 16. Ge3 Hg6, 17. Wad1 h5, 18. Gd4 Wfd8? 19. G×d5†!! c×d5, 20. S×d5 Gf8, 21. e6! H×e6, 22. Sc7 Hc6, 23. H×f5 Sf6, 24. Hg5† Kf7, 25. H×f6! H×f6, 26. G×f6 Gc5†, 27. Kg2 Gd7? 28. G×d8 Gc6†, 29. Sd5 W×d8, 30. e4. Czarne poddały się.

525. — *Hetmańska.*

Appel — Frydman

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sf3 d5, 4. Sc3 Ge7, 5. Gg5 0—0, 6. e3 Se4, 7. G×e7 H×e7, 8. c×d5 S×c3, 9. b×c3 e×d5, 10. Hb3 Wd8, 11. c4 d×c4, 12. G×c4 Sc6, 13. 0—0 Sa5, 14. Hc3 S×c4, 15. H×c4 Gg4, 16. Se5 Ge6, 17. Hc3 Wac8, 18. Wfc1 c5, 19. d×c Wd5, 20. Sf3 Wd×c5, 21. Hb2 Gd5 22. W×c5 H×c5, 23. Sd4 Hc3, 24. H×c3 W×c3, 25. a4 a5, 26. h4 Wc4, 27. Sb3 g6, 28. Wd1 Ge6, 29. S×a5. Remis.

526. — *Francuska.*

Steiner L. — Foltys

1. e4 e6, 2. d4 d5, 3. Sc3 Gb4, 4. e5 c5, 5. a3 G×c3† 6. b×c3 Hc7, 7. Sf3 Se7, 8. h4 b6, 9. h5 h6, 10. a4 Ga6, 11. Gb5† G×b5, 12. a×b5 c×d4, 13. c×d4 Hc3†, 14. Gd2 Hc4,

15. Hb1 Sf5, 16. Hb4 H×b4, 17. G×b4 a5, 18. g4 Se7, 19. Ga3 Sd7, 20. Sd2 f6, 21. f4 f×e, 22. f×e5 Wf8, 23. Wf1 W×f1†, 24. S×f1 Wc8, 25. Se3 Sf8, 26. Kd2 Sh7, 27. Kd3 Kd7, 28. Wf1 Wf8, 29. W×f8 S×f8, 30. c4! d×c4†, 31. S×c4 Sh7, 32. S×b6† Kc7, 33. Sa8† Kb7, 34. G×e7, K×a8, 35. d5 e×d5, 36. e6! Czarne poddały się.

WIKTOR GEIER

Z moich doświadczeń w grze korespondencyjnej.

V.

Dzisiejsze „doświadczenia" mogą służyć doskonałym dowodem, że w partii szachowej, zarówno zwykłej jak i korespondencyjnej, nigdy nie należy lekceważyć przeciwnika oraz że trzeba być zawsze — w każdej pozycji! — przygotowanym na wszelkie ewentualności. Partię trzeba grać do końca z równym skupieniem uwagi, t. zn. mieć się na baczności, nawet w pozycji wyraźnie wygranej, do chwili definitywnego sukcesu.

527. — Nieregularna.

Partia grana w 1928 r.

W. Geier — E. Arłamowski

1. e2—e4 a7—a6.

Mój partner, dzisiaj znana figura w świecie szachowym, był dla mnie wtedy wielką nieznajomą. Po odpowiedzi a6 odniosłem wrażenie, że się „mnie boi" i postanowiłem sobie „dużo z niego nie robić". Mogło to mieć fatalne następstwa!

2. Sg1—f3 c7—c5, 3. d2—d4 c5×d4, 4 Sf3×d4 Sg8—f6, 5. S—c3 e7—e5?

To posunięcie utwierdziło mnie jeszcze mocniej w przekonaniu, że przeciwnik nie jest groźny i od tej chwili zaczynam grać jak początkujący.

6. Sd4—f3 Gf8—b4, 7. Sf3×e5? Hd8—e7! 8. Hd1—d4? Gb4—c5! 9. Hd4—c4.

Łudziłem się jeszcze, że Gc5 skazany jest na zagładę, gdyż odejście jego przyniosłoby śmierć imiennikowi na c8. Mój przeciwnik jednak rzucił się na mnie z ogromnym impetem zapoznanej sławy i ukrytego talentu.

9... He7×e5, 10. b2—b4 Gc5×f2!

Pierwszy cios!

11. Ke1×f2 He5×c3.

Ten „prawy swing", czysty i soczysty, pozbawił mnie tchu.

12. Hc4×c3 Sf6×e4†, 13. K—f3 Se4×c3.

Byłem groggy. Właściwie należało skapitulować i szczerze uznać przewagę przeciwnika. Ale uśmiech długiej linii b2—g7 dodał mi trochę sił i kazał mi jeszcze popróbować. Był to uśmiech szczęścia...

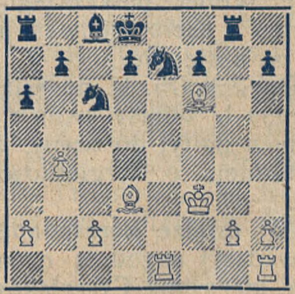
14. Gc1—b2 Sc3—d5, 15. G×g7 Wh8—g8, 16. Wa1—e1† Sd5—e7?

Lepiej było odejść Kd8.

17. Gg7—f6 Sb8—c6, 18. G—d3 Ke8—d8.

Inaczej czarne tracą jakość.

Pozycja po 18. pos. czarnych:

19. G×h7 Wg8—e8, 20. W—e3 Sc6×b4, 21. Wh1—d1 d7—d5, 22. a2—a3 Sb4—c6, 23. c2—c4 d5—d4, 24. Gh7—e4 Gc8—e6, 25. Ge4×c6 b7×c6, 26. Wd1×d4† Kd8—c8, 27. g2—g4!

Nie dopuszcza skoczka na f5 i rozpoczyna marsz ku mecie. Mając zaledwie marnego pieszka za utraconą figurę, zacząłem jednak żywić nadzieję. Z kolei mój partner,

licząc na pewne zwycięstwo, zaczyna grać niedokładnie.

27... Se7—g8, 28. G—e5 W—d8, 29. Wd4—f4 Wd8—d2, 30. h2—h4 Wa8—a7, 31. h4—h5 Wa7—b7, 32. Ge5—g7! Wb7—b1, 33. h6 Wb1—h1, 34. g4—g5 Wh1—h3†, 35. Kf3—e4.

35... Ge6—d5†, 36. e4×d5 c×d5; 37. Ke4—f5 Wh3×e3.

Teraz czarne mają wieżę przewagi. Jednak moja partia uratowana, dzięki odwadze piechura na „h" linii.

38. h6—h7 Sg8—e7†, 39. K—f6 Wd2—h2, 40. Gg7—h6 We3—e6†, 41. Kf6×f7 We6×h6, 42. g5×h6 Wh2×h6, 43. Kf7—g7! Remis.

—

Szachy korespondencyjne.

Zamknięcie grupy I. i II.

We wszystkich naszych grupach toczą się zażarte walki. Mimo to wychodzimy z założenia, że niektóre grupy winny już być zlikwidowane, gdyż minął już rok od czasu ich zorganizowania. Odnosi się to w pierwszym rzędzie do grupy I. a następnie i do grupy II. Wobec powyższego w porozumieniu z Kierownictwem postanawiamy, co następuje:

1. Do dnia 15. V. nadeślą uczestnicy grupy I. odpisy swoich niedokończonych partyj do oceny kierownikowi turnieju, p. Sergiuszowi Czerniakowi.
2. W drodze korespondencyjnej przeprowadzą i uzgodnią ocenę tych partyj p. kierownik Czerniaków wraz z p. red. H. Friedmanem.
3. Uczestnicy grupy II. nadeślą odpisy swych niedokończonych partyj do dnia 15. VI.
4. Zamknięcie grupy I. i II., tabele, ocena jury i partie nadające się do druku, ogłoszone będą ewentualnie w Nr. 5, 6 i 7 „Szachisty".

W grupie I. prowadzi p. A. Szymański z 6½ pkt. przed p. Dr. Urbańskim 5 pkt., i B. Zającem 4 pkt. W grupie II. wysunął się na czoło p. Grzesik z 6 pkt. W tej grupie przekroczył p. prof. Geier czas do namysłu w partiach z p. Grzesikiem, wobec czego stracił 2 cenne punkty. W grupie III. wycofał się p. W. Sieradzan z dalszej gry z braku odpowiedniego czasu.

Uwaga. Uprasza się P.T. Uczestników, wszelką korespondencję odnoszącą się do spraw turniejowych kierować na adres: Sergiusz Czerniaków, Sulisławice k. Sandomierza.

Wiadomości ze świata.

Argentyna. W drugiej połowie marca zakończył się w Montevideo panamerykański turniej indywidualny państw Południowej Ameryki, do którego dopuszczono 5-ciu reprezentantów Argentyny, 4 mistrzów Brazylii, 4 mistrzów Urugwaju i 2 przedstawicieli Chile. Turniej uświetnił swoim udziałem mistrz świata dr. Alechin, który bez trudu zajął I. miejsce z 13 p. z 15 partyj, bez przegranej. Drugą nagrodę zdobył zdolny Guimard, mistrz Argentyny 11.5, trzecią Fenoglio 10.5. Dalsze miejsca zajęli Silva Rocha 9 5, Grau i Maderna po 9, Gruz 8, Flores 7,5, Trompowsky 7, Olivera 6.5, Balparda 5.5, Oliveira, Canepa, Letelier po 5, Rotunno 4.5, Bensandon 3.5. Z Montevideo przychodzi wiadomość, że w Buenos Aires i Montewideo w czerwcu 1939 r. odbędzie się mecz-rewanż o mistrzostwo świata między Alechinem a Capablancą co oznacza, że Alechin podpisał już prawdopodobnie kontrakt tego meczu. Wedle najnowszych wiadomości z Holandii, przygotowuje się tu mecz pomiędzy Capablancą a Dr. Euwem, który ma być zagrany jeszcze w ciągu bieżącego roku. Zrozumiałym jest, że byłby to mecz o charakterze treningowym, nie mający żadnego wpływu na spotkanie Capablanci z Alechinem o oficjalne mistrzostwo świata. Niezwykle ciekawą byłoby historią, gdyby w spotka-

niu Capablanci z Euwem, zwyciężył pobity ostatnio przez Alechina — Euwe!

Argentyna. 12 marca b.r. zakończył się mecz o mistrzostwo Argentyny między L. Piazzinim a Carlosem Guimardem. Zwyciężył bezapelacyjnie Guimard w wysokim stosunku 7.5:2.5.

Bułgaria. Szampionat Bułgarii za rok bieżący zdobył Nejkirch 7.5 (z 9), przed Kantargieffem 6, Fransaizem 5.5.

Czechosłowacja. Turniej poświęcony pam. Kautsky'ego zakończył się w Pradze zdecydowanym zwycięstwem Gilga 11, przed Zittą 9.5 i Pelikanem 9 Pozostałe miejsca nagrodzone zajęli Rejfir 7.5, Hromadka, Runza i Dr. Skalićka 7, Opoćeńsky i Dr. Treybal po 6. Uczestników 14-tu.

Czechosłowacja. W przejeździe przez Pragę dała mistrzyni świata p. Wera Menchik-Stevenson seans simultanowy na 25-ciu szachownicach. Do gry zgłosiło się 14 panów i 11 pań. Po 4-godzinnej grze seans zakończył się wynikiem: wygr. 12, rem 10, przegr. 3. Klub Szachowy w Koszycach zamierza urządzić w niedalekiej przyszłości turniej międzynarod wy z udziałem 4 mistrzów zagranicznych i 10-ciu graczy czeskich. Lista zaproszonych miałaby wyglądać następująco: Eliskases (Niemcy), Kluger i Steiner (Węgry), Przepiórka (Polska), Opoćensky, Dr. Fazekas, May, dr. Ramharter, Rohaćek, dr. Zobel, Hermanek, Czövary, Gruséczky i Zabodroćky.

Czechosłowacja. W lutym i marcu b. r. zagrał arcymistrz S. Flohr w Słowacji, na Podkarpaciu i Morawach 21 symultanek z nadzwyczajnym wynikiem. Z 710 partyj uzyskał Flohr: wygr. 629, rem. 65, przegr. 13. To jest 93.5%! Flohra uważać należy za jednego z najlepsych mistrzów simultanowych świata!

Estonia. W jednym z estońskich czasopism szachowych w Parnu ukazała się wiadomość, że mistrz Paul Keres zamierza rozpocząć studia matematyczne na Uniwersytecie w Helsingforsie. Jak wiadomo matematyką zajmują się dwaj ex-szampioni świata, Dr. Lasker i Dr. Euwe.

Francja. Mistrzostwo Paryża za r. 1938 zdobył Matwejew z 10 p. przed Bixnerem 9 i Suchowolskim 8.5.

Francja. W ciągu jednego miesiąca rozegrał mistrz A. Snosko-Borowski na swoim tourneé po Francji 355 partyj w 18-tu miejscowościach, z pięknym wynikiem: +345, =7, —3. A więc uzyskał 98.17%!

Holandia. Zorganizowany w Amsterdamie przez Klub Szachowy „Max Euwe" mały turniej międzynarodowy, zakończył się następującym wynikiem: 1. i 2. Spielman i Landau po 8, Mulder i Van Scheltinga po 6, Sterk 5. Tegelaar 4, de Haas 3.5, Koomen 2, de Hon 0.

Islandia. Szampionat Islandii zdobył po rozgrywce z Thorwaldssonem mistrz Baldur Möller.

Jugosławia. W najbliższym czasie rozpocznie się w Lublanie turniej międzynarodowy o b. silnej obsadzie. Z zagranicy mają grać: Foltys (C.S.R.), Szabo (Węgry), Dr. Tartakower (Polska), Richter (Niemcy), Stahlberg (Szwecja). Z Jugosławii: Prof Dr. Vidmar, Pirc, Kostić, Dr. Astaloś, Bröder, Dr. Trifunović, Tot, Nedeljković, Vidmar jun., Preinfalk, Furlami i Sorli.

Niemcy. O tegoroczne mistrzostwo Berlina walczyło 70-ciu uczestników, których rozdzielono na 2 grupy, systemem szwajcarskim, a te na siedm kół. W pierwszej grupie zwyciężyli Brosow i Paul Michel po 6 p. W drugiej grupie zaś zwyciężył Kurt Richter również 6 p. Do finału zakwalifikowało się razem 14-tu graczy: Wolf, Adeler, Mross, Metz, Kimerth, Brosow, Rellstab, Michel, Nowarra, Koch, Halosar, Richter, Wilk, Landmann.

Niemcy. W mistrzostwie Berlina prowadzi po 5-tej rundzie Richter z 5 p., przed Kochem i Michelem po 4. Dalej Metz i Wolf po 3.5, Rellstab 2.5 (1). Mistrzostwo Bremy zdobył Dr. Antze przed Carlsem. Pierwszeństwo Stuttgardu zdobył Grimm. Mistrzostwo Hannoweru zdobyli ex aequo Bracia (!) Lücke po 14.5 z 16 partyj. Mistrzem Kolina n/R. został Althoff.

Niemcy. W małym turnieju mistrzowskim odbytym w pierwszej połowie marca w Berlinie zwyciężyli ex aequo Becker z Rellstabem po 5, przed Michelem 4.5, Eliskasesem i Richterem po 4. Dalsze miejsca zajęli: Palme 2.5, Halosar 2, Sämisch 1.

Rumunia. Rumuński Związek Szachowy wystawił do meczu korespondencyjnego międzypaństw. z Anglią najlepszą dziesiątkę mistrzowską. Grają: Halic, Nieszl, Alexandrescu, Rusulescu, Kapuściński (lwowianin) Trojanowski (z pochodzenia Polak!), Toma Popa, Negrutac, Winkler i Blasbalg. Ostatnio zakończył się w Czerniowcach turniej poświęcony pamięci mistrza George'a Marco, założyciela „Wiener Schachzeitung“ (Georg Marco z pochodzenia był Rumunem.) Turniej ten zakończył się zwycięstwem Dickmana i Kapuścińskiego po 7.5, przed Storferem i Prof. Zimmerem po 6 p.

Szwajcaria. Do przyszłego teamu olimpijskiego Szwajcarii zakwalifikował się doskonałym wynikiem Grob 8.5, który w świetnej formie zwyciężył w turnieju treningowym. O dalsze miejsca walczą: Dr. Staehelin, Plüss, Henneberger, Gygli, Joss. W przygotowaniu jest mecz Prof. Dr. Naegeli — Johner.

Szwecja. W Sztokholmie zagrały dwa znane kluby szachowe „Sztokholmski Klub“ i „Waza“ mecz międzyklubowy na 50 szachownicach! Zwyciężył klub Waza 27:23. Na pierwszych dwu szachownicach grali znani mistrzowie. Lundin pokonał Stahlberga, zaś Stolz wygrał z Holmem.

Włochy. Mistrzostwo Włoch zakończyło się przekonywującym zwycięstwem Castaldiego, który uzyskał 9 p. z 10 partyj. (2 partie zremisował, zaś 8 wygrał. Castaldi jest nowym, młodym talentem.) Dalsze miejsca zajęli: Sacconi 6.5, Marotti 6, Napolitano, Riello, Staldi 5.5, Zanni 4, Mateucci, Nestler, Rosselli 3.5, Ferrantes 2.5.

III. i IV. Międzynarodowy konkurs na samomaty w 2 posunięciach.

Stosując się do życzeń Naszych Czytelników ogłaszamy *stałe półroczne* konkursy na samomaty w 2 posunięciach. W każdym półroczu dwie nagrody: 10 i 5 zł. Zadania pod adresem: S. Limbach, Borysław II., Ponerla 82.

III. u. IV. Internationales Selbstmattzweizügerturnier.

„Szachista“ schreibt Halbjahrs-Informal Selbstmattzweizügerturnier 1938/I. und 1938/II aus. Preise: 10 und 5 zł. Bewerbungen an: S. Limbach, Borysław II., Ponerla 82. Polen.

Wyniki konkursów zagranicznych.

„Limburgsch Dagblad“ 1937/IV. 1. i 2. nagroda ex aequo: *C. J. Taale,* B: Ka7, He5, W: a6, e7; Gd1, d8; Se4, f8; (8). Cz: Kh6, Hf4, W: g8, h7; Gf5, Sc5, P: d6, g7, h5 (9). *2-mat. 1. S×d6!* i J. I. Rietveld, B: Kg7, Hg5, W: b1, c5, G: e4, f2, S: d3, f6; (8). Cz: Kb6, Ha4, Wa6, G: b2, g2, S: b5, f3, P: a5, a7; (9) *2-mat. 1. Ga8!* Wzmanki zaszczytne: 1. E. Saarenheimo, 2. Z. Zilahi, 3. *M. Wróbel,* Warszawa, (*nr. 492.*) Pochwały: 1. A. J. Dentekem. 2. A. P. Eerkes, 3. i 4. v. G. Visescher i J. G. Heeres.

Uwaga: Zadanie *Nr. 483* (S. Limbach) pośw. uczestnikom międz. turnieju w Łodzi jest *pięciochodówką.* (Mat w 5 posunięciach.) a nie czterochodówką, jak mylnie wydrukowano.

DZIAŁ ZADAŃ

Redaguje S. L.

II. międzynarodowy konkurs dwuchodówek.

Unser II. Internationales Zweizügerturnier.

487. **B. Bakay.** Budapeszt Węgry. (Oryginalne.)

488. **C. G. Gavrilov.** Ismail Rumunia. (Oryginalne.)

489. **R. Svoboda.** Praga (Oryginalne.)

Mat w 2 posunięciach.

490. **W. Grzankowski.** Toruń. (Oryginalne.)

491. **W. Grzankowski.** Toruń. (Oryginalne.)

492. **M. Wróbel**, W-wa. („Limburgsch Dagbl." IV. 1937.)

Mat w 2 posunięciach.

493. **J. A. Rusek.** Komorowice (Oryginalne.)

Samomat w 2 posunięciach.

494. **R. Svoboda.** Praga. (Oryginalne.)

Samomat w 2 posunięciach.

495. **S. Limbach.** Borysław (Oryginalne.)

Samomat w 2 posunięciach.

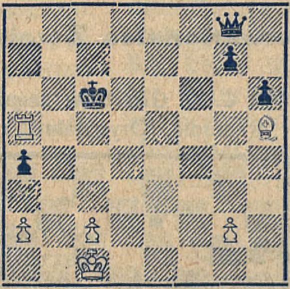
Wielochodówki — Końcówki — Zadania ekscentryczne.

496. *Sam Loyd.*
„Version Saturday Courier'
1856. — „Kometa".

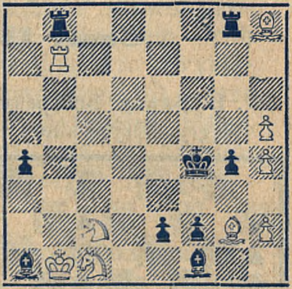
Mat w 14 posunięciach.

497. *H. Rinck.*
„Deutsche Schachzeitung"
1903.

Białe zaczynają i wygrywają.

498. *E. B. Cook.*
„Chess Players Chronicle"
1852. — „Cyrk".

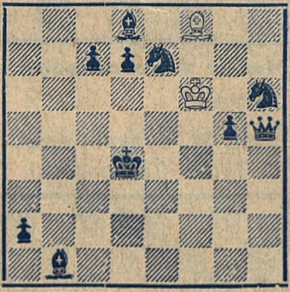
Białe zaczynają i remisują.

499. *Troitzky.*
„Nowoje Wremja" 1897.

Białe zaczynają i wygrywają.

500. *N. Kovacs.*
„Magyar Sakkvilag" 1929.

Mat pomocniczy w 3 pos.

501. *Fred Lazard.*
„La Strategie" 1904.

Mat w 10 posunięciach.

Rozwiązania zadań z nr. 1. „Szachisty".

457. (Beck) 1.H×f6! *458.* (Boros) 1. e4! *459.* (Gavrilov) 1. Kf7! uboczne rozwiąz nia: 1. Sg3†, 1. Wh1†, 1. f3†, 1. f4†. *460.* (May) 1. Sh4! *461.* (Holler) 1. Se5! Dobre „White to play" o trzech matach zamiennych i jednym dodanym. *462.* (Wójcik) 1. Wd6! Trzykrotne uwolnienie b. Hetmana dość zgrabnie przedstawione. *463.* (Leibovici) 1. Sf1! grozi Se3†, ...Ha8 (a7); 2. Wd4† W×d6; 2. Sd2† S×d6; 2. e7†! Sb2; 2. Hd3†. Dobry samomat. *464.* (Svoboda) 1. Gg2! h4; 2 0—0 (roszada!!) h3; 3. Gh1 h2! mat. Wielu Czytelników nie wpadło na dowcip kryjący się w 2-gim posunięciu. *465.* (Limbach) 1. Wa7! Kg8! 2. Sf6† Kf8, Wh7! Kh8; 3. Wf7!

Tabela rozwiązujących.

Po 28 pkt. uzyskali: J. Fux, Białystok; St. Amsterdamski, Otwock; W. Suchodolski, Łuck; Prof. I. Król, Krzeszowice; A. Hillbricht, Lwów; T. Płaczek, Świętochłowice. Dalsze miejsca zajmują: B. Starzycki, Krynica i L. Sak Lwów po 23 pkt.; F. Kutschera, Warszawa i M. Grzęda, Poznań po 22 pkt.; B. Jaciuk, Brody, R. Pietruszajtys, Por. M. Guzicki, Modlin i St. Pchliński, Łódź po 20 pkt.; A. Pariser, Baranowicze 24 pkt.; B. Śliwa, Wieliczka 19 p. B. Blit, Kowel, B. Klejman, Kowel i J. Chełstowski, Zambrów po 14 pkt. A. Lammel, Janów 15 pkt.; A. Szyler, Szopienice i A. Konopnicki, Krynica po 10 pkt. *Nagrodę główną za styczeń* 1938 otrzymuje drogą losowania p. *A. Hillbricht, Lwów.* Pozatym *premie* w postaci czasopisma „Polski Zadaniowiec" otrzymują pp.: J. Fux, St. Amsterdamski, W. Suchodolski, Prof. J. Król, T. Płaczek i A. Pariser. Pozostali uczestnicy zatrzymują wyżej podane punkty, gdyż konkurs odbywa się systemem drabinkowym, tak, że każdy może zdobyć nagrodę przysyłając pilnie rozwiązania.

„SZACHISTA"

CZASOPISMO POŚWIĘCONE GRZE NAUCE I STUDIOM SZACHOWYM

Redaktor: Henryk Friedman

Rok V. /25. Maj 1938./ Zeszyt 5.

Prenumerata mies. 60 gr. ◆ kwart. 1.75 zł. ◆ półrocz. 3.50 zł. ◆ roczna 7 zł.

Redakcja i Administracja: Lwów, Słoneczna 36/m. 9. Konto P.K.O. Nr. 501363.

Lublana - Margate - Neapol - Nowy Jork

Po turnieju łódzkim posypały się jak z rogu obfitości cztery wielkie imprezy szachowe na arenie międzynarodowej, niemal równocześnie.

W drogę do Jugosławii wybrali się razem po zakończeniu turnieju w Łodzi, mistrz Polski Dr. Tartakower i nowo „upieczony" arcymistrz Vasja Pirc, posiadający również tytuł mistrza Jugosławii. Lublana miała być terenem wielkiego turnieju narodowego Jugosłowian, do którego zaproszono kilku wybitnych mistrzów zagranicznych. m. i. naszego rodaka, dra Tartakowera. Do turnieju w Lublanie dopuszczono cały szereg młodych graczy, którzy wykazali odpowiednie kwalifikacje. Pozatym Jugosłowianie wystawili całą starą gwardię mistrzowską i wybitniejszych mistrzów młodego pokolenia. Z starszej gwardii grali: Dr. Vidmar, Dr. Aśtalos, Kostić i Furlani. Z młodszych: obrońca tytułu mistrza Jugosławii — Vasja Pirc, Dr. Trifunowicz, Bröder, Milan Vidmar jun. (syn prof. Vidmara) i Nedeljkowić. Z gości zagranicznych zaproszono prócz Dr. Tartakowera, b. miłą parę węgierskich mistrzów, Lajosa Steinera i Laszlo Szabo. Ten ostatni uchodzi obecnie za największy talent szachowy Węgier. Wreszcie listę gości zagranicznych zamykał mistrz Foltys z Czechosłowacji.

Po 17-to dniowej wyczerpującej walce zwyciężył zasłużenie jeden z przedstawicieli starej gwardii, arcymistrz Borys Kostić, zdobywając I. nagrodę i tytuł mistrza Jugosławii w pięknym i bojowym stylu. Kostić należy do graczy, którzy lubują się w debiutach otwartych, kombinacjach, gambitach, a których grę cechuje swoiste piętno ofiarności. Jest on klasycznym przedstawicielem neo-romantyzmu. Niebezpiecznym konkurentem okazał się dla Kostića młodziutki, genialny Węgier — Szabo zdobywca II. nagrody, oraz nasz rodak dr. Tartakower wraz z sympatycznym Steinerem, dzielący III. i IV. nagrodę. Dzielnie trzymała się trójka doktorów: Dr. Vidmar, Dr. Aśtalos i Dr. Trifunowić, zdobywcy V. VI. i VII. nagrody. Typowany na zwycięzcę turnieju obrońca tytułu, Vasja Pirc, był wyraźnie niedysponowany i na własnym terenie okazał się mniej groźnym, aniżeli u nas w Polsce. Sprawdziło się tu przysłowie: „Nemo propheta in patria". Pirc zajął ósme miejsce. Syn prof. Vidmara pobił rekord remisów, remisując partyj 13(!) jedną wygrał i jedną przegrał, osiągając 50%. Mistrz czeski Foltys nie zdołał zrehabilitować się za porażki w Juracie i w Łodzi poniesione. Ostatnie występy tego mistrza zagranicą

są wyraźnie pechowe. Borys Kostić przegrał jedną partię tylko z Sorlim, graczem w tabeli ostatnim, Szabo przegrał również jedną i to do naszego rodaka, Dr. Tartakowera, który okazał się jedynym w turnieju graczem bez porażki. Z 120 partyj granych w turnieju 71 zakończyło się wynikiem remisowym, t. j. około 60%.

Szczegółowy wynik turnieju w Lublanie był następujący: Kostić 10½, Szabo 10, Dr. Tartakower i L. Steiner po 9½, Dr. Aštalos, Dr. Trifunović i Vidmar po 8½, Pirc 8, Vidmar jun. i Bröder po 7½, Foltys 7, Nedeljković 6, Furlani i Tot po 5½, Preinfalk 5, Sorli 3.

* * *

Tegoroczny turniej w Margate był mimo udziału Alechina słabo obsadzony. Zabrakło w nim Fine'a i Rzeszewskiego, zajętych szampionatem Stanów Zjednoczonych, o czym będzie mowa niżej oraz Keresa, zaproszonego na mecz z mistrzem Szwecji, Stahlbergiem do Göteborgu. Nie wziął również udziału w turnieju młody utalentowany rodak Keresa, Paul Schmidt. Prócz Dr. Alechina, zaproszono z Wiednia znanego arcymistrza Spielmanna (stara gwardia), Petrowa (Łotwa) i Bööka (Finlandia), oraz dopuszczono do turnieju tradycyjną 6-kę Anglików, wraz z „nieodłączną“ jak zawsze, p. Wierę Menchik.

Dr. Alechin grał lekko i lekkomyślnie, jednak i ta gra wystarczyła do zdobycia I. nagrody. Jedyną sensacją tego turnieju była porażka Alechina w spotkaniu z Petrowem, od czasu odzyskania tronu szachowego, pierwsza przegrana partia turniejowa. Spielmann bez przegranej zajął II. miejsce, ostrożną i poprawną grą. Petrow za dużo ryzykował. Böök nie dał się wyprzedzić żadnemu Anglikowi. Matador Anglii O'Alexander zawiódł zupełnie. Zagranica bez pardonu zabrała wszystkie nagrody. Z Anglików honorowy wynik uzyskał jedyny Milner-Barry.

Wynik cyfrowy był następujący: Dr. Alechin 7, Spielmann 6, Petrow 5½, Böök i Milner-Barry po 5, Golombek 4½, O'Alexander 4, Sergeant 3½, Menchik Wiera 3, Sir Thomas 1½.

Bardzo silnie były obsadzone turnieje poboczne, t. zw. „Premier Reserves“. Szczególnie mocne były grupy A. i B. Podajemy wyniki.

Grupa A. Klein 7, *Najdorf* (Polska), 6½, Abrahams i Rossolimo po 6. i t.d.
Grupa B. Landau 7½, Koltanowski 7, Prins 6½, Opočensky 6, König 5. it.d.
Grupa C. Van Doesburgh i Meyer po 6½, Schefhout 5½, Sonia Graf, Heath i Reilly po 5. Każda grupa złożona była z 10-ciu zawodników.

Bardzo ostro grał Najdorf w grupie A. remisując zaledwie jedną partię, w niedoczasie zaś przegrywając do dwu słabszych graczy, do Lista i Thomasa, co pozbawiło go zdobycia pierwszej nagrody.

* * *

Piękną imprezą szachową był turniej międzynarodowy w Mediolanie z udziałem 6-ciu mistrzów włoskich i 6-ciu zagranicznych. Lista gości była następująca: Eliskases (Niemcy), Havasi (Węgry), Koblenz (Łotwa), Grob (Szwajcaria), Romi (Francja) i Dr. Seitz, obecnie naturalizowany w Norwegii (przedtem — Niemcy).

Turniej zakończył się wspólnym zwycięstwem Eliskasesa i Monticelliego po 8, przed Havasim i Castaldim po 7½, Koblencem 7, Grobem 6. Dalsze miejsca zajęli Stalda 5, hr. Sacconi 4½, Romi i Dr. Seitz po 4, Ferrantes 2½, Riello 2.

Bardzo dobry jest wynik Monticelliego, który od czasu zdobycia I. nagrody w turnieju międzynarodowym w Budapeszcie w r. 1926, nie mógł się wykazać żadnym dalszym sukcesem. Monticelli nie przegrał żadnej partii w

Mediolanie, natomiast Eliskases uległ młodemu Łotyszowi Koblenzowi. Obecny szampion Włoch, Castaldi dzielił z Havasim III. i IV. nagrodę. Dobre wrażenie sprawia gra Koblenza, który obok swego rodaka Petrowa, bierze ostatnio częsty udział w turniejach o obsadzie międzynarodowej.

* * *

Najsilniejszym z wspomnianych imprez turniejem szachowym jeśli chodzi o obsadę, i najwyższy poziom gry prezentujący jeśli mowa o sile był bezsprzecznie turniej narodowy o mistrzostwo Stanów Zjednoczonych Am. Płn. zakończony z końcem kwietnia b. r. w Nowym Jorku, przy wyłącznym udziale asów amerykańskich. Do turnieju głównego zakwalifikowało się kilku młodych graczy, którzy przeszli próbę ogniową w rozgrywkach wstępnych i eliminacyjnych. Oprócz udziału głośnych dziś w świecie szachowym, Rzeszewskiego i Fine'a, już nazwiska ich konkurentów, jak Kashdana, Horowitza, Dake'a, Pollanda, Simonsona, Kupchika i Treysmana, wskazywały, że turniej odbędzie się w atmosferze niezwykle twardej i zaciętej walki, co z punktu widzenia szachowego jest przedewszystkiem pożądane. Tam gdzie nie ma walki, tam niema i poziomu. Bronił tytułu mistrza Stanów Zjednoczonych genialny Samuel Rzeszewski, syn emigranta z Polski. Ten sam Rzeszewski, który przed wielu laty głośny był też jako cudowne dziecko, zadziwiające świat swym talentem szachowym. Także konkurenci Rzeszewskiego, jak Fine, Simonson, Horowitz, Kashdan, Dake, Kupchik i Bernstein pochodzą z Polski.

Bezlitosną i ciężką była walka Rzeszewskiego z Finem o prymat Stanów Zjednoczonych. W rezultacie po raz wtóry zwyciężył Rzeszewski, wyprzedzając Fine'a o $^1/_2$ punkta i zachowując nadal tytuł szampiona Stanów Zjednoczonych. Wynik ostateczny tego gigantycznego turnieju był następujący: Rzeszewski 13, Fine $12^1/_2$, Simonson 11, Horowitz 10, Kashdan $9^1/_2$, Dake i Polland po 9, Kupchik $8^1/_2$, Bernstein $7^1/_2$, Santasierre i Treysman po 7, Cohen, Hanauer i Reinfeld po $6^1/_2$, Shainswit $5^1/_2$, Morton 5, Suesman 2. Amerykanie zyskali dwa nowe talenty o sile arcymistrzowskiej w młodziutkim Simonsonie i Pollandzie. Rzeszewski b. trudny jest do pobicia. Nie przegrał w tak ciężkim turnieju, co jest zadziwiające, żadnej partii. Fine przegrał 2 partie, z Santasierrem i Hanauerem. Simonson przegrał również 2 partie, z Rzeszewskim i Kupchikiem, Horowitz uległ w 3 partiach, zaś b. silny Kashdan skapitulował w 5 partiach, m. i. przegrywając z Finem, Rzeszewskim i Dakem.

Ostatnie zwycięstwa Rzeszewskiego w Europie i Ameryce wysuwają go na czoło elity światowej przed Euwem, Capablancą i Flohrem, którego faktycznie uważać należy za najpoważniejszego dziś przeciwnika Alechina. Liczyć się należy w najbliższej przyszłości z postanowieniem Związku Szachowego Stanów Zjednoczonych, otwartego wyzwania Alechina do walki o tytuł mistrza świata z szampionem Nowego Swiata, Rzeszewskim. Niewątpliwie Amerykanie zmobilizują dla swego ulubionego Sama, odpowiednie na ten cel fundusze. Wątpić jednak należy, czy Alechin zdecyduje się do groźnego dlań Rzeszewskiego i zrezygnuje z meczu z lansowanym Capablancą lub z kandydatem „oficjalnym", Flohrem.

Do bogatej galerii mistrzów, szampionów Ameryki, do której należą: Paul Morphy, Mackenzie, Showalter, Lipschütz, Hodges, Pillsbury, Frank Marshall, przybyła Yankesom nowa postać od roku 1936 — genialny Sam Rzeszewski.

DZIAŁ PARTYJ

Z meczu o mistrzostwo świata.

528. — *Obrona Słowiańska.*

Dr. Euwe — Dr. Alechin

15. partia meczu.

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 c7—c6
3. Sg1—f3 Sg8—f6
4. Sb1—c3 d5×c4
5. a2—a4 Gc8—f5
6. e2—e3 e7—e6
7. Gf1×c4 Gf8—b4
8. 0—0 Sb8—d7
9. Hd1—e2 Gf5—g6

W partii 9-tej i 14-tej Alechin zagrał 9... Se4. Posunięcie 9... Gg6 wzmacnia znaczniej pozycję czarnych, gdyż niedopuszcza do 10. e4.

10. Gc4—d3

Bez wymiany tego gońca nie da się e4 przeprowadzić, gdyż nastąpiłoby 10... G×c3. Sztuczne byłyby pos.: 10. Sd2 lub 10. Se1. Po e5! czarne stałyby dobrze, zaś po 10. Se5, S×e5, 11. d×e5 Sd7 czarne otrzymują szansowną grę.

10... Gg6×d3
11. He2×d3 0—0
12. Wf1—d1

To jest konieczne. Po 12. e4? G×c3, 13. b×c3 Sc5! zdobywają czarne piona.

12... Hd8—e7
13. e3—e4 e6—e5

W centrum toczy się gorąca walka. Białe przeforsowały e4, czarne e5.

14. Gc1—g5 h7—h6

14... e×d4, 15. H×d4 G×c3, 16. b×c3 H×e4? prowadzić może do straty figury.

15. Gg5×f6 He7×f6
16. d4—d5 Wf8—d8

Do przewagi białych prowadziło 16... G×c3? 17. H×c3 c×d5, 18. W×d5.

17. d5×c6 b7×c6

Solidniejsze było 17... H×c6. Czarne wolą raczej mieć izolowanego piona, aniżeli oddać pole d5 dla nieprzyjacielskiego skoczka.

18. Sc3—a2! Gb4—e7
19. b2—b4 a7—a5

Euwe wydobył maleńką przewagę na skrzydle hetmańskim i ma więcej wolnego terenu. Czarne szukają kontr-gry. Posunięcie w tekście Alechina jest najlepsze, gdyż 19... c5 osłabi pole d5, 18... Sb6 lub Sf8 jest raczej bierne.

20. Hd3—c3 a5×b4

Złe byłoby 20. b5, gdyż nastąpi c5!

21. Sa2×b4 Sd7—c5

Czarne uzyskały nieco swobody. Ale na a4 mają teraz białe wolnego piona, na którym buduje Euwe swe nadzieje na wygraną. Jest on silniejszy i groźniejszy aniżeli pion czarnych na c6.

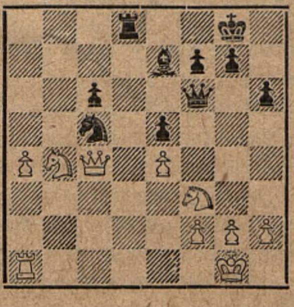
22. Wd1×d8† Wa8×d8

Białe oddały dobrowolnie linię d, zatrzymując drugą wieżę na a1, dla obrony piona a. Po 22. H×e5 Sb3! zostałyby wieża i skoczek b4 zaatakowane.

23. Hc3—c4

Także i obecnie nie szło 23. H×e5 z powodu Sb3! Czarne nie mogą grać pasywnie, gdyż pion a biegnie naprzód. Zdaje się jednak, że 23. Hc2 dawało białym więcej i kombinacja Alechina nie mogłaby nastąpić, jak w tekście.

Pozycja po 23. pos. białych:

23... Sc5×e4!

Alechin znajduje pikantną wymianę lekkich figur, do której przeciwnik „nolens volens" jest zmuszony.

24. Sb4×c6 Se4—d2

Po 24. H×e4 G×b4, 25. H×b4 e4! odbiera figurę z zyskiem piona i wygraną.

25. Sf3×d2 Wd8×d2

26. Sc6×e7 Hf6×e7
27. a4—a5 He7—f6!

W powstałej końcówce stoją b. lepiej dzięki groźnemu pionowi a. Ale do zwycięstwa jest daleka droga. Nieszczęściem dla nich może być brak lufcika dla króla.

28. Wa1—f1

Niechętnie opuszczają białe linię a, ale obrona króla jest wyższą koniecznością, aniżeli obrona pieszka. Po 28. Hf1 e4! 29. a6 W×f2! z przewagą czarnych.

28... Hf6—d8!

Po dłuższym namyśle zagrane. Po 28... Wd6, białe wygrywają tempo na g3 i następnie wrócą wieżą na a1.

29. a5—a6 Wd2—d4
30. Hc4—a2

Tu nie da się hetman długo utrzymać. Euwe liczy ciągle na wolnego piona, zapomina jednak o pasywnej roli swojej wieży i groźbie matowej, wiszącej w powietrzu. Należało raczej zadowolić się wynikiem remisowym.

30... Wd4—d5!
31. Ha2—c4

Tu już był czas najwyższy zrobić furtkę h3 dla króla. Dosyć dobre było też 31. a7 Wa5, 32. Hb2 i remis.

31... Wd5—a5
32. Wf1—b1?

Gruby błąd. Jeszcze był czas na h3, zaś po 32... Ha8, 33. We1, było dobre do gry.

32... Hd8—a8

Teraz duma białych „najpiękniejszy chłop w kawiarni" — ginie.

33. Hc4—c7 Ha8×a6
34. Wb1—b8† Kg8—h7
35. h2—h3 Wa5—a1†
36. Kg1—h2 Ha6—f6

Grozi matem w 2. posunięciach.

37. Hc7—c2† g7—g6
38. Wb8—b3 Hf6—f4
39. g2—g3

Musowe, gdyż Wg3 przegrywa przez h5!

39... Hf4—a4
40. Hc2—d3 Wa1—a2

Tu partia została regulaminowo przerwana. Po podjęciu gry, Euwe zaproponował następnego dnia remis, co jednak Alechin odrzucił.

41. Kh2—g2

Błędem byłoby 41. Hf3? W×f2†!

41... Ha4—a7

Jeśli 41... Hc6†, to 42. Hf3 He6, 43. Wb6! e4, 44. Hb3 i białe doprowadzą do teoretycznej końcówki wieżowej z wynikiem remisowym. Na 41... Kg7, nastąpi 42. Hd5! z b. dobrą obronną grą dla białych. Okazuje się, że 40... Wa2 było ważną stratą tempa.

42. Hd3—e3 Hd7—c7
43. He3—f3 Kh7—g7
44. Hf3—d5 Wa2—a5
45. Wb3—b5

Euwe wybiera raczej końcówkę hetmańską, chociaż mógł z 45. Wb7 musowo wymienić hetmany. Końcówki wieżowe z trzema przeciwko czterym pionom są teoretycznie remisowe, ale praktycznie kończą się często przegraną.

45... Wa5×b5
46. Hd5×b5 Hc7—c3
47. Hb5—e8 Hc3—d4
48. He8—c6 Hd4—d3
49. Hc6—c5 Hd3—e4
50. Kg2—g1 g6—g5
51. g3—g4 He4—d4
52. Hc5—c2 Hd4—f4
53. Kg1—g2 h6—h5
54. g4×h5 Kg7—h6

Czarne wzmocniły swoją pozycję. Czarny król jednak nie jest w dobrym bezpiecznym schronieniu i przed szachowaniem nieprzyjacielskiego hetmana, trudno mu będzie uciec.

55. Hc2—d1 e5—e4
56. Hd1—d4 Hf4—f3†
57. Kg2—g1 Kh6×h5
58. Hd4—h8† Kh5—g6
59. Hh8—g8† Kg6—f6
60. Hg8—d8† Kf6—f5
61. Hd8—c8† Kf5—e5
62. Hc8—b8† Remis.

Pierwsza połowa meczu o mistrzostwo świata jest już zakończona wynikiem 9:6 dla Alechina. Czy nadrobi Euwe w drugiej połowie meczu 3 stracone punkty?

Uwagi arcymistrza S. Flohra w „Prager Tagblatt", z dnia 12/XII. 1937 r.

Z turnieju w Montevideo.

529. — Francuska.

Canepa — Dr. Alechin

1. e4 e6, 2. d4 d5, 3. e5 c5, 4. Hg4?

Jak długo czarny goniec stoi na f8, nie może ten wypad być dobry.

4... Sc6, 5. Sf3 Sge7, 6. c3 Sf5, 7. Gd3 c×d4! 8. 0—0 Gd7, 9. We1 d×c3, 10. S×c3.

Grozi 11. S×d5 e×d5, 12. G×f5.

10... g6, 11. Gg5 Ge7, 12. Hf4 Scd4! 13. Gf6 S×f3†, 14. g×f3 Wg8.

Złe było 14... G×f6, 15. e×f6 H×f6? 16. S×d5! z wygraną.

15. Kh1 Gc6, 16. G×f5 g×f5, 17. G×e7 H×e7, 18. Se2 d4!!

Świetna ofiara pieszka, która otwiera zabójczą diagonalę. Oczywiście fatalne było 19. H×d4? gdyż G×f3 matuje.

19. S×d4 Hb4!

Z groźbą 20... H×d4, 21. H×d4 G×f3 mat.

20. Wg1 W×g1†, 21. W×g1 0—0—0, 22. Wd1 H×b2, 23. Wd2 W×d4! 24. W×d4 H×f2!!

Grozi mat na f1, lub strata hetmana po G×f3†.

Białe poddały się.

Z turnieju w Margate.

530. — Gambit hetmański.

Petrow (Ryga) — Dr. Alechin (Paryż)

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. g3 d5, 4. Gg2 d×c4.

Czarne przyjęły gambit hetmański.

5. Ha4† Sbd7, 6. Sf3 a6, 7. Sc3.

Obecnie nie może nastąpić 7... b5, gdyż białe zwyczajnie biją piona skoczkiem 8. S×b5, a×b5? byłoby drugim błędem, 9. H×a8. Z powyższego wynika, że najsolidniejszą jest gra czarnych 6... Ge7 i 7... 0—0. Przyjmując gambit, czarne muszą sobie zdać dokładnie sprawę z tego, że pion c4 jest nie do obrony.

7... Wb8?!

Nowość Alechina. Teraz pos. b5 jest racjonalne, co zmusza partnera do zabrania piona c4.

8. H×c4 b5, 9. Hd3 Gb7, 10. 0—0 c5.

Alechin uznaje tylko grę ostrą. Dąży do szybkiego rozwoju lekkich figur, nie bacząc wcale na to, że król jego pozostaje jeszcze bez rochady.

11. d×c5 S×c5, 12. H×d8† W×d8, 13. Gf4 b4?

Pozornie wygląda to dobrze, że przepędza skoczka, osłabia jednak skrzydło hetm.

14. Sd1 Sd5, 15. Wc1 S×f4, 16. g×f4 Gd6, 17. Se5!

Białe przechodzą do inicjatywy. Po 17. e3? Sd1 byłby zamknięty i pozycja białych byłaby b. ciężka.

17... G×g2 18. K×g2 b3, 19. a×b3 f6?

Lepsze było 19... S×b3. Alechin uważa widocznie swoją pozycję za lepszą i gra na wygranę, co mu się jednak nie udaje.

20. Sc6! Wc8, 21. Sd4 Kd7.

Skutki ryzykownej gry. Białe otrzymują wkrótce b. silny atak.

22. Se3! G×f4, 24. Wfd1.

Okazuje się, że 21... Kd7 było błędem.

23... Ke7, 24. b4! G×e3, 25. f×e3 Sd7.

Po Se4, nastąpić mogło 26. Wa1 Wa8, 27. Sc6† Ke8, 28. b5! z szybką wygraną.

26. Wa1! Sb8.

Dziwnym zbiegiem okoliczności, po 26. posunięciu znalazł się skoczek na pierwotnym swoim miejscu.

27. b5!

Otwiera śmiercionośną linię a.

27... a×b5, 28. Wa7† Kd6.

Jedyne. Zgubne było 28... Sd7, gdyż 29. Sc6† W×c6, 30. Wa×d7† Ke8, 31. Wd8† i zdobywa wieżę.

29. S×b5† Kc5, 30. Sd6! Wc6.

To prowadzi do szybkiej sieci matowej.

31. b4† K×b4, 32. Wb7† Kc3, 33. Se4† Kc2.

Na Kc4, Wd4† i mat.

34. Wbb1.

Na Wdc1 mat, nie ma żadnego ratunku.

Czarne poddały się.

531. — Gambit hetmański.

Dr. Alechin — Böök

1. d4 d5, 2. c4 d×c4, 3. Sf3 Sf6, 4. e3 e6, 5. G×c4 c5, 6. 0—0 Sc6, 7. He2 a6, 8. Sc3 b5, 9. Gb3 b4?

Jedyny nieopatrzny ruch w partii, prowadzący konsekwentnie do straszliwych następstw. W V. partii meczu Alechin — Euwe nastąpiło tu lepsze: 9... Ge7, 10. d×c5 G×c5, 11. e4 b4 i t. d.

10. d5!! Sa5.

Po 10... b×c3, 11. d×c6 lub 10... e×d5, 11. S×d5! S×d5, 12. Wd1 Ge6 i 13. e4 stałyby białe b. dobrze.

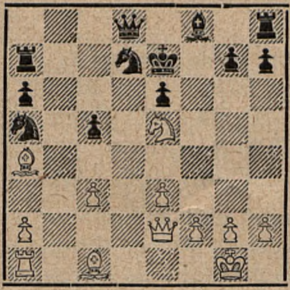
11. Ga4† Gd7, 12. d×e6 f×e6, 13. Wd1!!

Poświęca figurę dla ataku.

13... b×c3, 14. W×d7!! S×d7, 15. Se5! Wa7, 16. b×c3 Ke7.

Czarne nie mają nic innego, gdyż po 16... Ge7, nastąpi 17. Hh5†! prócz tego grozi również 17. Hf3, lub 17. e4 z dalszym atakiem 18. Gf4 i 19. Wd1.

Pozycja po 16. pos. czarnych:

17. e4!!

Broni i atakuje dalej: nie może nastąpić S×e5, gdyż 19. Gg5† wygrywa hetmana. Grozi znowu 18. S×d7 W×d7, 19. Gg5†.

17... Sf6, 18. Gg5.

Następuje jedna groźba za drugą. Po 19. Wd1, jeśli Hc7? 20. Wd7†, zaś na 19... Hb6 nastąpi również 20. Sd7.

18... Hc7, 19. Gf4 Hb6, 20. Wd1 g6, 21. Gg5 Gg7, 22. Sd7! W×d7.

Po 22... Hb7 rozstrzygnie 23. e5!

23. W×d7† Kf8, 24. G×f6 G×f6.

Nic nie pomogłoby 24... Hb1†, gdyż odpowiedzią będzie 25. Gd1.

25. e5!!

Co mają czarne obecnie grać? Na 25... Ge7 lub 25... Gg7 lub 25... Gg5, wygrywa z miejsca 26. Hf3†.

Czarne poddały się.

Była to najlepsza i najelegantsza wygrana partia Alechina w Margate.

Z turnieju w Mediolanie.

532. — Indyjska.

Koblencs (Łotwa) — Eliskases (Niemcy)

1. Sf3 Sf6, 2. c4 d6, 3. d4 g6, 4. g3 Gg7, 5. Gg2 Sbd7, 6. 0—0 0—0.

Wytworzył się t. zw. klasyczny wariant „indyjskiej partii".

7. Sc3 e5, 8. b3 Wfe8, 9. e4 c6, 10. Hd2 Hc7, 11. Gb2 Sf8, 12. Wad1 Gg4, 13. h3! G×f3, 14. G×f3 Se6.

Pozorny zysk piona 14... e×d4, 15. H×d4 S×e4? prowadzi do katastrofy: 16. H×g7†!! K×g7, 17. Sd5†!

15. d5 Sd4.

Złe było 15... c×d5? gdyż 16. Sb5! Hb8, 17. e×d5! prowadzi do silnego ataku białych.

16. Gg2 c5, 17. Wfe1 a6, 18. Se2 S×e2†?

Wymienia niepotrzebnie najsilnieiszą, dobrze ulokowaną figurę. Wskazane było przygotowanie kontrataku na linii f. 18... Sd7, Wf8 i f5.

19. W×e2 b5, 20. Wc1 b4.

Blokuje skrzydło damy, do czego poniekąd jest zmuszony. Białe groziły b4! i ewent. po b×c4, W×c4.

21. Wcf1 a5, 22. f4 Sh5, 23. He1 a4, 24. Gf3 Sf6.

Okazuje się, że wypad skoczka był błędem. Teraz pion d5 staje się wolny.

25. f×e5 d×e5, 26. Wef2 a×b3, 27. a×b3 Wef8, 28. Gd1 Se8, 29. He3 Sd6, 30. g4 Wa2, 31. g5!

Bardzo ważne posunięcie. Przygotowuje dla gońca pole g4 i diagonalę h3—c8.

31... He7, 32. h4 Hd7, 33. h5! g×h5, 34. G×h5 f5, 35. g×f6 e. p.

W×f6, 36. W×f6 G×f6, 37. Wf2.

Zabójcze byłoby 37. W×f6, z powodu 37... Hg7†.

37... Gg7, 38. Hf3!

Grozi 39. Gg4 He7, 40. Ge6† Kh8, 41. Wh2 Gf6, 42. Hh5 i t. d.

38... Wa8, 39. Gg4 He7, 40. Ge6† Kh8, 41. Wg2! Wf8, 42. Hg4!

Białe ustawicznie posługują się groźbami matowymi. Obecnie grozi znowu 43. G×e5 G×e5, 44. Hg8† W×g8, 45. W×g8 mat.

42... Wf6.

Rozpacz i bezsilność. Po 42... Hf6, wygrywa 43. H×g7 H×g7, 44. W×g7 K×g7, i 45. G×e5†. Po 42... Se8 natomiast 43. G×e5! Sf6, 44. d6 S×g4, 45. d×e7 We8, 46. G×g7† K×g7, 47. W×g4 i białe zdobędą figurę.

43. G×e5 Se8, 44. G×f6 H×f6, 45. Wf2 Ha1†, 46. Kg2 Sf6, 47. Hf4. Czarne poddały się.

Z turnieju w Lublanie.

533. — *Sycylijska.*

Kostić — Foltys

1. e4 c5, 2. Sc3 Sc6, 3. g3 g6, 4. Gg2 Gg7, 5. Se2 d6, 6. d3 Gd7, 7. Ge3 Sd4, 8. Hd2 Wb8, 9. Sd1!

Bardzo dobre obronne posunięcie, przygotowujące pos. c3, celem usunięcia skoczka z d4.

9... Gg4?

Strata tempa, należało rozpocząć jakąś akcję na skrzydle hetmańskim przez 9... b5, lub na skrzydle króla wymienić skoczka 9... S×e2, 10. H×e2 Sh6 i t. d.

10. Sg1! e5?

Drugi błąd, który prowadzi do osłabienia piona d6.

11. c3 Sc6, 12. h3 Gd7, 13. Se2 Ha5?

Stata dalszych dwóch temp.

14. 0—0 Se7, 15. a3 0—0, 16. b4 c×b4, 17. c×b4 Hd8, 18. d4!

Grozi d5. Występuje słabość piona d6.

18... e×d4, 19. S×d4 Se5, 20. Sb2 Wc8, 21. Wac1 b5, 22. f4 Sc4, 23. S×c4 W×c4, 24. W×c4 b×c4, 25. Wfc1 Hc8, 26. Gf1! Hb7.

Na 26. G×h3 mogło nastąpić 27. G×c4 z groźbą G×f7†. Po 27... Kh8, 28. Ge6!!

27. W×c4! Wc8.

Nie szło 27... H×e4 gdyż 28. Gg2! Hb1†, 29. Wc1 i zdobywa hetmana.

28. W×c8† S×c8, 29. Hc2 Sb6, 30. b5 d5, 31. Sc6 d×e4, 32. H×e4 Ge6, 33. a4 Hd7, 34. a5 Sc8, 35. Se5 Hc7, 36. a6 Gf5, 37. Hc6 G×e5, 38. He8† Kg7, 39. H×e5† H×e5, 40. f×e5 Kf8, 41. G×a7!

Po S×a7, 42. b6 (Sc6, 43. a7 S×a7, 44. b×a7 Ge4, 45. Gg2!) Ge4, 43. b×a7 i nast. Gg2! prowadzi do zwycięstwa.

Czarne poddały się.

534. — *Hetmańska.*

Dr. Vidmar — Vidmar jun.

1. d4 d5, 2. c4 e6, 3. Sc3 Sf6, 4. Gg5 Ge7, 5. e3 h6, 6. Gh4 0—0, 7. Sf3 Se4, 8. G×e7 H×e7, 9. c×d5 S×c3, 10. b×c3 e×d5, 11. Hb3 Wfd8, 12. c4 Sc6, 13. c×d5 Hb4†, 14. H×b4.

Wedle teorii gra się tu 14. Sd2. Dr. Vidmar jest innego o tym zdania).

14... S×b4, 15. Wac1 S×d5, 16. Gc4 c6, 17. 0—0 Ge6, 18. Se5 Wac8, 19. Sd3 b6, 20. Wfd1 Kf8, 21. Ga6.

Początek dalekiej kombinacji, prowadzącej do wygrania jakości. Precyzyjna jednak obrona nie dopuszcza do zwycięstwa białych.

21... Wc7, 22. e4 Se7! 23. d5 Gc8, 24. Sb4 G×a6, 25. d6! Ge2! 26. d×e7† K×e7, 27. Wde1 Wd2.

Zajęcie drugiej linii jest dostateczną rekompensatą za następującą utratę jakości.

28. Sd5† Kd7.

Do katastrofy prowadzić mogło 28... c×d5, 29. W×c1† Kd6, 30. Wec1 d4, 31. f4!

29. S×c7 K×c7, 30. a3 b5!

Kontrszansa przeciwko pionom e i f.

31. f4 a5, 32. e5 Gc4.

Z nieprzyjemną groźbą Gd5!

33. Wed1 We2. Remis.

Z meczu Keres — Stahlberg.

535. — Angielska.

Keres — Stahlberg

1. partia meczu.

1. c4 e6, 2. Sf3 Sf6, 3. g3 d5, 4. Gg2 Ge7, 5. 0—0 0—0, 6. d4 c5.

Już samo założenie debiutu jest oryginalne.

7. c×d5 S×d5, 8. Sc3 Sc6, 9. S×d5 e×d5, 10. d×c5 G×c5, 11. Sg5.

Pozornie wygląda to, że białe osiągają przewagę. Ale czarne znajdują świetną obronę. Grozi 12 Hc2.

11... Gd4! 12. Hc2 g6, 13. Hb3 Gf6! 14. H×d5 Sd4!

Czarne odbiją piona z powrotem z dobrą grą.

15. H×d8 Wf×d8, 16. Se4 S×e2†, 17. Kh1 S×c1, 18. S×f6† Kg7, 19. Wa×c1 K×f6, 20. Wc7 Wab8.

I znów białe zdawałoby się, że stoją lepiej.

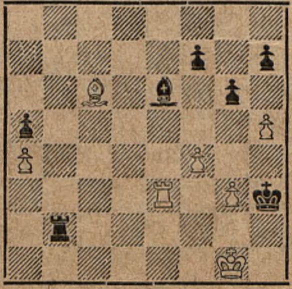
21. Wfc1 Ge6! 22. a3 Wd2, 23. Wc2 W×c2, 24. W×c2 b5.

Czarne obroniły się i mają odrobinę przewagi przez nieco więcej terenu.

25. Wc6 b4! 26. h4 b×a3, 27. b×a3 Wb6, 28. Wc5 Wa6, 29. Wc3 Ke5, 30. Wd3 Wb6, 31. f4† Kf6, 32. Kg1 Wb1†, 33. Kf2 Wb2†, 34. Kg1 a5, 35. Gc6? Kf5! 36. a4 Kg4! 37. We3 Kh3! 38. h5.

Próba oswobodzenia się.

Pozycja po 38. pos. białych:

38... g×h5, 39. Ge4 Kg4, 40. Gd3 h4, 41. Ge2† W×e2!! 42. W×e2, h×g3, 43. We5 h5, 44. Wg5† K×f4, 45. W×h5 f5, 46. Wh6 Gd5! 47. Wa6 Ke5, 48. W×a5 f4, 49. Wc5 f3, 50. a5 Kd4, 51. Wc8 Ge4, 52. Wc1 Gd3, 53. Wa1 Ga6, 54. Wa2 Ke3, 55. Wa3† Kf4, 56. Kh1?? Gb7!

Końcówka była remis przez ustawienie wieży na 2-giej linii.

57. Wa4† Kg5!

Na 58... f3—f2 i f2—f1 H mat, nie ma ratunku.

Białe poddały się.

536. — Obrona Nimcowicza.

Stahlberg — Keres

6. partia meczu.

1. d4 e6, 2. c4 Gb4†, 3. Gd2 He7, 4. Sf3 Sf6, 5. g3 G×d2†, 6. S×d2 d6, 7. Gg2 e5, 8. Hb3 0—0, 9. 0—0 Wfe8, 10. e3 Sbd7, 11. Wac1 c6, 12. c5 d×c5, 13. d×e5 S×e5, 14. S×e5 H×e5, 15. Ha3 He7, 16. Sb3 b6! 17. G×c6 Gb7, 18. G×b7.

Błędem było G×e8, gdyż 18... He4! byłoby b. niebezpieczne.

18... H×b7, 19 Ha4 Wad8, 20. Wfd1.

Lepsze było 20. Hb5 z groźbą S×c5 i hetman ma również możność powrotu na pole e2 lub f1 (po Wfd1).

20... Se4! 21. Sd2 Sg5, 22. Hg4 W×d2! 23. H×g5 Hd7.

23... W×b2? było b. zdradliwe, gdyż 24. He5!! wygrywa wieżę lub matuje.

24. W×d2.

Wchodziło w rachubę 24 Hh5, ale po 24... Wd8 stoją czarne również lepiej.

24... H×d2, 25. Wc4 H×b2.

To rozstrzyga, gdyż przeciwko przewadze piona na skrzydle hetmańskim, nie mają białe żadnej obrony.

26. Wa4 a5, 27. Hg4 Wd8, 28. Kg2 Hd2, 29. Hh4 h6, 30. Wg4 Hd5†, 31. e4 Hd6, 32. a4 We8, 33. Hh5 We5, 34. Hh3 c4, 35. Wf4 Hc6, 36. Hh4 c3, 37. Hd8† We8. Białe poddały.

Z czwórmeczu w Estonii.

537. — *Francuska.*

Keres (Estonia) — Osmo Kaila (Finlandia)

1. e4 c6, 2. d4 d5, 3. e×d5 c×d5, 4. c4 Sf6, 5. Sc3 e6, 6. Sf3 Ge7, 7. Gd3.

Słabsze byłoby 7. c5, nastąpi bowiem 7... b6 i ewentualnie 8... a5! z lepszą grą dla czarnych.

7... 0—0, 8. 0—0 d×c4, 9. G×c4 a6!

Czarne przygotowują rozwój gońca c8 na pole b7. Po 10. a4 nastąpi Sc6 i pole b4 będzie osłabione.

10. He2 b5, 11. Gb3 Gb7, 12. Gg5 Sbd7, 13. Wad1 Sb6, 14. Se5 Sbd5, 15. f4.

Wskazane było Wd3!

15... S×c3, 16. b×c3 Se4, 17. G×e7.

Na 17. Gc2 byłoby 17... S×c3? zgubne, gdyż 18. G×h7† K×h7, 19. Hh5† Kg8, 20. G×e7 H×e7, 21. Wd3 i nast. 22. Wh3! z zwycięstwem dla białych. Najlepsza odpowiedź po 17. Gc2, była w tym wypadku 17... f5!

17... H×e7, 18. f5!?

Charakterystyczny dla Keresa ruch, zagrany ostro i ryzykownie.

18... S×c3! 19. Hg4 e×f5.

Zimnokrwista obrona. Czarne nie lękają się upiornych strachów na f7.

20. H×f5 S×d1, 21. S×f7.

Po 21. G×f7†, nastąpi 21... W×f7.

21... He3, 22. Kh1 G×g2!

Pierwsza bomba!

23. K×g2 H×b3!!

Druga bomba! Przepiękna kombinacja z poświęceniem hetmana o zadaniowym zacięciu.

24. He4 Hd5!

Teraz już wszystko wygrywa, także natychmiastowe Se3†.

25. Sh6† Kh8, 26. Sf7† W×f7, 27. H×d5 Se3†, 28. Kg3?

28... S×f1† i 29...Waf8 jest najprostsze.

28... S×d5, 29. W×f7 Sc3, 30. We7 S×a2, 31. d5 Kg8, 32. d6 Wd8, 33. We6 Kf7. Białe poddały się.

Z turnieju o mistrz. Stanów Zjedn.

538. — *Indyjska.*

Morton — Rzeszewski

1. d4 Sf6, 2. Sf3 g6, 3. Gf4 Gg7, 4. Sc3 d5, 5. Hc1 0—0, 6. Gh6 c5, 7. G×g7 K×g7, 8. e3 Sc6, 9. Gb5 Gg4, 10. G×c6 G×f3, 11. g×f3 b×c6, 12. d×c5 Ha5, 13. Hd2 H×c5, 14. Se2 Wab8, 15. b3 e5!

Czarne opanowały centrum. Wkrótce po tym rozpoczęły się prawdziwe harce czarnego hetmana.

16. c3 He7, 17. Wc1 Wbd8, 18. Hb2 He6, 19. Sg3 Hh3, 20. He2 h5, 21. Hf1 He6, 22. Ha6 h4! 23. Se2 Hh3, 24. H×c6 H×f3, 25. Wf1 Sg4, 26. Hc7 Wfe8, 27. H×a7 d4!

Piękny przebój!

28. c×d4 e×d4, 29. S×d4 S×e3!

Pointa całej kombinacji, po 30. S×f3 nastąpi Sg2! z matem.

30. f×e3 W×e3†, 31. Kd2 He2 mat.

539. — *Gambit hetmański.*

Treysman — Hanauer

1. Sf3 d5, 2. d4 Sf6, 3. c4 d×c4, 4. Sc3 a6, 5. a4 e6, 6. e3 c5, 7. G×c4 Ge7, 8. 0—0 0—0, 9. He2 c×d4, 10. e×d4 Sc6, 11. Wd1 Sb4, 12. Se5 Ha5, 13. Gg5 Wd8, 14. Se4 Sbd5, 15. G×d5 H×d5, 16. S×f6†! G×f6.

Po 16... g×f6 wygrywa 17. Gh6! z groźbą Hg4†.

17. G×f6 g×f6, 18. Hh5! Kh8.

Nie dobre jest 18... f×e5, gdyż 19. d×e5 Ha5, 20. Hg5† wygrywa.

19. H×f7!

Fałszywe byłoby 19. S×f7†? Kg7, 20. H×d5 W×d5 i skoczek pozostaje uwięziony.

19... f×e5, 20. Hf6† Kg8, 21. Wa3! Czarne poddały się.

SZACHY KORESPONDENCYJNE

Jak w latach poprzednich tak i obecnie dużo uwagi poświęcamy ruchowi szachowemu na prowincji. Mimo że pismo nasze wydajemy w najcięższych warunkach materialnych, w pracy naszej ani na chwilę nie ustajemy. Interesuje nas każde zgrupowanie, kółko szachowe, sekcja i t.p. jednym słowem każdy zalążek organizacji szachowej, tworzący się w miejscowościach o znikomej nawet ilości szachistów. Szczególnie drogi jest nam Czytelnik-szachista niekiedy jedyny w małej mieścinie lub zapadłej wsi, bez możności kontaktu osobistego z większym środowiskiem szachowym. Dla tych jednostek szachowych stwarzamy i rozbudowujemy ruch korespondencyjno - szachowy w Polsce. Że praca nasza jest wartościowa i cieszy się dużym uznaniem, dowodzi fakt, że w krótkim czasie zmobilizowaliśmy 6 grup, liczących zwyż 30-tu szachistów korespondencyjnych, zamieszkałych przeważnie w miejscowościach od centr szachowych daleko położonych.

Oto składy imienne V. i VI. grupy.

Grupa V.

1. St. Stradecki, Warszawa, Dobra 75/30.
2. F. Wenglorz, Cieszyn, Pl. Sobieskiego 16.
3. Prof. Ignacy Dąbrowski, Mogilno.
4. Inż. Jerzy Berens, Starachowice.
5. A. Tarnowski, Kraków, Fabryczna 4.

Grupa VI.

1. Mgr. R. Bienia, Stanisławów, Sobieskiego 15.
2. O. Baranowski, Bohorodczany.
3. M. J. Borensztajn, Łódź, Wierzbowa 18.
4. Wł. Laskowski, Wilno, Gimnazjalna 4/2.
5. W. Sieradzan, Włocławek. Stodólna 29/2.

W grupie IV. Pan Van Walters wygrał z p. O. Baranowskim. W grupie II. Pan Marian Żur zgłosił z powodów od siebie niezależnych wystąpienie z turnieju i poddał wszystkie partie.

Zakończenie turnieju w grupie I. i II.

Z chwilą ogłoszenia przez nas zamknięcia grupy I. i II., gra w tychże była prawie że na ukończeniu, gdyż pozostało zaledwie 7 partyj do oceny. Na podstawie nabytego doświadczenia dochodzimy do przekonania, że najlżejszą i najmniej trudności przysparzającą naszym uczestnikom turnieju jest gra w grupach jednokołowych, 5-cio osobowych z terminem nie przekraczającym 6 miesięcy. Przechodzimy obecnie do oceny niedokończonych partyj, którą przeprowadziliśmy wspólnie z kierownikiem turniejów, p. Sergiuszem Czerniakowem.

Ocena.

Szymański — Pariser. Czarne mają lepszą pozycję i atak, jednak forsownej gry prowadzącej do zwycięstwa nie ma. Białe mobilizują na czas jeszcze dostateczną obroną. R e m i s.

Pariser — Zając. Końcówka pionowa. Czarny król nie przebije się. Białe mają 2 tempa remisowe: Kd2—e2 i Ke2—d2. Prowadzi to do martwego r e m i s.

Baranowski — Grzesik. Białe mają piona przewagi przy lepszej pozycji. Po 21. Hf4! wygrywają drugiego piona przez 22. G×c6 lub zdobywają jakość. W y g r a n a b i a ł y c h.

Grzesik — Baranowski. Po wymianie hetmanów powstaje końcówka b. trudna do oceny z obustronnymi szansami. R e m i s.

Baranowski — Geier. Czarne stoją lepiej. Mają możliwości ataku na liniach b i h. Białe bronią się na linii h, przez ustawienie obu wież na pierwszej i drugiej linii. Szczegółowa analiza zwycięstwa czarnych nie wykazała. R e m i s.

Dąbrowski — Zając. Czarne wygrywają forsownie piony a2 i b3. Ponadto śmiercionośną jest otwarta przekątnia h1—a8 dla hetmana i gońca. Wkońcu bezsilność i związanie białego hetmana. W y g r a n a c z a r n y c h.

Zając — Dąbrowski. Białe wygrywają po 34... G×g2, 35. e6 Gf3! (jedyne) 36. e7! Gh5, 37. Se3!! Kd6, (co mają czarne grać?) 38. S×f5 Kd7, 39. S×g7 Gf7, 40. e8—H G×e8, 41. S×e8 i wygrywa pionem a lub f. Jeśli czarne nie grają 34... G×g2, przewaga piona i lepsza końcówka rozstrzyga. W y g r a n a b i a ł y c h.

Po dokonaniu oceny szczegółowe wyniki ilustrują niżej zamieszczone tabele.

Grupa I.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	pkt.	nagr.
1. Prof. Pariser A.	X	½½	1 ½	0 1	1 1	1 1	7½	I. i II.
2. Szymański A.	½½	X	1 1	1 0	½ 1	1 1	7½	I. i I.
3. Zając B.	0 ½	0 0	X	1 1	1 1	1 1	6½	III.
4. Dr. Urbański W.	1 0	0 1	0 0	X	1 1	1 1	6	
5. Prof. Dąbrowski I.	0 0	½ 0	0 0	0 0	X	1 1	2½	
6. Malanowski K.	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	X	0	

Grupa II.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	pkt.	nagr.
1. Grzesik J.	X	0 ½	1 1	1 1	1 1	1 1	8½	I.
2. Prof. Baranowski O.	1 ½	X	0 ½	1 1	1 1	1 1	8	II.
3. Prof. Geier W.	0 0	1 ½	X	1 1	1 1	1 1	7½	III.
4. Mikuła B.	0 0	0 0	0 0	X	1 1	1 1	4	
5. Baranow ki E	0 0	0 0	0 0	0 0	X	1 1	2	
6. Żur M.	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	X	0	

Nagrody.

W I. grupie nagrodę I. i II. ex aequo zdobyli pp. A. Pariser z Baranowicz i A. Szymański, Łańcut, po zł. 6·— zaś p. B. Zając zł. 3.— jako zwrot stawki. W grupie II. pierwszą nagrodę w kwocie zł. 7.— zdobył p. J. Grzesik z Torunia, drugą p. Otto Baranowski z Bohorodczan zł. 5.—, trzecią p. prof. W. Geier z Włocławka w kwocie zł. 3.— jako zwrot stawki. Nagrody równocześnie przekazujemy zdobywcom. (Z każdej grupy potrącamy na cele porta i wydatki administr.-organizacyjne zł. 3.—).

II. Turniej korespondencyjny o mistrzostwo Polski.

W jednym z następnych numerów ogłosimy szczegółowe warunki uczestnictwa w II. turnieju korespondencyjnym o mistrzostwo Polski oraz dokładny regulamin turnieju.

Uprawnieni do udziału będą znani szachiści korespondencyjni, zwycięzcy w dawnych turniejach „Świata Szachowego“, „Dnia Polskiego“ i „Szachisty“ oraz znani mistrzowie polscy.

Wpisowe do turnieju ustalone będzie najmniej na zł. 10.— Są propozycje podwyższenia wpisowego do zł. 20.— celem pozyskania do gry w turnieju wybitniejszych mistrzów krajowych.

Do turnieju korespondencyjnego o mistrzostwo Polski zgłosili się już następujący uprawnieni (z obecnych lub dawnych turniejów korespondencyjnych) zwycięzcy: 1. Prof. Ignacy Dąbrowski, 2. Prof. A. Pariser, 3. A. Szymański, 4. J. Grzesik, 5. Józef Pauter, 6. Sergiusz Czerniaków, 7. Prof. Wiktor Geier, 8. I. Schächter.

DZIAŁ ZADAŃ

Redaguje S. L.

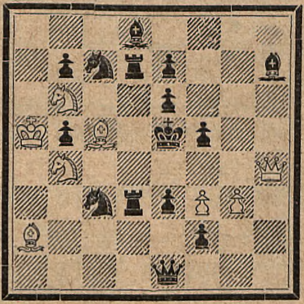
II. międzynarodowy konkurs dwuchodówek.
Unser II. Internationales Zweizügerturnier.

502. *A. P. Eerkes* Wildervank. Holandia. (Oryginalne.)

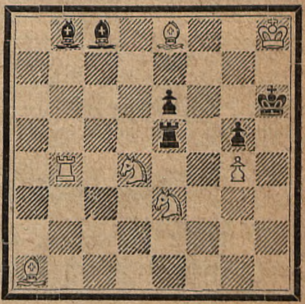
Mat w 2. posunięciach.

503. *A. P. Eerkes*, Wildervank. Holandia. (Oryginalne.)

Mat w 2. posunięciach.

504. *J. Schlarko*, Timisoara. Rumunia. (Oryginalne.)

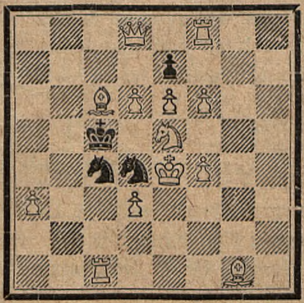
Mat w 3. posunięciach.

505. *A. Hillbricht*, Lwów. (Oryginalne.)

Mat w 3. posunięciach.

506. *R. Svoboda*, Praga. Czechosłowacja. (Orygin.)

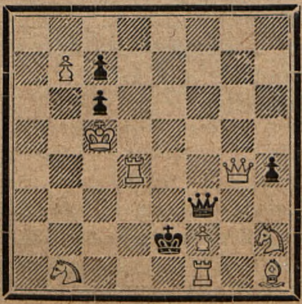
Samomat w 2. posunięciach.

507. *S. Limbach*, Borysław. (Oryginalne.) (Pośw. m. H. Friedmanowi.)

Samomat w 2. posunięciach.

508. *J. A. Rusek* Komorowice. (2. nagr. „Jas". 1937.)

Samomat w 3 posunięciach.

509. *H. Rinck*, Badalona. („Basler Nachr." 1937.)

Białe zaczynają i remisują.

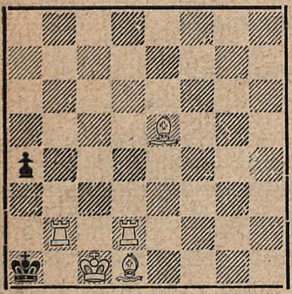
510. *V. Kosek*, Czechosł. 1 n. „Slovensky Narod" 1926.

Białe zaczynają i wygrywają.

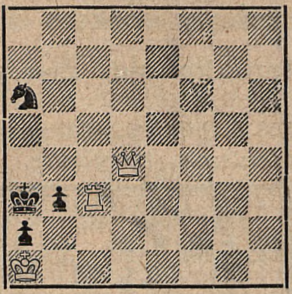
Wynik I. Narodowego konkursu na samomaty-miniatury „Przegl. Szach," 1937.

80. *S. Limbach,* Borysław.
(1. i 2. nagroda ex aequo.)

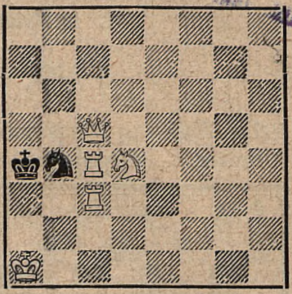
Samomat w 7. posunięciach.

511. *M. Wójcik,* Radziechów.

Samomat w 3. posunięciach.

512. *M. Wójcik,* Radziechów.
(1. wzmianka zaszczytna.)

Samomat w 6. posunięciach.

Sprawozdanie sędziego konkursu p. E. Wolańskiego.

1. i 2. nagroda ex aequo *S. Limbach i M. Wójcik,* 1. wzmianka zaszczytna *M. Wójcik,* Radziechów. 1. pochwała *S. Limbach,* Borysław (nr. 98.) B.: Kh1, Wf4, Gh5. (3), Cz.: Kh3, P: g3, h2, e7 (4). Samomat w 2. posunięciach. Z nadesłanych na konkurs 22 zadań, 8 okazało się niepoprawnych, 2 nie odpowiadały warunkom konkursu. Z pośród 12 prac zakwalifikowałem do ściślejszej oceny 4, pozostałe 8 były zbyt słabe. Prace nagrodzone 1. i 2. nagroda stoją na jednakowym poziomie, z tych zadanie Limbacha posiada dość oryginalnie przeprowadzoną ideę blokowania pól przy wyzyskaniu tempa. Praca Wójcika przedstawia motyw unicestwienia cz. skoczka, przyczym na uwagę zasługuje odmiana po 1... Sb8!! Nr. 512. przedstawia unicestwienie b. wieży c4, zaś zadanie Limbacha (1. pochwała) ma dobrze umotywowany wstęp, prowadzący do 2 cichych odmian, jedna z efektownym związaniem piona. Złudne rozwiązanie 1. Gc7!? podnosi wartość tej miniatury.

Eustachy Wolański.

Wyniki konkursów zagranicznych.

„Revista Romana de Sah" I. 1937. 1. nagr. P. Leibovici Jassy, 2. nagr. S. Herland Bukareszt. Wzmianki zaszczytne: 1. V. Onitui, 2. *E. Wolański,* (nr. 89.) 3. J. Ohman. Pochwały: P. R. Dawson, *E. Wolański,* Dr. F. Seidemann. Sędzia P. Kniest. Konkurs obejmował samomaty, maty pomocnicze i t. p.

„Yas" 1937. 1. nagr. Fr. Richter, Praga, 2. nagr. *J. A. Rusek,* (nr. 508), 3. nagr. Fr. Richter. Wzmianki zaszczytne: 1. *J. A. Rusek,* 2. I. Mikan, Praga, 3. *J. A. Rusek,* 4. E. H. Hörholt, Trondhjem. Sędziowie: R. Svoboda, J. Marik i Prof. L. Prokeš.

„Sokolske Besedy" ogłaszają wynik międzynarodowego konkursu *Marika* na pomocnicze samomaty. 1937. 1. i 2. nagr. ex aequo H. Brixi, Wiedeń i J. Genttner, M. Ostrawa, 3. nagr. J. Genttner. Wzmianki zaszczytne: 1. J. Pelikan, 2. J. Genttner, 3. J. Pelikan, 4. *J. A. Rusek,* Komorowice, 5. J. Pelikan, 6. *J. A. Rusek.* Sędzia R. Svoboda.

Odpowiedzi Redakcji.

Prof. W. Geier, Włocławek i *Z. Rosenblatt,* Kielce. Nadesłane zadania w badaniu, dziękujemy. *Z. Chełstowski,* Zambrów i *A. Hillbricht,* Lwów. Odpowiadamy listownie. *G. Martin,* Paryż. Zadanie zamieścimy, list wysłaliśmy. Ciekawi jesteśmy dlaczego ukrywa się Pan pod pseudonimem G. M. pomimo, że nazwisko Pańskie dobrze jest zapisane w polskiej kompozycji szachowej i może się Pan pochlubić ładnym dorobkiem zadaniowym.

Konkurs rozwiązaniowy.

Listę rozwiązujących oraz rozwiązania zadań z nr. 2. i 3. zamieścimy w następnym numerze z podaniem nagród za luty i marzec 1938. Zadania, rozwiązania zadań oraz wszelkie sprawy tyczące zadań należy nadsyłać pod adresem: S. Limbach, Borysław II. Ponerla 82.

W poprzedniej tabeli opuszczono Prof. M. Wójcika z Radziechowa, który zdobył 28 p.

Uwaga: Zadanie 495. po pierwszym posunięciu 1. G×e5! (grozi Sc5†) jest dwukrotnie nierozwiązalne. Za znalezienie w tym zadaniu dowodu nierozwiązalności zaliczamy 3 p. w konkursie rozwiązaniowym. Zadania od nr. 496. do 501. nie należą do konkursu rozwiązaniowego.

Szachy we Lwowie.

Nareszcie po przeszło 3 miesięcznej emocjonującej i zaciętej walce, zakończony został w dniu 8. V. b. r. turniej o indywidualne mistrzostwo Lwowa na rok 1938. Turniej niewątpliwie zakończyłby się wcześniej, gdyby nie fakt, że Sulik Fr. i Schächter zdobyli równą ilość punktów (po 15), wobec czego Komitet Turniejowy zmuszony był zarządzić dodatkową rozgrywkę na trzy partie, przyczym dwie pierwsze zakończyły się remisowo, a trzecią decydującą po ładnej grze wygrał Sulik. W ten sposób po raz pierwszy zaszczytny tytuł mistrza Lwowa, zdobył mgr. Sulik Franciszek punkt. 17. Bezsprzecznie trzeba przyznać, że tytuł mistrza dostał się w godne ręce. Wysoka klasa gry, przedewszystkiem pozycyjnej, silna wola zwycięstwa, duża rutyna a nadewszystko należyte opanowanie nerwowe, to cechy znamionujące Ksawera, jak powszechnie nazywają popularnego Sulika. Wicemistrzostwo zdobył Schächter punkt. 16. Głównym atutem jego gry to żywy atak, poparty należytym przygotowaniem teoretycznym i rutyną.

Następne trzy miejsca ex aequo zajęli Romanyszyn, Schleyen, Szewczyk po $12^1/_2$ pkt. Zdobycie nagrodzonych miejsc przez powyższych trzech graczy, jest niewątpliwie ich wielkim sukcesem, jeśli weźmie się pod uwagę, że dopiero za nimi znalazł się zeszłoroczny mistrz Lwowa Schönfeld pkt. 12. Nie znaczy to, żeby grał źle, wygrana z Schächterem, remis z Sulikiem dowodzą, że grać umie i gdyby nie słaby start (przegrał z Jaszczukiem i Weilerem) zająłby niewątpliwie jedno z pierwszych miejsc. Prawdopodobnie niepowodzenie jego przypisać należy przemęczeniu pracą zawodową. Dopiero na 7. miejscu uplasował się znany szachista mgr. Sokołowski p. 11. Ósme miejsce z $10^1/_2$ p. zajął Jaszczuk J. Wynik słaby. 9. i 10. ex aequo zajęli Sulik Br. i jeden z najmniej zdyscyplinowanych graczy, Weiler po $8^1/_2$. W porównaniu z ubiegłym rokiem wynik Sulika Br. jest gorszy. 11. m. zdobył stały uczestnik turn. lw. Kaszczuk $6^1/_2$. 12. był Jurczyszyn 6 p. 13. i 14. ex aequo radca Raczek i Sack B. po 5 p. 15. Dziupyn 4 p. 16. inż. Pulkrabek $3^1/_2$, 17. mgr. Smoleński 3 p. 18. Dżogow 2 pkt.

Z drugiej dziesiątki należy wspomnieć o Jurczyszynie i studjującym w Polsce Bułgarze Dżogowie, których prześladował wyjątkowy „pech". Bardzo dobrze zapowiada się 14-letni Sack B. (zremisował z Schächterem i Schleyenem). Radca Raczek słabo zafiniszował, prócz tego zabrakło mu przysłowionego „łuta szczęścia". Inż. Pulkrabek walczył jak mógł najlepiej, oddanie parę walkowerów z powodu zajęć zawodowych zrobiło też swoje.

Jak więc widzimy prócz mistrza H. Friedmana, byłego wieloletniego mistrza Lwowa, który z przyczyn rodzinnych (śmierć matki) nie mógł wziąć udziału, stanęli wszyscy do turnieju, którzy obecnie mają w szachach „coś" do powiedzenia. Jak zacięte były walki i wyrównany poziom, zwłaszcza pierwszej ósemki, dowodzi

fakt, że do ostatniej rundy niewiadomo było jaka będzie kolejność poszczególnych zawodników. Powyższe dane w porównaniu z ubiegłymi dowodzą niezbicie, że szachy we Lwowie, tak pod względem intelektualnosportowym, jak i organizacyjnym, wkraczają na drogę powolnej, lecz systematycznej poprawy.

Teraz nieco statystyki: ogółem z wpisów zebrano 175 zł., a to 102.50 z turnieju eliminacyjnego i 72.50 zł. z finału. Z tego zapłacono za lokal, naprawę zegarów i wydrukowanie blankietów 83 zł. Na nagrody pozostało zatem 92 zł. Do tego doszła nagroda m. Lwowa w kwocie 100 zł.

Na końcu warto zaznaczyć, że turniej upłynął w atmosferze przyjacielskiej bez protestów i co jest objawem dodatnim, a dotychczas mało spotykanym we Lwowie, został ukończony przez wszystkich zawodników.

Juliusz J.

Kraków. Staraniem Krakowskiego Towarzystwa Miłośników Gry Szachowej im. J. Dominika odbywa się obecnie turniej indywidualny o mistrzostwo Krakowa na rok 1938. Po 14-tej rundzie stan turnieju jest następujący: Scheier 10, Mgr. Arłamowski, Październy, Rubinstein i Błaszczak po 9, Friedmann K. 8½, Bass 8, Rath 8, Weissberg 6½, Abraham i Nowak po 5½, Flaschen 4, Chmielak 3, Weinberger 2, Kurlit 0.

Zakopane. Szachy w Polsce poniosły ostatnio drugą bolesną stratę. W dniu 18. IV. br. zmarł po długich, i ciężkich cierpieniach w 31 roku życia śp. Michał Kmietowicz, wiceprezes Zarządu Oddziału Z.Z.P.I.U.S. w Zakopanem. Śp. Michał Kmietowicz pochodził ze Lwowa, był niezwykle utalentowanym szachistą I. kategorii, i b. zdolnym kompozytorem zadaniowym. W zmarłym tracą szachiści Lwowa najlepszego Kolegę i Towarzysza. Cześć Jego świetlanej pamięci!

Mecz Dr. Alechin — Flohr?

Polityka mistrza świata Dra Alechina. Alechin bawił ostatnio w Ameryce Płd. gdzie odbył tournée szachowe. Wedle doniesień tamtejszych kół szachowych, sprawa meczu z Capablanką została definitywnie załatwiona.

Tymczasem Alechin po powrocie z Ameryki zawiadomił Czechosłowacki Związek Szachowy, że do spotkania z Capablanką w r. 1939 nie dojdzie, wobec czego nic nie stoi na przeszkodzie do rozegrania meczu z Flohrem, oficjalnym kandydatem FIDE. Wedle oświadczenia Alechina, amerykańskie koła szachowe skłonne były sfinansować mecz Capablanki, jednakże sam Capablanka widocznie nie czując się na siłach doprowadził pertraktacje do martwego punktu.

Znając ustosunkowanie się Alechina do Capablanki, należy raczej przyjąć, że Alechin uczynił wszystko co możliwe, by Capablance uniemożliwić rozegranie meczu.

Z drugiej strony Alechin od walki o tytuł mistrza świata uchylić się nie może, a nie chcąc tytułu ryzykować w spotkaniu z „niepewnym“ Rzeszewskim, woli już Flohra, który mimo świetnej kariery szachowej, w chwili obecnej nie jest bynajmniej najgodniejszym kandydatem do walki o tytuł mistrza świata.

Alechin spodziewa się więc, że z Flohrem łatwo sobie poradzi i znowu będzie miał spokój przez 2 lata. Wszystko przemawia za tym, że plan mistrza świata zrealizuje się już w r. 1939, albowiem abstrahując już od tego, że Flohr ma oficjalne upoważnienie do tego meczu, to znalazły się już też i środki finansowe.

Otóż fabryka obuwia Baty ze Zlina postawiła do dyspozycji 10.000 dolarów na zorganizowanie tego meczu, oczywiście spodziewając się ekwiwalentu w postaci wszechświatowej reklamy. Prawdopodobnie już w najbliższym czasie sprawa następnego meczu o mistrzostwo świata będzie definitywnie rozstrzygnięta.

„SZACHISTA"

CZASOPISMO POŚWIĘCONE GRZE NAUCE I STUDIOM SZACHOWYM

Redaktor: Henryk Friedman

Rok V. /20. Czerwiec 1938./ Zeszyt 6.

Prenumerata mies. 60 gr. ◆ kwart. 1.75 zł. ◆ półrocz. 3.50 zł. ◆ roczna 7 zł.

Redakcja i Administracja: Lwów, Słoneczna 36/m. 9. Konto P.K.O. Nr. 501363.

Z działalności Polskiego Związku Szachowego.

(Sprawozdanie z Walnego Zgromadzenia z dnia 19. XII. 1937.)

W dniu 19-go grudnia 1937 r. odbyło się w Warszawie doroczne Walne Zgromadzenie Polskiego Związku Szachowego. Przewodniczył p. mec. Aleksander Stawski, który zaprosił na asesorów pp. prez. Weinreicha i Głogoszewskiego, a na sekretarza p. mgr. Madfesa.

Na zgromadzeniu reprezentowane były następujące Okręgi i Kluby: Warszawski Okręgowy Związek Szachowy przez pp. Siarkiewicza i inż. Toporowa; Warszawskie Towarzystwo Zwolenników Gry Szachowej przez mistrza D. Przepiórkę; Śląskie Okręgowe Stowarzyszenie Szachistów przez pp. Bąka i Głogoszewskiego; Łódzkie Towarzystwo Zwolenników Gry Szachowej przez pp. prez. Weinreicha i inż. Krakowskiego; Krakowskie Towarzystwo Miłośników Gry Szachowej im. Józefa Dominika przez p. Grossa.

Po ustaleniu pełnomocnictw delegatów i odczytaniu protokółu z poprzedniego Walnego Zgromadzenia przystąpiono do sprawozdań ustępujących Władz.

W imieniu ustępującego Zarządu odczytał i omówił sprawozdanie sekr. p. Łękawski, a w imieniu Komisji Rewizyjnej odczytał i omówił sprawozdanie p. Zawistowski.

Zebrani przyjęli do wiadomości sprawozdanie ustępującego Zarządu oraz sprawozdanie i zalecenia Komisji Rewizyjnej i jednogłośnie udzieliło absolutorium ustępującemu Zarządowi.

Największą dyskusję wywołał zgłoszony przez ustępujący Zarząd projekt zmian statutowych, a zwłaszcza ustępy dotyczące Rady Naczelnej.

Po dłuższej dyskusji rozpoczętej przez p. Grossa w której zabierali głos pp. Siarkiewicz, Turski, Zawistowski, Madfes i przedstawiciele Związku wprowadzono zmiany statutu o następującym brzmieniu.

§ 19. WŁADZE ZWIĄZKU.

Władzami Związku są:

a) Walne Zgromadzenie
b) Rada Naczelna
c) Zarząd
d) Komisja Rewizyjna
e) Komisja Techniczna
f) Sąd Rozjemczy
g) Komisja Arbitrów.

§ 29. RADA NACZELNA.

Rada Naczelna składa się z 5-ciu członków wybieranych przez Walne Zgromadzenie na lat 3. Ponad to w skład Rady Naczelnej wchodzą:

a) wszyscy członkowie honorowi Polskiego Związku Szachowego o ile posiadają obywatelstwo polskie,

b) Prezes Zarządu P. Z. Szach. z urzędu,
c) jeden z Wiceprezesów delegowany przez Zarząd jako Sekretarz Rady.
Rada Naczelna wybiera z swego grona Przewodniczącego.
Uzupełnienie Rady w razie zdekompletowania następuje w drodze kooptacji uchwałą Rady do końca kadencji.

§ 30. Rada Naczelna jest organem doradczym w ogólnym Kierownictwie pracami Związku. Do zakresu działalności Rady Naczelnej należy:
a) reprezentowanie Związku
b) ogólne kierownictwo działalnością Polskiego Związku Szachowego.

§ 31. Zebrania Rady Naczelnej odbywają się w miarę potrzeby i uznania Przewodniczącego. Z urzędu zwołuje je Przewodniczący na żądanie 3-ch członków Rady oraz na prośbę Zarządu lub Komisji Rewizyjnej.
Metodę i tok swej pracy reguluje Rada Naczelna we własnym zakresie.

Zgromadzenie uchwaliło potwierdzić uchwały poprzedniego Walnego Zgromadzenia w przedmiocie zmian Statutu oraz poleciło nowemu Zarządowi uzyskać legalizację Statutu Związku z uchwalonymi poprzednio oraz w dniu dzisiejszym zmianami.

Po rozpatrzeniu i uchwaleniu budżetu na okres 1937/38 przystąpiono do wyborów Władz Związku.

W wyniku głosowania wybrano następujące osoby do Władz Związku.

Z A R Z Ą D:

Dr. Br. Nakoniecznikow-Klukowski
Radca Kazimierz Piłsudski
Dawid Przepiórka
Dyr. Dep. Dr. Tadeusz Dyboski
Radca Tadeusz Pawłowski
Płk. dypl. Dr. Marian Steifer
Red. Stanisław Łękawski
Inż. Władysław Saganowski
Tadeusz Suchoński
Inż. Stanisław Kruszewski
Wacław Hebelt
Dr. Gustaw Raciążek
Dyr. Henryk Rewkiewicz
Mgr. Julian Madfes
M. Weinreich
E. Gross
M. Siemiatycki
J. Głogoszewski

KOMISJA TECHNICZNA:

Inż. Henryk Salzman — Dr. Róża Hermanowa — Jerzy Jagielski — Por. Julian Sternak — Józef Danneman.

KOMISJA ARBITRÓW:

Jan Kleczyński — Kazimierz Makarczyk — Bogdan Domosławski — Zygmunt Marienstrass — Włodzimierz Michalski.

KOMISJA REWIZYJNA:

Zbigniew Fr. Turski — Antoni Ligowski — Andrzej Zawistowski — Ludwik Güthner — Henryk Walfisz.

SĄD ROZJEMCZY:

Adw. Aleksander Stawski — Jan Rosiński — Stanisław Żabiński.

W imieniu ustępującego Zarządu mistrz P r z e p i ó r k a przedstawia pisemny wniosek o nadanie godności członków honorowych Polskiego Związku Szachowego pp.

Generałowi Broni Kazimierzowi Sosnkowskiemu,
Kazimierzowi Piłsudskiemu,
Płk. dypl. Kazimierzowi Glabiszowi.

Wniosek został przez Zgromadzenie bez dyskusji przez aklamację przyjęty.

Imieniem Śląskiego Okręgowego Stowarzyszenia Szachowego zgłasza p. Bąk szereg wniosków. P. Łękawski wnosi, by okręgowe związki szachowe dopuszczały do imprez, urządzanych w swoich okręgach, tylko szachistów zrzeszonych.

Przewodniczący Zgromadzenia po stwierdzeniu, że porządek dzienny zebrania został wyczerpany, składa podziękowanie obecnym za udział w obradach oraz podkreśla, że Walne Zgromadzenie w ciągu niespełna czterech godzin załatwiło się z dość obfitym porządkiem dziennym i poza tym wprowadziło w sposób szczęśliwy istotne zmiany organizacyjne do Statutu Związku.

Na tym przewodniczący zamknął Walne Zgromadzenie.

Sprawy organizacyjne.

Zarząd P. Z. Szach. postawił sobie za zadanie, aby w nadchodzącym sezonie t. j. na przełomie roku 1937/38 przeprowadzić zmianę form organizacyjnych oraz życia szachowego na terenie R. P. Realizację tego zamiaru postanowiono oprzeć na Statucie i uchwałach powziętych na Walnych Zgromadzeniach P Z. Szach. w latach 1935 i 1937, a mianowicie:

1. każdy szachista należący do Okręgu względnie Klubu stowarzyszonego w Polskim Zw. Szach. i biorący żywy udział w życiu szachowym — winien być członkiem Polskiego Związku Szachowego.
2. każde Stowarzyszenie albo Klub szachowy winien należyć do okręgu stowarzyszonego w Polskim Związku Szachowym.
3. w imprezach urządzanych przez Polski Związek Szachowy względnie stowarzyszone okręgi lub kluby nie może brać udziału szachista nie posiadający legitymacji Polskiego Związku Szachowego.

W związku z powyższym zarządza się, aby PP. Prezesi okręgów względnie klubów, stowarzyszonych w Polskim Związku Szachowym, wyznaczyli stałych delegatów dla utrzymywania żywego kontaktu z biurem Sekretariatu Polskiego Związku Szachowego. Nadmienia się, że wyżej wymienieni delegaci nie mają nic wspólnego z pełnomocnikami reprezentującymi stowarzyszone okręgi względnie kluby na Walnych Zgromadzeniach Polskiego Związku Szachowego.

Do obowiązków delegata należeć będzie:

a) prowadzenie na swoim terenie, ewidencji szachistów zrzeszonych w Polskim Związku Szachowym,
b) wydawanie legitymacyj,
c) przestrzeganie zasady niedopuszczania do imprez urządzanych na swoim terenie, szachistów nie posiadających legitymacji Polskiego Związku Szachowego,
d) podawanie do wiadomości Sekretariatu P. Z Szach. kalendarza imprez szachowych; wszelkich zmian we Władzach swej organizacji; terminów Walnych Zgromadzeń; wyników imprez przeprowadzonych i t. p.
e) inkasowanie składek na rzecz Polskiego Związku Szachowego.

W wypadku jeśli okręg ma kilka większych ośrodków szachowych geograficznie położonych nie w jednej miejscowości, pożądane jest dla sprawniejszego funkcjonowania instytucji „Delegatów", aby PP. Prezesi zgłaszali kilka kandydatur, względnie podali własne projekty zorganizowania tej akcji na swoim terenie w myśl zasad wyżej podanych.

Wydaje się, że najwłaściwszymi kandydatami na delegatów byliby skarbnicy stowarzyszonych okręgów względnie klubów, z uwagi na fakt przyjmowania składek.

Dla łatwiejszego i szybszego komunikowania się biura Sekretariatu P. Z. Szach. prosimy podać prywatne adresy delegatów wzgl. adresy gdzie chcieliby otrzymywać korespondencję od Sekretariatu Polskiego Związku Szachowego.

PP. Delegaci obowiązani są każdorazowo referować PP. Prezesom zarządzenia otrzymywane z P. Z. Szach.

Nazwiska pp. Delegatów oraz adresy prosimy podać w terminie do dnia 20 kwietnia r. b. poczym nastąpi wysyłka legitymacyj oraz druków mających ułatwić pracę pp. Delegatom.

ZARZĄD PZSz. NA ROK 1937/38.

W dniu 26 stycznia b. r. Zarząd PZSz. ukonstytuował się jak następuje:

Prezes: dr. Br. Nakonieczników-Klukowski.

Wiceprezesi: dyr. Tadeusz Dybowski, Kazimierz Piłsudski, D. Przepiórka.

Sekretarz: red. St. Łękawski.

Skarbnik: Tadeusz Pawłowski.

Kapitan sportowy: Pułk. dypl. dr. Marian Steifer.

Referent finansowy: inż. Władysław Saganowski.

Zastępca sekretarza: Tadeusz Suchoński.

Kronikarz: mgr. Julian Madfes.

Ławnicy: Feliks Głogoszewski (Śląsk), E. Gross (Kraków), mgr. Wacław Hebelt (Warszawa), inż. Stanisław Kruszewski (Warszawa), dr. Gustaw Raciążek (Warszawa), dyr. Henryk Rewkiewicz (Warszawa), Siemiatycki (Częstochowa), prezes M. Weinreich (Łódź).

Kadencja obecnego Zarządu kończy się w IV. kwartale 1938 roku.

DZIAŁ PARTYJ

Z meczu o mistrzostwo świata.

541. — Gambit Kataloński.

Dr. Alechin — Dr. Euwe

16. partia meczu.

1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. g2—g3 d7—d5
4. Gf1—g2

W 14-tej partii zagrał Alechin 4. Sf3. Idea posunięcia w tekscie polega po 4... d×c4 na wypadzie hetmana 5. Ha4†, by czarnym uniemożliwić 5... Sc6 (także 5... Hd7, 6. H×c4 Hc6). Widocznym jest, że Alechin nie gra na remis.

4... d5×c4

Euwe, podobnie jak w partii 14-tej, przyjmuje gambit hetmański.

5. Hd1—a4† Sb8—d7
6. Sb1—c3 c7—c5
7. Sg1—f3 a7—a6
8. 0—0 Gf8—e7

Chybioną była kombinacja 8... b5? 9. S×b5 Sb6, 10. Sd6† Ke7, 11. S×c8† z przewagą białych.

9. d4×c5 Ge7×c5
10. Ha4×c4 b7—b5
11. Hc4—h4

Hetman nie ma lepszego pola.

11... Gc8—b7
12. Gc1—g5 0—0
13. Wa1—d1

Po 13. Wfd1 Hb6! stoją czarne b. dobrze. Założenie debiutu białych było mniej ostre. Czarne bez trudności wyrównały grę.

13... Hd8—c7

Szło również 13... Hb6, 14. b4 Gd6 z dobrą grą. W rachubę wchodziło też 13... He7, gdyż 14. W×d7 byłoby niepoprawne.

14. Wd1—c1

Ponieważ wieża na d1 jest bezczynna, następuje przegrupowanie sił. Druga wieża przeniesiona zostanie na d1.

14... Hc7—b6

Nieco nerwowo wędruje hetman czarnych z pola na pole. Na b6 nie może również dłużej pozostać. Dlatego miały czarne 14... Ha5 zagrać i grozić pos. b4. Skoro by wówczas nastąpiło 15. Sd2 to G×g2, 16. K×g2 Hb6 i czarne uzyskują wyrównanie, gdyż silny biały goniec byłby wymieniony, a Hetman otrzymałby pole b7.

15. b2—b4 Gc5—e7
16. Wf1—d1

Pos. 16. e3 spowoduje atak 16... Hd6 na b4.

16... Gb7—c6

Nie istnieje nic lepszego. Białe grożą 17. W×d7. Na 16... h6 wygrywają białe elegancką kombinacją: 17. W×d7 h×g5, 18. S×g5 G×g2, 19. K×g2 Hc6†, 20. Se4 H×d7, 21. S×f6† z matem w nast. pos. — Prócz groźby 17. W×d7 grożą białe również 17. Ge3. Euwe broni więc skoczka d7 i zwalnia pole b7 dla hetmana. Alechin ma obecnie okazję do popisu, jako gracz kombinacyjny. Przejściową ofiarą jakości zdobywa musowo piona, czemu Euwe nie był w stanie przeszkodzić. „Niechaj przyjdzie co chce, przecież muszę 16... Gc6 zagrać!“

17. Gg5—e3 Hb6—b7
18. Wd1×d7 Gc6×d7

Tylko tak. Na 18.. H×d7 wygrywa Se5! zaś 18... S×d7 kosztuje figurę.

19. Sf3—g5 Hb7—b8
20. Gg2×a8

Po 20. S×h7 Wc8 nastąpi pozycja identyczna jak w partii.

20... Hb8×a8
21. Sg5×h7

Pointa kombinacji! Białe forsownie wygrały piona i przy tym zdemolowały pozycję przeciwnika.

21... Wf8—c8

Złe było 21... Sd5 gdyż 22. Gg5 f6, 23. S×f8 f×g5, 24. Hh7† i wygrywa.

22. Sh7—g5

Czarne odetchnęły z ulgą. Po 22. Gc5 G×c5, 23. S×f6† g×f6, 24. b×c5 W×c5, 25. Hg4†, (niejasne jest 25. H×f6 Hc8) byłaby pozycja czarnych nie wesoła. Na 22. Gg5? nastąpiłoby Wc4, 23. e4 S×e4! z przewagą czarnych.

22... Wc8—c4!

Silne posunięcie, ale bez efektu. Alechin jest zanadto pomysłowy!

23. Sc3—e4! Wc4×c1†

Po półgodzinnym namyśle rezygnuje Euwe z przyjęcia 2 lekkich figur za wieżę.

Faktycznie po 23... W×e4, 24. S×e4 H×e4, 25. H×e4 S×e4, 26. Wc7 Sf6, 27. Gc5 wytworzy się ciężka końcówka, która będzie korzystniejsza dla białych z powodu słabego piona na a6, także i z powodu przewagi piona na skrzydle królewskim.

24. Ge3×c1 Ha8—d5

Czarne przyjmują agresywną postawę. Pozycja ich jest obecnie dobra, chociaż pion brakuje. Mimo tego minusu partia ich nie jest stracona. Dwa gońce stanowią potęgę!

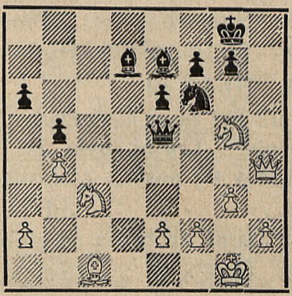
25. Se4—c3

Nie wskazane było 25. S×f6† G×f6, 26. Hh7† Kf8 i król wędruje na e7.

25... Hd5—e5?

Następuje seria grubych błędów, jak na mistrzów świata, nieco za mocnych! Lepsze było 25... Hf5 lub Hc6.

Pozycja po 25. pos. czarnych:

26. Gc1—b2??

Alechin nie reaguje na błąd Euwego. 26. Hh8†! K×h8, 27. S×f7†! prowadziło do wygranej końcówki.

26... Gd7—c6??

Czarne nie mają dotychczas pojęcia w jakim niebezpieczeństwie się znajdują. Jeszcze zawsze musiało nastąpić 26... Hf5.

27. a2—a3??

I także Alechin poraz wtóry nie widzi!! Partia była już do poddania po 27. Hh8† K×h8, 28. S×f7 Kg8, 29. S×e5, gdyż goniec c6 będzie zaatakowany i czarne nie zabiorą piona b4. Ten epizod od 25—27. posunięcia może być pocieszeniem dla słabych szachistów. Także mistrzowie świata „strzelają byki“, gdyż są w rezultacie tylko śmiertelnikami. — Alechin, ten czarodziej na szachownicy, który 32 partie gra na ślepo i najwspanialsze kombinacje demonstruje, przeoczył tu „kombinację“ banalną na 2 posunięcia. W partii błyskawicznej lub seansie simultanowym napewno obaj by tego nie przeoczyli. Ale w meczu o mistrzostwo świata, złożonym z 30 partyj, decydują również nerwy, i te na chwile niekiedy, zawodzić też mogą. Godnym podkreślenia jest fakt, że żaden z mistrzów nie był w niedoczasie.

27... Ge7—d6

Wreszcie jedno dobre posunięcie! Teraz jest hetman osłonięty i 28. Hf4 nie może nastąpić.

28. e2—e3 He5—f5

Publiczność odetchnęła, skoro hetman opuścił „zakazane“ pole e5.

29. e3—e4 Hf5—g6

Oczywiście nie 29... He5? nastąpi bowiem 30. Sd1!! ze zdobyciem hetmana. Czy nie jest naprawdę pole e5 „zaczarowane“ w dosłownym znaczeniu tego słowa?

30. f2—f3 Sf6—d7
31. Sg5—h3 f7—f6
32. Sh3—f4 Hg6—f7
33. Hh4—g4

Alechin był tu w niedoczasie (3 minuty na 7 posunięć). Lepsze było 33. Hh5, ale i potym dałaby się pozycja czarnych obronić.

33... Sd7—e5!

Teraz czarne dochodzą do głosu.

34. Hg4×e6 Se5×f3†
35. Kg1—f2 Hf7×e6
36. Sf4×e6 Sf3—d2

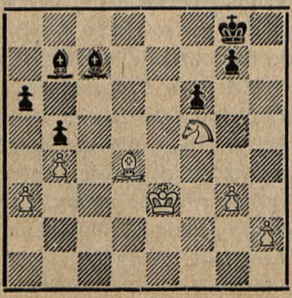
Po 36... S×h2 zachowują białe piona e4 i punkt oparcia d5 dla swego skoczka. Pozostanie jednak słaby pion na g3. Należało raczej tą drogę obrać. Dawała ona więcej szans do wygrania.

37. Se6—d4 Sd2×e4†
38. Sc3×e4

Na 38. Ke3 nastąpi S×c3, poczem białe nie mogą grać 38. Sc6 z zpowodu Sd1†.

38... Gc6×e4
39. Kf2—e3 Ge4—b7
40. Sd4—f5 Gd6—c7
41. Gb2—d4

Pozycja po 41. pos. białych:

Tu partia została przerwana. Euwe odrzucił remisową propozycję Alechina. I to słusznie, gdyż partia jego jest lepsza.

41... Kg8—f7
42. Gd4—c5 Kf7—g6
43. Gc5—d6 Gc7—d8
44. Sf5—d4 Gb7—d5
45. h2—h3

Alechin broni się b. dobrze. Niebezpieczne było 45. h4 Gb6, 46. Kd3 Kh5, 47. Sf5 g6, 48. Se3 Gf3 i białe będą wykończone.

45... Gd8—b6

Po 45... Gg2 nastąpiłoby 46. Se2.

46. Gd6—c5 Gb6—c7
47. Sd4—e2 Gd5—c4
48. Se2—f4† Kg6—f7

48... Kf5 nie było też celowe.

49. h3—h4

Teraz jest to b. dobre. By przepędzić skoczka f4 zmuszone są czarne jeszcze jednego piona wymienić, poczem zbyt mało materiału pozostanie, tak że remis nie da się uniknąć.

49... g7—g5
50. h4×g5

Natychmiastowy odwrót 50. Sh3? kosztowałby po G×g3, 51. h×g5 Gf1 jednego piona.

50... f6×g5
51. Sf4—h3 Kf7—f6

Albo 51... Kg6, 52. Ge7.

52. Sh3—f2 Kf6—f5
53. g3—g4† Kf5—e6
54. Sf2—h3

Nie 54. Se4 gdyż Gf4† i przedostanie się na c1.

54... Ke6—f6
55. Gc5—d4† Kf6—g6

Czarny król związany jest słabością pola g5, przeto musi rezygnować z próby wygrania partii. Zakończenie jest beznadziejną mordęgą.

56. Ke3—e4 Gc4—f1
57. Sh3—f2 Gf1—g2†
58. Ke4—d3 Gg2—d5
59. Sf2—d1 Gd5—f3
60. Sd1—f2 Gc7—f4
61. Gd4—e3 Gf4—g3

62. Kd3—d4 Gg3—b8

62... G×f2 prowadzi do nierównych gońców.

63. Kd4—d3 Gb8—e5
64. Ge3—d4 Ge5—f4
65. Gd4—e3.

Sprawiedliwy wynik: Remis.

Partia nie pretenduje wprawdzie do nagrody piękności, ale jej przebieg ma charakter nadzwyczajnie ciekawy i napięty.

Uwagi arcymistrza S. Flohra w „Prager Tagblatt", z dnia 16/XI. 1937 r.

542. — Gambit hetmański.

Dr. Euwe — Dr. Alechin

17. partia meczu.

1. d4 d5, 2. c4 c6, 3. Sf3 Sf6, 4. Sc3 d×c4, 5. a4 Gf5, 6. e3 e6, 7. G×c4 Gb4, 8. 0—0 0—0.

Zazwyczaj grywa Alechin 7.. Sbd7, teraz na odmianę zastosował 7... Gb4, posunięcie w ostatnim czasie b. przyjęte.

9. He2 Se4.

Po doświadczeniach w wielu partiach okazuje się, że pos. Se4 Lewenfisza, bez trudności prowadzi do wyrównania partii.

10. Gd3.

Zdaje się, że Euwe znalazł tu nowe, b. dobre posunięcie. Ta nowość Euwego ma duże znaczenie dla oceny niniejszego wariantu. Zazwyczaj następuje tu 10. S×e4. Posunięcie Euwego przygotowuje ofiarę pieszka, na daleką metę obliczoną. Euwe otwiera linie dla wież na skrzydle hetmańskim.

10... G×c3.

Albo 10... S×c3, 11. b×c G×c3, 12. Wb1 i białe zdobywają piona z powrotem, (12... b6, 13. G×f5 e×f5, 14. Hc2.)

11... b×c3 S×c3.

Jeśli czarne nie przyjmą ofiary, to białe dostaną świetną grę.

12. Hc2.

Pozycja podobna do partii 6-tej. Tam czarne zagrały Sbd7. Euwe zaofiarował pieszszka, by przeciwnikowi uniemożliwić na czas dłuższy rochadę. Dzisiejsza ofiara piona jest daleko lepsza. Jest to ofiara pozycyjna.

12... G×d3, 13. H×d3 Sd5, 14. Ga3 We8.

Czarne robią musowe posunięcia. Złe było 14... Se7, gdyż nastąpi 15. Sg5!

15. Wab1 b6.

Na 15... Hc8, by nie osłabić pozycji pionów, otrzymują białe silny atak przez 16. Sg5.

16. Wfc1 a5.

Alechin zamierza oddać piona, tak jak w partii 9-tej. Posunięcie w tekście osłabia jednak wybitnie skrzydło hetmańskie. Wchodziło w rachubę 16... Sbd7, ale po 17. W×c6 Wc8, 18. Wbc1 stałyby białe również lepiej. Jeszcze inną była możliwość 16... Sf6, by na d5 hetmana ulokować. Grają białe 17. e4, to czarne dochodzą do pos. e5. Alechin stoi tu już jednak gorzej. To dowodzi, że nowość Euwego 10. Gd3! świetnie się utrzymała.

17. Se5 Sb4.

Czarne nie mają żadnej możności by zachować piona c6. Po 17... Hc8 nastąpi 18. Sc4, po czym czarne nie obronią na długo piona b6.

18. G×b4 a×b4, 19. S×c6.

To jest silniejsze aniżeli 19. W×b4 Sa6, i po c5 opór czarnych wzrośnie.

19... S×c6.

Albo 19... Hd6, 20. S×b8 Wf×b8, 21. Hb5 z zyskiem piona.

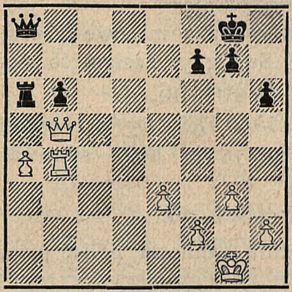
20. W×c6 e5.

Po 20... W×a4, 21. Hb5 stracą czarne swego podwójnego piona i białe przy lepszej pozycji zatrzymują piona więcej. Wprawdzie pozostaną tylko piony na skrzydle królewskim, ale z 5 przeciwko 4 pionom wygrywa się końcówki wieżowe. Dlatego wymienia Alechin jednego piona na skrzydle króla, by ewentualnie uzyskać szansę remisową w końcówce wieżowej z 4 przeciw 3 pionom.

21. W×b4 e×d4, 22. W×d4 Hb8, 23. Hb5 Wc8, 24. g3 W×c6, 25. H×c6 h6, 26. Wb4 Wa6, 27. Hb5 Ha8.

Alechin zastanawiał się nad oddanym posunięciem pół godziny. Na 27... Wa7, lub 27... Wa8 rozstrzyga 28. a5. Zaś 27. Wa5? przegrywa, gdyż 28. H×a5. Piona b6 nie wolno czarnym stracić. Pozycja jest tak krytyczna, że Alechin nie może nic znaleźć.

Pozycja po 27. pos. czarnych:

28. Wd4 Hc8, 29. We4 Kh7, 30. We7.

Dalszy sukces białych: 7-ma linia zdobyta.

30... Wa5.

Czarne oddają drugiego piona, gdyż wieża na a6 jest z gry usunięta. Pozycja ich jest teraz beznadziejna.

31. H×b6 Hc1†, 32. Kg2 Wf5, 33. Hd4 Hc2, 34. e4 Wf6, 35. We5 Wc6, 36. a5 He2, 37. Hd5 Wc1.

Na 37... Wf6, wygrywa 38. Wf5. Ostatnie podrygi czarnych.

38. H×f7.

Najlepszą obroną jest atak. Białe grożą matem w 2 posunięciach.

38... Hf1†, 39. Kf3 Hd1†, 40. Kf4 Hd2†, 41. Kg4. Czarne poddały.

(Stan $9^1/_2:7^1/_2$ dla Alechina).

Uwagi arcymistrza S. Flohra w „Prager Tagblatt", z dnia 17. XI. 1937 r.

Z turnieju w Margate.

543. — Wiedeńska.

Milner Barry — Sergeant

1. e4 e5, 2. Sc3 Sf6, 3. f4! d5!

Już po 3 posunięciach partia przybiera charakter b. ostry, gambitowy!

4. f×e5 S×e4, 5. d3!

Wyzywający ruch, ale poprawny.

5... Hh4†, 6. g3 S×g3?

6... S×c3, i nast. 7... He7 lub Hd8 było właściwe.

7. Sf3! Hh5, 8. S×d5 Gg4, 9. Gg2 S×h1.

Po 9... G×f3 nastąpi ładna kombinacja. 10. H×f3 H×e5†, 11. Kd1 S×h1, 12. Gf4! H×b2, 13. He4† Kd8, 14. G×c7† Kd7, 15. Hf5† Kc6, 16. Sb6†!! K×c7, 17. Hc8† (Kd6, 18. Sc4†!) 17.. K×b6, 18. H×b7†! zdobywa hetmana i rozbija całą partię czarnych.

10. S×c7† Kd7, 11. S×a8 Sc6, 12. Ge3 f6, 13. d4! f×e5, 14. d5!

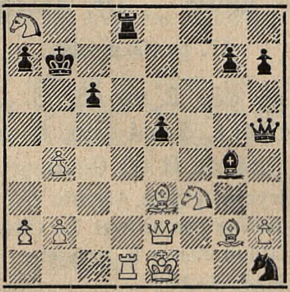
Partia jest obustronnie b. żywo prowadzona.

14.. Kc8, 15. d×c6 Gb4†, 16. c3 b×c6, 17. c×b4.

Ofiarna, choć niepoprawna, ale zato b. denerwująca gra!

17... Wd8, 18. He2 Kb7, 19. Wd1.

Pozycja po 19. pos. białych:

19... e4!

Niespodzianka za niespodzianką.

20. W×d8 e×f3, 21. G×f3 Hh4†.

Po 21... G×f3, 22. Wd7† czarne znajdą się wkrótce w sieci matowej.

22. Kd2 H×d8†, 23. Kc1 G×f3, 24. H×f3 Hd5, 25. H×d5 c×d5, 26. Kd1.

Po burzy. Białe spokojnie dobijają do portu. Końcówka jest łatwo zrozumiała.

26... g5, 27. Ke1 g4, 28. Kf1 g3, 29. Kg2 Sf2, 30. G×f2 g×f2, 31. K×f2 K×a8, 32. Ke3. Czarne poddały się.

544. — Francuska.

Spielmann — Petrow

1. e4 e6, 2. d4 d5, 3. Sc3 d×e4, 4. S×e4 Sbd7.

To posunięcie jest lepsze aniżeli natychmiastowe 4... Sf6, po którym może nastąpić

5. S×f6, i jeśli H×f6 to po Sf3, czarny hetman jest nieco eksponowany, zaś po 5... g×f6, narusza pozycję pionów i króla.

5. Sf3 Sf6, 6. S×f6 S×f6, 7. Gd3.

Najostrzejsza staje się tu partia po posunięciu Capablanki 7. Se5, wymierzone przeciw pos. 7... c5, co spowodować może 8. Gb5† i t. d.

7... c5?

Petrow nie zna widocznie teoretycznej kontynuacji Rubinsteina 7... b6! poczem rozwój partii może być następujący: 8. Se5 Gb7, 9. Gb5† c6! 10. S×c6? (lub 10. G×c6 G×c6, 11. S×c6 Hd5!) 10... Hd5! 11. S×a7 Ke8! i czarne zdobywają figurę. Dlatego po 9... c6, grają białe najlepiej 10. Hf3, co prowadzi do zysku piona dla białych, ale czarne otrzymują w zamian za to lepszą grę, jak dalej. 10... Hd5! 11. H×d5 S×d5, 12. G×c6 G×c6, 13. S×c6 Wc8! 14. S×a7 W×c2, 15. 0—0 Ge7 i białe mają ciężką pozycję, gdyż po 16. b3 b. silne jest 16... Sc3! Można też spokojnie wypróbować pos. Tarrascha, po 7... b6, 8. He2, zastosowane przez tegoż przed laty w meczu przeciw Miesesowi.

8.. d×c5 G×c5, 9. Gg5 Ge7, 10. He2 0—0, 11. 0—0—0.

Gra przybrała charakter otwarty. Grozi 12. G×h7†. Białe stoją doskonale.

11... Ha5, 12. Kb1 Hb6, 13. h4!

Atak się rozpoczyna.

13... Gd7, 14. G×h7†! S×h7.

Białe zdobyły piona forsownie. Jeśli 14... K×h7†? to białe lekko wygrywają 15. W×d7!! S×d7, 16. G×e7 z bezlitosną groźbą Sg5† i nast. Hd3! H×d7. Wszystko zabija z groźbą mata.

15. G×e7.

Lepsze było W×d7 i pozostawienie przeciwnikowi gońca równo-kolorowego, t.j. czarnopolowego. Teraz czarne się ratują.

15... Gb5, 16. c4 Wfe8, 17. Gd6 Gc6, 18. Ge5 Wad8, 19. Gc3 Hc5, 20. Se5 f6.

Oczywiście, że zabójcze było 20... G×g2? 21. W×d8, a nast. 22. Wg1!

21. b4?

To osłabia wybitnie skrzydło króla.

21... Hb6, 22. S×c6 H×c6, 23. f4 b6!

Przygotowuje atak na piona c4.

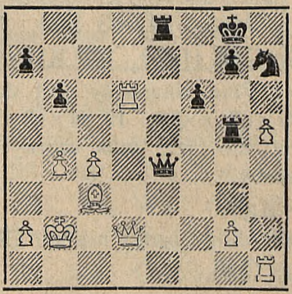
24. h5 Wdc8, 25. Wd4 e5! 26. f×e5 W×e5, 27. Hd2 Wce8.

Czarne mają teraz kontrgrę. Lecz cóż z tego? Są w szalonym niedoczasie i mają zrobić jeszcze 7 posunięć na jedną minutę, gdyż zbliża się kontrola czasu.

28. Wd6 He4†, 29. Kb2 Wg5!!

Doskonale!

Pozycja po 29. pos. czarnych:

30. Wd8?

W normalnych warunkach białe mogły tu ewentualnie partię nawet przegrać. Najlepsze było 30. We1 H×e1, 31. H×e1 W×e1, 32. G×e1 W×g2†, 33. Kb3 i przewaga białych pionów na skrzydle hetmańskim mogłaby rozstrzygnąć grę. Ale białe stosują tu taktykę „ogłuszania" partnera. Życie bowiem partnera liczyło się już w chwili obecnej tylko na sekundy.

30... W×g2??

Samobójstwo! Po 30... W×d8, 31. H×d8 Sf8! i białe stoją gorzej. Muszą walczyć o remis! Dalszy ciąg mógł być następujący. 32. Wd1 W×g2, 33. Wd2 W×d2, 34. H×d2 H×c4 i t. d.

31. W×e8†. Czarne poddały się.

Z turnieju w Nowym Jorku.

545. — Obrona Nimcowicza.

Fine — Rzeszewski

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sc3 Gb4, 4. Hb3 Sc6, 5. Sf3 a5, 6. a3 a4, 7. Hc2 G×c3, 8. H×c3 h6, 9. d5.

Założenie debiutu jest charakterystyczne dla stylu obu matadorów Ameryki. Fine zachował dwa gońce. Posunięciem w tekście

przygotowuje pozycyjną ofiarę piona. Oczywiście, że po 9... e×d, 10. c×d, nie S×d5? gdyż wisi pion g7. Rzeszewski natomiast zawczasu przygotowuje obronę przed wypadem gońca, (8. h6!) ma w ręku silny atut pole b3, słaby punkt partnera.

9.. e×d5, 10. c×d5 Sa5! 11. d6!?

Fine, którego styl gry jest znany z solidności, zmienia tu taktykę. Gra ostro. Jednakże Rzeszewskiego niełatwo jest nastraszyć.

11... c×d6, 12. Gf4 0—0, 13. Wd1.

Po 13. G×d6 Se4! z przewagą czarnych.

13... We8, 14. e3 Se4, 15 Hc2 Sb3, 16. Gc4 Ha5†, 17. Kf1 b6.

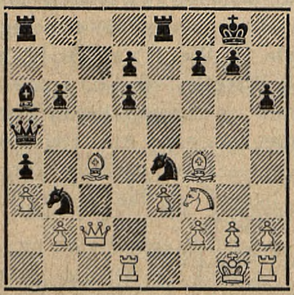
Teraz Fine zmuszony jest do obrony. Po 18. G×b3 a×b3, 19. H×b3 Ga6†, 20. Kg1 Wac8! lub Ge2! atak czarnych będzie niebezpieczny.

18. Kg1.

A nie 18. g3? gdyż nastąpi Gb7!

18... Ga6.

Pozycja po 18. pos. czarnych:

19. Wd5.

W tej krytycznej sytuacji miał Fine zrobić 21 posunięć w 7-miu minutach. Natomiast Rzeszewski miał do dyspozycji pół godziny.

19... Sbc5, 20. h3 G×c4, 21. H×c4 b5! 22. Hd4.

Fine broni się nadzwyczajnie. Jak to zwykle bywa w takich wypadkach, trzyma jedną rękę nad tłokiem zegara, a drugą gotową do wykonania ruchu na szachownicy. Ma zaledwie kilka już minut.

22... Sb3, 23. Hd3 Sbc5, 24. He2 b4, 25. a×b H×b4, 26. G×d6 S×d6, 27. W×d6 Wab8, 28. Wd2 Se4, 29 Wc2.

A nie W×d7? H×b2! z wolnym pionem a i dalszym atakiem.

29... Wec8, 30. Kh2.

Nareszcie jest król w bezpiecznym miejscu.

30... W×c2, 33. H×c2 d5.

W tej sytuacji miał Fine do zrobienia jeszcze 9 posunięć na minutę. Mimo to, Rzeszewski zgodził się na pokojową propozycję partnera.

Remis.

546. — Obrona Słowiańska.

Kashdan — Polland

1. d4 d5, 2. c4 c6, 3. Sc3 d×c4, 4. e4 e5, 5. Sf3 e×d4, 6. G×c4!

Białym udało się skonstruować pozycję, podobną do 6-tej partii Alechina z Euwem w meczu o mistrzostwo świata. Po 6... d×c3? nastąpi 7. G×f7†! Ke7, 8. Hb3! z przemożnym atakiem na króla.

6... Gc5.

Dr. Euwe zagrał 6... b5, na co nastąpiło 7. S×b5! Jeśli 7... c×b5, to 8. Gd5! wygrywa.

7. Se5! Hf6.

Trudno dla czarnych znaleźć obronę. Z „obrony słowiańskiej“, zrobił się „gambit Allgaiera“!

8. S×f7 d×c3, 9. 0—0 Ge6.

Po c×b2? 10. G×b2 H×b2, 11. Hd8 mat!

10. Gg5! H×g5.

Trudna rada. Jeśli 11. H×f7, to 12. Hd8 mat. Natomiast po 11... Hd4, wygrywa zwyczajnie 12. G×e6.

11. S×g5 G×c4, 12. Hh5† g6, 13. Hh3 c×b2, 14. Wad1 Sa6, 15. Hc3! Czarne poddały się.

547. — Hiszpańska.

Dake — Rzeszewski

1. e4 e5, 2. Sf3 Sc6, 3. Gb5 a6, 4. Ga4 Sf6, 5. 0—0 d6, 6. G×c6 b×c6, 7. d4 S×e4, 8. He2 f5! 9. d×e5 d5! 10. Sbd2 Gc5, 11. Sb3 Gb6, 12. Ge3 c5! 13. Sfd2 S×d2, 14. S×d2 0—0.

Czarne subtelną grą w debiucie rychło

wyrównały grę. W obecnej fazie walki stoją nawet nieco lepiej. Mają silne centrum i parę gońców.

15. f4 a5!

Z nieprzyjemną groźbą Ga6!

16. Wf3 Ga6, 17. c4 a4, 18. Wc1 He8, 19. He1 d4, 20. Gf2 Ga5!

Białe są mocno skrępowane, brak im swobody ruchów Nie pozostaje im nic innego, jak tylko dobrze się bronić.

21. Hd1 Wb8, 22. b3 Gb7, 23. Wg3 Gc3, 24. Ge1 Wa8, 25. Sf3 G×e1, 26. S×e1 a×b3, 27. H×b3 Gd5.

Siły białych są rozrzucone. Czarne mają centralnego gońca i wolne linie a i b. Trudno jednak jest zrealizować tą przewagę, gdyż obrona białych jest narazie wystarczająca.

28. Sd3 Wa5, 29. a3 He7, 30. We1 He6.

Czarne szukają planu.

31. Sf2 Gc6, 32. Ha2 h6, 33. Wc1 Kh7, 34. Sd3 Wfa8, 35. He2 Ge4, 36. Sf2 Gc6, 37. Sd3 Wb8, 38. Hh5 Ge8, 39. Hd1 Wb6, 40. Hd2 Wba6.

Zadziwiająca jest bezsilność białych. Zasługują na uwagę techniczne manewry Rzeszewskiego.

41. Hc2 Gd7, 42. Hb2 Hb6! 43. He2!

Po 43... W×a3? 44. e6! (G×e6? 45. He5!) H×e6 45. H×e6 i 46. S×c5!

43... He6, 44. Hb2 He7, 45. Wa1.

Niestety, to jest musowe, gdyż pion c5 ma teraz osłonę.

45... Ge6, 46. Hc1 Hf8, 47. Sb2 Ha8! 48. a4.

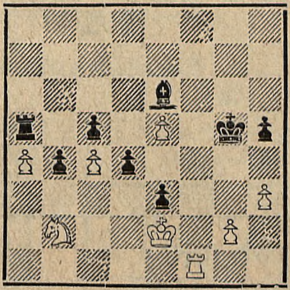
Konieczne posunięcie, oznacza ono jednak pewną kapitulację. Czarne opanują wkrótce ważny, strategiczny punkt b4!

48... Wb6, 49. Hc2 Wb4! 50. Wb3 He4! 51. H×e4 f×e4, 52. W×b4 c×b4.

Ten mistrzowski manewr wymienny czarnych wprowadza nas odrazu w końcową fazę zaciętej walki.

53. h3 h5, 54. We1 e3! 55. Kf1 g5! 56. Wd1 c5, 57. f×g5 Kg6, 58. Ke2 K×g5, 59. Wf1.

Pozycja po 59. pos. białych:

59... W×a4!!

Rzeszewski gra genialnie do końca!

60. h4† Kg4, 61. S×a4 G×c4†, 62. Ke1 d6!! 63. Wh1 d2†, 64. Kd1 Gb3†, 65. Ke2 G×a4, 66. e6 Kf5, 67. e7 Ke4, 68. Wa! Gb5†, 69. Kd1 Kd3.

Nastąpi najdalej w 3 posunięciach mat.

Białe poddały się

548. — Francuska.

Kashdan — Treysman

1. e4 e6, 2. d4 d5, 3. Sc3 Sf6, 4. Gg5 Ge7, 5. e5 Sfd7, 6. h4.

Stara idea, ale zawsze dobra! Po wymianie gońców i przyjęciu zaofiarowanego piona, otrzymują białe bardzo silny atak na skrzydle króla, przy otwartych liniach g i h.

6... c5, 7. G×e7 K×e7.

Nie H×e7, gdyż 8. Sb5! wygrywa ważne tempo.

8. Hg4 Kf8, 9. d×c5 Sc6, 10. 0—0—0!

Kashdan nadaje partii charakter wybitnie gambitowy.

10... Sd×e5, 11. Hg3 He7, 12. f4! Sd7, 13. f5! H×c5.

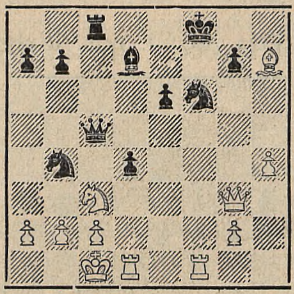
Fatalne byłoby 13... e×f5, 14. S×d5.

14. f×e6 f×e6, 15. Sf3 Sf6, 16. Gd3 Gd7, 17. Whf1 Wc8.

Szykują się dwa ataki królewskie.

18. Sg5 Sb4, 19. S×h7† W×h7, 20. G×h7 d4.

Pozycja po 20. pos. czarnych:

21. W×f6†!

Tu trzeba działać. Ten wygrywa, kto przyjdzie pierwszy.

21... g×f6, 22. Hg8† Ke7, 23. Hg7† Kd8.

Po Kd6?? wygrywa Se4†.

24. H×f6† He7, 25. H×e7 K×e7, 26. W×d4.

Dwa wolne piony lekko wygrają końcówkę.

26... Sc6, 27. Wg4 Se5, 28. Wg7† Kf6, 29. Wg5 Wh8, 30. Se4† Ke7, 31. W×e5 W×h7, 32. g3 Wf7, 33. Kd2 Wf1, 34. Wh5 Gc6, 35. Wh7† Kf8, 36. Sg5 e5, 37. h5 Wf2†, 38. Ke1 Wh2, 39. h6 Kg8, 40. Wg7† Kf8, 41. Se6† Ke8, 42. h7. Czarne poddały się.

Rozwiązania zadań z nr. 2. »Szachisty«.

466. (Apró) 1 Sb3!? nierozwiązalne po 1... Hd4, natomiast uboczne 1. Sd3. *467.* (Bakay) 1. Hd8! Półzwiązanie. Autor przesuwa cz. giermka z a2 na b3. *468.* (May) 1. Gd6! niestety uboczne 1. He7! *469.* (Rduch) 1. Hg6! *470.* (Płaczek) 1. Gh6! *471.* (Gavrilov) 1. He8!? nierozwiązalne po ...Hd6! natomiast 2 uboczne rozwiązania 1. Sb7†, 1. Se6†. *472.* (Arłamowski) 1. S×f4! Należy dostawić czarnego piona na c5, celem usunięcia ubocznych rozwiązań 1. W×f4† i Sc6†. *473.* (Limbach) 1. Gb8! gr. a8H† Gh5 mat, ..W×b8; 2 W×c6! ∽; 3. Wh6† Gh5 mat, ...G×b8; 2. a8H† Gh2; 3. Ha8† Gf3 mat. J. F. pisze: Doskonały wstęp; pierwszy cichy wariant oraz dowcipne uzasadnienie w 2-gim wariancie jaka figura ma powstać z dorobienia. *474.* (Rusek) 1. f3! ...W×a7; 2. Gb6†, ...G×a7; 2. Hh4†. Zadanie to zostało zdyskwalifikowane gdyż jest plagiatem następującej pracy: G. J. Slater (British Chess Magasine 1890-1.) B: Kh1, He1, G: b4, e6; S: b7, d5, P: a7, c2, c6, d3, f5, g2. Cz: Kd4, Wa8, Gb8, P: c7. Samomat w 3 posunięciach: 1. Ga5! oraz W. A. Shinkman („Sunny South Ty“ 1890-1) B: Kh1, Hg4, G: a7, e6; S: b7, d5, P: c2, d3, f5, g2, h7. Cz: Ke5, Wa8, Gb8. Samomat w 3 posunięciach: 1. Hd1! Zamiast p. Ruska III. nagrodę uzyskuje T. Feldman. Dalsze zadania awansują o jedno miejsce w górę. (Vide nr. 2. strona 28. „Szachisty“).

Konkurs rozwiązaniowy.

Rozwiązania zadań oraz tabelę z nr. 3. „Szachisty“ podamy w następnym numerze, gdyż w ostatniej chwili otrzymaliśmy jeszcze spóźnione rozwiązania zadań. Prosimy o nadesłanie rozwiązań zadań z nr. 4. najdalej do końca czerwca 1938.

Prosimy również o podanie, którzy z nagrodzonych Czytelników nie otrzymali dotychczas nagrody i za jaki okres konkursu rozwiązaniowego z podaniem dokładnego i wyraźnie napisanego adresu.

Zadania, rozwiązania zadań oraz wszelkie sprawy tyczące zadań należy nadsyłać pod adresem: S. Limbach, Borysław II. Ponerla 82.

Tabelę rozwiązujących podamy w następnym numerze z uwzględnieniem rozwiązań z nr. 2, nr. 3, i nr. 4.

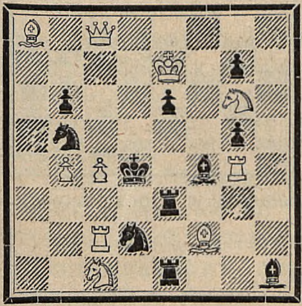
DZIAŁ ZADAŃ

Redaguje S. L.

II. międzynarodowy konkurs dwuchodówek.

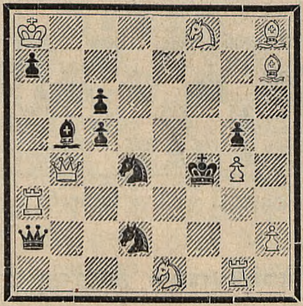
Unser II. Internationales Zweizügerturnier.

513. *A. P. Eerkes* Wildervank. Holandia. (Oryginalne.)

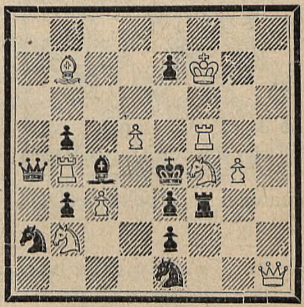
Mat w 2. posunięciach.

514. *R. Büchner* Erdmannsdorf. Niemcy. (Oryginalne.)

Mat w 2. posunięciach.

515. *I. Ragó*, Kocsér. Węgry. (Oryginalne.)

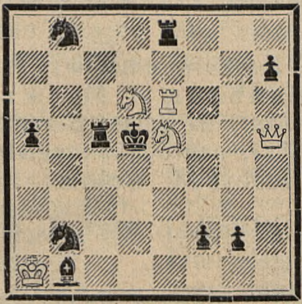
Mat w 2. posunięciach.

516. *T. Czarnecki i Inż. H. Salzman*, W-wa. (Orygin.)

Mat w 2. posunięciach.

517. *G. Laskovics* Zagrzeb. Jugosławia. (Oryginalne.)

Mat w 2. posunięciach.

518. *W. Suchodolski* Łuck. (Oryginalne.)

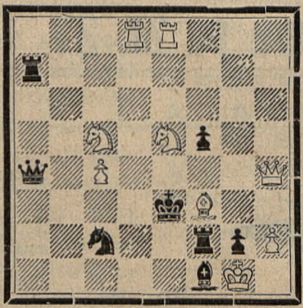

Mat w 2. posunięciach.

519-520. *G. Laskovics* i *F. Zivkovics*, Zagrzeb. Jugosławia. (Oryginalne.)

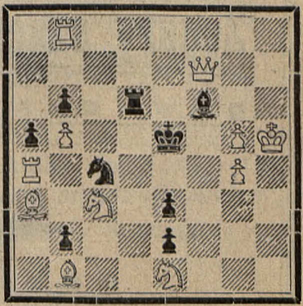

Mat w 2. posunięciach.

Mat w 2. posunięciach.

521. *Inż. Z. Pater*, Koszyce. Czechosłowacja. (Orygin.)

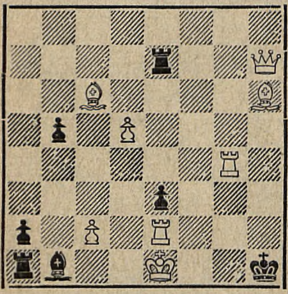

Mat w 2. posunięciach.

III. Międzynarodowy konkurs samomatów.

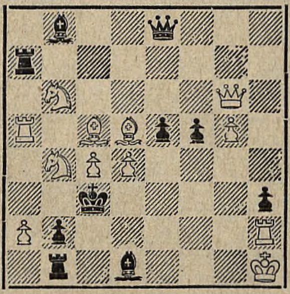
Unser III. Internationales Selbstmattzweizügerturnier.

522. *J. A. Rusek* Komorowice. (Oryginalne).

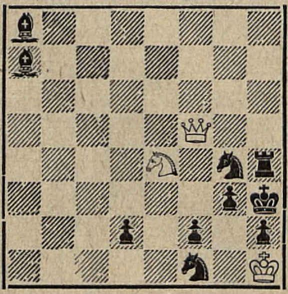
Samomat w 2. posunięciach.

523. *R. Svoboda,* Praga. Czechosłowacja. (Orygin).

Samomat w 2. posunięciach.

524. *S. Limbach,* Borysław. (Oryginalne).

Samomat w 2. posunięciach.

Wyniki konkursów zagranicznych.

„British Chess Magasine“ 1937/I. Dwuchodówki: 1. nagr. J. Szöghy, 4. wzmiankę zaszczytną otrzymał T. Czarnecki (Warszawa).

1937/II. Trzychodówki: 1. nagr. G. Erdös, 3. wzm. zaszcz. otrzymał S. Krelenbaum (Puławy). Dwuchodówki: 1. nagr. H. Lies, m. inn. pochwałę zdobył S. Krelenbaum.

„Die Schwalbe“ 1937. Konkurs tematowy: 1. nagr. F. Fleck. Wzmianki zaszczytne uzyskali S. Krelenbaum i M. Wróbel, pozatym S. Krelenbaum otrzymał 3 pochwały za dalsze 3 zadania. W 32 konkursie tematowym „Die Schwalbe“ 1937. 1. nagrodę otrzymał L. Schór, 3. i 4. pochwałę ex aequo z J. Mikulcakiem zdobył M. Wróbel.

„Dortmunder Zeitung“ 1936/II. 1. nagr. Z. Zilahi, 1. wzmianka zaszczytna D. Fellner (Janów).

Uwaga: W zadaniu 507. (Limbach) biały Hetman ma stać na c1 (a nie na c2). W zadaniu 499. (Troitzky) biały Król ma stać na d1 (a nie na e1).

List z Łańcuta.

(od naszego korespondenta).

Dzień 12. czerwca 1938 r. na długi czas zapisze się w pamięci szachistów łańcuckich. W dniu tym bowiem bawił w Łańcucie mistrz Henryk Friedman, który wygłosił odczyt i rozegrał seans gry równoczesnej na 35 szachownicach.

Zawiązany z końcem maja b. r. Komitet lokalny zwrócił się do mistrza z propozycją rozegrania w Łańcucie simultanki, oraz wygłoszenia odczytu o szachach.

Mistrz Friedman bardzo życzliwie ustosunkował się do tej propozycji, i wyraził zgodę, doceniając w całej pełni propagandowe znaczenie takiego „wypadu“ w teren — w głuchą, zapadłą prowincję, do miasteczka w którym ma aż ...dwu abonentów swego ukochanego „Szachisty“! — Tak więc po krótkiej wymianie korespondencji i po ustaleniu finansowych warunków imprezy — mistrz Friedman przyjechał do siedmiotysięcznego miasteczka na simultankę!

I o dziwo! Wbrew przewidywaniom zatwardziałych pesymistów, zdołano zmobilizować (mimo przepięknej pogody i równoczesnego matchu footbalowego!) aż 35-ciu szachistów, nie licząc przeszło pół setki widzów!

W pięknie ozdobionej zielenią sali Domu Ludowego, członek Komitetu imprezy, p. R. Nadel w krótkiej, ale serdecznej mowie powitał mistrza oraz przedstawił go zebranym gościom.

Następnie mistrz wygłosił bardzo ciekawy odczyt p. t. „Moje spojrzenie na świat szachowy” w którym wykazując moralną i wychowawczą wyższość szachów nad innymi grami, w gorących słowach zachęcił słuchaczy do usilnej pracy nad doskonaleniem się w tej szlachetnej grze, oraz przedstawił korzyści, płynące ze zrzeszenia się szachistów w kluby, drużyny i sekcje szachowe — w ramach statutu Polskiego Związku Szachowego.

Po odczycie, hucznie nagrodzonym oklaskami, zaczęła się gra równoczesna na 35-ciu szachownicach.

Prócz najlepszych graczy miejscowych z p. Silbermanem, Ignacym Pelcem, Kretem i inn. na czele — zasiedli do gry trzej goście, czołowi szachiści z Przemyśla, w osobach panów: mistrza Armii Polskiej kapr. Tabakiernika, plut. Fulary oraz dobrze znanego naszym Czytelnikom z turnieju korespondencyjnego, p. Br. Zająca.

Po pięciogodzinnej grze, wśród olbrzymiego zainteresowania licznie zgromadzonych widzów — mistrz Henryk Friedman zakończył grę doskonałym wynikiem. +26, —2, =7, uzyskując 29.5 pkt. z 35 partyj — czyli 84.3%!

Wygrali z mistrzem panowie: Silberman Ignacy i Nadel Rubin. Pan Silberman czyni widoczne postępy w grze, a swoją piękną partią z mistrzem udowodnił, że zasługuje na miano gracza I-szej kategorii.

Zremisowali panowie: Tabakiernik, Fulara, Zając, Pelc Ignacy, Kampf, Zellner i Mersel.

Mistrzowi Friedmanowi, który nie bacząc na wielogodzinny ciężki wysiłek umysłowy i fizyczny, zakończył seans w świetnej formie, zdobywając sobie swą grą sympatię wszystkich obecnych na sali, pozwalam sobie w tym miejscu, imieniem Komitetu imprezy oraz wszystkich graczy, złożyć najserdeczniejsze podziękowanie za niezapomnianą ucztę artystyczną, jaką niewątpliwie był Jego występ w Łańcucie.

W ostatniej chwili dowiadujemy się, że szachiści przemyscy, biorąc z nas przykład, zamierzają zorganizować u siebie w najbliższym czasie podobną imprezę z udziałem m. Friedmana.

W najbliższym czasie odbędą się w Łańcucie zawody międzymiastowe Łańcut — Rzeszów na 6 szachownicach.

A. Szymański.

Jak zremisować?

Białe: K i 2 H. Czarne: K i H.

♔ ♕ ♕ ♚ ♛

Za oryginalne i trafne ułożenie takiej końcówki, wyznacza p. prof. *Otto Baranowski* z Bohorodczan prenumeratę kwartalną „Szachisty" — jako nagrodę.

Czytelnicy ubiegający się o nagrodę, proszeni są o nadesłanie swych prac na adres „Szachisty", najdalej do dnia 20. VII. br. Oryginalne prace będą w Nr. 7. zamieszczone.

Wiadomości krajowe.

Bydgoszcz. W marcu i kwietniu br. odbyły się w lokalu P. P. W. rozgrywki turniejowe o mistrzostwo indywidualne m. Bydgoszczy na rok 1938. Do turnieju zgłosiło się 18 zawodników, których podzielono na 2 grupy (A i B) po 9 zawodników. Trzej pierwsi z każdej grupy weszli do finału. Wynik turnieju: 1. Inż. Wahl 4, 2. Karnowski 3·5, 3. i 4. Dr. Pałkowski i Wyrwicz po 3, 5. Inż Chołchowski 1·5, 6. Kozlinka 0. Po zakończeniu turnieju indywidualnego odbyło się w Bydgoszczy spotkanie międzymiastowe Inowrocławia z Bydgoszczą. Zwyciężyła reprezentacja Inowrocławia w stosunku 7:3.

Gdynia. W Gdyni znajduje się obecnie 8 stowarzyszeń szachistów, mianowicie: 1) Gdyńskie Towarzystwo Zwolenników Gry Szachowej, 2) Sekcja Szachistów Kolejowego Przysposobienia Wojskowego, 3) Klub Szachowy Polskiej Y.M.C.A., 4) Sekcja Szachistów Podoficerów Zawodowych Marynarki Wojennej. 5) Sekcja Szachistów Pracowników Samorząd., 6) Sekcja Szachistów Tow. Kult. Ośw. „Bałtyk" (Warsztaty Marynarki Wojennej.), 7) Sekcja Szachistów Pocztowego Przysposobienia Wojskowego, 8) Koło Urzędników Celnych. Mistrzem m. Gdyni jest p. Woźniak, który pod rząd zdobył kolejno mistrzostwo miasta w r. 1935, 1936, 1937 i ostatnio w roku 1938. Mistrz Gdyni urządził kilka symultanek, mianowicie: dwukrotnie w Y.M.C.A. na 13 szachownicach z wynikiem 13:0 i na 17 szachownicach z wynikiem +14 —2 =1. W Gdyńskim Tow. Gry Szach. na 10 szachownicach z wynikiem 10:0, w Zoppotach +9 —1 oraz w K. P. W. na 25 szachownicach z wynikiem +18 —5 =2.

Grudziądz. W kwietniu b. r. zakończono turniej szachowy o indywidualne mistrzostwo m. Grudziądza na r. 1938. Udział w turnieju wzięło 24 szachistów. Czołowi gracze Grudziądza uplasowali się w następującej kolejności: Panowicz, Łaniecki, Chajec, Kosmacz, Czubaj, Piórkowski, Krzemiński, Kowalski.

Inowrocław. Tytuł mistrza na rok 1938 zdobył p. Nowacki przed pp. Drogowskim, Hajkiem, W. Górnym i Kozłowskim. Tytuł mistrza drużynowego na rok 1938 zdobył I. Inowrocławski Klub Szachistów. Dalsze miejsca zajęli: Urzędnicy Miejscy, Inowrocławski Klub Szachistów II., Podoficerowie, Urzędnicy Skarbowi, K. P. W. Po zakończeniu wspomnianych imprez odbyły się dnia 24. IV. b. r. zawody międzymiastowe między reprezentacjami Torunia i Inowrocławia na 10-ciu szachownicach o tytuł drużynowego mistrza Pomorza. Zwyciężył Toruń w stosunku 5·5:4·5.

Warszawa. Do Warszawy przyjechała wicemistrzyni świata w grze szachowej Sonia Graf (Niemcy). Zabawi ona w stolicy około miesiąca i weźmie udział w turnieju zorganizowanym przez Warszawski Klub Szachowy. Gra rozpoczęła się 13. VI. wieczorem przy udziale 12 graczy w tym 2 kobiet, Sonii Graf, i dr. Hermanowej. Rozgrywki turn. odbywają się w poniedziałki, środy i piątki. Kierownikiem turnieju jest mistrz Leon Kremer.

„SZACHISTA"

CZASOPISMO POŚWIĘCONE GRZE NAUCE I STUDIOM SZACHOWYM

Redaktor: Henryk Friedman

Rok V. /Lipiec-Sierpień 1938./ Nr. 7-8.

Prenumerata mies. 60 gr. ◆ kwart. 1.75 zł. ◆ półrocz. 3.50 zł. ◆ roczna 7 zł.

Redakcja i Administracja: Lwów, Słoneczna 36/m. 9. Konto P.K.O. Nr. 501363.

III. Turniej drużynowy w Białymstoku

o mistrzostwo Ziem Północno-Wschodnich.

W dniach od 4 do 6 czerwca r. b. odbył się staraniem Zarządu Klubu Szachowego w Białymstoku III. międzymiastowy turniej szachowy o drużynowe mistrzostwo Ziem Północno-Wschodnich.

Protektorat nad turniejem objął Prezydent Miasta Białegostoku p. Seweryn Nowakowski, który ufundował puchar przechodni dla zwycięskiej drużyny.

W dniu 4. czerwca w reprezentacyjnej sali Klubu Szachowego odbyło się uroczyste otwarcie w obecności przedstawicieli miasta, sekcyj szachowych oraz zaproszonych gości.

Uroczystość zagaił wiceprezes O. Sokolski, który powitał zebranych i zaprosił do prezydium pp sekretarza Zarządu miejskiego Zawadzkiego, prof. Echeńskiego (Wydz. Kult. Ośw.), mistrza D. Przepiórkę, prezesa Lernera, inż. H. Minicha (Grodno), B. Borkuma (Wilno), J. Dzierkacza (Lida) i L. Brożyńskiego (Białystok).

W imieniu Zarządu Miejskiego przemówienie powitalne wygłosił prof. Echeński, który podkreślił znaczenie takowej imprezy dla podniesienia rozwoju kulturalnego miasta.

Następnie przemawiali przedstawiciele miast biorących udział w turnieju, oraz mistrz D. Przepiórka jako delegat Zarządu Pol. Zw. Szachowego.

Po dokonaniu wspólnego zdjęcia, mistrz D. Przepiórka — jako kierownik turnieju zarządził rozpoczęcie gry.

I. runda — 4 czerwca.

Wilno — Lida 3:1				
Borkum	0	—	Lidski	1
Kowalski	1	—	Zajczyk	0
Judelewicz	1	—	Grudziński	0
Stankiewicz	1	—	Dzierkacz	0

Grodno — Białystok $1^1/_2$:$2^1/_2$				
Ginzburg	0	—	Zabłudowski	1
Jaśkiewicz	$^1/_2$	—	Kaufman	$^1/_2$
Skidelski	1	—	Szuster	0
Kaminer	0	—	Barin	1

Po pierwszej rundzie prowadzi Wilno 3 punktami przed Białystokiem $2^1/_2$ p. Grodno $1^1/_2$ i Lida 1.

Czytelniku! Spełnij swoją powinność! Opieszałość godzi w byt pisma, obowiązkowość zaś zapewnia jego regularne ukazywanie się. Wyrównaj więc zaległość i wpłać prenumeratę za III. kwartał!

II. runda — 5 czerwca.

Wilno — Białystok $1^1/_2:2^1/_2$				Grodno — Lida $1^1/_2:2^1/_2$			
Borkum	0 —	Zabłudowski	1	Ginzburg	0 —	Lidski	1
Kowalski	1 —	Kaufman	0	Jaśkiewicz	½ —	Zajczyk	½
Judelewicz	½ —	Babkies	½	Kaminer	½ —	Grudziński	½
Golc	0 —	Barin	1	Lubicz	½ —	Dzierkacz	½

Po drugiej rundzie prowadzi Białystok 5 punktami przed Wilnem $4^1/_2$ p. Lida $3^1/_2$ p., Grodno 3 p.

III. runda — 6 czerwca.

Wilno — Grodno 3:1				Lida — Białystok $^1/_2:3^1/_2$			
Borkum	1 —	Ginzburg	0	Lidski	½ —	Zabłudowski	½
Kowalski	1 —	Jaśkiewicz	0	Zajczyk	0 —	Kaufman	1
Judelewicz	0 —	Skidelski	1	Grudziński	0 —	Babkies	1
Golc	1 —	Kaminer	0	Dzierkacz	0 —	Barin	1

Ostatecznie Białystok wyprzedził Wilno o 1 punkt i zdobył drużynowe mistrzostwo Ziem Północno-Wschodnich (poraz drugi) i puchar przechodni Prezydenta Miasta Białegostoku (poraz I-szy).

Wynik ogólny: Białystok $8^1/_2$, Wilno $7^1/_2$, Lida i Grodno po 4 punkty.

Wyniki indywidualne.

I. szachownica: Lidski (Lida) i Zabłudowski (Białystok) po $2^1/_2$, Borkum (Wilno) 1, Ginzburg (Grodno) 0.

II. szachownica: Kowalski (Wilno) 3, Kaufman (Białystok) $1^1/_2$, Jaśkiewicz (Grodno) 1, Zajczyk (Lida) ½.

III. szachownica: Skidelski (Grodno) 2, Babkies (Białystok) i Judelewicz (Wilno) po $1^1/_2$, Grudziński (Lida) i Kaminer (Grodno) po 1, Szuster (B) 0.

IV. szachownica Barin (Białystok) 3, Golc i Stankiewicz (Wilno) po 1, Dzierkacz (Lida) i Lubicz (Grodno) po ½.

Za najlepsze wyniki uzyskali nagrody: Kowalski (Wilno) i M. Barin (B).

W dniu 5. czerwca odbyło się pod przewodnictwem wiceprezesa O. Sokolskiego posiedzenie Zarządu Okręgowego Związku Ziem Północno-Wschodnich, na którym zostały omówione sprawy organizacyjne.

Na zakończenie odbył się w dniu 6. czerwca bankiet dla uczestników turnieju przy udziale przedstawicieli Zarządu Miejskiego, mistrza D. Przepiórki, Zarządu Klubu Szachowego i przedstawicieli sekcyj szachowych m. Białegostoku.

W krótkim przemówieniu p. O. Sokolski otworzył bankiet udzielając głosu mistrzowi D. Przepiórce, który ogłosił wyniki turnieju. W imieniu prezydenta miasta Białegostoku p. prof. Echeński wręczył kapitanowi drużyny białostockiej p. L. Brożyńskiemu — puchar przechodni, życząc reprezentacji białostockiej dalszych sukcesów. Następnie wręczył dyplomy pamiątkowe prezesowi Inż. H. Minichowi (Grodno), B. Borkumowi (Wilno) i J. Lidskiemu (Lida). Kapitan drużyny białostockiej wręczył puchar przechodni prezesowi Klubu Szachowego p. D. Lernerowi.

Kolejno zabierali głos przedstawiciele miast, dziękując Zarządowi Klubu Szachowego za wspaniałą organizację turnieju. Następnie w imieniu szachistów białostockich zabrał głos p. I. Babkies — podkreślając zasługi i niestrudzony bezinteresowny wysiłek wiceprezesa O. Sokolskiego, który od szeregu lat nieprzerwalnie organizuje wszystkie imprezy na tutejszym terenie. W imieniu Zarządu Klubu Szachowego wręcza prezes D. Lerner — p. O. Sokolskiemu wartościowy upominek.

Zwycięska drużyna m. Białegostoku.

Siedzą od lewej: O. Sokolski (wiceprezes), L. Brożyński (kpt. druż.), mistrz D. Przepiórka, A. Zabłudowski (mistrz Białegostoku). Stoją od lewej: I. Babkies, M. Barin, K. Olian, prof. E. Kaufman, B. Szuster (wicemistrz Białegostoku).

Na tymże bankiecie w związku z ukończeniem 29 maja r. b. turnieju szachowego o indywidualne mistrzostwo miasta Białegostoku — kierownik tego turnieju p. O. Sokolski wręczył uczestnikom turnieju nagrody i dyplomy.

W końcu należy dodać, że kierownictwo turnieju o drużynowe mistrzostwo Ziem Północno-Wschodnich spoczywało w doświadczonych rękach mistrza D. Przepiórki, który przez cały czas trwania turnieju czuwał nad porządkiem imprezy. W imieniu Zarządu Klubu Szachowego w Białymstoku wyrażamy Mu serdeczne podziękowanie.

Wspomniana impreza pozostawiła niezapomniane wrażenie w sferach szachowych miasta Białegostoku. *O. S.*

Z turnieju w Białymstoku.

549. — Hetmańska.

J. Lidski — B. Borkum

1. d2—d4 Sg8—f6, 2. Sg1—f3 d7—d5, 3. c2—c4 e7—e6, 4. Sb1—c3 Sb8—d7, 5. Gc1—g5 c7—c6, 6. e3, Hd8—a5, 7. Hd1—c2 Sf6—e4, 8. c4×d5 Gf8—b4, 9. Wa1—c1 Ha5×d5, 10. Gg5—f4 Sd7—f6, 11. Gf1—d3 0—0, 12. 0—0 Se4×c3, 13. b2×c3 Gb4×e7, 14. Gf4—e5 h7—h6, 15. e4 Hd5—a5, 16. Ge5×f6 Ge7×f6, 17. Sf3—d2 e6—e5, 18. d4×e5 Gf6×e5, 19. f4 Ge5—c7, 20. Sd2—b3 Ha5—b6†, 21. Kg1—h1 Wf8—d8, 22. Wc1—e1 Ge6, 23. Sb3—d4 c6—c5, 24. Sd4×e6 Hb6×e6, 25. e4—e5 c4, 26. G—e4 Wa8—b8, 27. Ge4—f5 He6—c6, 28. e5—e6 f7×e6, 29. We1×e6 Wd8—d6, 30. Hc2—e2 b7—b5, 31. We6—e7 Wd6—f6, 32. Gf5—e6† Kg8—f8, 33. Ge6—d7 Hc6—a8, 34. Wf1—e1 Gd6, 35. We7—e6 Wf6×e6, 36. He2×e6 Czarne poddały się.

550. — Hetmańska.

M. Barin — Golc

1. Sg1—f3 Sg8—f6, 2. d2—d4 d7—d5, 3. c2—c4 e7—e6, 4. Sb1—c3 Sb8—d7, 5. Gc1—g5 Gf8—e7, 6. e3 a7—a6, 7. c4×d5 e6×d5, 8. Gf1—d3 c7—c6, 9. 0—0 0—0, 10. Hd1—e2 h7—h6, 11. Gg5—h4 Wf8—e8, 12.

Wa1—e1 Se4, 13. Gh4×e7 Hd8×e7, 14. Sf3—d2 Sd7—f6, 15. f3 Se4×d2, 16. He2×d2 Gc8—d7, 17. Gd3—b1 Wa8—d8, 18. e4 d5×e4, 19. f3×e4 Gd7—e6, 20. e4—e5 Sf6—d7, 21. Hd2—d3 Sd7—f8, 22. Sc3—e4 Hh4, 23. Se4—d6 We8—e7, 24. We1—e4 Hh4—g5, 25. We4—f4 Ge6—d5, 26. Hd3—e2 h6—h5, 27. h2—h4 Hg5—h6, 28. Sd6—f5 Hh6—e6, 29. Sf5×e7† He6×e7, 30. He2×h5 g7—g6, 31. Hh5—h6 Gd5—e6, 32. h4—h5 g6—g5, 33. Wf4—f6. Czarne poddały się.

551. — Obrona Nimcowicza.

Dzierkacz — M. Barin

1. d2—d4 Sg8—f6, 2. Sg1—f3 e7—e6, 3. c4 Gf8—b4†, 4. Sb1—c3 0—0, 5. e2—e3 d7—d5, 6. a2—a3 Gb4—e7, 7. Gf1—d3 Sb8—d7, 8. 0—0 a7—a6, 9. c4×d5 e6×d5, 10. h3 Wf8—e8, 11. Gc1—d2 Ge7—d6, 12. Wa1—c1 c7—c6, 13. Hd1—e2 Hd8—e7, 14. Sc3—a2 a6—a5, 15. b2—b4 Sf6—e4, 16. Wf1—d1 Sd7—f6, 17. Gd2—e1 g7—g5, 18. He2—b2 g5—g4, 19. h3×g4 Gc8×g4, 20. Gd3—e2 Kh8, 21. Sf3—e5 Gg4×e2, 22. Hb2×e2 We8—g8, 23. Wd1—d3 Wg8—g7, 24. He2—f3 Wa8—g8, 25. g2—g3 Sf6—d7, 26. Hf3—h1 Sd7×e5, 27. d4×e5 Gd6×e5, 28. Kg1—f1 He7—f6, 29. Kf1—e2 Ge5×g3, 30. Ge1—c3 Hf6×f2†, 31. Kd1 Hf2×a2. Białe poddały się.

552. — Słowiańska.

B. Borkum — A. Zabłudowski

1. d2—d4 d7—d5, 2. c2—c4 c6, 3. Sg1—f3 Sg8—f6, 4. Sb1—c3 d5×c4, 5. a2—a4 Gc8—f5, 6. Sf3—e5 e7—e6, 7. f2—f3, Gf8—b4, 8. Se5—c4 Sf6—d5, 9. Hd1—d2 b7—b5, 10. a4×b5 c6×b5, 11. Sc4—e5 Hd8—c7, 12. e2—e4 Sd5×c3, 13. Se5—d3 Sc3×e4, 14. Hd2×b4 Sb8—c6, 15. Hb4×b5 Se4—d6, 16. Hb5—c5 Sb7, 17. Hc5—c3 0—0, 18. Gc1—f4 Hb6, 19. Sd3—c5 Sc6×d4, 20. Hc3×d4 Wf8—d8, 21. Hd4—f2 Sb7×c5, 22. Wa1—c1 Wa8—c8, 23. Gf1—c4 Gd3, 24. Gc4—a2 Gd3—a6, 25. Ga2—b1 Hb6—b4†, 26. Gf4—d2 Sc5—d3†. Białe poddały się.

553. — Sycylijska.

Ginzburg — Zabłudowski

1. e2—e4 c7—c5, 2. Gf1—c4 Sb8—c6, 3. f2—f4 e7—e6, 4. Sb1—c3 Sg8—f6, 5. e4—e5 d7—d5, 6. G—b5 Sf6—d7, 7. Sg1—f3 a7—a6, 8. G×c6 b7×c6, 9. 0—0 Gf8—e7, 10. d2—d4 c5×d4, 11. Sf3×d4 Hd8—c7, 12. f4—f5 Sd7×e5, 14. f5×e6 Gc8×e6, 14. Gc1—f4 Ge7—d6, 15. Sd4×e6 f7×e6, 16. Wf1—e1 0—0, 17. G—g3 Se5—f3†, 18. Kg1—h1 Gd6×g3, 19. g2×f3 Gg3×e1, 20. Hd1×e1 W—f6, 21. He1—e2 Wa8—f8, 22. Wa1—f1 e6—e5, 23. Wf1—e1 Wf6—f5, 24. He2×a6 Wf5×f3, 25. Ha6—e2 e5—e4, 26. Sc3—d1 Hc7—f4, 27. Sd1—e3 Wf3—f2, .8. He2—h5 d5—d4, 29. Se3—d5 Wf2—f1†, 30. Kh1—g2 Hf4—f2†, 31. Kg2—h3 Hf2—f3†. Białe poddały się.

554. — Indyjska.

Kowalski — Jaśkiewicz

1. Sg1—f3 Sg8—f6, 2. c2—c4 e7—e6, 3. b2—b3 g7—g6, 4. Gc1—b2 Gf8—g7, 5. g2—g3 b7—b6, 6. Gg2 Gc8—b7, 7. 0—0 d7—d6, 8. Wf1—e1 Sb8—d7, 9. Sb1—c3 0—0, 10. Wac1, Sf6—e4, 11. d2—d4 Se4×c3, 12. Gb2×c3 f7—f5, 13. h2—h4 Hd8—e7,

14. Sf3—g5 Gb7×g2, 15. Kg1×g2 Wa8—d8, 16. f2—f4 Sd7—f6, 17. e4 h7—h6, 18. e4×f5 h6×g5, 19. h4×g5 g6×f5, 20. g5×f6 Wf8×f6, 21. d4—d5 Wf6—g6, 22. d5×e6 Wd8—e8, 23. Hd1—h5 Wg6×e6, 24. We1×e6. Czarne poddały się.

Mecz Keres — Stahlberg 4:4!

W Göteborgu zakończył się w drugiej połowie kwietnia b. r. mecz rewanżowy Keresa z Stahlbergiem, złożony z 8-miu partyj. Jak wiadomo pierwszy mecz rozegrany przed dwoma laty, zakończył się wysokim zwycięstwem Estończyka. Pierwszą partię obecnego meczu wygrał Stahlberg. Druga i trzecia zakończyły się na remis. Czwartą wygrał Keres. Piąta była remis. W szóstej drugie zwycięstwo odniósł znowu Keres. 7-ma partia meczu Keresa z Stahlbergiem, rozegrana w Göteborgu, miała niezwykle interesujący przebieg. Stahlberg zdobył jakość i 2 piony. Mimo tej przewagi Keres uległ dopiero w 95 posunięciu, po długim, b. zaciętym uporze. 8-ma partia nie przyniosła rozstrzygnięcia meczu i zakończyła się wynikiem remisowym.

Tak więc mecz Keres — Stahlberg zakończył się remisowo 4:4. Ciekawym jest fakt, że wszystkie zwycięstwa (2 partie wygrał Keres, 2 zaś Stahlberg) uzyskano czarnym kolorem. Wynik ostateczny pojedynku Keresa z Stahlbergiem jest pewnego rodzaju sensacją bieżącego sezonu szachowego. Mimo, że Stahlberg nie należy do „grubej ósemki" asów światowych (Alechin, Capablanca, Euwe, Botwinnik, Fine, Flohr, Keres, Rzeszewski), odniósł niewątpliwie b. poważny sukces, nie ulegając Keresowi. Należy z spotkania Stahlberga z Kesem wyciągnąć zasadniczy wniosek, że prawdziwą wykładnią siły mistrza szachowego, jest przede wszystkim jego gra meczowa, a nie turniejowa, która zależna jest od wielu postronnych czynników.

W starciu dwóch jednostek, a nie wielu, daje się jasno skrystalizować prawdziwy obraz siły obu stron walczących. Niewątpliwie poza mistrzem Szwecji Stahlbergiem, znamy cały szereg doskonałych mistrzów szachowych, którzy w pojedynczych spotkaniach względnie meczach z przedstawicielami elity, nie byliby bynajmniej łatwi do pokonania. Do tych w pierwszym rzędzie należą mistrzowie Rosji Sowieckiej i Stanów Zjedn., a więc państw w dobie obecnej przodujących w rozwoju sztuki szachowej.

555. — *Obrona Nimcowicza.*

Stahlberg — Keres

4. partia meczu.

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sc3 Gb4, 4. Hb3 Sc6, 5. e3 0—0, 6. a3!

W 2-giej partii meczu nastąpiło tu 6. Gd3.

6... Ge7, 7. Sf3 d6, 8. Hc2?

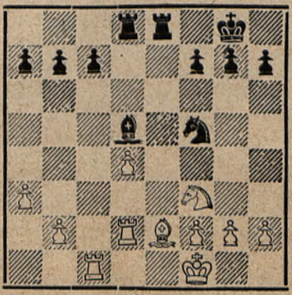
Strata tempa. Lepsze było 8. Ge2 z nast. 9. 0—0.

8... e5, 9. Ge2 e×d4, 10. e×d4 d5! 11. c×d5 S×d5, 12. S×d5 H×d5, 13. 0—0 Gd6, 14. Ge3 We8, 15. Wfd1 Gf5, 16. Hc3 Gg6.

Po 16... Ge4 mogło nastąpić 17. Sg5! G×g2, 18. Gc4!

17. Hc4 Ge4, 18. H×d5 G×d5, 19. Wac1 Wad8, 20. Kf1 Se7! 21. Gd2 Sf5, 22. Gb4 Gf4, 23. Gd2 G×d2,

Pozycja po 24. pos. czarnych:

24. W×d2 c6, 25. Gd3 Ge6, 26. We1 g6, 27. G×f5 G×f5, 28. W×e8†

W×e8, 29. Se5! Ge6! 30. f3 Wd8! 31. Ke2 f6, 32. Sg4 G×g4, 33. f×g4 Kf7, 34. Kd3 Wd5, 35. Ke4 h5! 36. g×h5 W×h5, 37. g3 Wf5, 38. b4?

Wskazane było 38. Ke3!

38... Ke6, 39. Wb2 g5! 40. h3?

Groziło ...g4! Wf3 i f5! mat.

40... Wf1, 41. We2 f5†, 42. Kd3† Kf6, 43. We8 Wa1, 44. Wf8† Ke6, 45. We8† Kf7, 46. Wb8 W×a3†, 47. Ke2 W×g3, 48. W×b7† Ke6, 49. W×a7 W×h3, 50. Wa5 Wc3, 51. We5† Kf6, 52. b5 c×b5, 53. W×b5 Wc6, 54. Wd5 g4, 55. Wd8 Wa6, 56 Ke3 Wa3†, 57. Ke2 f4, 58. Wf8† Kg5, 59. d5 We3†, 60. Kd2 We5, 61. Wd8 f3, 62. d6 f2! 63. Wg8† Kh6, 64. Wf8 g4! Białe poddały się.

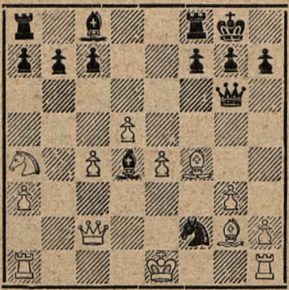
556. — Debiut Retie'go.

Keres — Stahlberg

7. partia meczu.

1. Sf3 d5, 2. c4 d4, 3. e3 Sc6, 4. b4 d×e3, 5. f×e3 S×b4, 6. d4 e5! 7. a3 Sc6, 8. d5 e4! 9. Sfd2 Se5, 10. S×e4 Hh4†, 11. Sf2 Gc5, 12. Sc3 Sf6, 13. g3 Hh6! 14. Sd3 S×d3†, 15. H×d3 0—0, 16. e4 Hg6, 17. Gg2 Sg4, 18. Sa4 Sf2, 19. Hc2 Gd4, 20. Gf4.

Pozycja po 20. pos. białych:

20... We8, 21. Wd1 S×e4! 22. W×d4 S×g3†, 23. Kd1 Gg4†, 24. Kc1 Se2†, 25. Kb2 Gf5, 26. Ge4 G×e4, 27. H×e2 G×h1, 28. Hf2 Hf6, 29. Sc3 Ge4, 30. Wd2 Wac8, 31. Hg3 Hb6†, 32. Sb5 a6, 33. Ge3 Hg6, 34. Sc3 H×g3, 35. h×g3 b6.

Któż by się spodziewał, że partia ta przeciągnie się o jeszcze pełnych 60 posunięć dalej? A jednak dokazał tej sztuki Keres, mimo znacznej przewagi Stahlberga, choć wkońcu jednak uległ przemocy przeciwnika.

36. a4 Gf5, 37. Gf2 h5, 38. Kb3 Gd7, 39. Kb4 f5, 40. Wd3 Kf7, 41. Ge3 Wh8, 42. Gg5 Kg6, 43. Gh4 Whe8, 44. d6 a5†, 45. Kb3 c×d6, 46. W×d6† Ge6, 47. Sd5 Kf7, 48. S×b6 Wc5, 49. Kc3 We5, 50. Wd3 Wb8, 51. Gd8 Wc5, 52. Wd6 W×b6! 53. W×b6 W×c4†, 54. Kd3 W×a4, 55. Wb7† Kg8, 56. Gc7 Wg4, 57. Wa7 a4, 58. Ge5 Gd5, 59. Kd2 Gf7, 60. Wa8† Kh7, 61. Wa7 Gb3, 62. Kc3 Kg8, 63. Kd2 Kf8, 64. Gd6† Ke8, 65. Ke3 We4†, 66. Kf2 g6, 67. Kg2 h4, 68. g×h4 W×h4, 69. We7† Kd8, 70. Wg7 Wg4†, 71. Kf2 Ke8, 72. We7† Kf8! 73. Wa7† Kg8, 74. Ge5 We4, 75. Gf6 Gf7, 76. Wa8† Ge8, 77. Wa7 We6, 78. Gc3 Wd6, 79. Ke3 Gd7, 80. Kf4 Kf7, 81. Ke5 We6†, 82. Kd5 We7, 83. Kd6 f4!

Po 84. W×d7 W×d7, 85. K×d7 f3! 86. Gd4 a3! i czarne wygrywają pionem a lub f.

84. Gd4 f3, 85. Gf2 g5, 86. Wb7 We6†! 87. Kd5 Ke7, 88. Gc5† Kd8, 89. Wb8† Kc7, 90. Wf8 Wa6, 91. Gd4 Wa5†, 92. Ke4 g4, 93. Wf6 Wf5, 94. Ge5 W×e5†, 95. K×e5 a3!

Po 96. Wa6 wygrywa 96... f2.

Białe poddały się.

Turniej w Noordwijk.

Międzynarodowy turniej w Noordwijk zakończył się wielką sensacją. Zwyciężył w świetnym stylu mistrz austriacki, Eryk Eliskases, dystansując 7-miu arcymistrzów, m. i. dr. Euwego, b. mistrza świata oraz Keresa, uważanego za jednego z przedstawicieli

elity światowej. Końcowy wynik turnieju był następujący: Eliskases 7.5, Keres 6.5, Pirc 5.5, dr. Euwe 5, Landau 4.5, Bogolubow i Thomas po 4, Schmidt 3, Tartakower i Spielmann po 2.5. Turniej w Noordwijk był walną rozprawą dwóch generacyj szachowych, był walką dwóch pokoleń, starych z młodymi.

Bezapelacyjne zwycięstwo przypadło młcdym w udziale. Minął okres świetnych triumfów Bogolubowa, Spielmanna i Tartakowera na wielkiej arenie międzynarodowej. Starsi nie są w stanie dotrzymać kroku młodym. Nawet b. mistrz świata, dr. Euwe, noszący się z zamiarem rozegrania trzeciego meczu o mistrzostwo świata z dr. Alechinem, nie dokazał niczego. Zajął zaledwie 4-te miejsce.

Walczono w Noordwijk bez kompromisu, o czym świadczy stosunkowo mała ilość partyj remisowych. Okazało się, że do niedawna najsilniejsza broń starych — teoria, została tymże wytrącona z ręki. Zdobycze teoretyczne, nowości i ulepszenia debiutowe są dziś w pierwszym rzędzie zasługą młodych matadorów sztuki szachowej. Towarzyszy temu silna bojowość, wytrzymałość i zaciętość, atuty swoiste tylko młodzieży. W tych warunkach walka starych z młodymi staje się nierówna. Wystarczy tylko przejrzeć listę sławnej „ósemki" szachowej. Figurują na niej: Alechin, Capablanca, Euwe, Keres, Fine, Flohr, Rzeszewski i Botwinnik. Poza 46-letnim Alechinem i 50-letnim Capablancą, pozostałych 6-ciu mistrzów dzieli od mistrzów świata znaczna różnica wieku. Najstarszy z nich Euwe, liczy dziś lat 37. Ale to co się nie udało Euwemu, to za lat kilka uda się napewno Botwinnikowi, Keresowi, Fine'owi lub Rzeszewskiemu w walce z Alechinem, gdyż każdy z nich ma zaledwie przekroczony dwudziesty rok życia i rozporządza najsilniejszą bronią, prócz talentu, młodością. I ta musi zwyciężyć.

Pierwszeństwo Eliskasesa przed Keresem w Noordwijk spowodować winno pewnego rodzaju rewolucję pojęć w umysłach inicjatorów słynnej „ósemki". Przybył nowy „kandydat". Skoro się weźmie pod uwagę, że Keres niedawno w poważnym meczu, złożonym z 8-miu partyj, nie był w stanie pokonać Stahlberga (Szwecja), to zrozumieć łatwo, że wszelkie układanie listy „światowej" ma znaczenie tylko teoretyczne. Warto bowiem nadmienić, że tak Stany Zjednoczone jak i Rosja Sowiecka dysponują całym szeregiem utalentowanych mistrzów, którzy na równi z Eliskasesem i Stahlbergiem mogliby się ubiegać, by ich do „elity" zaliczono. Czy lista „ósemki" zostanie powiększona, pokaże nam już niedaleka przyszłość.

557. — *Hetmańska.*

Eliskases — Dr. Tartakower

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sc3 d5, 4. Gg5 Ge7, 5. e3 Sbd7, 6. Sf3 0—0, 7. Hc2.

Stare posunięcie, które poraz pierwszy w praktyce turniejowej zastosował Marshall, a w czasie największej swej sławy używał je i Rubinstein. Obecnie znowu staje się przyjęte. W 3-ciej rundzie w Noordwijk zagrał tak Euwe przeciw Spielmannowi i Schmidt przeciw Pircowi.

7... c5.

Ulubione posunięcie dr. Tarrascha z przed czterdziestu laty.

8. c×d5 e×d5, 9. Wad1 c4.

Z myślą, by w końcówce zachować przewagę piona na hetmańskim skrzydle. „Ale przed końcówką stworzyli bogowie grę środkową" — mawiał również dr. Tarrasch. Posunięcie w tekście ma swoje ujemne strony.

10. Ge2 a6, 11. Se5! Ha5, 12. a3 h6, 13. Gh4 g5.

Dr. Tartakower gra całą partię b. odważnie, ale i ryzykownie. Prócz słabego piona d5 w centrum, ma obecnie osłabione skrzydło królewskie.

14. Gg3 Se4? 15. S×c4!

Mści się przedwczesny pochód piona c.

15... d×c4, 16. H×e4 G×a3!

17. Hc2.

A nie 17. Wa1, dyż 17... Hb4! 18. W×a3 H×b2, 19. Sb1 Sf6! i t. d.

17... Gb4, 18. G×c4 G×c3†, 19. b×c3 Kg7.

Groziło 20. Hg6†! i t. d.

20. h4!

Powoduje dalsze osłabienie rochady przeciwnika.

20... Sb6, 21. Ge5† f6, 22. Gc7 Ha4, 23. Gb3 Hc6, 24. h5!! Kh8.

Po 24... H×c7? białe forsują mata: 25. Hg6† Kh8, 26. H×h6† Hh7, 27. H×f8† Hg8, 28. H×g8 mat.

25. G×b6 H×b6, 26. Wb1 f5, 27. 0—0 Hd6, 28. c4 b6, 29. c5! b×c5, 30. d×c5 He5, 31. Ga2 Wf6, 32. Wfd1.

Swym manewrem piona b otworzyły białe linie b i d dla wież, co prowadzi do rychłego końca.

32... Ge6, 33. G×e6 W×e6, 34. Wd7 Wc8, 35. Hc4 He4.

Oczywiście po 35... W×c5? 36. H×c5! H×c5, 37. Wb8† nastąpi mat w 2 pos.

36. Hd4† We5, 37. W1b7 Wce8, 38. Wh7† Kg8, 39. Wbg7† Kf8, 40. Hd6†. Czarne poddały, gdyż nastąpi mat w 2 posunięciach.

558. — Hetmańska.

Pirc — Dr. Tartakower

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sc3 d5, 4. Gg5 Ge7, 5. e3 Sbd7, 6. Wc1 c6, 7. Sf3 0—0, 8. Gd3 d×c4, 9. G×c4 Sd5, 10. G×e7 H×e7, 11. 0—0 S×c3, 12. W×c3 e5, 13. Hc2.

Powstał główny wariant ortodoksyjnego gambitu hetmańskiego. Zamiast posunięcia w tekście gra się też 13. We1 albo 13. Gb3, albo wariant Rubinsteina 13. d×e5 S×e5, 14. S×e5 H×e5, 15. f4! z nast. f5! co prowadzi do b. ostrej gry.

13... e×d4, 14. e×d4 Sf6.

Silniejsze jest Sb6, czym czarne zyskują tempo lub wymieniają niewygodnego gońca c4.

15. We1 Sg5.

Jak dotychczas cały ten wariant był teoretycznie grany. Położenie czarnych jest trudne, z powodu słabego punktu f7. Wielu teoretyków zastanawiało się nad rozwiązaniem problemu, znalezienia dobrej gry dla czarnych, jak dotychczas bez pozytywnego wyniku.

16... Gd7.

Alechin radzi tu grać 16... Gg4, 17. Hb3 Gh5. Okazało się jednak, że Pirc niedawno w jednym turnieju zagrał 18. H×b7! poczym nastąpiło Wab8, 19. H×a7 W×b2, 20. Ha3! i zachował zdrowego pieszka.

17. Hb3!

Z atakiem podwójnym na piony b7 i f7, co prowadzi do materialnej przewagi.

17... Sg4, 18. G×f7† Kh8, 19. Wh3 Sh6, 20. Hd3!

Tego Dr. Tartakower się nie spodziewał. Liczył, że nastąpi 20. Wh4? co po 20... Hf6! oddałoby mu przewagę.

20...Gf5, 21. H×f5!

Pointa całej kombinacji, hetman nie śmie być wzięty, gdyż nastąpi 22. W×h7!! mat.

21... g6, 22. W×h6!

Z groźbą jak poprzednio podano.

Czarne poddały się.

Turniej w Harzburgu.

Zaledwie zakończony został turniej arcymistrzów w Noordwijk, w Holandii, już w kilka dni potym przenosimy się na inny teren walki. Tym razem dla odmiany do Niemiec, do Harzburgu. O ile jednak w Holandii przeważał b. znacznie udział gości zagranicznych w stosunku do gospodarzy, grali bowiem jedynie dr. Euwe i Landau, o tyle stosunek ten w Niemczech był wprost odwrotny. Z zagranicy zaproszono jedynie arcymistrzów Pirca i Petrowa, oraz dopuszczono całą elitę asów niemieckich z Bogolubowem, Eliskasesem i Richterem na czele.

Sądząc z listy uczestników należało się spodziewać, że pierwsze skrzypce odegra Eliskases, głośny zwycięzca Noordwijku. Za groźnych dlań konkurentów uważać należało również Petrowa i Pirca. Stało się jednak inaczej. I tym razem obliczenia papierowe za-

wiodły. Los mistrza szachowego podobny jest bowiem najzupełniej do losu żołnierza na wojnie. Porażki i zwycięstwa są jego udziałem Złośliwym okazał się los tym razem dla Austro-Niemca Eliskasesa, spychając go na dalsze miejsce, zaś bardziej łaskawym dla Jugosłowianina Pirca, osadzając go na pierwszym miejscu. Także staro-gwardzista, Bogolubow, zakończył turniej szczęśliwie, podobnie jak Pirc bez porażki i zajął 2 miejsce. Groźna gwiazda Łotwy, Petrow, zawiódł zupełnie. Żałować należy, że od czasu wielkiego turnieju w Kemmeri, ten niewątpliwie b. zdolny szachista, mimo częstego udziału w turniejach międzynarodowych, napotyka tylko na niepowodzenia. Richter i Sämisch już od lat kilku siłą i talentem ustępują innym mistrzom niemieckim, z których w pierwszym rzędzie wybija się Kieninger, zeszłoroczny mistrz Niemiec.

Wynik turnieju był następujący: Pirc 6.5, Bogolubow 6, Kieninger 5.5, Heinicke i Eliskases po 5, Lokwenc i Petrow po 4.5, Sämisch 4, Preusse 0.5.

Z ciekawych wyników wymienić należy dwie porażki Eliskasesa, z Pircem i Kieningerem oraz rezultaty Petrowa: 1 porażka z Heinickem, 1 wygrana z Preussem, oraz 7(!) remis.

559. — Obrona Nimcowicza.

Pirc — Eliskases

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, Sc3 Gb4, 4. Hc2 Sc6.

Wytworzył się „wariant szwajcarski" Nimco-indyjskiej obrony.

5. Sf3 d6, 6. a3 G×c3, 7. H×c3 0—0, 8. Gg5 We8, 9. e3 e5, 10. d×e5.

Ta wymiana jest korzystna dla białych, gdyż otwiera linię d i oddaje im inicjatywę na skrzydle hetmańskim.

10... d×e5, 11. Ge2 h6, 12. Wd1 He7, 13. G×f6 H×f6, 14. 0—0 Gg4, 15. h3 Gh5, 16. Wd5! We7, 17. b4! Wae8, 18. Wfd1 We6, 19. b5 Sb8, 20. Ha5.

Powoduje osłabienie czarnych pionów, co dla dalszego przebiegu partii mieć będzie decydujące znaczenie.

20... c6, 21. Wd8 e4.

Napozór silne posunięcie, okaże się jednak przyczyną klęski czarnych.

22. W×e8† W×e8, 23. Sd4 G×e2, 24. S×e2 c×b5, 25. c×b5 a6, 26. a4! a×b5, 27. a×b5 b6, 28. Ha7 Wd8, 29. Wd4! W×d4.

Prowadzi forsownie do utraty pieszka.

30. S×d4 Hd6, 31. Ha8 Kh7, 32. H×e4† g6, 33. He8 Kg7, 34. f4 Sd7, 35. Hd8 Hd5, 36. Kh2 h5, 37. Hc7 h4, 38. Hc6!

Zdobywa drugiego piona. Tym są czarne wykończone.

38... Sf6, 39. H×b6 Ha2, 40. Sf3 Hb1, 41. S×h4 Se4, 42. Hd4† Kg8, 43. Sf3 Sf2, 44. b6 f5, 45. Hd5† Kg7, 46. He5† Kg8, 47. He8† Kg7, 48. He7† Kg8, 49. Sg5 Hh1†, 50. Kg3 Se4†, 51. S×e4 f×e4, 52. b7. Czarne poddały się.

560. — Hetmańska.

Heinicke — Kieninger

1. d4 d5, 2. c4 e6, 3. Sc3 c5, 4. c×d5 e×d5, 5. Sf3 Sc6, 6. g3 Sge7.

Nowa idea, która jednak się nie utrzymuje. Teoretycznie lepsze jest Sf6.

7. Gg2 Sf5, 8. d×c5 d4, 9. Se4 G×c5, 10. S×c5, Ha5†, 11. Gd2 H×c5, 12. 0—0 0—0, 13. Se1 We8, 14. Sd3 Hb6, 15. Wc1 Ge6, 16. Ha4! Wac8, 17. Wc5 Sfe7.

Czarne w obronie swych pieszków na skrzydle hetmańskim ścieśniły swoją pozycję. Następuje obecnie gonitwa za hetmanem, która prowadzi do znacznych strat materialnych czarnych.

18. Wb5 Hc7, 19. Gf4 Hd8, 20. W×b7 Gd5, 21. Gh3! Sg6, 22. Wd7 S×f4, 23. S×f4 Hb6, 24. W×d5 Wb8, 25. Gd7. Czarne poddały się.

DZIAŁ ZADAŃ

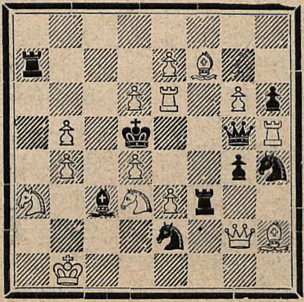
Redaguje S. L.

II. Międzynarodowy konkurs dwuchodówek.
Unser II. Internationales Zweizügerturnier.

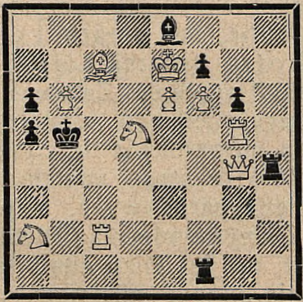
525 - 526 - 527. *G. Laskovics*, Białogród *i F. Zivkovics*, Zagrzeb. Jugosławia.
(Oryginalne.)

Mat w 2. posunięciach.

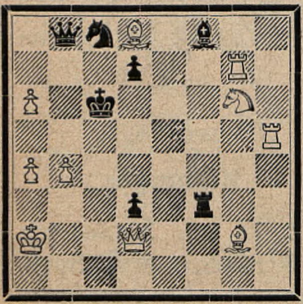

Mat w 2. posunięciach.

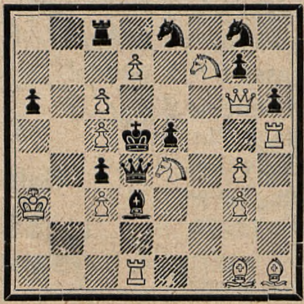
Mat w 2. posunięciach.

528. *S. Krelenbaum*, Puławy.
(1. nagr. „Tijdschrift", 1937.)

Mat w 2. posunięciach.

529. *W. Hebelt*, Sucha Biała.
(4. nagr. „L'Italia Scacchistica" 1937.)

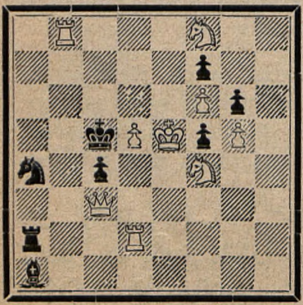
Mat w 2. posunięciach.

530. *S. Limbach*, Lwów.
(1. nagr. „L'Italia Scacchistica" 1937.

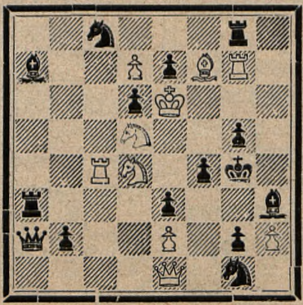
Samomat w 2. posunięciach

531. *R. Svoboda*, Praga.
(„L'Italia Scacchistica", 1937.)
(2. nagroda.)

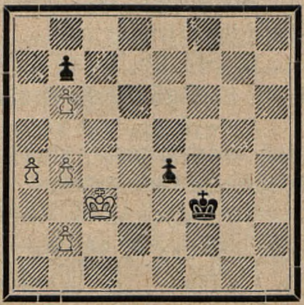
Samomat w 2. posunięciach.

532. *J. A. Rusek*, Komorowice.
(3. nagroda.)

Samomat w 2. posunięciach.

533. *H. Friedman*, Lwów.
(„Polski Zadaniowiec" 1929.)

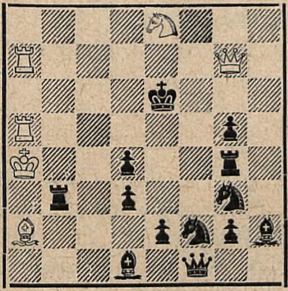

Białe zaczynają i remisują.

IV. Międzynarodowy konkurs samomatów.

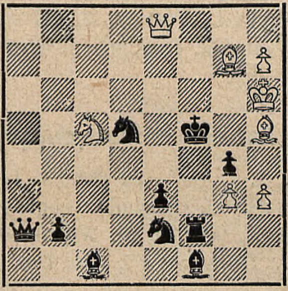
Unser IV. Internationales Selbstmattzweizügerturnier.

534. *A. P. Eerkes*, Wildervank. Holandia. (Oryginalne.)

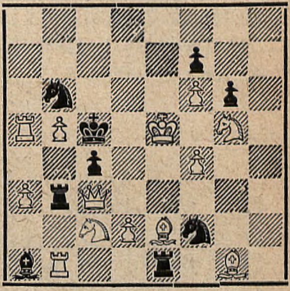
Samomat w 2. posunięciach.

535. *A. P. Eerkes*, Wildervank. Holandia. (Oryginalne).

Samomat w 2. posunięciach.

536. *R. Svoboda*, Praga. Czechosłowacja. (Orygin).

Samomat w 2. posunięciach.

Wyniki konkursów zagranicznych.

„Tijdschrift v. d. Ned. Schaakbond" 1937. Dwumaty: 1. nagr. S. Krelenbaum (nr. 528.), 2. nagr. E. Pape, 3. nagr. S. S. Lewman. Wzmianki zaszczytne: 1. C. J. Taale, 2. J. Rietveld, 3. D. A. Fontana, 4. J. Hartong, 5. Dr. G. Parms. Pochwały: 1. A. M. Knoop, 2. E. Goldschmidt, 3. P. Feldman, 4. N. Easter, 5. J. Peris. Trójmaty: 1. nagr. K. A. L. Kubbel, 2. A. P. Eerkes, 3. J. Hartong. Wzmianki zaszczytne: 2. S. Krelenbaum, 3. Eaton, 4. K. Nielsen. Pochwały: 1. S. Boros, 2. J. Verhoef. Hilfmaty: 1. nagr. Mr. A. M. A. v. d. Ven.

„Skakbladet" 1937. Trójmaty: 1. nagr. K. Nielsen, 3. wzm. zaszcz. S. Krelenbaum.

„Magasinet" 1937. Dwumaty: 1. nagr. G. Mentasti. Wzm. zaszcz. M. Wróbel.

„L'Italia Scacchistica" (Gruppo Problemistico Italiano) 1937. Dwumaty: 1. nagr. O. Stocchi, 2. S. Boros, 3. L. Lindner, 4. W. Hebelt (nr. 529), 5. E. Pape, 6. A. P. Eerkes, 7. S. Boros, 8. P. Faletto, 9. M. Wróbel, 10. R. Büchner. Sędzia G. Mentasti. Samomaty: 1. nagr. S. Limbach, Lwów (nr. 530), 2. R. Svoboda (nr. 531), 3. J. A. Rusek Komorowice (nr. 532), 4. J. A. Rusek, 5. H. Lange, 6. S. Limbach, 7. R. Büchner, 8. A. P. Eerkes, 9. i 10. E. Skowronek i R. Svoboda. Sędzia Dr. Aduino Chicco.

Rozwiązania zadań z nr. 3, 4 i 5. »Szachisty«.

475. (Gavrilov) 1. He2! He5 (Gf3), 2. 0—0 (roszada) mat. *476.* (Gavrilow) 1. Hf6. *477.* (Svoboda) 1. Se4! *478.* (Silberman) 1. Wa4! niestety uboczne 1. Wh5†. *479.* (Suchodolski) 1. Hc4! *480.* (Hillbricht) 1. Wa2! Kc3, 2. H×g3 e4, 2. Kf1. Dobre! *481.* Rozwiązanie i analizę podamy w nast. numerze. *482.* (Wolański) 1. Ga6! c4, 2. Wb5 c3, 3. Wg—g5, Ke2, 4. Wb1 Ke1, 5. Wg—b5 Ke2, 6. W5—b2† Ke1, 7. Hd2† c×d2 mat. Dobry pomysł blokowania pól, wielu rozwiązujących zarzuciło zadaniu nierozwiązalność. *483.* (Limbach) 1. g3—g4! ...a3, 2. Kd2 a4, 3. Hh4! a×b, 4. W×g1 i t. d. ...a×b, 2. W×f3 a4, 3. Wh3! a3, 4. W×h2† i t. d. Echo! *484.* (Wróbel) 1. Gc2! *485.* (Wróbel) 1. Wb4! grozi Wb5†, Wg2, 2. Gf4 G×f6, 2. Hb6†. *486.* (Wróbel) 1. Kh8! uboczne 1. Hg6 można usunąć przez dodanie b. piona f6. *487.* (Bakay) 1. Wh5. *488.* (Gavrilov) 1. He2. *489.* (Svoboda) 1. Sd7! *490.* (Grzankowski) 1. f4! *491.* (Grzankowski) 1. Sf7! *492.* (Wróbel) 1. Ga6! *493.* (Rusek) 1. Sf2! Uwolnienie b. Hetmana połączone z unikaniem duali! 494. Svoboda) 1. Wc1! *495.* (Limbach) 1. G×e5! nierozwiązalne po H×e5! *496.* (Lloyd) 1. Kc5! 2. Kb6, 3. Ka7, 4. Ka8, 5. Kb8, 6. Kc7, 7. Kd6, 8. Ke7, 9. Kf8, 10. Kg7, 11. Kh6, 12. Kg5, 13. K×h4 i 14. mat. 497. (Rinck) 1. Wa8!! H×a2, 3. W×a4! itd. 498. (Cook) 1. Sd3†, 2. Se3†, 3. Sf4†, 4. Sf5† 5. Se6† 6. Sd6† i t. d. 499. (Troitzky) 1. Gc6! i t. d. *500.*

(Kovacs) 1. Kd4—c3! Kg7, 2. Kb2 Kh8, 3. Kal Gg7 mat. *501.* (Lazard) 1. Wh7! *502.* (Eerkes) 1. S×d6! *503.* (Eerkes) 1. Hh6! *504.* (Schlarko) 1. Wb3! W dow. 2. Sd—f5 dow., 2. Se—f5† itd. *505.* (Hillbricht) 1. nierozwiązalne 1. He7? *506.* (Svoboda) 1. Ga4! nierozwiązalne po ...e×d6! Autor nadesłał poprawkę tego zadania: Ke4, Hd8, W: cl, f8, G: d5, gl, Sa7, P: a3, d3, d6, f4, f6, (12); Kc5, S: c4, d4, P. e7, (4). Samomat w 2 pos. 1. Ge6! *507.* (Limbach) 1. Hc6† Sc dow., 2. Sb6†! ...He3 (e1). 2 Se5†! itd. Róża b. skoczka. *508.* (Rusek) 1. Wd7! H×H, 2. Gf3† h3, 2. Hc4! i t. d. *509.* (Rinck) 1. Wc4! b3, 2. Kf7 itd. remis. *510.* (Kosek) 1. Sf6! i t. d. *511.* (Wóicik) 1. He4! Sb8, 2. Wc7! *512.* (Wójcik) 1. Wcl Ka3, 2. Wc4 c3†, 3. Wa3† K×a3, 4. Wb1, 5. Hb5† 6. Sc2† S×c2 mat.

Tabela rozwiązujących.

1. *F. Kutschera* 124 pkt., 2. *L. Sak* 123 pkt., 3. *J. Fux* 117 pkt., 4. *Prof. I. Król* 115, 5. *B. Śliwa* 109 pkt. Pięciu pierwszych otrzymuje nagrody. 6. R. Pietruszajtis 100 pkt. 7. M. Grzęda 98, 8. M. Amsterdamski 95, 9. Prof. M. Wójcik 91, 10. St. Pchliński 90, 11. i 12. B. Blit i B. Klejman po 88, 13. A. Hillbricht 87, 14. Por. M. Guzicki 86, 15. A. Pariser 86, 16. W. Suchodolski 79, 17. i 18 Z. Chełstowski i P. Płaczek po 72, 19. B. Starzycki 59, 20. A. Szyler 56, 21. A. Konopnicki 48, 22. W. Geier 17, 23. A. Lammel 15, 24. B. Jaciuk 20 pkt. — Pp. A. Hillbrichtowi, J. Fuxowi, St. Amsterdamskiemu, W. Suchodolskiemu, Prof. I. Królowi, T. Płaczkowi i A. Pariserowi wysyłamy równocześnie zaległe nagrody, zaś obecnie nagrodzeni, a to pp. Fr. Kutschera, L Sak, J. Fux, Prof. I. Król i B. Śliwa otrzymają nagrody w najbliższych dniach.

Zwracamy uwagę, że zadania, rozwiązania zadań oraz wszelkie sprawy tyczące zadań należy nadsyłać pod adresem: S. Limbach, Lwów, Domsa 5.

IV. Internationales Selbstmattzweizügerturnier 1938/II.

„Szachista“ schreibt Halbjahrs-Informal-Selbstmattzweizügerturnier 1938/II. aus. Preise 10 und 5 zł. Bewerbungen an: S. Limbach, Lwów, Domsa 5. Polen.

Jak zremisować?

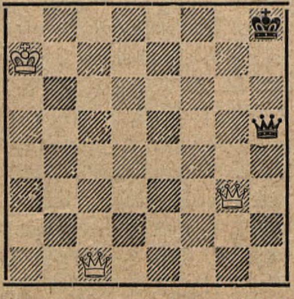
W poprzednim numerze ogłosiliśmy ankietę na ułożenie końcówki następującej:

Białe: K i 2 H. Czarne. K i H.

♔ ♕ ♕ ♚ ♛

Otrzymaliśmy 3 prace, które ogłaszamy.

1. *B. Joskowicz*, Lida.

Czarne zaczynają i remisują.

Nr. 1. 1... Hh5—h7†, 2. Ka8 He4†, 3. Kb8 Hb1†!! 4. H×b1. Pat! 1... Hh7†, 2. Ka6 (lub Kb6) Hg6†! H×g6. Pat! 1... Hh7† 2. Ka8 He4†, 3. Ka7 Hh7† i czarne remisują wiecznym szachem.

2. *A. Borchardt*, Toruń.

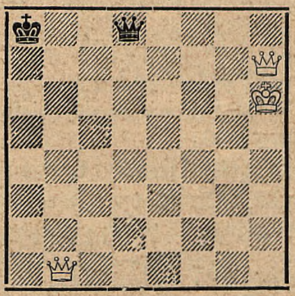

Czarne zaczynają i remisują.

Nr. 2. 1... He7—e5†, 2. Hab2 Ha5†, 3. Hba2 Hc3† i czarne trzymają króla w zamknięciu szachami na e1, a5 i e5. Po 1... He5†,

2. Hbb2 He1†, 3. Hbb1 Hc3† z tym samym efektem.

3. *Mgr. Roman Bienia*, Stanisławów.

Czarne zaczynają i remisują.

Nr. 3. 1.. Hd8—g5†!! K×g5. Pat!

Za najbardziej udaną pracę uważamy **końcówkę Nr. 1. układu p. B. Joskowicza**, któremu przypada ufundowana przez p. prof. O. Baranowskiego z Bohorodczan nagroda — jedna prenumerata kwartalna „Szachisty".

Turniej Warsz. Klubu Szach.

Dnia 3. VI. zaczął się turniej treningowy I. i II. kat. z nagrodami pieniężnymi. Zorganizowaniem tej imprezy zajął się W.K.Sz. w którym lokalu turniej ten się odbył. W turnieju m.i. wzięła udział mistrzyni Niemiec Sonia Graf, po Wierze Mencik najlepsza szachistka świata. Wynik turnieju był następujący: L. Trokenheim 9 p, ex aequo Gadaliński, Terski, Margolin po 7, wszyscy nagrodzeni, Nowiński 6.5, Sonia Graf 6, Asterblum i Danneman po 5, Damański 4, Rabiński 3.5, Dr. Hermanowa i Chojnowski po 3 pkt.

W turnieju b. dobrze grał zwycięzca L. Trokenheim, (brat znanego gracza I. kat. S. Trokenheima), wykazał on dużo ambicji i silną wolę zwycięstwa. Gadaliński jak zwykle grał ostro i kombinacyjnie, jednak ma on duże braki teoretyczne. W przeciwieństwie do niego dobrze obznajomiony z teorią Terski, w ostrych pozycjach traci się, zato w grze pozycyjnej jest b. niebezpieczny, jest on dobrym strategiem i ma ambicję, co daje mu szanse zostać b. silnym szachistą.

Po dłuższej przerwie grał Margolin, jego wynik mógłby być lepszy gdyby nie brak treningu. Nadspodziewanie dobrze grał Nowiński, pokonał on L. Trokenheima, (jedyna porażka zwycięzcy) wygrał w ładnym stylu z Gadalińskim i energicznie przeprowadził partię z Margolinem.

Dużo emocji do turnieju wniosła Sonia Graf, jest ona bezsprzecznie b. utalentowaną szachistką, posiada dużą inwencję, gra kombinacyjnie i efektownie. Blado wypadł Danneman. Kolosalne postępy poczyniła Dr. Hermanowa i wynik jej powinien być o wiele lepszy, jednak w decydujących momentach gubiła się, przez co wiele straciła punktów. *J. D.*

561. — Włoska.

Trockenheim — Terski

1. e4 e5, 2. Sf3 Sc6, 3. Gc4 Gc5, 4. d3 d6, 5. Sc3 Sf6, 6. Gg5 h6, 7. G×f6 H×f6, 8. Sd5 Hd8, 9. c3 Se7, 10. d4 S×d5, 11. G×d5 e×d4, 12. S×d4 c6, 13. Gb3 Hh4, 14. Hd3 Gg4, 15. Hg3 H×g3, 16. h×g3 G×d4, 17. c×d4 Ke7, 18. Wc1 f6, 19. Kd2 Whe8, 20. Wc3 Wac8, 21. Whc1 Kd7, 22. f3 Ge6? 23. d5! c×d5? 24. Ga4† Ke7, 25. G×e8 W×c3, 26. W×c3 K×e8, 27. e×d5 G×d5, 28. Wc7 Kf8, 29. Wd7 G×a2, 30. W×b7 a5, 31. b3! Gb1, 32. Wa7 g5, 33. W×a5 Ke7, 34. Wa7† Ke7, 35. b4 Kd5, 36. Wc7! Czarne poddały się.

562. — Francuska.

Nowiński — Gadaliński

1 e2—e4 e7—e6, 2. d2—d4 d7—d5, 2. e4×d5 e6×d5, 4. Sg1—f3 Gc8—g4, 5. Gf1—d3 Hd8—f6? 6. Sb1—d2 Gf8—d6, 7. c2—c3 Sb8—d7, 8. h3 Gg4—e6, 9. Sd2—c4?! d5×c4, 10. Gc1—g5 c4×d3, 11. G×f6 Sg8×f6, 12. Hd1×d3 h7—h6, 13. 0—0 Sfd5?

14. c3—c4 Sd5—f4, 15. Hd3—e4 0—0—0, 16. d4—d5, Sf4×h3†, 17. g2×h3 Ge6×h3, 18. Wf1—e1 f7—f5, 19. He4—c2 Wh8—f8, 20. We1—e6 f5—f4, 21. Sf3—d4 f3, 22. We6×d6! c7×d6, 23. Sd4—e6 Wf8—f5, 24. c5! d6×c5, 25. Se6×c5 Wf5—g5†, 26. Kg1—h2 Gh3—f5, 27. Sc5—e4†! Kc8—b8, 28. Wa1—c1 Kb8—a8, 29. Hc2—c7 Wg5—g2†, 30. Kh2—h1 Wd8—b8, 31. Sc4—d6 Gf5—h3, 32. Sd6—b5 a7—a6, 33. Wc1—c6!! S—c5, 34. Wc6×a6†! Czarne poddały się.

563. — Debiut Birda.

Sonia Graf — Terski

1. f2—f4 d7—d5, 2. Sg1—f3 Sg8—f6, 3. e2—e3 g7—g6, 4. b2—b3 Gf8—g7, 5. Gc1—b2 0—0, 6. c2—c4 c7—c5, 7. c4×d5 Sf6×d5, 8. G×g7 Kg8×g7, 9. Gf1—c4 Sb8—c6, 10. 0—0 b7—b6, 11. Gc4×d5 Hd8×d5, 12. Sb1—c3 Hd5—d3, 13. Hd1—e1 Gc8—a6? 14. He1—h4 Hd3—d7, 15. Wf1—f2 f7—f6, 16. g2—g4 h7—h6, 17. Hh4—g3 Wa8—d8, 18. Sf3—h4 Ga6—d3, 19. Wf2—g2 e7—e5, 20. f4—f5 g6—g5, 21. Sh4—g6 Wf8—e8, 22. h4! Sc6—e7, 23. h4×g5 h6×g5, 24. Sg6×e5! f6×e5, 25. Hg3×e5† Kg7—g8, 26. He5—f6 Hd7—c6, 27. Hf6×g5† Kg8—f8, 28. f5—f6 S—g6, 29. Wg2—h2 Kf8—f7, 30. Wh2—h7† Kf7—e6, 31. e3—e4! Gd3×e4, 32. Wa1—e1 Wd8—d4, 33. Hg5×g6 Ke6—d6, 34. Sc3×e4† We8×e4, 35. f6—f7†. Czarne poddały się.

564. — Debiut Colle'go.

Danneman — Nowiński

1. d2—d4 d7—d5, 2. Sg1—f3 Sg8—f6, 3. e2—e3 c7—c5, 4. c2—c3, e7—e6, 5. G—d3 Sb8—c6, 6. Sb—d2 Gf8—e7, 7. 0—0 0—0, 8. Hd1—e2 Sf6—d7.

Czarne dążą do f7—f5.

9. e3—e4 c5×d4, 10. c3×d4 d5×e4, 11. Sd2×e4 Sd7—f6, 12. Gc1—g5! Sc6×d4?

Po biciu piona na d4, białe otrzymują przemożny atak.

13. Sf3×d4 Hd8×d4, 14. Wa1—d1 Hd4—a4, 15. Se4×f6† Ge7×f6, 16. G×f6 g×f6, 17. Gd3×h7†! K×h7, 18. He2—h5† Kh7—g7, 19. Wd1—d3 Wf8—g8?

Nie pomagało również 19... We8, na co nastąpiłoby: 20. Wg3† Kf8, 21. Hc5† We7, 22. Wh3! i na Hg4 lub e6—e5, 23. Wh8† i 24. Wd8! z wygraną dla białych, zaś na 22... f6—f5 nastąpiłoby: 23. He5 i również białe wygrywają. Po posunięciu w tekście białe mają ułatwioną pracę.

20. Wd3—g3† K—f8, 21. Hc5† Kf8—e8, 22. Wg3×g8† Ke8—d7, 23. Hc5—f8. Czarne poddały się.

I. Turniej o mistrz. Wielkopolski.

Zarząd Poznańskiego Okręgowego Związku Szachowego zorganizował pierwszy turniej o indywidualne mistrzostwo Wielkopolski, w którym brało udział 7 graczy z Poznania i dwóch z Gniezna. Walki niestety nie stały na wysokim poziomie, a uczestnicy turnieju brakiem woli zwycięstwa i stanowczości w stoczonych walkach nie przyczynili się do podniesienia powagi turnieju, jak i przyciągnięcia szerszego grona widzów. Pozatym abstynencja takich powag szachowych na naszym terenie jak Gostyński i Tylkowski z Poznania oraz Bogdas z Gniezna, jakoteż wycofanie się w ostatniej chwili mimo zgłoszenia obecnego mistrza miasta Poznania p. Bernarda Stróżniaka z pola walki raziły znacznie, zadając zarazem owocnym wysiłkom obecnego Zarządu Związku w kierunku sharmonizowania życia szachowego Wielkopolski i podniesienia ogólnego poziomu szachowego

ciężki cios. Niektórzy zaś uczestnicy zbyt lekkiem traktowaniem partii — tak zwaną grą na chybił trafił — brzęczeniem pod nosem różnych aryj operowych, a nawet czytaniem gazet wobec swych przeciwników, wogóle nie zdali egzaminu w dziedzinie traktowania szachów jak i własnego wychowania.

Po niezbyt szczególnym starcie lepszą punktacją Sonnenborn-Bergera pierwszy tytuł mistrza szachowego Wielkopolski przeszedł w ręce p. Zygmunta Gaworskiego, członka Poznańskiego Klubu Szachistów. Równą ilość 5.5 punktów z 8 możliwych zdobył p. Włodzimierz Wesołowski z Gniezna dość nieoczekiwanie i raczej szczęśliwie, natomiast od zajmujących trzecie i czwarte miejsce pp. Rożańskiego i Widermańskiego z 5 wzgl. 4.5 pkt. opinia tutejsza oczekiwała więcej. Obaj panowie wykazali dziwną chwiejność formy, co naprawdę takim rutyniarzom przydarzyć się już nie powinno. Pp. Mięsowicz z 4, Czarnota—Gniezno z 3.5, Dembczyńz 3 oraz Sianowski i Stróźniak Br. z 2.5 pkt. kończą tabelę pierwszego turnieju Wielkopolski.

Leon Widermański.

Szachiści K. P. W. u mety.

Rok rocznie organizuje Zarząd Okręgu Kol. Przysp. Wojsk. w Poznaniu turniej szachowy o drużynowe mistrzostwo Okręgu.

Rozgrywki szachowe o drużynowe mistrzostwo Okręgu umożliwić mają szachistom Kapewiackim uprawianie z jednej strony planowej gry między ogniskowej zaś z drugiej, wyłonić najsilniejszą reprezentację K. P. W. do rozgrywek ogólno-polskich K.P.W., organizowanych przez Zarząd Główny K.P.W. w Warszawie.

Tegoroczne rozgrywki szachowe wzbudziły w szeregach Kapewiackich żywe zainteresowanie. Rozpoczęto je dnia 26. III. 1938, a zakończono dnia 15. V. 1938 r.

Na podstawie ubiegło rocznych wyników punktowych, uzyskanych w rozgrywkach o drużynowe mistrzostwo Okręgu, zespoły szachowe podzielono na dwie klasy tj. na „A“ i „B“.

Do klasy „A“ zaliczono: 1. zespół szachowy Gł. Warszt. I. kl. Poznań I. drużyna. 2. zespół szachowy K.P.W. Dyrekcja Poznań I. drużyna.

Ponadto po rozgrywkach kl. B. uzupełniono kl. A. dalszymi dwoma zespołami szachowymi. Natomiast kl. B. podzielono na dwa rejony. W każdym rejonie brały udział 4 zespoły a mianowicie:

Rejon I. 1) K.P.W. Dyrekc. Poznań II. drużyna. 2) K.P.W. Inowrocław I. druż. 3) K.P.W. Pobiedziska I. druż. 4) K.P.W. Września I. drużyna.

Rejon II. 1) K.P.W. Jarocin I. dr. 2) K.P.W. Gł. Warszt. Poznań II. dr. 3) K.P.W. Ostrów I. druż. 4) K.P.W. Ostrów II. drużyna.

Po ukończonych rozgrywkach szachowych drużynowych w kl. B. rozpoczęto rozgrywki w kl. A. w której brały udział 4 zespoły.

Po 3 tygodniowej walce o prymat zespołowy w klasie „A“ tabela rozgrywek szachowych ukształtowała się następująco: I. K.P.W Dyr. mistrz Okręgu na 1938/39 r. 9 pkt., II K.P.W. Jarocin wicemistrz Okr. 8 p., III. K.P. W. Gł. Warszt. Poznań 5.5 p., IV. K. P.W. Września 2 punkty.

K. P. W. Dyrekcja nowy mistrz Okręgu na 1938/39 rok skupia w sobie elitę znanych na terenie Poznania szachistów.

Wiadomości.

Białystok. W dniu 29 maja r. b. został zakończony turniej szachowy o indywidualne mistrzostwo miasta Białegostoku. I. nagrodę i tytuł mistrza miasta zdobył A. Zabłudowski uzyskując 10 p. na 12 możliwych, wicemistrzostwo i II. nagr. B. Szuster 9.5 p, III. nagr. prof. E. Kaufman 9, IV. nagr. I. Babkies 8, V. nagr. M. Barin 7.5. Następne kolejne miejsca zajęli M.

Wisznia 7, S. Janowicz 7, H. Olian 5.5, Brożyński L. 4.5. Wymienieni zostali zaliczeni do A-klasy. J. Nasielski 4, E. Cylwik 2.5, S. Brotmacher 2, W Radziuk 0.5 p. (p. W. Radziuk wystąpił z turnieju po 8-mej rundzie). Organizacja i kierownictwo turnieju spoczywały w rękach w-prezesa O. Sokolskiego i M. Aleksandrowicza.

Dąbrówka Wielka. W kwietniu zakończył się tu turniej z udziałem 36-ciu graczy. Nagrody ufundował p. kpt. Grott i p. Poloczek. Zwyciężył p. Makieła 30, przed Machurą 28.5, Bendkowskim 28, Kardaszem 24.5, Terdynem 24, Kupiakiem 23.5, Derelą 20 pkt.

Lwów. W dniu 17 lipca b.r. rozpoczęła ruchliwa sekcja wieloletniego drużynowego mistrza Lwowa, Z. Z. K. „Hełm" zgodnie z zapowiadanym programem, swój pierwszy wyjazd na prowincję. Pierwszy etap Zimna Woda, do gościnnej sekcji szachowej „Jedenastki". „Wypad" ten był tym ciekawszy, że wśród uczestników zauważyliśmy między innymi obecnego mistrza Lwowa mgr. Franciszka Sulika. Pierwszym punktem programu był seans gry równoczesnej tz. simultany rozegranej przez mistrza Sulika na szesnastu szachownicach z następującym wynikiem: +11 —3 =2. Wygrali z Sulikiem, Jaszczuk J., Jurczyszyn i Stańczyk. Remisowali: Kosyczyn i Borkowski. Biorąc pod uwagę letni sezon, oraz brak treningu u Sulika do tego rodzaju gry, wynik uznać należy za dobry. Po simultanie odbył się turniej „błyskawiczny" z udziałem 22 graczy. Wobec tak znacznej ilości uczestników, turniej rozegrano systemem pucharowym, z tym że dopiero po dwóch przegranych grający został wyeliminowany od dalszych rozgrywek. W ten sposób po paru rundach pozostało sześciu finalistów którzy po rozgrywkach między sobą, uplasowali się następująco: 1. Sulik Fr., 2. Lutman, 3 Jaszczuk, 4. Strusiński, 5. i 6. Hałas i Kaszczuk. Czterych pierwszych było nagrodzonych.

Organizacja zawodów była wzorowa (mimo reorganizacji i przenosin do nowego lokalu) do czego w znacznej mierze przyczynili się znani propagatorzy szachów na terenie Zimnej Wody, dr. Wohl i Ratajczak, którzy też prawdopodobnie z tego powodu nie doszli do finału turnieju.

Poza tym zawody zostały rozegrane w atmosferze przyjacielskiej, szczerej, a zadowolenie na twarzach uczestników nasuwało myśl, że impreza taka, to nietylko propaganda szachów i uczta duchowa, ale i przyjemna wycieczka krajoznawczo-zdrowotna. Oby za przykładem „Hełmu" i „Jedenastki" poszły i inne kluby szachowe.

Juliusz J.

Łódź. Turniej drużynowy klasy B. Łódz. Okr. Zw. Szach. zakończył się następującym wynikiem: K.S. Wima 23 p., K.P. Krusche-Ender (Pabianice) 21.5 p., Zw. Prac. Admin. Wojsk. i Postęp po 19 p., Pracown. Ubezp. Społ. 18 p., Tur 16 p, i Orlę 9.5 p. Awans do klasy A z prawem udziału w mistrzostwie Łodzi na rok 1938 otrzymały Wima i Krusche-Ender.

Na terenie Łodzi powstał w r. b. szereg nowych sekcji szachowych, przeważnie przy stowarzyszeniach zawodowych, sportowych i t. d. Z sekcji tych najbardziej ruchliwą okazała się sekcja szachowa Zw. Prac. Bankowych, która po zakończeniu wewnętrznych rozgrywek urządziła pod egidą związku towarzyski czwórmecz z następującym wynikiem: K. P. Zjednoczone 16 p., Zw Prac. Bank. 9.5, K. S. Tramwajarzy 6.5, Zw. Prac. Bank. 4 p.

Mistrzostwo klubu szachowego Polskiej YMCA na r. b. zdobył Regedziński, który w simultanie przeciwko pozostałym uczestnikom uzyskał doskonały wynik 10 p. z 11 możliwych (2 remisy). 2 miejsce niespodziewanie zajął Radwański 9 p., 3. Berthold 8, dalej mgr. Cichomski i K. Wróblewski po 7, Franc 5.5, Beilstein i Schuman po 5, Hetman i Wentel po 4, Stoliński

1, Gajewski 0.5 pkt. Prezesem klubu jest dyr. Beilstein.

Zarząd Ł.T.Z.G.Sz. ukonstytuował się w nast. sposób: prezes H. Weinreich, wiceprezesi J. Leszczyński i M. Ch. Halpern, sekretarz Ad. Frydman, członkowie dyr. J. Fuks, J. Hendler, P. Loewenstein, sędzia handl. H. Małachowski, K. Poznański, Ad. Tempelhof. Komisja Rewizyjna: Blum, N. Folman i dyr. Cz. Rabinowicz. Na wniosek ustępującego Zarządu Walne Zgromadzenie nadało godność członka honorowego długoletniemu prezesowi Tow. H. Weinreichowi. Dla upamiętnienia zasług, położonych dla rozwoju Towarzystwa, Zarząd ufundował puchar przechodni imienia prezesa M. Weinreicha dla zwycięzcy turnieju indywid. o mistrzostwo Łodzi.

Nowy Zarząd Łódzkiego Klubu Szachowego ukonstytuował się następująco: prezes M. Spektor, wiceprezesi prof. A. Kościelak i inż. M. Pietruszka, sekretarz St. Pchliński, skarbnik inż. O. Nisenhaus, refer. gier J. Natanson, gospodarz E. Oelke. Komisja rewizyjna: mistrz T. Regedziński, M. Hirszbajn, H. J. Bornsztajn. *M. S.*

Przemyśl. Dnia 2 VI. 1938 roku zmarł po krótkich a ciężkich cierpieniach ś.p. Korcela Marian plut. zawod. 5 p. s. p. Przemyśl. W zmarłym traci garnizon przemyski reprezentanta szachowego do drużynowych mistrzostw Armii, a zarazem ogół szachistów przemyskich cenionego kolegę, dobrego utalentowanego szachistę i przyjaciela. Ś. p. Korcela cieszył się szczególną sympatią wśród grona podoficerów i znajomych. Cześć Jego pamięci!

Poniżej jedna partia ś. p. Korceli, ilustrująca styl jego gry. Partia ta była grana w finale o mistrzostwo garnizonu Przemyśl w roku 1937 r.

565. — Indyjska.

† Plut. Korcela — Plut. Fulara

1. d4 Sf6, 2. Sf3 b6, 3. c4 Gb7, 4. Sc3 d6, 5. Hc2 Sbd7, 6. Gf4 g6, 7. e4 Gg7, 8. Ge2 0—0, 9. 0—0—0 We8, 10. h4 c5, 11. d5 Sg4, 12. Gg3 h5, 13. Sg5 Sde5, 14. G×e5 S×e5, 15. f4 Sd7, 16. g4 h×g4, 17. G×g4 Gd4, 18. Se2 Ge3†, 19. Kb1 Sf6, 20. Gh3 Kg7? 21. Hc3 Gf2, 22. e5! d×e5, 23. f×e5 Sh5, 24. Hf3. Czarne poddały się.

Toruń. Ostatni turniej o drużynowe mistrzostwo Torunia na 10-ciu szachownicach wykazał następujące uszeregowanie klubów toruńskich, które odpowiada faktycznemu układowi sił: 1) Toruński Klub Szachistów, 2) Sekcja Szachistów przy Związku Zawodowym Pracowników Miejskich, 3) Sekcja Szachistów przy Tow. Gimn. „Sokół“ w Podgórzu, 4) Sekcja Szachistów przy Podoficerskim Kasynie Garnizonowym.

Warszawa. Turniej Pań o mistrz. W-wy został po II. rundzie przerwany i odłożony do jesieni, także w tym okresie prawdopodobnie we wrześniu rozpocznie się finał turnieju o mistrz. indywidualne W.O.Z.Sz.

Warszawa. Polski Związek Szachowy przyjął zaproszenie federacji argentyńskiej na olimpiadę, która ma się odbyć w roku przyszłym w Buenos Aires w Argentynie. Gospodarze płacą przejazd statkiem z jakiegokolwiek portu świata do portu w Buenos Aires oraz utrzymanie przez czas trwania olimpiady, dla drużyny złożonej z 5 graczy i jednej mistrzyni.

W dniu 28. czerwca odbyło się walne zgromadzenie Warsz. Okręg. Zw. Szach., na którym po udzieleniu absolutorium zarządowi, wybrano nowe władze związku, w składzie prawie niezmienionym: prezes p. Siarkiewicz, wiceprezesi pp.: Łękawski i Deperasiński, sekretarz p. Janowicz, skarbnik p. Manczarski, kier. techn. p. Suchoński, sekretarz redakcji Wiadom. Szach. p. Pawłowska. Ponadto wybrano szereg zastępców i kierowników turniejów.

Humor „Szachisty“.

Harce skoczków.

(Historia jakich mało).

Zwolennicy gry szachowej dzielą się wedle naszego skromnego zdania — na 4 kategorie. Pierwszą są szachiści — praktycy, drugą — problemiści, trzecią — sympatycy, zaś czwartą — kibice.

Zdarza się często, że szachista — praktyk nie ma żadnego zrozumienia dla wyczynów pięknoducha — problemisty i na odwrót. Obojętnym okiem patrzy problemista na t. zw. najpiękniejsze partie swego „przyjaciela“ i co najgorsze, dowodzi, że nie widzi (o zgrozo!) w nich śladu piękna.

Sympatyk (sympatyczne stworzenie!) nie gra i zadań też nie układa. To polityk, który raz sprzyja jednej, to drugiej stronie. Skutkiem tej polityki trwa od wieków (wedle autorytatywnych podań indyjskich?!) wieczny stan wojenny między „rzeczywistymi" szachistami a „nierealnymi“ problemistami.

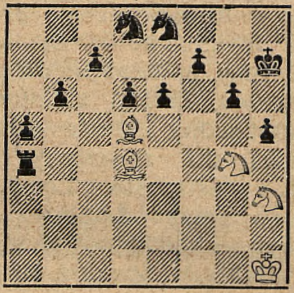
Najgroźniejszą jednak postacią był, jest i będzie — kibic. Z zasady przychodzi zawsze — nieproszony. Pierwszym jego zadaniem jest podburzyć przeciwko Tobie lub mnie — najbliższe otoczenie. Odebrać nam sympatię — sympatyka. Jest w tym zadaniu niedościgły, wprost mistrzowski. Potym w odpowiedniej chwili, gdy Ty jesteś już bliski zwycięstwa w partii, podpowie tak miłe słóweczko Twemu partnerowi, że zamiast spocząć na laurach zostaniesz wprost oblany zimnym tuszem, zaś po chwili triumfującemu Twemu partnerowi zaśpiewa lub zabrzęczy tak diabelnie pod nosem, że Twój partner gotów ze skóry wyskoczyć i popaść w szał.

Od lat b. wielu zastanawiali się mędrcy — szachiści (nowa kategoria!), jak pogodzić szachistów z problemistami, tych razem wziąwszy z sympatykami, a wkońcu to całe towarzystwo, z kibicami.

Źródła historyczne podają, że poraz pierwszy nastąpiło takie „publiczne“ pogodzenie wszystkich czterech stron wojujących w Rydze, w r. 1866. Dokonał tej sztuki szachista-mędrzec, v. Petroff. Zwoławszy całą „kochaną“ kompanię do ratusza, do Wielkiej Sali Obrad, zademonstrował zebranym pracę, którą wprost wszystkich z miejsca oszołomił, oczarował, no i najważniejsza rzecz, pogodził. Jak wyglądała ta czarodziejska sztuka, demonstrujemy poniżej:

Białe zaczynają: 1. Sh3—g5†! Kh7—g8. (Posunięcie skoczkiem rozpoczyna całą serię skoków, przypominających taniec czarownic.)

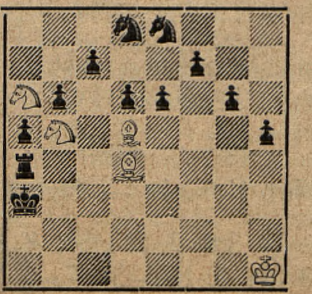
1. Start.

Mat w 12. posunięciach.

2. Sg4—h6† Kg8—f8, 3. Sg5—h7†. (Wprawdzie na zakrętach mijać nie wolno, lecz skoczki mają własne przepisy o ruchu, których ofiarą padł już nie jeden nieuświadomiony, gdyż nieświadomość przepisów nie chroni przed karą.) 3... Kf8—e7, 4. Sh6—g8†, Ke7—d7, 5. Sh7—f8† Kd7—c8. (Wszystkie ruchy króla są wymuszone.) 6. Sg8—e7† Kc8—b8, 7. Sf8—d7† Kb8—a7, 8. Se7—c8† Ka7—a6, 9. Sd7—b8† Ka6—b5. (Te skoczki chadzają „krętymi drogami“. Gdyby wykreślić linię ich pogoni, toby wyszła ciekawa figura geometryczna wciąż krzyżujących się linii.) 10. Sc8—a7† Kb5—b4, 11. Sb8—a6† Kb4—a3, 12. Sa7—b5 mat!! (Takiej gonitwy na dłuższą metę nie wytrzyma żaden szanujący się monarcha).

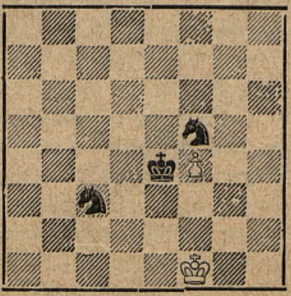
1a. Finis.

Po wspaniałym popisie v. Petroffa cała szachowa kompania w pogodnym nastroju ducha i idealnej wprost zgodzie udała się do domu. Czule się też żegnano, wzajemnie zapewniając się, jeden drugiego o wieczystej przyjaźni. Następnego dnia wieczorem zebrała się cała nasza paczka przy partyjce szachów w knajpie „Pod swawolnym faunem". — Początkowo wszystko szło dobrze. Wystarczyła jednak drobnostka i z miejsca całe towarzystwo zostało podekscytowane. Tym razem sprawa była znacznie poważniejsza. Nie skończyło się na zjadliwych słóweczkach, ale i na smutnych rękoczynach. Ofiarą zajść padły m. i. nowe, eleganckie szachy typu Stauntona, zakupione przez dobrodusznego gospodarza. Grzmocono się tak mocno, wedle opowiadań naocznych świadków, że trudno było po wypadku poznać, kto był graczem, a kto zadaniowcem, kto kibicem, kto zacz sympatykiem. Wreszcie udało się zrozpaczonemu gospodarzowi przy pomocy pół tuzina policjantów wyprosić szanowne towarzystwo z zdemolowanego lokalu. Jaki był dalszy ciąg tej historii nie wiemy, faktem niezaprzeczonym jest, że na nowo rozpętała się długotrwała burza wojenna pomiędzy naszymi znajomymi, która przeciągnęła się do 1931 r.

Wtajemniczeni twierdzą, że była to rzecz ułożona z góry, by pogodzić poważnione strony. Mistrzowie Dr. Seitz i Snosko-Borowski zaprosili naszych czterech przyjaciół na turniej do Nicei w roku 1931, na który po 65 latach (!) nienawiści, wszyscy punktualnie się stawili.

2. Start.

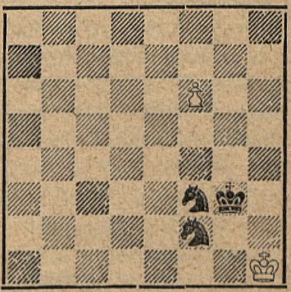

Następnie Dr. Seitz i Snosko-Borowski zagrali partię, która specjalnie żadnego z nich nie interesowała. Natomiast gdy doszło do 80. posunięcia, zaczęli okazać żywe zainteresowanie partią. Na szachownicy bowiem pozostały tylko skoczki i króle. Jak wiadomo, nasi przyjaciele uwielbiają ruchy konikowe.

Dr. Seitz oczarował zebranych, jak w swoim czasie v. Petroff, matując samotnego króla partnera dwoma skoczkami!! Rzecz w praktyce nie spotykana i nie słychana! Jak poniżej:

Nastąpiło: 80... Ke4—f3, 81. Kf1—e1 Kf3—e3, 82. Ke1—f1 Sc3—d1, 83. Kf1—e1 Sd1—f2, 84. Ke1—f1 Sf2—d3, 85. Kf1—g1 Ke3—e2, 86. Kg1—g2 Sd3—f2, 87. Kg2—g1 Sf2—g4, 88. Kg1—g2 Sg4—e3†, 89. Kg2—h2 Ke2—f2, 90. Kh2—h3 Kf2—f3, 91. Kh3—h2 Kf3—g4, 92. Kh2—h1. (Wreszcie czarne zapędziły króla tam gdzie chciały.) 92... Kg4—g3, 93. Kh1—g1 Sf5—h4. (Jeden skoczek króla zapędzał, drugi go teraz uśmiercił.) 94. f4—f5 Sh4—f3†, 95. Kg1—h1 Se3—d1, 96. f5—f6. (Ten pion gubi białego króla, bez niego byłby pat.) 96... Sd1—f2 mat!

2a. Finis.

Pożegnawszy Dr. Seitza i jego miłego partnera Snosko-Borowskiego wybrali się nasi znajomi staruszkowie, (nie zapomnijmy, że od czasu v. Petroffa minęło 65 lat!) z powrotem do Łotwy. Starym zwyczajem, poróżnili się już w pociągu i poważnieni na śmierć i życie, zawitali do Rygi.

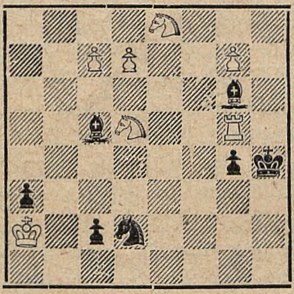
Niedawno każdy z nich ukończył setny rok życia. Ich spór stał się głośny w świecie szachowym. Próby pogodzenia ich podjął się przed kilku miesiącami słynny problemista sowiecki, *W. Karolkow*.

Zaprosił ich więc do Leningradu i tu w obecności licznego gremium sędziowskiego, i kilku tysięcy entuzjastów problemistyki, zapoznał nieprzejednanych staruszków z swoją znakomitą pracą, która otrzymała zresztą I. nagrodę „Czasopisma 64" 1938, oraz jednogłośnie uznana została za perłę wszechświatowej kompozycji szachowej. — Przy idealnej

ciszy zgromadzonych tłumów szachowych ustawiono na Wielkim Placu Zadaniowym 100 ściennych, kilkunastometrowej wysokości szachownic, po czym mistrz Karolkow przy pomocy 100 gońców i 10 speakerów radiowych przy megafonach, zademonstrował zebranym bajkę szachową z tysiąca i jednej nocy.

Oto jej treść:

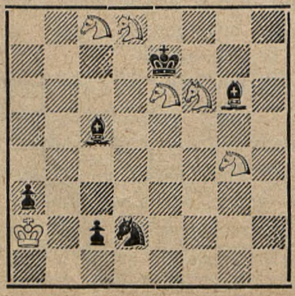
3. Start.

Białe zaczynają.

Na uwidocznionym diagramie widzimy, że gdyby czarne zaczynały, nastąpiłoby: 1... c1—S†! 2. Ka1 Sdb3 mat!! Posunięcie mają jednak białe i zagrały: 1. Wg5—h5†!! Kh4×h5. (Jeśli 1... Kg3, 2. Wh1! łatwo wygrywa. Po 1... G×h5, 2. d8—H†! Kg3, 3. Hd6†! G×d6, 4. c8—H! i wygrywa. [4... Gf7, 5. Sef6 i H×c2.] Po 1... G×h5, 2. d8—H†, jeśli 2... Kh3, to 3. Sf4† K dow., 4. H×d2 i wygrywa.) 2. Sd5—f4† Kh5—h6. (Czarny król nie śmie zająć pola g5 lub h4, gdyż nastąpi np. po 2... Kh4, 3. d8—H† Kg3, 4. Se2† i 5. H×d2 i t. d.) 3. g7—g8—S†! (Trzeci skoczek!) 3.. Kh6—h7, 4. Sg8—f6† Kh7—h6. (A nie 4.. Kh8, gdyż 5. Sf4×g6! mat.) 5. Sf6×g4† Kh6—h7, 6. Se8—f6† Kh7—g7! (Jeśli Kh8, d8—H† i wygrywa.) 7. Sf4—e6† Kg7—f7, 8. d7—d8—S†! (Narodziny czwartego konika!) 8... Kf7—e7. (A wkońcu i piąty skoczek!) 9. c7—c8—S mat!!

3a. Finis.

Jak długo świat światem, nie pamiętali czegoś podobnego najstarsi ludzie. Zachwyt zebranych tłumów doszedł do zenitu. Ludzie płakali i całowali się z doznanego wzruszenia. Problemista Karolkow ogłoszony został bohaterem narodowym. I nasi staruszkowie ze łzami w oczach padli sobie w objęcia, wybaczając sobie wszystkie stare grzechy i raz na zawsze pogodzeni, w idealnej harmonii pożegnali się serdecznie z Karolkowem i wrócili do kraju.

Ze zrozumiałych względów nie możemy ujawnić nazwisk i bliższych adresów naszych drogich znajomych.

Zapewniamy jednak naszych Czytelników, że do dziś dnia żyją w idealnej zgodzie, która mamy nadzieję, nie zostanie już niczym zmącona do końca ich sławnego żywota. Pokój z nimi! Amen!

(Zebrał i napisał „Barbarossa“.)

Rozmaitości.

Z za kulis mistrzostwa świata. W prasie szachowej angielskiej, a następnie niemieckiej ukazały się wynurzenia dra Alechina na temat plotek kursujących o jego niedoszłym do skutku rewanżowym meczu z Capablanką. Sprawa ta nieraz była komentowana w sposób dla mistrza świata niekorzystny. Alechin obecnie stwierdza, że zawsze stał i stoi na stanowisku niezmienności warunków meczu, które ongiś zmuszony był sam przyjąć. Warunki te co do strony finansowej brzmią: 6800 dolarów dla mistrza świata, o ile zachowa swój tytuł, zaś 5200 dolarów w razie straty tytułu. Nie wchodzi w to, co otrzymałby w jednym lub drugim wypadku wyzywający go przeciwnik. Oczywiście wartość dolara musi opierać się na parytecie z r. 1927, gdyż Alechin nie będąc Amerykaninem, nie ma ani prawa, ani obowiązku zadowolić się obecnym zdewaulowanym kursem dolara. Ostatnie rokowania z miastem Montevideo rozbiły się o zbyt wygórowane warunki Kubańczyka, który żądał dla siebie sumy tak wygórowanej, że

miasto nie było w stanie jej zagwarantować.

Jak wiadomo Alechin wkrótce po tym podpisał umowę na mecz z Flohrem, za którym stoi światowej sławy firma obuwnicza Baty, oraz jeszcze w r. b. weźmie udział w turnieju radia holenderskiego „Avro", w którym spotka się z najlepszymi szachistami świata, jak Botwinnik, Keres, Flohr, Rzeszewski, Fine, Euwe i Capablanca.

Dowiadujemy się, że w warunkach przyszłego meczu o mistrzostwo świata wykluczono tak zwanych „sekundantów", to jest mistrzów szachowych, zaangażowanych przez obu przeciwników, którzy pomagali im przy analizie partyj przerwanych, przygotowywali debiuty, załatwiali sprawy osobiste i gospodarcze. Sportowa strona meczu na pewno zyska na tej innowacji, dając wyraźniejszy obraz stosunku sił. („P. Z.").

Gra w szachy ma w sobie coś z mechaniki. Wartość figur bywa różna, raz większa, raz mniejsza, zależnie od ich ustawienia. Jest to rezultat praw mechaniki: prawa ruchu, równowagi i siły, jest to wpływ zasady o energii kinetycznej i potencjonalnej. To na tych właśnie prawach opiera się taktyka, czyli umiejętność użycia środków i strategia, czyli umiejętność osiągania celu ostatecznego, dając w arcydziełach wielkich mistrzów szachowych przykłady zastosowania przedziwnej mechaniki. Znajdujemy w ich kombinacjach skomplikowane mechanizmy, osie i zazębiające się tryby, które siłą wymuszają jedyny cel, jakim jest mat!

Dodajmy, że Einstein posługuje się szachami dla uzmysłowienia czwartego wymiaru, biorąc pod względ ustawienie, które zmienia wartość przestrzeni.

„Patrzcie — mówi on nam — na mistrza, który rozmyśla, gdy w mózgu jego waży się wybór właściwego ruchu. Najbardziej ukryty wariant, niewidoczny dla oczu, staje się widocznym przed wzrokiem jego wyobraźni. Przesunięcie figur zmieniło już ich wartość. Siła ich i położenie, wzmacniając się nawzajem, dają w naszej grze jak gdyby wyobrażenie czwartego wymiaru".

(Wyjęte z dzieła dra Tartakowera: „Bréviaire des echecs"). („P. Z.").

Z anegdot historycznych o szachach: „Stawka wcale nie banalna". Edward Fournier opowiada w swej „Kronice" (Paryż 1864) o niezwykłej stawce, jaką przyjęto z okazji pewnej partii szachów.

W czasie „terroru" Robespierre zaliczał się do stałych bywalców Café de la Régence, która była sanktuarium graczy w szachy. Pewnego wieczoru jakiś młody człowiek, o wyglądzie dosyć bojaźliwym, usiadł przy stoliku Robespierre'a i zaproponował mu partię szachów. Robespierre propozycję przyjął, przegrał dwie partie, po czym zapytał jaka była właściwie stawka. Partner, który jak się pokazało, był dziewczyną w przebraniu męskim, odpowiedział, że stawką było życie pewnego skazanego na śmierć młodego człowieka. Robespierre nie był w stanie odmówić. Narzeczona posłużyła się takim podstępem, aby uratować życie ukochanego. Nie po raz pierwszy w dziejach ludzkości ofiarność kobiety zatriumfowała nad okrucieństwem. („P. Z.").

W pięćdziesięciolecie zgonu Zuckertorta. Dnia 19. czerwca upłynęło 50 lat od chwili śmierci dra Jana Hermana Zuckertorta. Warto przypomnieć sobie tę postać, która należy również do historii szachów polskich. Zuckertort bowiem był synem pastora z Lublina, gdzie urodził się w r. 1842. Młodzieńcze lata spędził we Włocławiu, gdzie zdawał egzamin maturalny. Tam też zapoznał się z Anderssenem i grywał z nim często w szachy, uchodząc później za jego ucznia. Szkołę więc otrzymał doskonałą, czego niejednokrotnie dał dowody na licznych turniejach. Grywał również na ślepo,

a jego seans gry á l'aveugle z 16 partyj, rozegrany w r. 1876, był przez 25 lat niepobitym rekordem. Dopiero Pillsburry dokonał większych wyczynów. Z najwspanialszych jego triumfów zanotować trzeba I. nagrodę w międzynarodowym turnieju w Paryżu 1878 r. oraz I. w turnieju londyńskim 1888, na krótko przed śmiercią. W Berlinie w roku 1881 był drugim za Blackburnem. Rozegrał on mecz o mistrzostwo świata ze Steinitzem, który jednak przegrał w stosunku 5:10, przy 5 remisach, jakkolwiek prowadził już 4:1. Przyczyną klęski była słaba konstytucja fizyczna i brak zdrowia, które często obniżało wyniki tego genialnego szachisty. Cierpiał na cukrzycę, reumatyzm i wadę serca. Po przesiedleniu się z Wrocławia do Anglii w r. 1870 rozpoczął tam od razu żywą działalność publicystyczną na polu szachów, wykończając podręcznik szachowy Dufresna i zakładając doskonały miesięcznik „The Chess Monthly“. Był pełnym humoru, powszechnie lubianym człowiekiem i wielkim mistrzem szachów, równym Tarraschowi, Rubinsteinowi i Capablance. Słabe ciało jednak nie wytrzymało, mimo tak potężnego ducha. Zmarł w 46 roku życia.

Chcąc dać naszym Czytelnikom przykład, jak grywano w ubiegłym stuleciu reprodukujemy jedną z najlepszych partyj znakomitego Zuckertorta, krórą wygrał w turnieju londyńskim w 1883 roku ze swym groźnym i stałym rywalem Blackburnem.

566. — Angielska.

Zuckertort — Blackburn

1. c2—c4 e7—e6, 2. e2—e3 S—f6, 3. Sg1—f3 b6, 4. Gf1—e2 Gc8—b7, 5. 0—0 d7—d5, 6. d2—d4 Gf8—d6, 7. Sb1—c3 0—0, 8. b2—b3 Sb8—d7, 9. Gc1—b2 Hd8—e7, 10. Sc3—b5.

Białe mogą wskutek ostatniego ruchu czarnych wymienić figurę dosyć bierną na bardzo aktywną.

10... Sf6—e4, 11. Sb5×d6 c7×d6, 12. Sf3—d2 Sd7—f6, 13. f3 Se4×d2, 14. Hd1×d2 d5×c4, 15. Ge2×c4 d5, 16. Gc4—d3 Wf8—c8, 17. Wa1—e1 Wc8—c7, 18. e3—e4 Wa8—c8, 19. e4—e5 Sf6—e8, 20. f3—f4.

Podziwiać tylko można to tak klasyczne prowadzenie ataku i tak zręczną obronę.

20.. g7—g6, 21. We1—e3 f7—f5, 22. e5×f6 e. p. Se8×f6, 23. f4—f5!

Początek głębokiej kombinacji.

23... Sf6—e4, 24. Gd3×e4 d5×e4, 25. 5×g6 Wc7—c2, 26. g6×h7† Kg8—h8, 27. d4—d5†! e6—e5. 28. Hd2—b4!! Wc8—c5.

Jeżeli czarne biją hetmana to białe matują w 7 ruchach.

29. Wf8† Kh8×h7, 30. Hb4×e4† Kh7—g7, 31. Gb2×e5† Kg7×f8, 32. Ge5—g7† i czarne poddały się, gdyż tracą hetmana lub dostają mata.

Partia jest jedną z najlepszych, jakie istnieją. Radzimy odtworzyć sytuację po 28 ruchu białych i szukać ratunku dla czarnych. („P. Z.").

100 lat od urodzin Winawera. W mardu r. b. upłynęło 100 lat od daty urodzin słynnego w ubiegłym stuleciu w całej Europie mistrza szachowego, Szymona Winawera, rodowitego warszawiaka. Starsza generacja szachistów pamięta jeszcze tego milczącego staruszka, jak kilkanaście lat temu przychodził „na górkę" do cukierni Leżańskiego i nikomu nie przeszkadzając, przyglądał się grze tak przez niego ulubionej i opanowanej do najwyższej doskonałości. Sam już nie grywał, mając lat z górą osiemdziesiąt, jednakże zapytany o zdanie co do pozycji, ujmował ją problemowo i wynajdywał możliwości, o którym się kibicom nawet nie śniło. Zgrzybiałymi rękami pokazywał bez słów, jak „z kretesem przegrany“ mógł był na swoją szalę przechylić zwycięstwo i znowu zagłębiał się w kontemplacji.

Za granicami kraju grywał rzadko. Skoro się jednak pojawił na jakimś wielkim turnieju mistrzowskim bywał

najgroźniejszym z groźnych. W roku 1867 i 1878 zdobył w Paryżu drugą nagrodę, zaś 1883 w Norymberdze pierwszą. W 1882 dzielił w turnieju wiedeńskim pierwszą i drugą nagrodę ze Steinitzem.

W roku 1896 grał w turnieju Norymberskim po raz drugi. Spotkał się tam z mistrzem świata Steinitzem i rozłożył go w sposób zwięzły jak niżej:

567. — Gambit środkowy.

Szymon Winawer — W. Steinitz

1. e2—e4 e7—e5, 2. d2—d4 e5×d4, 3. Hd1×d4 Sb8—c6, 4. He3 Sd8—f6, 5. Sb1—c3 Gf8—b4, 6. Gd2 0—0, 7. 0—0—0 Wf8—e8, 8. G—c4.

Korzystny sposób ofiary piona, zresztą zalecany przez samego Steinitza.

8... Gb4×c3, 9. Gd2×c3 S×e4, 10. He3—f4! Se4—f6, 11. Sg1—f3 d7—d6, 12. Sf3—g5 Gc8—e6, 13. Gc4—d3 h7—h6, 14. h2—h4! Sf6—d5, 15. Gd3—h7†! Kg8—h8, 16. Wd1×d5!!

Zagrane wspaniale w stylu Winawera.

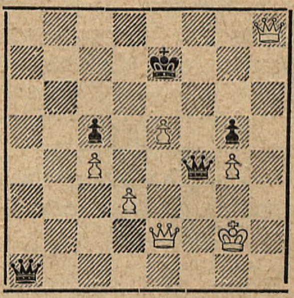
16.. Ge6×d5, 17. Gh7—e4 f6?

Błąd, który przyśpiesza zgubę. Należało grać We8×e4.

18. Ge4×d5 f6×g5, 19. h4×g5 Sc6—e5, 20. g5—g6 w tym miejscu czarne poddały się, gdyż na Wh1×h6† nie ma lekarstwa. Partia, którą można po prostu oprawić w ramki! („P.Z.").

O bigamii w szachach. Ciekawy temat porusza ostatni numer „Sachowego Tydnia“ z Pragi w felietonie pod tytułem: bigamia simultanea. Oczywiście mowa jest o partiach, w których dorobiono z pionków następne damy (hetmanów), pospolicie zwane królowymi. Na wielkich turniejach rzadko się zdarza, ażeby przeciwnik dopuścił do takiej przewagi materialnej. Toteż było niezwykłą sensacją na turnieju w Karlsbadzie w r. 1911, gdy w partii Burn — Chajes przewinęły się damy w ilości pięciu! Partia była dogrywaną trzy razy! Trwała 115 posunięć, zanim Chajes uległ 63-letniemu Burnowi. Cały turniej czekał na rezultat, ażeby można było ustalić końcową punktację. Przeciwnicy kilka dni zmagali się przy spakowanych kufrach, aby wieczorem z powrotem wyciągać pyżamy i toaletowe przybory. Wreszcie w ostatnim dniu sławna ta partia zakończyła się. Oto pozycja po 76 ruchu czarnych:

C h a j e s

B u r n

Nastąpiło: 77. Hh8—g7† K—e8, 78. Hg7—g8† Ke8—e7, 79. Hg8—h7†, Ke7—e8, 80 Hh7—g6† Ke8—d8, 81. Hg6—d6† Kd8—e8, 82. Hd6×c5 Hf4—c1, 83. Hc5—c6† Ke8—d8, 84. Kg2—h3 Hc1—g1, 85. Hc6—g2 Hg1—b6, 86. Hg2—d5† Kd8—c8 87. e5—e6 Hb6—g1, 88. d3—d4 Ha1—a3†, 89. Hd5—f3 Hg1—h1†, 90. Kh3—g3 Ha3—d6†, 91. He2—e5 Hh1—e1†, 92. Kg3—h3 Hd6×e5, 93. d4×e5 Kc8—c7, 94. Kh3—g2 He1—c1, 95. Hf3—f7† Kc7—c8, 96. Hf7—d7† Kc8—b8, 97. Hd7—d4 Hc1—c2†, 98. Kg2—f3 Hc2—b3†, 99. Ke2 Hb3—c2†, 100. Ke2—e3 Hc2—c1†, 101. Ke3—e4 Hc1—b1†, 102. Hd4—d3, Hb1—h1†, 103. Ke4—e3 Hh1—g1†, 104. Ke3—d2 Hg1×g4, 105. e6—e7 Hg4—f4† 106. Hd3—e3 Hf4—f7, 107. Hd3—b6† Kb8—a8, 108. Hb6—c6† Ka8—a7, 109. e7—e8H, Hf7—f2†, 110. Kd2—d3 Hf2—f1†, 111. Kd3—d4 Hf1—g1†, 112. Kd4—d5 Hg1—h1†, 113. K—d6

Hh1—h6†, 114. Kd6—c7, Hh6—g7†, 115. He8—d7 i wreszcie czarne poddały się, gdyż po Hg7×e5† Kc7—c8† i mat.

Nieznane dotąd wydarzenie. Jak dotychczas było wiadome, Alechin i Bogolubow rozegrali ze sobą dwa mecze o mistrzostwo świata zakończone druzgocącym zwycięstwem Alechina. Obecnie dowiadujemy się, że w r. 1921 grali oni w Berlinie trzecie spotkanie bez publiczności. Warunki były następujące: gra się dowolną parzystą ilość partyj. Wyniku nie podaje się do wiadomości publicznej. Obowiązują przepisy Niemieckiego Związku Szachowewedo. Po 15 latach mogą partie być rozpowszechnione. Sędzią meczu był Willy Breslauer. Wynik 1:1 przy 2 remis.

Sonia Graf w Warszawie. Od dwóch tygodni bawi w Warszawie druga, po Mencik-Stevenson, najlepsza szachistka świata, panna Sonia Graff. Pochodzi ona z Monachium, jakkolwiek imię wskazywałoby na bardziej wschodnie pochodzenie. Od roku 1932 zjawiła się na ekranie szachów niemieckich, nie znajdując w graczach tej samej płci żadnej konkurencji. To też stale bierze udział w turniejach męskich, uzyskując wyniki co najmniej 50 pkt. Nauczycielami jej byli znani mistrzowie dr. Dyckhof i dr. Tarrasch. W roku 1935 odbyła po Holandii kilku miesięczne tournée, grając w simultankach z dobrymi wynikami, z reguły z mężczyznami. Po Holandii odwiedziła Hiszpanię i Anglię, gdzie osiedliła się na stałe. Największym jej życiowym sukcesem był w r. 1936 damski turniej na Semmeringu, w którym z 10.5 p. zajęła pierwsze miejsce. Druga była wówczas znana szachistka Benini z 7 p. W roku 1937 rozegrała na Semmeringu mecz z Verą Mencik, jednakże z rezultatem ujemnym, nie wytrzymując jeszcze 8 godzin gry dziennie. Obecnie bawi w Warszawie do dnia 31 lipca, a następudaje się na Litwę, gdzie ma grać w turnieju z Flohrem, Keresem, Schmidtem, Mikenasem i 5 Litwinami. Jej życiowym celem jest zdobycie tytułu mistrzyni świata, a szansami, prócz wybitnego talentu są młodość i opanowanie nerwów. U nas grywa z graczami I. kategorii oraz z niektórymi mistrzami, osiągając w partiach towarzyskich niezłe wyniki. Poniżej podajemy partię, jaką wygrała z graczem I. kategorii Dannemanem, biorąc udział w turnieju Klubu Szachowego przy ulicy Marszałkowskiej 66. („P. Z.“).

747. — Francuska.

Sonia Graff — Józef Danneman

1. e2—e4 e7—e6, 2. d2—d4 d7—d5, 3. Sb1—c3 d5×e4, 4. Sc3×e4 Sb8—d7, 5. Sg1—f3 Sg8—f6, 6. Se4×f6† Sd7×f6, 7. Sf3—e5 a7—a6, 8. Gf1—d3 c7—c5, 9. d4×c5 Gf8×c5, 10. 0—0 0—0, 11. Gc1—g5 Gc5—e7, 12. Hd1—f3 Sf6—d5, 13. Hd3—h3 f7—f5, 14. Gg5—d2 Ge7—f6, 15. Wf1—e1 Gg5, 16. Gd2×g5 Hd8×g5, 17. Hh3—g3 Hg5—h6, 18. a2—a3 g7—g5, 19. Wa1—d1 Sd5—f4, 20. Gd3—f1 b7—b5, 21. Se5—c6 Hh6 - g7, 22. Hg3--e3 Gc8—b7, 23. Sc6—d4 Gb7--d5, 24. c2—c3 Wa8—d8, 25. Sd4—f3 h7—h6, 26 Sf3—e5 Sf4—g6, 27. Se5×g6 Hg7×g6, 28 He3—b6 h6—h5, 29. Hb6×a6 h5—h4, 30. Gf1×b5 h3, 31. Wd1×d5 Wd8×d5, 32. Gb5—c4 Wf8—d8, 33. Gc4×d5 Wd8×d5, 34. g2×h3 Kg8—f7, 35. Ha6—a7† Kf6, 36. Ha7—b8 Hg6—f7, 37. c3—c4 Wd5—d3, 38. Hb8—e5† i czarne poddały się, gdyż pion e przepada, a z nim i partia, zresztą dawno już przegrana.

Szwecja. Mistrzostwo Szwecji zdobył Lundin 5, przed Stahlbergiem 4.5. W turnieju grało 6-ciu mistrzów. Lundin uzyskał 100% wynik. Nie grał w turnieju doskonały gracz Gösta Stolz.

„SZACHISTA"

CZASOPISMO POŚWIĘCONE GRZE NAUCE I STUDIOM SZACHOWYM

Redaktor: Henryk Friedman

Rok V. /15. Wrzesień 1938./ Nr. 9.

Prenumerata mies. 60 gr. ◆ kwar. 1.75 zł. ◆ półrocz. 3.50 zł. ◆ roczna 7 zł.

Redakcja i Administracja: Lwów, Słoneczna 36/m. 9. Konto P.K.O. Nr. 501363.

Turniej szampionów świata

(Impreza Holenderskiego Radia A.V.R.O.)

Holenderskie Towarzystwo Radiowe A.V.R.O. (Allgemeene Vereiniging Radio Omrep) rozesłało komunikaty do prasy całego niemal świata, że turniej najgłośniejszych mistrzów szachowych doby obecnej jest w pełnym przygotowaniu i rozpocznie się dnia 6. listopada b. r. w Amsterdamie. Lista uczestników obejmuje słynną „ósemkę" matadorów szachownicy, w skład której wchodzą: mistrz świata Dr. Alechin (Francja), ex-mistrzowie świata Capablanca (Kuba) i Dr. Euwe (Holandia), konkurenci: Flohr (Czechosłowacja), Fine i Rzeszewski (Stany Zjednoczone), Keres (Estonia) i Botwinnik (Rosja Sowiecka). Turniej odbędzie się systemem dwurundowym. Każdy z uczestników rozegra z każdym 2 partie, zaś w sumie 14 partyj.

Organizatorzy tej niewątpliwie najpiękniejszej imprezy szachowej naszych czasów uzgodnili m. i. najważniejszy punkt turnieju, t. j. prawo indywidualnego rozegrania meczu z Dr. Alechinem, o tytuł mistrza świata. Prawo to zyskuje definitywnie zwycięzca turnieju A.V.R.O.

Na wypadek, gdyby Alechin okazał się sam pierwszym zwycięzcą tej gigantycznej imprezy, przechodzi wówczas to uprawnienie na drugiego z kolei zwycięzcę turnieju, wykazującym po Alechinie największą ilość zdobytych punktów. Podkreślenia godnym jest fakt, że organizatorzy przeprowadzą turniej w 14-tu najbardziej znanych miejscowościach holenderskich.

Losowanie odbędzie się w dniu 5 listopada. Czas gry: 5 godzin dziennie, i to od 18—23 wieczorem, w niedziele i święta od godz. 12—17.

Na turniej ten zapowiedzieli już swój przyjazd korespondenci wszystkich większych dzienników europejskich i zamorskich. Przybędzie m. i. cały szereg głośnych mistrzów szachowych, którzy obsługiwać będą prasę codzienną oraz fachowe czasopisma szachowe następujących państw: Anglii, Francji, Czechosłowacji, Szwajcarii, Estonii, Rosji Sowieckiej, Niemiec, Włoch, państw skandynawskich, Bałkanu, Stanów Zjednoczonych, Australii, Kanady i Płd. Ameryki.

Kto zwycięży?

Na temat ten rozpiszemy w Nr. 10-tym b. ciekawą ankietę dla naszych Czytelników.

Alechin? Botwinnik? Capablanca? Euwe? Fine? Flohr? Keres? Rzeszewski?

DZIAŁ PARTYJ

Z meczu o mistrzostwo świata.

569. — Hetmańska.

Dr. Alechin — Dr. Euwe

18. partia meczu.

1. Sg1—f3

Dotychczas wszystkie partie rozpoczynały się posunięciem 1. d4.

1... d7—d5
2. c2—c4 e7—e6
3. d2—d4 Sg8—f6
4. Sb1—c3

Powstał regularny „gambit hetmański". Grając 4. g3 mogły białe wejść w „otwarcie katalońskie", jak w 14-tej i 16-tej partii meczu. Alechin jednak grając białymi stara się o różne zmiany.

4... c7—c5
5. c4×d5 Sf6×d5
6. e2—e4 Sd5×c3
7. b2×c3 c5×d4
8. c3×d4 Gf8—b4†
9. Gc1—d2 Gb4×d2†
10. Hd1×d2 0—0

Ten cały wstęp znany jest z partii Alechin — Grünfeld, Praga 1931, i od tego czasu jest często grany. Białe mają nieco swobodniejszą grę, w zamian zaco przewaga pionowa czarnych na skrzydle hetmańskim zapewnić może lepsze szanse w końcówce. — Na pierwszych 10 posunięć zużył każdy z mistrzów tylko 7 minut.

11. Gf1—c4

Teraz zaczynają się problemy. Przez lata całe podchodzono do tej sytuacji na sposób pozycyjny, przyczem stosowano tu pos. 11. Ge2 lub Gd3, dopiero gdy w r. 1936 zabłysnął swym talentem Keres, nastąpiła tu zmiana. Posunięcie w tekście zastosował Keres jako pierwszy w Ostendzie w r. 1937 przeciwko Fine'owi i z tej pozornie suchej pozycji zdołał wyczarować szybki i ostry atak, zakończony świetnym zwycięstwem. Keres jest obok Alechina najwspanialszym graczem kombinacyjnym, który przekłada posunięcia ostre, przeto każdy problem pozycyjny stara się rozwiązać na drodze kombinacyjnej. Zrozumiałe więc jest, dlaczego Alechin zagrał 11. Gc4. Skoro Keres atakuje, co dopiero Alechin!

11... Sb8—c6

Po 11... b6, z przygotowaniem rozwoju skoczka na d7, byłoby 12. d5 bardzo silną kontynuacją. Wchodziło w rachubę 11. Sd7, by przerzucić skoczka do obrony skrzydła królewskiego. Euwe zamierza jednak manewrować na skrzydle hetmańskim. Bądź co bądź jest to ważna decyzja, gdzie czarne mają rozwinąć skoczka.

12. 0—0 b7—b6
13. Wf1—d1

Broni d4 i przygotowuje 14. Hf4.

13... Gc8—b7
14. Hd2—f4 Wa8—c8

Niezłe było również 14... Hf6. Po wymianie hetmanów czarne stałyby zadowalająco; 15. Hc7 He7 i tego nie należy się obawiać. W razie 14... He7, mogło nastąpić jak w partii 15. d5 e×d5, 16. e×d5, gdyż pozycja czarnego hetmana He7 dopuszcza do marszu piona z zyskiem tempa aż na d6.

15. d4—d5 e6×d5
16. Gc4×d5 Hd8—e7

Po 16... Hc7, 17. Hh4 Se5? przegrywa po 18. S×e5 figurę.

17. Sf3—g5

Szczupłym materiałem stworzył Alechin pozycję atakującą, mogącą szybko grę rozstrzygnąć, o ile czarne nie przygotują b. przezornej obrony.

17... Sc6—e5

Białe groziły 18. S×f7! W×f7, 19. H×f7† H×f7, 20. G×f7† K×f7, 21. Wd7 z wygraną jakości. Posunięcie w tekście jest obronne; po 17... Sa5 byłby skoczek deplasowany, zaś 18. Hf5 g6, 19. Hg4 dałoby białym przewagę.

18. Gd5×b7

Teraz 18. Hf5 g6, 19. Hf4 nie jest groźne, gdyż czarne mają już pięknego centralnego skoczka, który przeszkodzi wtargnięciu białej wieży przez d3.

18... Se5—g6
19. Hf4—f5 He7×b7

20. Wd1—d7 Hb7—a6!

Pozycja czarnych nie jest tak zła, jak pozornie na pierwszy rzut oka to wygląda. Dowodzi tego dobre, przytomne posunięcie Euwego. Jeśli 20... Wc7, 21. Wad1 białe osiągnęłyby przewagę. Posunięcie Euwego jest nieoczekiwaną paradą przeciw groźbie 21. W×f7.

21. h2—h4

Alechin konstatuje, że nie wolno mu bić na f7, gdyż nastąpi: 21. W×f7 H×a2! 22. W×f8 S×f8 i czarne z dwoma wolnymi pionami stałyby lepiej. Nie wystarczającym byłoby 21. Wad1 gdyż również 21... H×a2. Posunięciem w tekście stwarza Alechin sobie lufcik, unicestwia groźbę Euwego 21... H×a2 i równocześnie rozstrzygającym posunięciem 22. h5! zagraża.

21... Wc8—c5

Ponieważ 22. Hg4 względnie Hf3 z powodu 22... Se5, 23. Hh5 h5, nie jest w stanie zagrać, przeto Alechina następny ruch jest niejako konieczny. 22. Hh3 byłoby bezcelowe.

22. Wd7—d5

Wieża, która się wdarła, zmuszona jest do odwrotu. To szkoda, mógł tu Alechin tak pomyśleć.

22... Wc5×d5

23. e4×d5

Białe jednak wydobyły coś z swego ataku: silnego, wolnego piona. Jak długo czynne są hetmany w grze, jest ten pion mocny, dopiero w końcówce może ten izolowany pion stać się słabym.

23... Ha6—c8

Na 23.. He2, by nie dopuścić do h5, nastąpi 24. Sf3 z groźbą ponowną 25. We1 i h5.

24. Hf5—e4

Końcówka byłaby korzystna dla czarnych, gdyby nastąpiło 24. H×c8.

24... Wf8—e8

25. He4—a4

Atak matowy został przez czarne odparty. Alechin zamierza więc swoim wolnym pionem dorobić się kapitału. Ten mały wolny pionek przysporzy Euwemu niemało kłopotów.

25... We8—e7

26. d5—d6 We7—d7

27. Wa1—d1 Sg6—f8

28. Ha4—f4 Hc8—c6

Nie jest jasne, dlaczego Euwe traci tempo i nie gra natychmiast 28... Hc2, po którym jeśli 29. Wc1 zamiast bić na a2, cofnąć się 29... Hg6.

29. Sg5—e4 Hc6—c2

30. Wd1—c1

Alechin gra całą partię w wielkim stylu. Ofiaruje piona, by zdobyć otwartą linię wieżową. Pos. 30. Wd2 mógł piona obronić i w dalszym ciągu stać lepiej.

30... Hc2×a2

Skrzydło hetmańskie białych jest wygolone. Dwa połączone wolne piony czekają, by w końcówce zrobić karierę. Alechin jednak ma wciąż atak, mimo tak ograniczonego materiału.

31. h4—h5

Zastanawiającym jest, co do tego Alechina skłoniło. Czarne zyskują tempo do h6. Lepiej było zdaje się 31. Sg3. Niepoprawne: 31. Sf6† g×f6, 32. Hg4† Kh8, 33. Wc8 Ha1†, 34. Kh2 He5† i H×d6, co wygrywa.

31... h7—h6

32. Se4—g3

Przeprowadzka na f5.

32... Sf8—e6

33. Hf4—e5

Po 33. Wc8† Wd8! zmusiłoby białych do wymiany wieży. Obecnie grozi szach na c8.

33. . Ha2—a6

34. Sg3—f5 Ha6—d3

Podziwu godna jest kunsztowna obrona Euwego w tej partii. Nie traci równowagi, i robi wszystko co może i musi.

35 Kg1—h2

Nie 35. Wc3? Hd1† i H×h5†. Okazuje się obecnie, że pion na h5 nie stoi dobrze.

35... Kg8—h7

36. Wc1—c3 Hd3—d1

Czarne zużyły dotyczas 2 godz. 19 min. pozostało im więc jeszcze 11 minut na ostatnie 4 posunięcia.

37. f2—f3 Hd1—d2!

38. Wc3—c4

Nie da się dalej atakować, gdyż po 38. Wc7 W×c7, 39. d×c7 Hd7 i pion c zginie.

38.. Hd2—g5

39. Wc4—h4

Skoro białe już tak grają, to pozycja czarnych jest dobra.

39... Hg5—f6

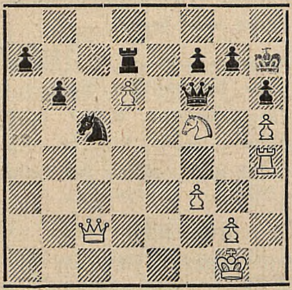
40. He5—e4

Jeśli 40. H×f6, to w końcówce będą białe słabsze.

40... Se6—c5

Tu partia została przerwana.

Pozycja po 20. pos. białych:

41. He4—c2

Posunięcie oddane do koperty. Ponieważ hetman musi bronić Sf5, nie ma więc wielkiego wyboru. Po 41. Hf4 lub 41. Hg4 będzie 41... Hg5 krępujące, zaś na 41. Hd5 He6! będą białe przyciśnięte do muru, zmuszone do wymiany hetmanów.

41... a7—a5

Sensacyjne posunięcie! Z zasady omija się szacha przez odsłonę, który niekiedy wyrządzić może dużą szkodę. Euwe swoim posunięciem demonstruje, że właściwie nic mu nie grozi. Posunięcie to mówi: „Zrób mi coś, o ile możesz". Bardziej przezorni zagraliby 41... Kh8, czego też i Alechin się spodziewał, na co by zagrał 42. Wg4.

42. g2—g3

Właściwie, jest też szach przez odsłonę tu bezcelowy, gdyż skoczek musi piona d6 bronić. Posunięcie w tekście zasłania diagonalę b8—h2, na wypadek by pion d6 nie mógł być zabity przez szachowanie.

42... a5—a4

Jeszcze ciągle bez strachu.

44. Wh4—g4

Tu Alechin zastanawiał się 40 minut! Z tego wynika, że kontynuacji Euwego 41... a5 i 42... a4 nie badał, tym samym nie za najlepszą ocenił.

43... g7—g6

Za optymistyczne byłoby 43... a3, gdyż 44. W×g7† i ofiara hetmana 45... H×g7, 46. S×g7† K×g7, 47. Hc3†, byłaby nie poprawna.

44. Sf5—h4

Lepsze aniżeli 44. h×g6† f×g6, 45. Sh4 Wg7! z obroną.

44... Hf6×d6

Główny wróg padł.

45. h5×g6† f7×g6

46. Wg4—d4!!

Genialna obrona, którą Euwe przeoczył. Złe byłoby 46. W×g6, lub 46. S×g6, gdyż 46. Hd2† z wymianą hetmanów.

46.. Hd6—e6

46.. H×d4 prowadzi po 47. H×g6 Kh8, 48. He8† Kh7 do wiecznego szacha, gdyż czarny król nie może zagrać na g7, z powodu Sf5† z utratą hetmana. Wczoraj bronił się Euwe genialnie, dziś Alechin.

47. Wd4×d7† Sc5×d7

Musowe, gdyż po 47... H×d7, 48. H×g6† i czarne stracą trzy piony(!), co będzie nieco za dużo.

48. Hc2×a4

To oznacza przypieczętowanie zgonu wolnej pary pieszków. Na płacz się zbiera — takie piony! Alechin w sposób genialny dowiódł, że pochód pionów Euwego był przedwczesny. Czarne w dalszym ciągu mają jeszcze piona przewagi, ale wygrana jest już b. problematyczna. Jest za mało figur na szachownicy, pozycja króla za otwarta, należy więc się spodziewać wiecznego szacha.

48 .. h6 – h5

Robi miejsce królowi na h6.

49. Ha4—c2 Sd7—e5

50. Kh2—g2

Niedobre było 50. He4, gdyż 50... Sg4† z wymianą hetmanów.

50... Se5—c4?

Błąd, po którym partia z miejsca jest zremisowana. Właściwe było 50... Hd6. Odnosi się wrażenie, że Euwe jest dziś zmęczony. Nie dziw, partia była b. natężająca.

51. Sh4×g6!

Ten dowcip uszedł uwagi Euwego. Na propozycję Euwego, Alechin przyjmuje

R e m i s.

Po 51... Se3†, 52. Kf2 S×c2, 53. Sf8† zdobywa z powrotem hetmana, zaś po 51... H×g6, 52. H×c4 powstanie remisowa końcówka.

Jedna partia jest sensacyjniejsza od drugiej, ale ta jest chyba najwspanialsza. Prawdziwa perła! Grając czarnymi był poraz pierwszy Euwe b. bliski zwycięstwa. Być może, że jego zwycięstwo w tej partii, mogło być decydującym zwrotem w całym meczu.

Uwagi arcymistrza S. Flohra, z „Prager Tagblatt“ 20. XI. 1937.

570. — Obrona Indyjska.

Dr. Euwe — Dr. Alechin

19. partia meczu.

1. d2—d4 Sg8—f6

Ponieważ Euwe w ostatnich partiach rezygnuje z „obrony słowiańskiej“, widocznym jest, że i Alechin też chętnie tę zarzuca.

2. c2—c4 e7—e6

3. Sb1—c3 Gf8—b4

Alechin jest b. zręcznym w wyborze otwarcia i dobrym psychologiem. Dziś sam wybiera „obronę indyjską“, którą Euwe w 12-tej partii meczowej uzyskał dobrą pozycję. Alechin zwalcza więc swego przeciwnika jego własną bronią.

4. Sg1—f3

Alechin jest zwolennikiem pos. 4. Hc2, które 3 razy wypróbował. Euwe grając 4. Sf3 unika wariantów teoretycznych, które się tu nasuwają, przez 4. a3, 4. Hc2, 4. Hb3, 4. e3. Posunięcie Euwego 4. Sf3 jest najmniej zbadane. Taktyka Euwego jest zrozumiała: unikać wariantów remisowych. Mecz zbliża się ku końcowi. Euwe czarnymi nie wygrał dotychczas żadnej partii, musi więc białymi starać się nadrobić utracony teren. Pozostają mu jeszcze 6 razy białe.

4... Sf6—e4

5. Hd1—c2 d7—d5

6. e2—e3 c7—c5

7. Gf1—d3 Se4—f6

Skoro to jest musowe, to eksperyment 4... Se4 nie miał dużej wartości. Po 7... Ha5, mogły białe zaofiarować piona, jak: 8. 0—0 S×c3, 9. b×c3 G×c3, 10. Wb1 Gb4, 11. a3 z wygraną; lub 8... G×c3, 9. b×c3 H×c3, 10. G×e4 H×a1, 11. c×d5 i wygrywa. Po 7... f5, wystąpi przewaga pozycyjna białych, gdyż czarny skoczek nie utrzyma się długo na polu e4, podczas gdy białe opanują pole e5 zupełnie. Najważniejszą rzeczą jest to, że do tego systemu nie nadaje się pos. c5, gdyż spowoduje wiszące piony centrowe, które białe z skutkiem mogą zaatakować.

8. c4×d5

Po 8... 0—0 d×c4, 9. G×c4 straci Euwe tempo. Woli więc gońca zachować na diagonali b1—h7.

8... e6×d5

Po 8... S×d5, lub 8... H×d5, 9. 0—0 stałyby czarne fatalnie. Alechin wybiera raczej izolację piona, by zdążyć jeszcze rozwinąć hetmańskiego gońca.

9. d4×c5 Gb4×c5

Po 9... Ha5 nastąpi 10. Gd2 i a3; zaś 9... Sc6, 10. 0—0 prowadzi do pozycji jak w partii.

10. 0—0 Sb8—c6

Okazuje się jak bardzo czarnym brakuje stracone tempo, spowodowane przez 4... Se4 i 7... Sf6. Po 10... 0—0, 11. e4! czarne znajdą się w opałach.

11. e3—e4

To jest b. silne, gdyż czarne nie mogą rochować. Wchodziło w rachubę 11. a3, ale czarne po 11... Ge7, mogą być spokojne. Po posunięciu w tekście walka staje się otwarta, również Alechin uzyskuje kontr-szansę, gra staje się dzika.

11... Gc5—e7

11... d×e4, 12. S×e4 Ge7, 13. S×f6† G×f6, 14. We1† byłoby korzystne dla białych. Złe byłoby 11... d4, gdyż nastąpi 12. e5!

12. e4—e5

Kontynuacja 12. e×d5 S×d5, 13. S×d5 H×d5, 14. Ge4 Hc5 nie dałaby dużo białym. Posunięcie Euwego jest logiczniejsze. Przeforsował piona swego z e3 na e5, czarnym zaś pozostał pion izolowany.

12... Sf6—g4

13. Wf1—e1

Obrona 13. Gf4 będzie tylko po myśli czarnych, gdyż nastąpi 13... g5, 14. Gg3 h5, z nieprzyjemnościami dla białych. Posunięcie w tekście osłabia f2, i Alechin uzyskuje kontr-groźby. Wskazane było 13. Gb5 z groźbą 14. h3. Czarne byłyby po tym zmuszone do niezdrowych posunięć jak: 13... h5, lub do otwarcia gry 13... f6, i pozycja ich stałaby się kiepska. Euwe jednak jak dotychczas, gra jakby po myśli Alechina.

13... Sc6—b4

Na 13... Gc5, 14. Sd1 obroni f2 i zaatakuje gońca.

14. Gd3—b5† Ke8—f8

Musowe, po 14... Gd7, 15. Hf5! z atakiem druzgocącym.

15. Hc2—e2 Ge7—c5
16. Sc3—d1 Gc8—f5
17. h2—h3 h7—h5

Alechin ofiaruje figurę, by otrzymać kontr-atak. Po odwrocie 17... Sh6 stałyby czarne źle.

18. Gc1—g5

Dobre posunięcie, które wstrzymuje rozwój przeciwnika. Figura nie ucieknie białym. Po 18. h×g4 h×g4, 19. Sg5 Wh5, miałyby czarne pewne widoki, chociaż bez szkody dla białych.

18... Hd8—b6

18... f6, 19. e×f6 i na otwartej linii otrzymują białe silny atak.

19. Sf3—h4 Gf5—e4
20. h3×g4 Sb4—c2

Wszystko wisi w powietrzu. Alechina atak va banque odpiera Euwe spokojnie.

21. Sd1—c3 Sc2—d4

Jeśli czarne biją jedną z wież, wówczas białe wygrają lekko dwiema figurami za wieżę. Dlatego próbuje Alechin nieco „szwindlować“, stojąc o figurę gorzej.

22. He2—f1 h5×g4
23. Sc3—a4

Z zamiarem unieszkodliwienia gońca c5.

23... Hb6—c7

Oczywiście nie 23... H×b5, 24. H×b5 i S×c5.

24. We1×e4!

Białe mają za dużo figur. Ofiara jakości jest poprawna i rozstrzygająca. Także 24. S×c5 H×c5, 25. Gd3, było dobrą odmianą.

24... d5×e4
25. Hf1—c4

Pointa ofiary. Hetman zdobył pole c4.

25... Wa8—c8

Lub 25... Se6, 26. S×c5 i czarne nie mogą bić na g5 z powodu 27. Sd7†.

26. Wa1—c1

W rachubę wchodziło z miejsca 26. b4 H×e5, 27. S×c5 H×g5, 28. Se6† itd.

26... b7—b6

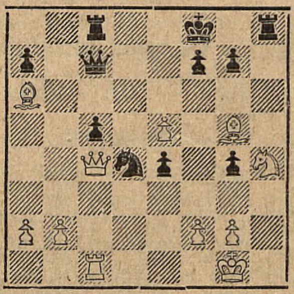
Nie 26... H×e4, gdyż 27. S×c5.

27. Sa4×c5

Po 27. b4 nastąpić mogło H×e5.

27... b6×c5
28. Gb5—a6?

Pozycja po 28. pos. białych:

Po tymże udaje się Alechinowi partię uratować. Obaj gracze mieli tu mało czasu. (Szczególnie Alechin). Ale Euwe popełnia błąd. Bardzo silne było tu uderzenie 28. e6! He5? 29. Sg6† f×g6, 30. e7† i wygrywa. Lub 28... S×e6, 29. Sg6† f×g6, (Kg8, 30. Se7†), 30. H×e6 Hh2†, 31. Kf1 i czarne dostają mata. Główna groźba 28. e6, 29. Sg6† i 30. e7†. Jak warianty wykazują czarne były stracone, dlatego 28. e6! wygrywało.

28... Hc7×e5
29. Ga6×c8

Białe upolowały całą wieżę i mimoto otrzymują nawet gorszą partię. Niejasnym było 29. Ge3 Wd8! (29... W×h4, 30. G×d4) 30. g3 g5, 31. Sg2 Wh1† z lepszą grą dla czarnych.

29.. He5×g5
30. Hc4×c5†

Białe są zmuszone do oddania figury, muszą bronić skoczka przez 30. g3, gdyż czarne grożą 30... H×c1†, 31. H×c1 Se2† i zdobywają jakość.

30... Hg5×c5
31. Wc1×c5 Wh8×h4

Czarne, które miały figurę mniej, mają obecnie nawet piona przewagi! Szybko zmieniają się czasy!

32. Wc5—c4 Sd4—e2†
30. Kg1—f1 Se2—f4
34. Kf1—g1 g4—g3

Alechin nie zadowala się powtórzeniem

posunięć, jego próba wygrania jest ryzykowna.

35. Gc8—a6

Nie 35. f×g3 Se2† i nie może nastąpić Kf2, gdyż e3† i straci jakość. Dlatego broni Euwe wpierw swoją wieżę.

35... g3×f2†
36. Kg1×f2 Wh4—h6

Nie 36... e3†, 37. Kg3 e2, 38. Wc8† Ke7, 39. G×e2.

37. Wc4×e4

Tym posunięciem wchodzi Euwe w wieżową końcówkę. Po 37. Wc8† Ke7, 38. Wc7† i W×a7 mógł na nowo rozpętać się gorący bój. Białe miałyby dwa wolne piony na skrzydle hetmańskim, czarne zaś 3 przeciwko jednemu na skrzydle króla.

37... Wh6×a6

Błędną spekulacją byłby rabunek piona 37... S×g2, gdyż 38. Gb5! zagrażał matem!

38. We4×f4 Wa6×a2
39. Wf4—b4 g7—g6
40. Wb4—b7 Kf8—g7

Tu partia została przerwana. Ze względu na małą ilość materiału na szachownicy, nie mają czarne żadnych realnych szans do wygrania. Z spokoinym sumieniem mógł Alechin oddać partię za remis. Nastąpiło jeszcze kilka posunięć dla publiczności.

41. Kf2—f3 g6—g5
42. b2—b4 Kg7—g6
43. b4—b5 f7—f5
44. b5—b6 Wa2—a3†
44. Kf3—f2 a7—a6
46. Wb7—b8 Wa3—b3
47. b6—b7 Kg6—g7

Po 47... Kf7, 48. Wh8 mogą wkońcu białe wygrać.

48. Wb8—a8 Wb3×b7
49. Wa8×a6. Remis.

Uwagi arcymistrza S. Flohra z „Prager Tagblatt" 25. XI. 1937.

571. — Obrona Nimcowicza.

Dr. Alechin — Dr. Euwe

20. partia meczu.

1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Sb1—c3

Po dłuższej pauzie dopuszcza Alechin do „Obrony Nimcowicza" 3... Gb4, której unikał od 12-tej partii meczu. Z tego wynika, że być może znalazł w międzyczasie pewne wzmocnienia, względnie, że na pos. 3. g3 — już dużo nie daje.

3... Gf8—b4
4. Hd1—c2 d7—d5
5. c4×d5 Hd8×d5
6. e2—e3 c7—c5
7. Gc1—d2

To jest ta „nowość". Nowym jest to posunięcie tylko w tym meczu, ale naprawdę było już ono zastosowane częściej, jak np. Flohr — Botwinnik, Hastings 1934. Alechin grywał już w tej pozycji 7. a3, dopiero Euwe w 12-tej partii przez świetne założenie debiutu dowiódł, że czarne mogą uzyskać dobrą grę. Także z innego powodu wybiera Alechin to posunięcie. Goniec na diagonali c1—h6 stoi gorzej aniżeli na diagonali a1—h8.

7... Gb4×c3
8. b2×c3 0—0
9 Sg1—f3 Sb8—c6
10. c3—c4 Hd5—d6
11. d4×c5

Spokojnym posunięciem było 11. Gc3, co jednak byłoby stratą tempa. Alechin nie martwi się wcale, że na c4 ma izolowanego piona. Po 11. Gc3 c×d4, 12. e×d4 b6, stałyby czarne zadowalająco, jak w 12-tej partii, w dodatku o tempo lepiej, gdyż tam biały goniec ulokowany został na b2.

11... Hd6×c5
12. Wa1—b1

Z zamiarem rozwinięcia gońca na d3 (co teraz z powodu 12... Sb4 nie byłoby wskazane), i by ewentualnie później zachować możliwość wypadu dla wieży na b5 i przepędzić hetmana. Równocześnie posunięcie w tekście uniemożliwia wyprowadzenie gońca c8, tak długo dopóki b7 nie ma obrony.

12... e6—e5

Tym czarne uzyskały pełny rozwój. Białe mają parę gońców, ale słabość na c4. Pozycja czarnych sprawia korzystne wrażenie.

13. Sf3—g5

To nie jest żadnym atakiem matowym, lecz koniecznością przeciwko groźbie 13... e4,

i oznacza walkę o punkt e4. W rachubę wchodziło 13. Gc3, poczym mogłaby mieć miejsce matowa kombinacja: n.p. 13. Gc3 e4, 14. G×f6 e×f3, 15. g×f3 g×f6, 16. Wb5 He7, 17. Wg1† Kh8, 18. H×h7† K×h7, 19. Wh5 mat. Oczywiście, że po 13. Gc3, nie grają czarne 13... e4, ale najpierw 13... He7, by nie dopuścić do 14. Wb5.

13... h7—h6

Pędzi skoczka tam, gdzie właśnie zamierzał sam pójść. Przed ciężkim problemem stałby Alechin po 13... e4. Pion nie śmie być zabitym, gdyż nastąpi 14... S×e4 i Gf5. Po 14. Wb5 He7, 15. Gc3 a6, 16. Wb1 We8 czarne otrzymują przewagę.

14. Sg5—e4 Sf6×e4
15. Hc2×e4 Wf8—d8

Bardzo dobre posunięcie. Roztacza kontrolę na pole d5. Przedwczesnym byłoby 15... f5, z powodu 16. Hd5†. Posunięcie w tekście nie dopuszcza gońca na d3, co grozi utratą figury: 16... f5.

16. Wb1—b5

Białe z debiutu nic nie wydobyły, przeciwnie, są gorzej rozwinięte. Biały goniec nie wyprowadzony, w dodatku białe są bez rochady. To dowodzi, że Alechin źle założył debiut. Posunięciem w tekście zamierza Alechin zaniepokoić partnera.

16... Hc5—e7
17. Gf1—e2 b7—b6
18. Ge2—f3

Po 18. H×c6? Gb7, 19. W×e5 H×e5, 20. H×b7 Hb2, biały goniec d2 będzie uwięziony i czarne zdobędą jakość.

18... Gc8—b7
19. He4—c2

Zmusza do obrony gońca d2. Białym spieszno rochować.

19... Wa8—c8

Czarne są idealnie rozwinięte i zaczynają „kokietować“ słabego piona na c4. I znowu Euwe świetnie założył debiut.

20. 0—0 Gb7—a6!

Goniec na długiej diagonali zrobił swoje. Jego zadaniem jest obecnie wziąć na cel piona c4.

21. Wb5—d5

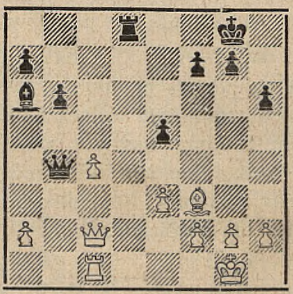
Białe są zgrane. Po 21. Wb5—b1 wystąpi ich słabość jeszcze silniej, czarne na to grają najlepiej 21... Hc5 lub 21... Sa5 z rychłem zdobyciem piona.

21... Sc6—b4
22. Gd2×b4 He7×b4
23. Wd5×d8†

Alechin chce sobie ułatwić zadanie, wymieniając jedną wieżę. Po 23. W×e5 W×c4 nastąpi rzeź czarnych wież w obozie białych. Wchodziło w rachubę jednak 23. Wf1—d1, po 23... W×d5, 24. G×d5 G×c4? nastąpi 25. G×f7†! (nie zaś 25. G×c4 H×c4, 26. Wd8† W×d8, 27. H×c4 Wd1† i wygrywa). Czarne grają na to 23... We8 i pion c4 padnie. Zawsze jednak otrzymują białe kontrgrę na linii d.

23... Wc8×d8
24. Wf1—c1

Pozycja po 24. pos. białych:

Gorżki przymus. 24. Gd5 przegrywa po 24... W×d5! 25. c×d5 G×f1, 26. K×f1 (26. Hc8† Hf8, 27. H×f8† K×f8, 28. K×f1 e4! i czarne wygrają końcówkę pionową), Hb5† piona, który nawet w końcówce hetmańskiej winien prowadzić do zwycięstwa.

24... Wd8—d2
25. Hc2—b3 Hb4—a5

Najprostsze było 25.. H×b3, 26. a×b3 Wb2, z wielkimi trudnościami dla białych. Także 25... Wb2 było b. silne, gdyż na 26. H×b4 W×b4, 27. Gd5 Wb2 otrzymują czarne dużo lepszą końcówkę.

26. a2—a3 g7—g6

Po 26... W×f2, 27. K×f2 Hd2†, 28. Ge2 H×c1, 29. Ha4 Gb7, 30. He8† Kh7, 31. Gd3† e4, nastąpi remisowe zakończenie. Wchodzi w rachubę dla białych 27. Hb4, by wzamian za ofiarowanego piona, otrzymać silnego piona na linii c. Euwe nie wpuszcza się w tą

grę, gdyż po zabiciu piona f2, zniknie perspektywa mata.

27. h2—h4

Białe otwierają sobie furtkę. Po 27. Hb4 H×b4, 28. a×b4 Wb2, 29. b5 Gc8 i Ge6 nastąpi przewaga czarnych, także po 28... e4, 29. G×e4 G×c4 z wolnym pionem na skrzydle hetmańskim

27... e5—e4

Po 27... W×f2 z następstwem jak w poprzednim posunięciu. Poświęcając piona, wdaje się Euwe w dziką awanturę. Wskazane było 27... Hc5.

28. Gf3×e4 Ha5—h5
29. Hb3—c3!

Elegancka obrona przeciwko groźbie 29... He2.

29... Hh5—e2

Lepsze było 29... Wd1†, 30. W×d1 H×d1†, 31. Kh2 Hg4.

30. Hc3-f6 Ga6×c4
31. Ge4×g6

Za zaofiarowaną figurę zostaje całe skrzydło królewskie ogołocone, co zapewnia białym remis. Wkońcu jest Euwe jeszcze kontentny, że uchodzi cały.

31... Wd2—d1†
32. Wc1×d1 He2×d1†
33. Kg1—h2 f7×g6
34. Hf6×g6† Kg8—f8
35. Hg6×h6† Kf8—g8
36. Hh6—g6† Kg8—f8
37. Hg6—h6† Kf8—g8
38. Hh6—g5† Kg8—f8
39. Hg5—f4† Gc4—f7
40. Hf4—b8† Kg8—g7
41. Hb8×a7.

Alechin oddał posunięcie. Po dokładnej analizie zaproponował: R e m i s, co Euwe chętnie przyjął. Mogło jeszcze nastąpić: 41... Hd6†, 42. g3 Hd2! albo 42. f4 Hf6, lub 42. Kh3 He6†, 43. g4 He4, 44. Hc7 Hf3 również z remisowym zakończeniem.

Stan meczu o mistrzostwo świata po 20. partii 11:9 dla Alechina, który w dalszym ciągu zachowuje 2 punkty przewagi.

Uwagi arcymistrza S. Flohra z „Prager Tagblatt“, 26. XI. 1937.

572. — *Debiut Colle'go.*

Mgr. E. Arłamowski — E. Rubinstein

Grana w turnieju o mistrz. Krakowa 9. IV. b.r.

1. d2—d4 Sg8—f6, 2. Sg1—f3 e7—e6, 3. e2—e3 b7—b6, 4. Gf1—d3 Gc8—b7, 5. Sb1—d2 c7—c5, 6. 0—0 Sb8—c6, 7. c2—c3.

W tej pozycji można też grać 7. c4, co sprowadza partię na tory nieprzyjętego gambitu hetmańskiego z następnym dalszym ciągiem 7... Ge7, 8. b3 c×d, 9. e×d d5, 10. Gb2 S—b4, jak w partii dr. Tartakower i Turower — dr. Alechin i Cukierman (Paryż 1931). Białe pozostają jednak przy systemie Collego.

7... Gf8—e7, 8. Hd1—e2.

Do tego posunięcia partia jest identyczną z partią Colle — Capablanca (Karlsbad 1929) w której Colle grał odrazu 8. e4 c×d, 9. S×d4 0—0, 10. He2 S—e5, 11. Gc2 Hc8, 12. f4 Ga6 i.t.d. poczem czarne zdołały pokonać trudności otwarcia.

8... 0—0, 9. e3—e4 c5×d4, 10. c3×d4.

Jeśli 10. S×d4 S—e5! z dalszym przebiegiem jak w wyż. podanej partii Colle — Capablanca.

10... d7—d6.

Na 10... Sb4, nastąpi 11. Gb5 W—c8, 12. a3 i S musiałby wracać na c6, gdyż w razie 12. Sc2 13. Wb1 poczem Gd3 i S czarny zginąłby.

11. a2—a3 Wa8—c8, 12. b2—b4 Wc8—c7, 13. Gc1—b2 Hd8—a8.

Ten manewr hetmana nie jest zbyt szczęśliwym pomysłem. Czarne chcą w ten sposób wzmocnić nacisk na punkt e4, jednakże oddalają zbytnio H od centrum, co pozwala białym na osiągnięcie tu przewagi.

14. Wa1—c1 Wf8—c8, 15. g2—g3.

Zdawałoby się, że białe powinny były grać teraz konsekwentnie 15. W—c2 z następującem zdublowaniem wież na linii „c“ dla przeciwdziałania opanowania tej linii przez czarne. Jednak ostatnie posunięcie białych (W—c1) było tylko manewrem taktycznym, celem odciągnięcia drugiej wieży ze skrzydła królewskiego. Teraz, kiedy czarne zgrupowały większość swoich figur na skrzydle H, białe

zamierzają przystąpić do ataku na osłabionym skrzydle K, a posunięcie g3, niedopuszczające S na f4 jest przygotowawczem.

15... a7—a6.

Błąd, osłabia zbytnio pole b6.

16. Wc1—d1 g7—g6, 17. Sd2—c4 Ha8—a7.

W razie 17... Sf—d7 nastąpiłoby 18. d5 S—d8 (jeśli 18.. c×d, 19. e×d S—d5 i czarne tracą przynajmniej piona) 19. d×e6 S×e6, 20. S—d4 z dobrą grą dla białych. Posunięcie zrobione w partii zmusza czarne do zrezygnowania z planów ataku.

18. e4—e5 Sf6—e8.

Jeżeli 18... d×e, 19. d×e S—e8 i czarne otrzymują ścieśnioną grę.

19. Gb2—a1!

Wstęp do przeprowadzenia ataku na przekątni a1—h8. Czarne wobec tej groźby powinny były nie dopuścić do otwarcia tej tak ważnej linii grając n.p. 19... d5.

19... b6—b5, 20. Sc4×d6 Se8×d6, 21. e5×d6 Ge7×d6, 22. He2—b2.

Po tym posunięciu niema już skutecznej obrony dla czarnych, gdyż na posunięcie d5 i groźby mata na g7 i h8 niema wystarczającej odpowiedzi.

22... f7—f6.

Niekorzystnem było również 22... Sd8, 23. d5 Wc3, 24. Wc1.

23. Wf1—e1.

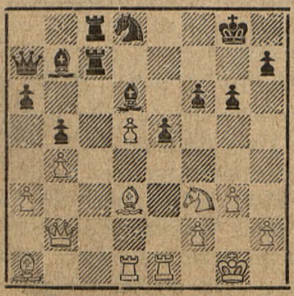
Nie odrazu 23. d5?, gdyż czarne po S—e5 wygrałyby.

23... S—d8.

Na 23. W—e7 rozstrzyga 24. d5!

24. d4—d5! e6—e5.

Pozycja po 24. pos. czarnych:

Czarne nie mają dużego wyboru. Do zdobycia piona f6 nie mogą dopuścić. Jeżeli 24... G×d5, 25. H×f6 G×f3, 26. H—h8† Kf7, 27. H×h7† i po G×g6 partia czarnych szybko się rozpada.

25. S×e5! f6×e5, 26. We1×e5!

Poświęcenie w tej pozycji przez białe dwóch figur jest zupełnie poprawne, gdyż po przyjęciu tej ofiary czarne nie mogą już skutecznie odparować groźby mata.

26... Wc7—c3.

Pointa obrony czarnych, które przyjmują tylko ofiarę jednej figury, usiłując równocześnie unicestwić atak białych przez zamknięcie przekątni. Ta koncepcja okazuje się jednak chybioną, gdyż z likwidacji wychodzą czarne osłabione materialnie.

27. We5—e8† Kg8—f7, 28. We8×d8 Gd6—e5, 29. Wd8×c8 Gb7×c8.

Niedobrem było również 29. W×d3 albowiem 30. W—c7† K—f8, 41. H×e5 Wd1†, 32. Kg2 G×d5, 33. H×d5 i białe pozostają z przewagą figury.

30. Hb2—e2 Ge5—d4, 31. G×c3 Gd4×c3, 32. He2—f3† Gc3—f6, 33. Wd1—c1 Gc8—d7, 34. Wc1—c5 Ha7—b7, 35. Hf3—f4 Hb7—a8, 36. Hf4—d6 Ha8—e8 37. Wc5—c7. Czarne poddały się.

Uwagi Mgr. E. Arłamowskiego.

Turniej elimin. o mistrz. Polski.

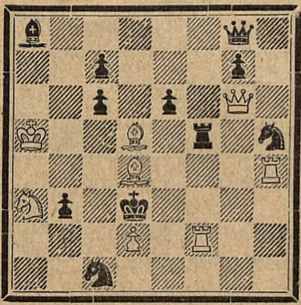
Kraków. W październiku br. odbędzie się tu turniej eliminacyjny do mistrzostwa Polski na rok 1939. Organizacji i przeprowadzenia podjął się Krakowski Klub Szachistów, który dopiero od niedawna jest członkiem Polskiego Związku Szachowego. Fundusze na pokrycie kosztów turnieju zbierze Krakowski Klub we własnym zakresie, jedynie Polski Związek Szachowy przyczyni się do ufundowania nagród honorowych. Wyznaczenie reprezentantów do eliminacji powinny przeprowadzić Okręgi Związku do końca września. Krakowski Klub Szachistów otrzyma dwa miejsca dla swoich najlepszych graczy.

DZIAŁ ZADAŃ

Redaguje S. L.

II. Międzynarodowy konkurs dwuchodówek.
Unser II. Internationales Zweizügerturnier.

537. *H. Albrecht*, Grifte. Niemcy. (Oryginalne.)

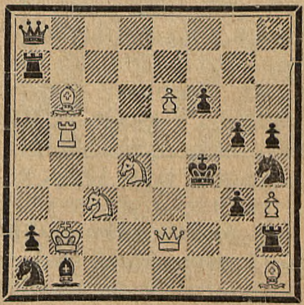
Mat w 2. posunięciach.

538. *G. Jordan*, Haarlem. Holandia. (Oryginalne.)

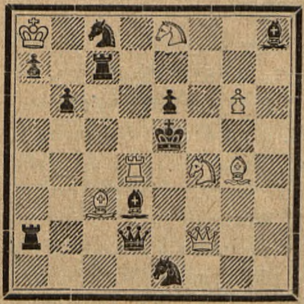
Mat w 2. posunięciach.

539. *W. Grzankowski*, Toruń. (Oryginalne.)

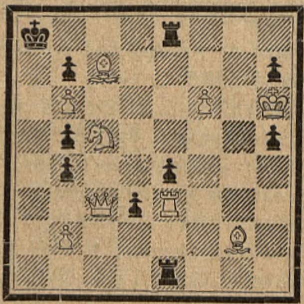
Mat w 2. posunięciach.

540. *W. Suchodolski*, Łuck. (Oryginalne.)

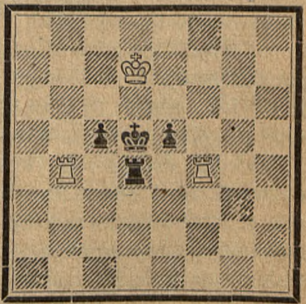
Mat w 2. posunięciach.

541. *J. Soukup*, Praga. Czechosłowacja. (Oryginalne.) Pośw. Dr. E. Palkosce, Praga.

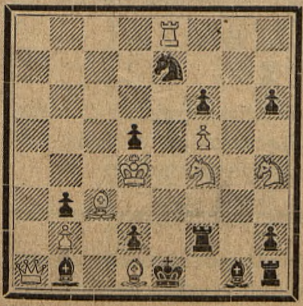
Mat w 3. posunięciach.

542. *J. A. Rusek*, Komorowice. (Oryginalne.) Pośw. S. Limbachowi.

Samomat maksym. w 4. pos.

543. *G. Laskovics i Dr. F. Zivkovics*, Zagrzeb. Jugosł. (Oryg.) Pośw. S. Limbachowi.

Samomat w 3. posunięciach.

544. *R. Svoboda*, Praga. Czechosłowacja. (Orygin.)

Samomat w 3. posunięciach.

545. *B. Blit i B. Klejman*. Kowel. (Oryginalne.)

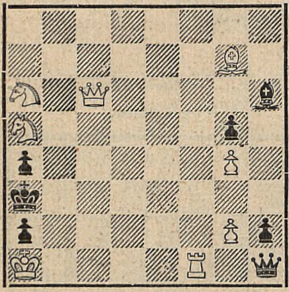

Samomat w 5. posunięciach.

IV. Międzynarodowy konkurs samomatów.

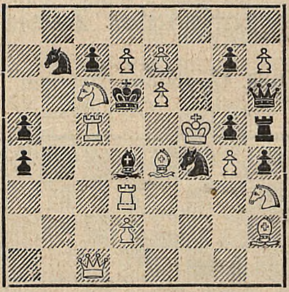
Unser IV. Internationales Selbstmattzweizügerturnier.

546. *H. Lange*, Neuss n/Ren. Niemcy. (Oryginalne.)

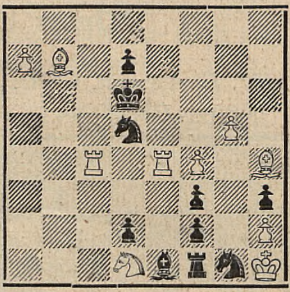
Samomat w 2. posunięciach.

547. *Inż. S. Gradstein*, Eindhoven, Holandia. (Oryginalne.)

Samomat w 2. posunięciach.

548. *T. Płaczek*, Świętochłowice. (Oryginalne.)

Samomat w 2. posunięciach.

Autorzy zadań nr. 518. i 526. nadesłali zmieniony układ swych zadań. Zadania te zamieszczamy poniżej, biorą one udział w konkursie zadaniowym i rozwiązaniowym.

518a. *W. Suchodolski,* Łuck. B: Kd8, Hc5, W: a4, f8, G: e1, h1, S: b4, f4, Pd4, (9). Cz: Ke3, Hc4, Gh7, S: b1, g6, P: c7, e2, (7). Mat w 2. posunięciach.

526a. *G. Laskovics i Dr. F. Zivkovics*, Zagrzeb. B: Ka1, Hf2, W: d6, h5, G: d7, e7, Sc6, Pd3 (8), Cz: Kc5, Hg5, W: a7, e3, G: a5, g2, Sa3, P: b4, b5, b6, b7, f4, h6, (13). Mat w 2. posunięciach.

Rozwiązania zadań z nr. 6. »Szachisty«.

505. (Hillbricht) W zadaniu tym w rozwiązaniu opuszczono cały wiersz, za co Autora przepraszamy. 1. He7! z groźbą Gd7† ...Sc5, 2. Gd7† ...Sd4, 2. Gd7 ...Wh6, 2. Gg4† ...W×e3, 2. H×h7 ...K×e3, 2. G×b3!! Piękne złudne 1. He8?! *513.* (Eerkes) 1. H×e6! *514.* (Büchner) 1. Wg—g3! uboczne 1. Wa—g3! *515.* (Ragó) 1. Sg6! ub. Sd3. *516.* (Czarnecki i Salzman) 1. S×e5! *517.* (Laskovics) (W niektórych egzemplarzach „Szachisty“ biała wieża na e4 słabo odbita) 1. Sb5! Temat Flecka, ośmiokrotna groźba skoczkowa stanowi rekord. *518.* (Suchodolski) 1. Hg5! Piękne zadanie. *519.* (Laskovics i Zivkovics) 1. We5! „White to play“ z matem dodanym i zamiennym. *520.* (Laskovics i Zivkovics) 1. Gb7! Autorzy poprawiają zadanie przez dodanie na polu h6 czarnego giermka. Blokada i pseudo-blokada z pięknymi wariantami. Bez giermka h6, ub. 1. Sg6†! Mimo poprawki dual po Wd2 (e2), 2. Hg3 oprócz gry tematowej. *521.* (Pater) 1. Wd8! ub. 1. We8† 1. Sd5† 1. W×c4† 1. Sd3†. *522.* (Rusek) 1. c3! 1. c4? paruje groźba 2. Gg7†. *523.* (Svoboda) 1. Hh7! Dobry samomat. *524.* (Limbach) 1. Hf3! półzwiązanie H i S.

Zwracamy uwagę, że zadania, rozwiązania zadań oraz wszelkie sprawy tyczące zadań należy nadsyłać pod adresem: S. Limbach, Lwów, Domsa 5.

Odpowiedzi Redakcji.

T. Płaczek. I. zamieszczamy, II. poza wariantem e4 słaby, nie zamieścimy. *R. Cinader,* Pińsk. Zadanie słabe, pozatym bicie (w 1. pos.) skoczka jest niedopuszczalne, nie zamieścimy. Sądzimy, że pracować dalej warto! — Dalsze odpowiedzi w następnym numerze.

Czytelniku! Spełnij swoją powinność! Opieszałość godzi w byt pisma, obowiązkowość zaś zapewnia jego regularne ukazywanie się. Wyrównaj więc zaległość i wpłać prenumeratę za IV. kwartał!

Fundamentalne zasady gry pozycyjnej.

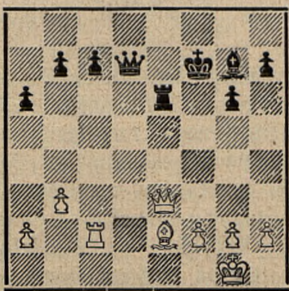
W czasopiśmie angielskim „Chess" ogłosił b. mistrz świata Dr. Euwe, cykl złożony z 12 artykułów popularnych, które w miarę możności tłumaczone ukażą się w naszym piśmie. Mamy nadzieję, że po zaznajomieniu się z treścią artykułów dr. Euwego, Czytelnicy nasi odniosą niewątpliwie duże korzyści, tak teoretycznej jak i praktycznej natury, co przyczyni się w znacznej mierze do podniesienia Ich poziomu gry.

1. Wstęp generalny.

Pisarze szachowi często referują o „grze kombinacyjnej" i „grze pozycyjnej". Wszystko to bardzo ładnie brzmi! Co jednak ma uczący się wiedzieć o tych terminach technicznych? Na to pytanie postaram się dać odpowiedź w serii artykułów z szczególnym poruszeniem i omówieniem walki o dobrą pozycję i korzyści, które solidna pozycja daje. W innych słowach, zapoznam Czytelników z grą pozycyjną, przyczem wyjaśni się, że gra kombinacyjna jest z grą pozycyjną ściśle związana.

W pewnej fazie walki gdy „kombinacja" ma mieć miejsce, daje się ona ująć pewną ilością posunięć. Jest więc kombinacja jako taka w swoim znaczeniu określona, obliczona i ograniczona. Istnieją kombinacje, które nie dają stronie przeciwnej żadnego wyboru, są musowe, forsowne i wymuszają niemal jedyną odpowiedź. Bierzmy przykład poniżej. Białe zaczynają:

Przykład Nr. 1.

Białe zaczynają.
Słabe figury. — Kombinacja.

Biały hetman jest atakowany przez czarną wieżę, ale wieża jest nieszczęśliwie uplasowana między własnym hetmanem i królem, tak że poniekąd prowokuje białego Ge2 do zajęcia obiecujących diagonali, pól c4 i g4. Co mają jednak białe naprawdę uczynić mając do wyboru, tak w jednym jak i w drugim wypadku pozorny zysk jakości? Zastanówmy się chwileczkę, zanim coś postanowimy. Sytuacja jest bowiem b. zdradliwa. I tak po 1. Gg4, nastąpić może 1... W×e3, 2. G×d7 We1 mat! Także po 1. Gc4 Hd1†, 2. Gf1 W×e3 i wygrywa. Zysk więc jakości rozwiał się z dymem w dodatku z niemiłymi konsekwencjami dla białych. Weźmy pod uwagę inną możliwość, że biały hetman wykona jakieś posunięcie, uwalniając się z pod groźnego działania nieprzyjacielskiej wieży z przygotowaniem ataku dla Ge2, wówczas pozostanie i czarnym swoboda odejścia czarnej wieży z niewygodnej pozycji. Mimo wszystko istnieje jednak w tej pozycji kombinacja, która rozwiązuje ten problem: 1. H×e6† K×e6, 2. Gg4† Ke7, 3. G×d7 K×d7 i białe wygrywają jakość, lub 1. H×e6† H×e6, 2. Gc4 i również wygrywa jakość, co prowadzić powinno do zwycięstwa.

(Zdobycie wieży za gońca lub skoczka jest wygraną „jakości", jest więc jakościową przewagą figury silniejszej nad słabszą.)

Ta błyskawiczna poniekąd przewaga (powstała z niedogodnej pozycji figur przeciwnika, powodująca do śmiercionośnego opanowania diagonali przez białego gońca) została wyzyskana dwoma forsownymi posunięciami białych i zakończyła się ich materialną przewagą.

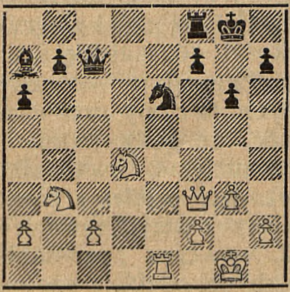
(Forsujące i musowe jest bowiem bicie: 1. H×e6!! Czarne mają 2 możliwości, i z obu wychodzą pokonane, tak po 1... K×e6, jak i po H×e6.)

W przykładzie Nr. 2. zachodzi kombinacja o szerszym rozgałęzieniu. Z pozycji wynika, że czarne na po-

sunięciu zagrały 1... Se6, kalkulując, że po 2. S×e6 f×e6, białe nie mogą bić 3. W×e6? gdyż Hf3 jest zaatakowany. Dalej skoro hetman opuści pole f3, czarne zagrają G×f2 z zdobyciem wieży e1. Natomiast białe oceniają inaczej sytuację. Po dokonanym posunięciu wytworzyła się pozycja, w której tak hetman jak i wieża czarnych mogłyby być zaatakowane przez ich skoczka. Ale jak?

(Gdy biały skoczek opanuje pole e6, to hetman i wieża czarnych równocześnie będą zagrożone.)

Przykład Nr. 2.

Białe zaczynają.
Słabe figury. — Kombinacja.

Białe wyzyskują więc szansę do przeprowadzenia kombinacji w czterech posunięciach: 1. W×e6 f×e6, 2. H×f8† K×f8, 3. S×e6†! K dowolnie, 4. S×c7 i zachowują figurę i piona przewagi. Zanim jednak białe wykonują tą kombinację, muszą sobie postawić jeszcze jedno pytanie. Będzie błędem z naszej strony, skoro liczyć będziemy tylko na jedną możliwość, że po 1. W×e6, przeciwnik bez namysłu zabije wieżę 1... f×e6. Co będzie gdy odpowie: 1... G×d4...? Ah! możemy na to odpowiedzieć, że nastąpi 2. S×d4, z groźbą tą samą, co poprzednio, że jeśli 2... f×e6, to 3. H×f8 z wygraniem figury.

Co, gdy zrezygnuje z odbicia wieży na e6 i zagra hetmanem by zaatakować naszego skoczka? To nie może być powodem do zmartwienia, gdyż jesteśmy już w posiadaniu zdobytej figury i postaramy się na kombinację przeciwnika znaleźć jakieś obalenie. Np. 1. W×e6 G×d4, 2. S×d4 Hd8, 3. We4 f5, 4. Wf4 g5, 5. W×f5 i jeśli przeciwnik zabije naszego skoczka, to my zabijemy jego wieżę, a jeśli zabierze wieżą, to odbijemy ją skoczkiem i zachowamy figurę więcej. Wreszcie jeszcze jedną możliwość winien kombinujący rozważyć: czy może przeciwnik w międzyczasie nas zaszachować? To jest nadzwyczaj ważne pytanie, gdyż chociaż partner nasz znajduje się w ciężkiej sytuacji (jest bez wyboru posunięć) mógłby ewentualnie przez szachowanie jedną z swych figur wydobyć się z matni i wówczas cała nasza kombinacja zawisłaby w próżni. Szczęśliwym wypadkiem taki „zbawienny" szach nie ma tu miejsca. Przykład Nr. 1. i Nr 2. dają nam pojęcie o idei pewnych kombinacji, które zachodzić mogą w grze praktycznej. Konkluzja: kombinacje powstają przedewszystkim w pozycjach o wielu otwartych liniach i mało, względnie żadnych nieblokowanych pionach.

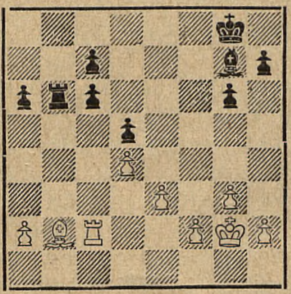
(„Blokowany pion" jest to pion, który powstrzymany jest w pochodzie przez piona strony przeciwnej, i o ile jednak pójdzie naprzód może to nastąpić tylko przez zamianę albo jego zupełną utratę).

W dalszym ciągu naszych rozważań dochodzimy do pewnych pozycyj, zawierających w sobie pewne słabe punkta, które przez pewien nacisk mogą mieć charakter przejściowy lub stały. Przejściowe słabości są wynikiem niekorzystnej sytuacji figur. Im większa jest ich wartość, tym groźniejsza jest ich niemoc. Stałe słabości są przeważnie wynikiem złego układu pionów.

Przykład Nr. 3. jest odmienny aniżeli oba poprzednie. Zdwojony czarny pion na skrzydle hetmańskim jest długotrwałą słabością. Można ją porównać z stanem nieuleczalnie chorego i wieczną troską o powrót do zdrowia. Wiemy, że istnieją nieuleczalnie chorzy, którzy dożywają późnego wieku, jak również i tacy, którzy mimo silnej konstytucji zdrowot-

nej, przez nie zczęśliwy wypadek, młodo umierają.

Przykład Nr. 3.

Białe zaczynają — słabe piony czarnych.
Czarne zaczynają — słabe piony białych.

Ta analogia odnosi się i do szachów. Mimo, że pozycja Waszego partnera wydaje się być beznadziejną, nie on, ale Wy możecie się znaleźć nad przepaścią. Z wielkim mozołem możecie wybudować pozycję dla siebie wygraną, która zawierać będzie tego rodzaju dynamikę (oczywiście bez Waszej wiedzy i chęci), że przez kombinację nieoczekiwaną partnera, inicjatywa przejdzie do jego rąk i zamiast zakończyć grę jako zwycięzca, wyjdziemy z walki pokonani. Każda więc słabość w pozycji pionów partnera musi być dobrze i dokładnie oceniona i czy jest przejściowej czy stałej natury. W przykładzie Nr. 3. białe nie mogą dopuścić, by partner zagrał 1... c6—c5, i powinny zagrać 1. Ga3! co im zapewni przewagę. Nie jest to przewaga bezpośrednia, lecz idealna, leżąca w samej pozycji. Białe mają więcej swobody w terenie, mogą lawirować wieżą, podczas gdy czarne związane są obroną piona c6, mają mniej wolnego terenu i w dodatku mogą być zaskoczone przebojem partnera w centrum. W jednym z następnych artykułów tym procesem manewrowania zajmiemy się obszerniej.

Nie jest rzeczą obojętną w przykładzie Nr. 3. kto ma mieć posunięcie. Jeśli czarne to pozycja ich zawiera przejściową słabość, która obrócić się może nawet na ich korzyść, skoro grają: 1... c5! Posunięcie to jest chwilowo możliwe, z powodu niekorzystnego ustawienia białego gońca. Białe nie mogą bić piona ani wieżą, ani gońcem, gdyż w obu wypadkach stracą gońca, w dodatku czarne forsują tego piona na pole c4 i otrzymują w miejsce zdwojonego słabego piona — obecnie b. silnego i wolnego.

(„Wolny pion" jest to pion, który bez przeszkody (opozycji) z strony innych pionów posuwać się może naprzód i zamienić w hetmana. Oczywiście jest rzeczą strony zagrożonej uczynić wszystko, by utrudnić partnerowi to zadanie.

Ponieważ już wiemy jakiego rodzaju są słabości, że są one „przejściowe" i „stałe" i w jakich wypadkach mają miejsce, przeto możemy dojść do definicji, że „słabości pionów" są stałe, zaś „słabości figur" są przejściowe. Z powyższego wynika, że pionowe słabości mimo swego stałego charakteru, nie są w konsekwencjach tak groźne, jak słabości figur. Widzieliśmy to na przykładach Nr. 1. i Nr. 2, że zła pozycja figur prowadzić może wprost do materialnych strat i klęski.

Słabości pionowe są kluczem gry pozycyjnej. By wygrać jakąkolwiek partię, należy wpierw dobrze ją opracować pozycyjnie, czyli innymi słowy oprzeć się na strategii. Wyzyskać słabości gry jest tylko rzeczą techniki. Talent towarzyszy opracowaniu gry, jej ujęciu, praktyka i nabyte doświadczenie składają się na technikę. Każda partia szachowa jest w założeniu swoim pozycyjna, gdyż powolnie i systematycznie rozwija ostrożnie swoje siły bojowe, tak figury jak i piony, przyczem na te ostatnie szczególnie należy uważać, czy czasem w swoim rozwoju nie spowodowały pewnych luk, co prowadzić może do niespodzianek, prowadzących do obalenia naszego mozolnego wysiłku wybudowania całej pozycji. Dobry gracz pozycyjny, musi więc być dobrym graczem taktycznym.

(Taktyka jest poszukiwaniem, wynalezieniem i zastosowaniem kombinacji).

Kombinacyjna gra nie jest antytezą gry pozycyjnej, lecz jej uzupełnieniem. Pozycyjna gra ma więc pierwszorzędne znaczenie, po niej przychodzi gra kombinacyjna. By zapoznać się gruntownie z zasadami gry pozycyjnej, to musimy przestudiować kilka przykładów dobrej i złej pozycji pionów. To będzie tematem naszego następnego artykułu.

Obecnie podkreślić należy, że

1) wartość piona jest różna. W otwarciu ma duże znaczenie, gdyż wywrzeć może wpływ na centrum. „Centrum“ składa się z czworoboku e4, d4, e5, d5. Pion ma wpływ na centrum gdy

a) stoi na jednym z centralnych pól tego czworoboku, b) może jedno z tych pól opanować, c) zagraża i czuwa w pobliżu czworoboku, d) znajduje się w położeniu z którego wywiera nacisk na jedno lub dwa pola w centrum.

2) Jeden pion, nie może czuwać nad bezpieczeństwem całego czworoboku z pola na którym stoi. Może natomiast kontrolować 2 pola białe lub 2 czarne. Gdy 2 piony stoją obok siebie na d4 i e4, wówczas mają one roztoczoną kontrolę na 4 pola, to jest na 2 białe i 2 czarne. Dwa obok siebie stojące piony są siłą, i efektywnie mogą dużo zdziałać. Z tego powodu pion, który stracił łączność z innymi pionami („izolowany pion“) jest znacznie słabszy od innych, z sobą kontaktujących. Piony, które nie są w stanie zająć horyzontalnego ugrupowania w rodzaju d4 i e4 (np. piony podwójne) uważać należy za słabe.

3) Bądź ostrożnym w Twych posunięciach pionami! Zważ, że każde posunięcie pionem zmienia obraz pozycji raz na zawsze! Oblicz się więc dokładnie, zanim wykonasz odpowiedzialne posunięcie pionem! D.c.n

Sensacyjny mecz szachowy.

Z końcem lipca odbył się w Paryżu w „Palais Royal“ (kawiarnia o historycznej sławie, do której przychodził w czasie Wielkiej Rewolucji Napoleon I. na szachy) mecz pomiędzy mistrzem Polski drem Tartakowerem a exszampionem Wielkiej Brytanji, zaginionym i odnalezionym Winterem. Mecz obliczony był na 5 partyj. Dzieje mistrza Wintera są niezwykłe. Ubiegłego roku podczas turnieju o mistrzostwo Anglii stracił Winter pamięć. Wszelkie starania lekarzy nie odniosły żadnego skutku. Wkrótce potym Winter zaginął. Po jakimś czasie zaginiony mistrz odnalazł się, nie zdradzając żadnych objawów choroby umysłowej. Radość rodziny nie trwała długo. Po raz drugi zaginął Winter w grudniu ub. roku, by po upływie przeszło 6 miesięcy wypłynąć na nowo, jako „normalny“ w Paryżu. Nie pozbawiony komizmu był fakt, że Anglicy rozgrywali równocześnie turniej o szampionat dumnego Albionu, zaś przekorny Winter, posiadacz tytułu mistrza Anglii, wolał towarzystwo dra Tartakowera aniżeli walkę z rodakami. Dowcipnisie zapowiadali, że niepoprawny Winter „da nurka“, i w czasie jednej z partyj z drem Tartakowerem po raz trzeci zniknie. Zniknie po angielsku, choć na ziemi francuskiej... Na złość wróżbitom, mistrz Winter wytrwał do końca. Tartakower wygrał 2 partie, jedną przegrał, zaś 2 zremisował. Stosunek meczu 3:2 dla naszego rodaka. Partie nadspodzianie miały przebieg spokojny.

Szkocja. W turnieju o mistrzostwo Szkocji zwyciężył Fairhurst przed Aitkenem. W rozegranym następnie meczu Aitken pokonał Fairhursta w stosunku 5.5:2.5.

Szwecja. Turniej o mistrzostwo Szwedzkiego Związku Szachowego zakończył się 100% zwycięstwem Lundina 5 p., przed Stahlbergiem 4 p. Dalsze miejsca zajęli Larsen i Berquist 2.5 p., Lundholm 2 p.

„SZACHISTA"

CZASOPISMO POŚWIĘCONE GRZE NAUCE I STUDIOM SZACHOWYM

Redaktor: Henryk Friedman

Rok V. /15. Październik 1938./ Nr. 10.

Prenumerata mies. 60 gr. ◆ kwart. 1.75 zł. ◆ półrocz. 3.50 zł. ◆ roczna 7 zł.

Redakcja i Administracja: Lwów, Słoneczna 36/m. 9. Konto P.K.O. Nr. 501363.

Turniej eliminacyjny o mistrzostwo Polski.

Z wielką uwagą i zainteresowaniem śledzą szachiści całej Polski przygotowania i pracę Polskiego Związku Szachowego nad realizacją turnieju eliminacyjnego do turnieju o mistrzostwo Polski. Polski Związek Szachowy powierzył urządzenie tej imprezy Krakowskiemu Klubowi Szachowemu im. Dominika w Krakowie. Turniej ma się odbyć w listopadzie br. Przedstawiciele poszczególnych okręgów szachowych, należących do Polskiego Związku Szachowego winni do tego czasu przeprowadzić przegląd swych młodych graczy, urządzić między tymi rozgrywki i wkońcu najlepszych i najzdolniejszych wydelegować na turniej do Krakowa. Już obecnie ubiegają się niektóre okręgi o uzyskanie możliwie znacznej ilości miejsc dla swych reprezentantów. Są to okręgi przeważnie obfitujące w młodzież zdolną, z której najbardziej utalentowane i ambitne jednostki rwą się do czynów i walki.

Tegoroczny turniej eliminacyjny toczy się o piękną i wysoką stawkę. Zwycięzca zdobędzie zaszczytny tytuł polskiego mistrza szachowego oraz prawo udziału w turnieju o mistrzostwo Polski na r. 1939. Turniej eliminacyjny w Krakowie winien więc skupić i zgromadzić na starcie faktycznie najbardziej utalentowanych szachistów młodego pokolenia. Klucz, ustalony przez Polski Związek Szachowy, przewidujący 18 miejsc dla graczy, liczy się z ilościowym stanem szachistów poszczególnych okręgów, z wysokością poziomu i zasługami organizacyjnymi. Wedle tego przypuszczalnie Warszawa otrzyma 3 miejsca z uwagi na dużą ilość doskonałego narybku i nader owocną pracę wszerz Warszawskiego Okręgu Szachowego. Łódź, Kraków i Lwów po 2 miejsca. Bardzo żywotne okręgi, pomorski i ziem półn.-wschodnich również po 2 miejsca. Śląsk, Częstochowa, Kielce, Podhale i Poznań zapewne po 1 miejscu. Razem dawałoby to liczbę 17 zawodników, na 18 miejsce wchodzi w rachubę podoficerski mistrz armii.

Na marginesie tego warto zaznaczyć, że pocztowcy i kolejarze dysponują również doskonałym materiałem szachowym, o których do niedawna opinia szachowa w Polsce mało co wiedziała. Dowodem tego są odbywające się w świetlicach PPW. i KPW. całej Polski coroczne turnieje wewnętrzno-klubowe, kwalifikacyjne i eliminacyjne, wkońcu najbardziej głośne, turnieje drużynowe o mistrzostwo Polski. Śmiało rzec można, że w turniejach pocztowców i kolejarzy bierze zwyż udział ponad 1.000 szachistów rocznie. Niewątpliwie już w następnych turniejach eliminacyjnych do mistrzostwa Polski będą armia, poczta i kolej polska godnie reprezentowane.

Ogłaszamy poniżej statystykę, obejmującą najbardziej znane nazwiska polskich mistrzów szachowych i szachistów I. kategorii, biorących czynny udział w polskim życiu szachowym w ostatnich latach, w poszczególnych środowiskach Polski.

Lista ta nie zawiera nazwisk polskich kompozytorów zadaniowych, którą zresztą ogłosimy oddzielnie w jednym z następnych numerów naszego działu zadaniowego.

Nadzwyczaj bogaty rezerwoar polskich sił szachowych da się ująć, wedle naszych pojęć, następująco:

1. polska klasa mistrzowska — międzynarodowa, 2. polska klasa mistrzowska — krajowa, 3. szachiści kategorii A, 4. szachiści kategorii B.

Do I. klasy należą gracze, którzy nietylko wynikami w kraju, ale i zagranicą zdobyli rozgłos i uznanie, przez udział w reprezentacjach Polski, w t. zw. olimpiadach, wzgl. turniejach międzynarodowych urządzanych w Polsce i zagranicą.

Do tych należą z Warszawy, mistrzowie: Przepiórka, Łowcki, Frydman Paulin, Makarczyk, Najdorf, Dr. Kon i Kremer. (Do tej klasy zaliczał się też niedawno zmarły w Warszawie śp. A. Wojciechowski). Z Łodzi: Regedziński, Apel, Kolski, Frydman Achilles, Gerstenfeld i Szpiro. Ze Lwowa: Friedman Henryk i mgr. Sulik.

Wkońcu nie zapomnijmy o dwóch największych mistrzach Polski, arcymistrzu A. Rubinsteinie, przebywającym w Brukseli, a który od lat kilku nie bierze żadnego udziału w życiu szachowym z powodu złego stanu zdrowia, oraz o Dr. S. Tartakowerze, głośnym na arenie międzynarodowej, zamieszkałym w Paryżu.

Do II. klasy t.j. polskiej klasy mistrzowskiej — krajowej, należą ci szachiści, którzy przez zdobycie tytułu danego środowiska, wzgl. dobrymi lokatami w turniejach o mistrzostwo Polski potwierdzili swą siłę i sławę.

Do tej klasy należą z Warszawy: Młynek, Tytor, Trockenheim, Inż. Piltz, Pogoriełły, Tuhan-Baranowski i Jagielski, ze Lwowa: Stefan Popiel i Schächter, ze Śląska: Prof. Zawadzki, z Wilna: Kazimierz hr. Plater.

Do szachistów kategorii A. zaliczylibyśmy graczy, którzy mają odpowiednią siłę i ustaloną reputację w swoim środowisku, jednakowoż nie potwierdzili swej klasy jakimś specjalnym wyczynem. Do tych należą, z Warszawy: Feinmesser, Klepfisz, Sternfeld, Borensztajn, Nowiński, Kierst, Gadaliński, Danneman, Wilczyński, Margolin, inż. Asterblum, Bombach i inni.

Łódź zresztą jak i Warszawa posiada kilkunastu innych graczy, m. inn. i kilku mistrzów, którzy zupełnie prawie wycofali się z aktywnego życia szachowego. Do graczy kategorii A. zaliczamy Grynfelda, Tandetnika i Michalca. Do tej kategorii należą również, ze Lwowa: Schönfeld, Szewczyk, Romaniszyn, Schleyen, Sokołowski, Turjański, Turkiewicz i kilku innych. Z Krakowa: Scheier, Friedman K., mgr. Arłamowski, Błaszczak, Październy i Abraham, ze Śląska: Anioł, Sojka, inż. Fussgänger, z Poznania: Widermański, Gostyński, Tylkowski, Bogdas, Gaworski, Wesołowski, Różański i Stróżniak, z Pomorza: Badylak, Woźniak, Chybicki, Gronowski i Kamowski, z Wilna: Borkum, Kowalski i Judelewicz, z Grodna: Ginzburg i Jaśkiewicz, z Białegostoku: Nowodworski, Zabłudowski, Kaufman, Babkies, Barin, z Lidy: Lidski i Zajczyk.

Oczywiście, że w sile gry u b. wielu zawodników zachodzą różne odchylenia, ze względu na brak kontaktu turniejowego z graczami silniejszych środowisk. Z tego też tytułu największe możliwości rozwoju posiadają gracze tej klasy zamieszkali w Warszawie, którzy o krok tylko są od polskiej klasy mistrzowskiej i są nawet groźnymi przeciwnikami w spotkaniach z naszą

extra-klasą. Powyższe odnosi się tylko do wyjątków. Doskonały narybek szachowy posiadają prócz Warszawy także Kraków, Lwów, Pomorze, Wilno i Białystok.

Szachistów kategorii B. nie wymieniamy, z tej prostej przyczyny, że liczą się w Polsce nietylko na setki, ale na tysiące. Przeważnie są to gracze zasługujący na „grę z przeddawką“ (gra na fory).

Osobną kartę stanowią polscy szachiści korespondencyjni, reprezentujący b. poważną niekiedy siłę szachową. Z pośród tych b. wielu śmiało zaliczyć można do kategorii A. Przeważni rozsiani w miastach i miasteczkach prowincjonalnych dochodzą własną pracą do b. pięknych wyników. Najbardziej znani z nich biorą czynny udział w turniejach korespondencyjnych „Szachisty“. Dobrych szachistów korespondencyjnych mamy w Polsce ponad setkę.

Do elity polskiej klasy mistrzowskiej zaliczał się niegdyś rejent Ignacy Popiel z Bochni, nestor polskich mistrzów szachowych, znany z udziału w licznych turniejach międzynarodowych w czasach przedwojennych oraz z młodszych mistrzów doskonały szachista, prof. M. Chwojnik, zamieszkały w Równem Wołyńskim. Dobrze również zapowiadał się K. hr. Plater, przebywający przez lat kilka w Warszawie, obecnie zamieszkały w Wilnie. Być może, że lista nasza zawiera pewne usterki, naogół jednak kierowaliśmy się wiadomościami zaczerpniętymi i zebranymi z najbardziej autentycznego źródła lat ostatnich, t.j. materiałem polskiej prasy szachowej.

DZIAŁ ZADAŃ

Redaguje S. L.

Wynik I. międzynarodowego konkursu dwuchodówek »Przeglądu Szachowego« 1937.

Sprawozdanie sędziego konkursu p. Janusza Fuxa. (5. IX. 1938) „Ogółem na konkurs nadesłano 33 zadania 25 kompozytorów z następujących krajów: Polska 15 (9 kompozytorów), Węgry 7 (6), Rumunia 5 (4), Francja, Holandia, Łotwa, Niemcy, Szwajcaria i Włochy po 1 (1). Z tego odpadło wskutek niepoprawności 7 zadań.

Zapewne po raz pierwszy w dziejach konkursów czasopism polskich kompozytorzy krajowi wzięli tak liczny udział, stojąc pod względem ilości nadesłanych prac na pierwszym miejscu. Warto podkreślić, iż byli to przeważnie kompozytorzy młodzi. Ogólny poziom nie był zbyt wysoki, ale czołowe prace nie przyniosłyby ujmy znacznie silniejszemu konkursowi.

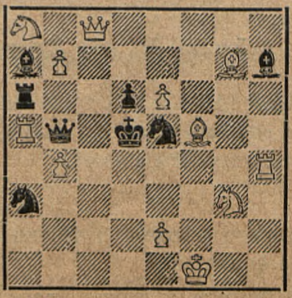
Kolejność wyróżnionych zadań została ustalona w sposób następujący:

114. *Dr. G. Cristoffanini*, Genua.
1. nagroda. (1. P r e i s).

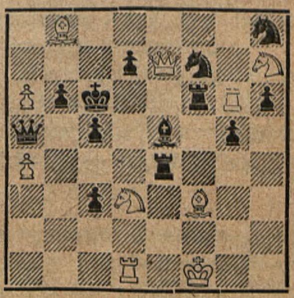
Mat w 2. pos. 1. Hh5!

113. *S. Boros*, Budapeszt.
2. nagroda. (2. P r e i s).

Mat w 2. pos. 1. Sh5!

100. *E. Papé*, Paryż.
1. wzmianka zaszczytna.

Mat w 2. pos. 1. Sf8!

I. nagroda (Cristoffanini). Pomimo braku oryginalnego pomysłu praca ta najlepiej łączy estetykę wykonania z żywą grą, w której cały mechanizm zadania przyjmuje udział. Dlatego zadanie to stawiam na czele.

II. nagroda (Boros). Nowoczesny pomysł t. zw. „wtórnych obron“ w 3 wariantach tematowych. Gdyby nie słaba konstrukcja (skoczek a8) i dual po Se—c4 zadanie to pretendowałoby do I-ej nagrody.

1. wzmianka zaszczytna (Papé). Temat Lewmann'a przeprowadzony czterokrotnie. Pomysłowo opracowana różnica gier po Wd6 i Gd6. Niestety bardzo słaby wstęp osłabia wartość tego zadania.

2. wzmianka zaszczytna (T. Feldman, Budapeszt). Nr. 94. Wzorem tu było znane zadanie G. Guidelliego I. nagr. „Good Companion“ 1915/XII. Oryginalność odmiany polega na tym, że hetman zostaje związany dopiero w posunięciu matującym.

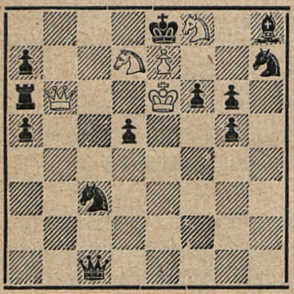
1. pochwała (W. May, Mannheim). Nr. 101. Dobra groźba i kilka ładnych wariantów z przesłonami.

2. pochwała ex aequo Sz. Krelenbaum, Puławy (Nr. 84) i W. Suchodolski, Łuck, (Nr. 96). Zgrabne zadania z półzwiązaniem bez głębszej strategii“.

Rozstrzygnięcie III. międzynarod. konkursu samomatów w 2. pos. »Szachisty« 1938/I.

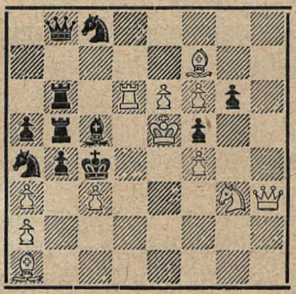
Sprawozdanie sędziego konkursu p. Janusza Fuxa. „W konkursie tym wzięło udział wszystkiego tylko 8 zadań 4 autorów, w tym 4 polskie (2), 3 czeskie (1) i 1 rumuńskie. Za wyjątkiem nagrodzonego zadania poziom przeciętny, brak zwłaszcza było oryginalnych kombinacyj. Kilka zadań o charakterze szkiców raczej niż skończonych prac.

507. *S. Limbach*, Lwów.
1. nagroda. (1. Preis.)

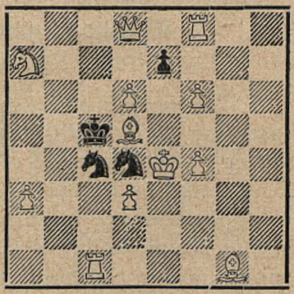
Samomat w 2. pos. 1. Hc6!

463. *P. Leibovici*, Jassy.
1. wzmianka zaszczytna.

Samomat w 2. pos. 1. Sf1!

506. *R. Svoboda*, Praga.
1. Pochwała ex aequo.

Samomat w 2. pos. 1. Ge6!

1. nagroda. (S. Limbach) Nr. 507. Bezsprzecznie najlepsze zadanie konkursu. Pomysłowy, strategiczny rdzeń tego zadania stanowią posunięcia białego skoczka subtelnie umotywowane (zwłaszcza Sc5 i Sb6). Konstrukcja bardzo ekonomiczna, jedynie nieco słaby wstęp szpeci tę piękną i elegancką pracę.

1. wzmianka zaszczytna. (P. Leibovici) Nr. 463. Żywe zadanie wariantowe bez sprecyzowanego jaśniej pomysłu.

1. pochwała ex aequo. (R. Svoboda) Nr. 506. i (S. Limbach) Nr. 524. Pierwsze z tych zadań (w kolejności numerów) ma ciekawe przesłony białych linii w jedynych 2 wariantach tej pracy, drugie — zgrabnie wykonane półzwiązanie“.

* * *

Sędziemu konkursu p. Januszowi Fuxowi z Białegostoku, serdecznie dziękujemy za poniesiony trud przy ocenie zadań konkursu.

Nagrody i dyplomy będą wysłane w 6. tygogni po ogłoszeniu konkursu.

Konkursy zagraniczne.

„Revista Romana de Sah" w 5-tą rocznicę śmierci W. Pauly'ego, genialnego kompozytora, twórcy pięknych zadań ekscentrycznych, ogłasza międzynarodowy konkurs: I. Samomaty. a) „White to play". b) Różne samomaty. II. Zadania pomocnicze „White to play" i in. III. Zadania i samomaty maksymalne. IV. Zadania z figurami jak lunatyk i t. p. Zadania w 2 egzemplarzach pod godłem (Motto) należy nadsyłać w terminie do dnia 31/XII. 1938. na adres: Dr. L. Lazarus, Buler Carol 25/I., Bukareszt I., Rumunia. Polskich kompozytorów zachęcamy do wzięcia udziału w tym konkursie!

„Die Schwalbe" 1938. Stałe konkursy na wszelkiego rodzaju zadania. Adres: Dr. W. Massmann, Kiel, — Schulensee, Eschenbrock. Niemcy.

„Narodni Politika". Trójmaty (przeważnie w stylu klasycznym). Adres: Dr. E. Palkoska, Praha III. — 612. Czechosłowacja

Wyniki konkursów zagranicznych.

W konkursie „Tijdschrift" 1937, 1. wzm. zaszczytną zdobył *S. Krelenbaum* z Puław za rójmat. „Sacha Maksla" 1937. Dwumaty: 1. nagroda G. Cristoffanini. Wzmiankę zaszczytną otrzymał *M. Wróbel* z Warszawy. „Limburgsch Dablad" 1938/II. Wzmiankę zaszczytną za samomat otrzymał *J. A. Rusek* z Komorowic. „Arbeider Magasinet„ 1937/II. Dwuchodówki. 1. nagr. J. Peris, 2. nagr. *M. Wróbel.* „British Chess Federation" 1937/II. Dwuchodówki: 1. nagroda S. Cedar, 2. C. Mansfield, 3. *S. Krelenbaum.*

Konkurs rozwiązaniowy.

Rozwiązania zadań z nr. 7/8 i nr. 9. podamy w następnym numerze, termin dla rozwiązań z nr. 7/8 i nr. 9. upływa 20. X. 1938. Od nr. 10. termin dla rozwiązań 30 dni licząc od daty wyjścia numeru. Prosimy naszych Czytelników wraz z rozwiązaniem zadań podawać ew. uwagi o zadaniach (Idea, temat, konstrukcja i t. p.) co zwłaszcza przy równej ilości punktów będzie miało znaczenie przy przyznawaniu nagród.

Tabela rozwiązujących z nr. 6.

1. R. Pietruszajtys, Warszawa, 122 punktów, 2. St. Amsterdamski, Otwock 121 pkt. Pierwsi dwaj otrzymują nagrodę za czerwiec 1938. 3. A. Hillbricht 115 pkt., 4, 5 i 6. Por. M. Guzicki, M. Grzęda i St. Pchliński, 7 i 8. Prof. M. Wójcik i J. Chełstowski 90 pkt., 9 i 10. B. Blit i B. Klejman 88 pkt., 11. A. Pariser 86 pkt., 12. B. Starzycki 83 pkt., 13. A. Szyler 72 pkt., 14. A. Konopnicki 64 pkt., 15 L. Sack 32 pkt., 16 i 17. Fr. Kutschera i B. Śliwa 28 pkt., 18 i 19. Prof. I. Król i St. Pawlikowski 26 pkt., 20. J. Fux 24 pkt., 21. T. Płaczek 27 pkt., 22. B. Jaciuk 20 pkt., 23. Inż. Enenoldsen 18 pkt., 24. Prof. W. Geier 17 pkt., 25. A. Lammel 15 punktów.

Zwracamy uwagę, że zadania, rozwiązania zadań oraz wszelkie sprawy tyczące zadań należy nadsyłać pod adresem: S. Limbach, Lwów, Domsa 5.

Odpowiedzi Redakcji.

H. Amsterdamski, Otwock. Obszerny artykuł o zadaniu maksymalnym zamieściliśmy w „Przeglądzie Szachowym" w nr. 7 i 8/9. W następnym numerze „Szachisty" powtórzymy. *R. Pieprzyk,* Dziedzice. W zadaniach nadesłanych notacja błędna. Prosimy o powtórne przysłanie zadań w bezbłędnej notacji. — Dalsze odpowiedzi w następnym numerze.

DZIAŁ PARTYJ

Z meczu o mistrzostwo świata.

573. — Indyjska.

Dr. Euwe — Dr. Alechin

21. partia meczu.

1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Sg1—f3

Euwe unika Nimco-Indyjskiej obrony. Mecz zbliża się powoli ku końcowi i nie zachodzi już żadna możliwość wypróbowania każdego otwarcia tak gruntownie, jak to miało miejsce z „Obroną Słowiańską". Teraz, w końcowej fazie walki, wyłożą przeciwnicy na stół najlepsze swoje karty. Alechin niedawno miał sam oświadczyć, że dotychczas niestety, nie miał okazji do zastosowania pewnych nowości, które ma „na warstacie".

3... b7—b6

Po 3. Sf3 uchodzi to za najlepszą odpowiedź czarnych, gdyż białe nie mogą grać 4. e4. Czarne swobodnie rozwijają swego gońca hetmańskiego; z tego powodu uważać należy 3. Sc3 za bardziej celowe posunięcie.

4. g2—g3 Gc8—b7
5. Gf1—g2 Gf8—b4†
6. Gc1—d2 Gb4—e7

Znowu jedna nowość! Zazwyczaj gra się tu 6... G×d2†, 7. H×d2, po czym białe stoją nieco swobodniej, natomiast czarne mają dobre szanse do wyrównania gry. Idea manewru gońcowego z utratą tempa opiera się na tym, by zwabić białego gońca na pole d2 i zaatakowania go następnie przez Se4, co doprowadzi czarnych do zachowania pary gońców. Zupełnie oryginalną idea ta nie jest. Znajdujemy ją i w „Obronie Holenderskiej": 1. d4 e6, 2. c4 f5, 3. g3 Gb4†, 4. Gd2 Ge7. Idea ta pochodzi od mistrzów sowieckich i niejednokrotnie była już zastosowaną przez Alechina.

7. Sb1—c3 Sf6—e4

To musiało z miejsca nastąpić, w przeciwnym razie nastąpi 8. Hc2 i 9. e4 z przeważającą grą dla białych.

8. 0—0

Po 8. S×e4 G×e4, opanują czarne punkt e4 i nie mają więcej żadnych trudności. Białe będą w dodatku zmuszone do wymiany białego gońca i partia przybierze charakter remisowy. Dlatego godzi się Euwe na wymianę gońca.

8... 0—0
9. d4—d5

Próba wywołania pewnych napięć w centrum, by grę ożywić. Na 9. Hc2 nastąpi również 9... S×d2, gdyż 10. Sg5 jest chybione z powodu 10... G×g5, 11. G×b7 S×f1.

9... Se4×d2
10. Hd1×d2 Ge7—f6

Białe zamierzają skoczka królewskiego przeprowadzić na d4; czarne zamierzają tego właśnie skoczka wymienić.

11. Wa1—d1

W rachubę wchodziło 11. Se4 z wymianą gońca i z centralizacją skoczka królewskiego na d4.

11... d7—d6
12. d5×e6

Euwe nie chce dopuścić partnera do zaryglowania centrum przez e5, by utrzymać otwartą walkę. Dużo tym jednak nie zyskuje. Skuteczniejsze przeto było 12. Sd4.

12... f7×e6
13. Sf3—d4 Gb7×g2
14. Kg1×g2

Nie zaś 14. S×e6? gdyż He7! 15. S×f8 G×c3, 16. b×c3 Gc6 i skoczek f8 pozostanie uwięziony. Czarne pozostaną przy dwu lekkich figurach przeciwko wieży.

14... Hd8—c8
15. Hd2—e3

Także natychmiastowe 15. Se4 było możliwe, po 15... Hb7 nastąpi 16. f3. Czarne zapewne zagrałyby G×d4, tak jak w partii, ale przecież gra białych byłaby swobodniejsza. Euwe ma inny plan: zamierza oblężyć punkt e6.

15... Gf6×d4

Skoczek stoi za mocno, dlatego zostaje wymieniony. Po 15... e5, osłabione będzie pole d5.

16. Wd1×d4 Sb8—c6
17. Wd4—e4

Tym razem wydobył Euwe z otwarcia

mniej, aniżeli zazwyczaj. Na e6 jest nieco słaby pion. To jest wszystko. Pozatym jest partia równa. Jest b. ciężko ułożyć jakiś plan wojenny. Postanowienie Euwego, by wieżą i hetmanem zaatakować e6, jest nierzeczowe. Dobre było posunięcie 17. Wd2, by udostępnić skoczkowi pole e4.

17... Wf8—f6

18. f2—f4

Ogranicza ruchliwość wieży na czwartej linii.

18... Hc8—d7

19. g3—g4?

Takie gwałtowne posunięcia nie leżą w stylu Euwego. Nie gra się tak, nawet gdy się ma 2 punkty mniej od partnera. To i następne dwa posunięcia osłabiają skrzydło królewskie b. dobitnie. Jest niezrozumiałe, dlaczego Euwe staje się „dziki". Przecież samymi pionami nie można matować przeciwnika.

19... Wa8—f8

Alechin uderza z miejsca na słabiznę.

20. g4—g5

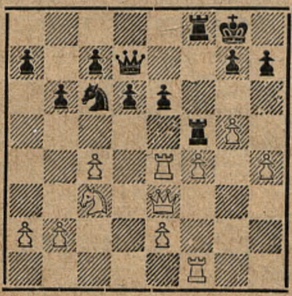
To jest już za bardzo optymistyczne. Euwe liczył zapewne, że wieża pójdzie na pole g6.

20... Wf6—f5!

21. h2—h4

W przejrzeniu, że pion e6 jest „jadowity". Po 11. W×e6? Se5, przegrywają białe jakość.

Pozycja po 21. pos. białych:

21... Hd7—f7

Alechin mógł przeciwnika przez 21... d5, postawić przed trudnymi problemami: np. 21... d5, 22. W×e6 d4, 23. He4 d×c3, 24. H×c6 H×c6, 25. W×c6 W×f4! z dobrą końcówką wieżową. Alechin chce jednak więcej uzyskać.

22. Wf1—f3

Wciąż jeszcze nie da się grać 22. W×e6, z powodu Se5.

22... Kg8—h8

Także 22... d5, było dobre. Ale groźba jest silniejsza, aniżeli jej wykonanie. Euwe miał tu już mało czasu do namysłu (jeszcze 30 minut na 18 posunięć). Wieża na e4 stoi tak nieszczęśliwie, że groźba d5 jest trudna do odparowania.

23. He3—d3?

Białe muszą przeciwko d5, coś przedsięwziąć. By zapobiec widełkom, trzeba było usunąć skoczka. Spróbować należało 23. Sb5. Ale i po tym nie stałyby białe świetnie.

23... d6—d5

Wieża, która zamiast na d2, wybrała się na ryzykowną przygodę posunięciem 17. Wde4, spowodowała całą katastrofę.

24. We4×e6

Po 24. c×d5 e×d5, 25. Wa4 d4, 26. Sb5 W×f4, 27. S×d4 Se5, byłyby białe również stracone.

24... Sc6—b4

To jest silniejsze, aniżeli 24... H×e6, 25. c×d5.

25. Hd3—e3 Sb4—c2

26. He3—d2 Hf7×e6

27. c4×d5 He6—f7

28. Hd2×c2 Wf5×f4

Wszystko się zemściło: Euwego manewr wieżowy 17. We4. Wieża jest zabita. Teraz giną również piony, które tak nieszczęśliwie parły naprzód — wprost pod nóż przeciwnika.

29. Hc2—d3 Hf7—h5

30. Wf3×f4 Wf8×f4

31. Hd3—h3 Wf4—g4†

32. Kg2—f2 h7—h6.

Białe poddały się.

Uwagi arcymistrza S. Flohra, z „Prager Tagblatt" 28. XI. 1937.

574. — Nieregularna.

Dr. Alechin — Dr. Euwe

22. partia meczu.

1. Sg1—f3 d7—d5

2. c2—c4 d5—d4

W 18-tej partii zagrał Euwe 2... e6, czym

wszedł w „gambit hetmański“. Teraz, gdy Euwe stoi gorzej o 3 punkty i niemal w „stanie agonii" się znajduje, nie byłaby oczywiście ortoksyjna partia hetmańska debiutem, którym można by było grać na wygranę. Euwe musi więc w tym wypadku grać na wszystko w myśl zasady: umierający wszystko może jeść. Przed tą partią stał Euwe gorzej o 3 punkty. W bieżącej partii doskonałym wyczynem Alechin podwyższa dystans na 4 punkty. Panowanie Euwego na tronie szachowym kończy się tym samym i liczy się już tylko na dni kilka.

3. e2—e3 Sb8—c6

4. e3×d4

Wydaje się pozornie, że Alechin dobrze przygotował otwarcie. W partii Keres — Flohr Parnu 1937, nastąpiło 4. b4 S×b4, 5. e×d4 e5! 6. a3 e4, 7. a×b4 e×f3, 8. Wa3 H×d4 z dziką grą, korzystną dla czarnych. Tego rodzaju dzika walka byłaby dla Euwego b. pożądaną. Ale Alechin rezygnuje z obusiecznych „awantur" i partia przybiera spokojny przebieg. Alechin nie gra specjalnie na remis (to nie leży w jego stylu), ale rozumie, że przy swoim korzystnym stanie punktowym, remisami zbliży się też do celu.

4... Sc6×d4

5. Sf3×d4

Po 5. d3 nastąpi Gg4.

5... Hd8×d4

6. Sb1—c3 Sg8—f6

Czarne mogą być zadowolone z swego otwarcia. Po 6-ciu posunięciach nie mają one żadnych trudności. Można było zagrać, zamiast posunięcia w tekście, 6... e5. lub 6... Gg4, by możliwie jak najszybciej ulokować wieżę na d8, i wstrzymać pochód pieszka białego d na d4.

7. d2—d3 c7—c6

Nie było potrzeby, by stracić obecnie tempo. Właściwym było 7... e5 z dobrą grą dla czarnych.

8. Gc1—e3 Hd4—d7

Euwe zamyka gońcowi c8 drogę. Nie znaczy to jednak wiele, gdyż i tak zamierza gońca rozwinąć na b7. Pozatym dalej jeszcze w rachubę wchodziło 8... Hd8.

9. d3—d4

W sztuczny sposób wysunął Alechin swego piona d naprzód i uzyskał dobrą grę.

9... g7—g6

Bezcelowym było 9... Sg4, gdyż nastąpi 10. Gf4 i 11. h3. Po 9... e6, 10. Ge2 białe stałyby swobodniej, a partia upodobniłaby się do otwarcia Caro—Kann.

10. Gf1—e2 Gf8—g7

11. h2—h3

Obecnie bardziej celowym mogło być 11.., Sg4, gdyż goniec e3 nie śmie się ruszyć, z powodu zaatakowanego piona d4. Dlatego 11. h3 uniemożliwia Sg4.

11... 0—0

12. 0—0 b7—b6

13. Ge2—f3 Gc8—b7

14. a2—a4!

Białe mają więcej terenu i figury ich są korzystniej umieszczone. Posunięcie w tekście jest b. dobre. Alechin zamierza wywołać pewne słabości na skrzydle hetmańskim przeciwnika. Posunięcie to jest jedyną możliwością, by partnera zaniepokoić. Po 14. He2 lub 14. Hc2 czarne mogłyby przez 14... Hc7 wnet partię wyrównać.

14... Wa8—d8

Chybione byłoby 14... a5, gdyż pozostanie stała słabość na b6. Białe grożą jednak 15. a5 i a6. Dlatego zagrał Euwe wieżą a8 na d8, by w razie zaryglowania przez Alechina a5—a6, móc się cofnąć gońcem na a8.

15. a4—a5 Hd7—c7

16. Hd1—b3 Sf6—d7

Odpiera groźbę 17. a×b6 i nast. d5.

17. a5×b6 a7×b6

18. Wa1—a7 Wd8—a8

Wieża na a7 jest niebezpieczna dla czarnych. Białe groziły 19. d5.

19. Wf1—a1

Po 19. Sb5 nastąpi Hb8.

19... e7—e6

W razie 19... W×a7, 20. W×a7 Wa8? 21. W×a8 G×a8, 22. Ha3 Hd8, 23. Ha7 i czarne będą zupełnie skrępowane. Dlatego nastąpiło e6, by również groźbę d5 nieco osłabić.

20. Wa7×a8 Gb7×a8

Euwe unika podwójnej wymiany wież, gdyż po 20... W×a8, 21. W×a8 G×a8, 22. Ha3 — źle ulokowany goniec a8 odegra smutną rolę wobec kolegi swego na f3. Teraz otwartą linię a — dostaje Alechin.

21. d4—d5!

Alechin wykorzystuje sprytnie swą przewagę. To posunięcie potęguje działanie obu białych gońców.

21... c6×d5

22. c4×d5 Sd7—c5

Groziło 23. d6. Po 22... e×d5, 23. S×d5 G×d5, 24. G×d5 He5 i białe mając parę gońców uzyskują przewagę, ale partia czarnych nie byłaby stracona. Po 22. Se5 grają białe zwyczajnie 23. Ge2 (zamiast 23. G×b6, by wygrać piona i wymienić gońca na f3) i zachowują nadal przewagę pozycyjną. Możliwe, że ta kontynuacja była dla Euwego lepsza.

23. Hb3—c4

To jest silniejsze, aniżeli 23. G×c5 H×c5, 24. d×e6 G×f3, 25. e×f7† Kh8, 26. g×f3 Hg5† i Hf5. Ten pion przewagi miałby problematyczną wartość.

23... e6×d5

Do utraty jakości prowadziło 23... G×c3, 24. H×c3 e×d5, 25. Gh6 d4, 26. H×d4 (lub też 26. Hc1) Se6, 27. Hf6 i wieża oraz goniec a8 są zaatakowane.

24. Gf3×d5

Nie zaś 24. S×d5, gdyż pion b2 jest bez obrony.

24... Ga8×d5

Zamiast tego, wchodziło w rachubę 24... G×c3: po 24... G×c3, 25. b×c3 G×d5, 26. H×d5 Se6 i goniec ma lepszą ochronę aniżeli skoczek, ale nie byłoby nic z tego, gdyż z pola e6 osłania skoczek krytyczne pole g7.

25. Sc3×d5 Hc7—e5

26. Wa1—b1

Odmianą 26. S×b6 (lub G×c5) H×b2 Alechin się nie zadowala. Broni swego piona — b, natomiast b — pion czarnych pozostaje nadal słaby. Alechin gra na wygranę, co oczywiście łatwo jest zrozumiałe.

26... Sc5—a4

Pion b6 na inny sposób nie da się obronić.

27. b2—b3

Po 27. H×a4 H×d5, 28. G×b6 Hf5, białe partii nie wygrają.

27... Sa4—b2

Dzielny konik: naturalnie nie 27... Sc3, gdyż nastąpi wymiana na c3, białe zdobędą piona b6 i zwyciężą.

28. Hc4—c6 b6—b5

29. Ge3—f4

Nie 29. H×b5, z powodu Wd8.

29... He5—e6

Jasnym jest, że nie 29... He4? bo 30. Sf6†, także nie 29... He8? gdyż 30. Sf6† G×f6, 31. H×f6 i wygrywa.

30. Hc6×b5 He6—e4

To wygląda b. groźnie z powodu podwójnej groźby H×b1 i Wd8. Alechin jednak ma to b. elegancką paradę, którą wszystko odpiera.

31. Wb1—c1 Sb2—d3

Na 31... Wd8 nastąpi 32. Ge3! W×d5 (lub 32... H×d5, 33. H×d5 W×d5, 34. Wc8† Gf8, 35. Gh6). 33. Wc8† Gf8, 34. Gh6 He1†, 35. Kh2 lub Hf1 i czarne są bezsilne wobec groźby matowej.

32. Hb5—c4

Wszystko udaje się białym. Wszystko ma swoją obronę.

32... He4—e2

33. Wc1—f1 Sd3×f4

Goniec jest za silny, dlatego musi być wymieniony.

34. Hc4×f4

Gorsze było 34. S×f4 H×c4, 35. b×c4 Wc8, 36. Wc1 Gh6, 37. Sd5 G×c1, 38. Se7† Kf8 i partia skończyłaby się zapewne na remis.

34... He2—b5

35. Hf4—f3

Nie dobre było 35. Hc4, z powodu Wb8.

35... Wf8—b8

36. Wf1—b1 Hb5—a6

37. Wb1—d1 Ha6—a3

38. Wd1—b1 Ha3—a2

Białe mają piona więcej, ale czarne ulokowały dobrze swoje figury. Być może, że partia jedynie przy najlepszej grze była do ratowania.

29. Hf3—d3 Gg7—d4

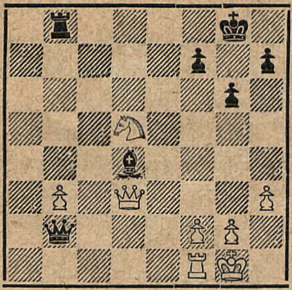
40. Wb1—f1 Ha2—b2?

Błąd w niedoczasie. Tu partia została przerwana.

41. Sd5—e7† Kg8—f8

41... Kg7 przegrywało natychmiast, bo 42. Sf5† g×f5, 43. Hg3† i H×b8. Po 41... Kh8, 42. Sc6 G×f2†, 43. W×f2 Hc1†, 44. Kh2 H×c6, 45. W×f7 Kg8, 46. Wd7 i białe mają szansę do wygrania, gdyż wieża białych nie da się usunąć z 7-ej linii.

Pozycja po 40. pos. czarnych:

42. Se7—c6 Gd4×f2†

Tylko tak mogą czarne uratować figurę.

43. Kg1—h2!

Białe mogły doprowadzić do końcówki: 43. W×f2 Hc1†, 44. Hf1 H×c6†, 45. W×f7† Kg8, 46. Wf3, — która również była dla nich napewno wygrana, ale czarne stawiłyby po tym długi jeszcze opór. Alechin więc woli piona ofiarować, by otrzymać atak na otwarej linii — f. Posunięcie Alechina jest znacznie silniejsze. W razie gdyby nastąpiło 43. Kh1, mogły się czarne przez 43... We8, 44. Hf3 We1, dostatecznie obronić. Alechin gra końcówkę nadzwyczajnie.

43... Wb8—e8

Jedyne posunięcie, gdyż rozstrzygnie 44. Hf3. Po 43... W×b3, 44. W×f2 przegrywają czarne figurę, po czem wygrana dla białych będzie już jedynie rzeczą techniki.

44. Hd3—f3 We8—e2

45. Sc6—d4 We2—d2

Za żadną cenę nie należy zabić skoczka.

46. Sd4—e6† Kf8—e7

Od wznowienia gry mają czarne do wykonania same musowe posunięcia. Król musi się udać na tułaczkę, gdyż po 46... Kg8? grozi 47. Ha8 mat.

47. Se6—f4

Skoczek ukończył dookoła swoją podróż. Teraz siły materialne są równe, ale czarne figury są nawzajem związane, a biedny król czarny jest zupełnie opuszczony. — Grozi 48. Sd3.

47... Hb2—d4

48. Kh2—h1!

Ciche posunięcie o kolosalnej sile. Obecnie grozi 49. Se2, co z miejsca nie szło, z powodu He5†. Tu człek prochu nie wymyśli!

48... Wd2—a2

Po 50-cio minutowym namyśle próbuje zrozpaczony Euwe się ratować. Niestety, bez skutku. Po 48.. Gh4, 49. Hb7† Hd7 (lub 49... Ke8, 50. S×g6 f×g6, 51. Hf7 Kd8, 52. Hf8† itd.) 50. Hb4† i S×g6 i białe zachowują piona przy przeważającej pozycji. Czarny król na środku uległby wkrótce przemocy przeciwnika.

49. Sf4—e2 Wa2—a1

Piękne, ale nie wystarczające.

50. Hf3—b7†

Piękny sen czarnych zostaje przerwany. Nie z miejsca 50. S×d4 W×f1 i czarne zdobywają hetmana z powrotem.

50... Ke7—f6
51. Se2×d4 Wa1×f1†
52. Kh1—h2 Gf2—g1†
53. Kh2—g3 Gg1—f2†
54. Kg3—f3 Gf2×d4†
55. Kf3—e4 Wf1—d1

Groziło 56. Ha6† z zdobyciem wieży.

56. Hb7—d5

Jeszcze lepsze było 56. Hc6† Kg7, 57. Hc2 f5, 58. Kd5 i czarne mogą się poddać.

56... Kf6—e7

Lub 56... We1†, 57. K×d4 Wd1†, 58. Kc5 i białe wygrają końcówkę wieżową swoim dalekim pionem.

57. g2—g4 h7—h5
58. g4×h5 f7—f5†
59. Ke4—f3 Wd1—d3†
60. Kf3—e2 Wd3—e3†
61. Ke2—d2 We3—e4
62. h5×g6 Czarne poddały.

Uwagi arcymistrza S. Flohra, z „Prager Tagblatt" 1. XII. 1937.

575. — Indyjska.

Dr. Euwe — Dr. Alechin

23. partia meczu.

1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Sg1—f3 b7—b6
4. g2—g3 Gc8—b7
5. Gf1—g2 Gf8—e7

Alechin rezygnuje z swego manewru Gb4† i Ge7, gdyż obawia się, że Euwe mógł coś wynaleźć. Widocznym jest, że Alechin mimo przewagi 4 punktów, zachowuje do każdej partii jakąś nowość. Alechin mocno trzyma Euwego; zdaje się, że postawił sobie za zadanie, wygrać mecz zdecydowanie i przekonywująco. Przypuszczano, że Alechin mając zdecydowaną przewagę punktową, starać się będzie w dalszych partiach tylko o połówki, by utrzymać swój stan posiadania. Ale charakter jego następnych partii mocno temu zaprzecza. — Stan Euwego w meczu jest b. krytyczny. Euwe nie jest jednak tym wstrząśnięty. Sądzi, że uczynił wszystko, co leżało w jego mocy i lojalnie przyznaje, że Alechin b. dobrze grał. Cały świat zresztą wie, że Euwe jest gentlemenem, który potrafi nietylko wygrywać, ale wie jak i przegrywać należy.

6. 0—0 0—0

7. b2—b3 d7—d5

8. Sf3—e5

Czarne zamierzały d5×c4 i c5 z dobrą dla siebie grą.

8... c7—c5

9. d4×c5 b6×c5

Teraz czarnym zostały „wiszące piony", które będą dobrym objektem dla ataku przeciwnika. Czarne mogły bezpiecznie spróbować 9... G×c5, na co nastąpiłoby najlepiej 10. Sc3.

10. c4×d5 e6×d5

Strategicznie chybionym było 10... G×d5, gdyż pion — c pozostanie izolowany.

11. Sb1—c3 Sb8—d7

12. Se5—d3

Po 12. S×d7 H×d7, czarne pozbędą się kłopotów.

12... Sd7—b6

W rachubę wchodziło tu 12... Ha5, by nie dopuścić do ustawienia gońca na a3. Po 13. Gd2 Ha6, otrzymują czarne pełny rozwój.

13. a2—a4

To posunięcie ożywia partię. Osłabia wprawdzie skrzydło hetmańskie, ale z drugiej strony ma też i swoje zalety. Także czarne zmuszone są do osłabienia siebie.

13... a7—a5

Na 13... c4, nastąpi 14. b×c4 S×c4, 15. Sf4 z korzyścią dla białych.

14. Gc1—a3

Zwrócić należy uwagę, że wszystkie białe figury skierowane są na słabe piony c5 i d5.

14... Wa8—c8

Także tu było 14... c4, 15. G×e7 H×e7, 16. Sf4 nie dobre dla czarnych.

15. Sc3—b5 Sf6—e4

16. Hd1—e1

Dobre posunięcie, zmusza czarnego skoczka do odwrotu.

16... Sb6—d7

Wciąż jeszcze prowadzi 16... c4, 17. G×e7 H×e7, 18. H×a5 c×d3, 19. e×d3 do przewagi białych.

17. Wa1—d1

Euwe misternie otworzył debiut i uzyskał przewagę pozycyjną. M. i. grozi obecnie 18. G×e4 d×e4, 19. Se5 Gc6, 20. Sa7. Dlatego odciąga Alechin skoczka z e4, by odpędzić i wymienić ewentualnie niewygodnego skoczka b5.

17... Se4—d6

18. Sd3—f4

Po 18. S×d6 G×d6 miałyby białe nie wiele i czarne grając Hb6 otrzymują kontrszansę.

18... Sd6×b5

19. a4×b5 Sd7—f6

Musowe.

20. Sf4×d5

Po 20. e4 d4, 21. e5 Sd5 (21... G×g2? 22. e×f6) stoją czarne nieźle. Na 20. Gb2 jest Hb6 dobrą odpowiedzią. Ta odmiana prowadzi do remis.

20... Sf6×d5

21. e2—e4

Prowadzi forsownie do podwójnej końcówki wieżowej. Pozornie silne 21. G×d5 G×d5, 22. e4 Hb6, 23. e×d5 Gd6, wygrywają czarne piona z powrotem i partia stałaba mniejwięcej równo.

21... c5—c4

Na 21... Hb6, 22. e×d5 Gd6, 23. He2 z obroną piona b5, gdyż przy pozycji gońca na b7, nie może nastąpić Wb8 z zdobyciem piona b5.

22. Ga3×e7

Białe nie mają nic lepszego.

22... Hd8×e7

23. e4×d5 He7×e1

24. Wf1×e1 c4×b3

25. d5—d6 Gb7×g2

Obaj przeciwnicy mieli serię musowych posunięć. — Nie dobrze było z miejsca 25... Wb8, z powodu 26. Gc6.

26. Kg1×g2 Wc8—b8

Wytworzyła się ciężka dla obu stron końcówka wieżowa. Czarne mają dwa złączone piony, ale i białe nie są do zlekceważenia. Białe wieży są lepiej rozwinięte, czarny król nie ma lufcika. Po 26... a4, 27. d7 Wb8, 28. Wa1 nie posuną się piony czarnych naprzód.

27. d6—d7 g7-g6

28. Wd1—a1

Przegrywa piona, który był do obrony przez 28. Wd4 Wfd8, 29. We3. Partia zakończyłaby się na remis. — Teraz musi Euwe walczyć w dodatku by zremisować.

28... Wb8×b5

29. We1—e8 Wb5—d5

Nie 29... Wb8, 30. W×b8 W×b8, 31. W×a5 b2, 32. Wb5 i białe wygrywają piona b2.

30. Wa1×a5 Wd5×d7

31. We8×f8† Kg8×f8

32. Wa5—b5 Wd7—d3

33. Wb5—b7 Kf8—g7

34. Wb7—b6 g6—g5

35. h2—h3 h7—h5

36. h3—h4 g5—g4

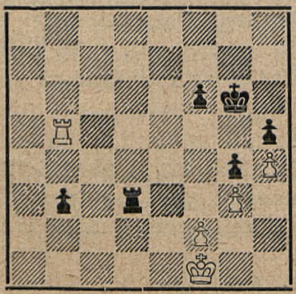
37. Wb6—b5 Kg7—g6

38. Wb5—g5† Kg6—h6

39. Wg5—b5 f7—f6

40. Kg2—f1 Kh6—g6

Pozycja po 40. pos. czarnych:

41. Kf1—e2

To posunięcie oddał Euwe. Analiza obu mistrzów wykazała, że partia czarnych nie była do wygrania.

41... Wd3—f3

42. Ke2—e1

Białe nie mają wielkiego wyboru posunięć. 42. Wc5 lub 42. Wa5 przegrywa natychmiast, z powodu 42... Wf5. Lub 42. Wb7 Kf5, 43. Wb5† Ke4, 44. W×h5 Kd4, 45. Wb5 Kc4, 46. Wb8 Wf5 i czarne wygrywają.

42... f6—f5

43. Wb5—b6† Kg6—f7

44. Wb6—h6 f5—f4

Prowadzi z miejsca do remis. Po 44... Wc3, 45. Kd2 Wc2†, 46. Ke3 b2, 47. Wb6 Ke7, 48. f4 Kd7, 49. Kd4 Kc7, 50. Wb3 Kc6, 51. Wb8 Wg2, 52. Wb3 W×g3, 53. W×b2 Wh3, 54. Ke5 mogły białe również zremisować.

45. Wh6×h5 Wf3—c3

46. Wh5—b5 f4—f3

Czarne miały zwyczajnie 46. f×g3 albo 46. Wc1† zagrać i zrobić remis. Po posunięciu w tekście stoją białe nagle lepiej.

47. Ke1—d2 Wc3—c2†

48. Kd2—e3 b3—b2

49. Ke3—f4 Wc2—c4†

50. Kf4—e3

Oczywiście nie 50. Kg5? z powodu Wc5†.

50... Wc4—c2†

Euwe zaproponował tu Remis, co Alechin chętnie przyjął. Mógł jednak spróbować partię wygrać posunięciem 51. Wb6, co zmusiłoby Alechina do bardzo uważnej jeszcze obrony.

Uwagi arcymistrza S. Flohra z „Prager Tagblatt“, 4. XII. 1937.

576. — Hetmańska.

Dr. Alechin — Dr. Euwe

24. partia meczu.

1. Sg1—f3

Czy nie „zaryzykuje“ żaden z matadorów bodajże raz jeden 1. e2—e4?

1... d7—d5

2. c2—c4 e7—e6

3. d2—d4 Sg8—f6

4. Sb1—c3 c7—c5

5. c4×d5 Sf6×d5

6. g2—g3

Zamiast gry głównej 6. e4, wybiera Ale-

chin zdrowszą kontynuację. Zdaje się, że Alechin czteroma punktami przewagi jest „punktowo — nasycony" i nie ma zamiaru dalej się natężyć. Przypomnieć warto, co Alechin podczas otwarcia meczu oświadczył: „Walczę o swoje życie". — A więc jeszcze 2 punkty i Alechin żyć będzie i na nowo rządzić!

6... c5×d4

Bardzo dobre było 6... Sc6. Teraz otrzymują białe swobodniejszą grę.

7. Sc3×d5 Hd8×d5
8. Hd1×d4 Hd5×d4
9. Sf3×d4 Gf8—b4†
10. Gc1—d2 Gb4×d2†
11. Ke1×d2 Ke8—e7

Partia ma charakter remisowy. W każdym razie stoją białe lepiej, mając centralnego skoczka. Także fianchettowany goniec na g2 wywiera nieprzyjemny nacisk na b7. Czarne muszą b. dobrze grać, by zupełne wyrównanie osiągnąć. W rachubę wchodziło 11... Gd7, 12. Gg2 Sc6. Czarne otrzymałyby piona izolowanego na c6, to jednak w końcówce wieżowej nie byłoby nieszczęściem.

12. Gf1—g2 Wh8—d8
13. Kd2—e3 Sb8—a6

Czarne mają trudności rozwojowe na skrzydle hetmana. Na 13... e5 nastąpi 14. Sb5 Sc6, 15. G×c6 z lepszą końcówką.

14. Wa1—c1 Wa8—b8

Czarne muszą w sztuczny sposób się rozwinąć.

15. a2—a3

Po 15. Sb5 Gd7, nie mogą białe bić 16. S×a7, z powodu Wa8 i stracą figurę.

15... Gc8—d7

Wreszcie są czarne tak dalece rozwinięte, że grożą przez 16... e5 zupełnie grę wyrównać.

16. f2—f4 f7—f6

Czarne usiłują dojść do e5. Nie mają jednak możności, gdyż figury ich są niekorzystnie uplasowane.

17. Gg2—e4!

Bardzo silne posunięcie. Czarne nie mogą zagrać 17... e5, gdyż po 18. f×e5 f×e5, 19. Sf3 i stracą piona.

17... Gd7—e8
18. b2—b4

Wprawdzie nie ma na szachownicy dużo figur, mimo to posługuje się Alechin bezpośrednimi groźbami. Teraz jest skoczek czarnych w niebezpieczeństwie.

18... Wd8—d7

Czarne są w przykrej sytuacji. Po 18... b6, nastąpi Gd3.

19. f4—f5

Na 19. G×h7 f5, pozostanie biały goniec poza grą.

19... Sa6—c7

Czarne nie mają nic lepszego, jak dać piona. Po 19... e5, 20. Se6 grozi znowu 21. b5 i czarne pozycyjnie będą zgubione. Po 19... e×f5, 20. G×f5 Wd5, 21. Ge4 Wd7, mogłyby białe spokojnie spożyć piona h7, lub też 22. Whd1 zagrać.

20. f5×e6 Sc7×e6
21. Sd4×e6 Ke7×e6
22. Ge4×f7

Obecnie mogą sobie białe pozwolić na pożarcie tego piona, gdyż po f5, wydostanie się goniec przez g8.

22... f6—f5
23. Wc1—c5 g7—g6
24. Gh7—g8† Ke6—f6
25. Wh1—c1 Wd7—e7†
26. Ke3—f2 Ge8—c6
27. Gg8—d5 Wb8—e8

By po 28. G×c6 W×d2† zagrać.

28. Wc1—e1 Gc6×d5

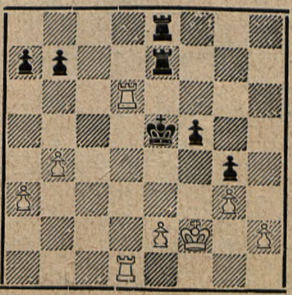
Lub 28... We5? 29. G×c6.

29. Wc5×d5 g6—g5

Czarne spodziewają się, że na linii — h uzyskają nieco gry i zamierzają przeszkodzić h2—h4.

30. Wd5—d6† Kf6—e5?
31. We1—d1 g5—g4

Pozycja po 31. pos. czarnych:

Czas zużyty: Alechin 1 godz. 14 minut, Euwe 2 godziny. Chociaż więc Euwe więcej się natężył, nie udało mu się po złym założeniu debiutu, uzyskać wyrównanie. Po posunięciu w tekście znalazł się król w sieci matowej. Przezorniejsze było Kf7 lub We6, po czym białe nie tak łatwo mogłyby wygrać. Lub 31... f4, 32. Kf3 z groźbą matową 33. Wd5.

32. Wd1—d5†

Eleganckie posunięcie było 32. e4. I czarnie mogą bić ani pionem, ani królem, gdyż nastąpi doraźny mat. Po 32. e4 grozi 33. Ke3, czarne muszą się bronić 33... f4. Po 32. Ke3 nastąpi f4†, 33. g×f4 Kf5! Posunięcie Alechina jest jednak najsilniejsze.

32... Ke5—e4
33. Wd5—d4† Ke4—e5
34. Kf2—e3 We7—e6

Jedyne posunięcie broniące przed matem. Po 34... f4†, 35. Kd3! We6, (f×g3, 36. Wd5† Kf4, 27. Wf6 mat.) 36. Wd5† i białe wygrywają.

35. Wd4—d5† Ke5—f6†
36. Ke3—f4 Kf6—g6
37. Wd6×e6† We8×e6
38. Wd5—e5

Po 38. W×f5 W×e2 miałyby czarne jeszcze szanse.

38... We6—a6
39. We5×f5 Wa6×a3
40. Wf5—b5 b7—b6
41. Kf4×g4

Tu partia została przerwana i następnego dnia bez dalszej gry, Euwe poddał się.

Uwagi arcymistrza S. Flohra z „Prager Tagblatt“, 5. XII. 1937.

577. — *Obrona Nimcowicza.*

Dr. Euwe — Dr. Alechin

25. rozstrzygająca partia meczu.

1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Sb1—c3 Gf8—b4
4. e2—e3 0—0
5. Sg1—e2 d7—d5
6. a2—a3 Gb4—e7
7. c4×d5 e6×d5
8. Se2—g3 c7—c5

Mając 5 punktów przewagi, nie lęka się Alechin izolowanego pieszka.

9. d4×c5 Ge7×c5

Czarne otrzymały szybko swobodną grę.

10. b2—b4 d5—d4!

Wspaniała odpowiedź, której się Euwe nie spodziewał.

11. b4×c5

Po 11. Sce2 nastąpi 11... d×e3! 12. H×d8? e×f2† i W×d8†. Także po 11. Sa4 nastąpi 11... d×e3, 12. G×e3 (12. H×d8 e×f2†, 13. Ke2 Gg4† i W×d8†), G×e3 i teraz białe otrzymałyby odwrotnie piona izolowanego.

11... d4×c3
12. Hd1—c2 Hd8—a5
13. Wa1—b1

Początek złej kombinacji. Białe grają dalej konsekwentnie, ale błędnie. Należało zwyczajnie zagrać 13. Se2 i następnie odbić piona na c3.

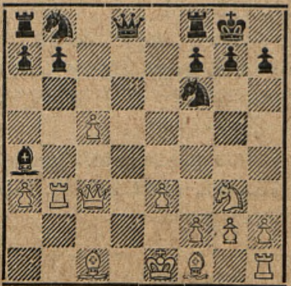
13... Gc8—d7
14. Wb1—b3?

Przegrywa najzwyczajniej jakość. Po 14. W×b7 nastąpi Ga4. W rachubę wchodziło 14. Gc4, by po 14... Ga4, zagrać 15. Gb3, lub też 14. Wb4.

14... Gd7—a4
15. Hc2×c3 Ha5—d8!

W swoich obliczeniach przeoczył Euwe tę możliwość. Wieża b3 nie śmie ruszyć, gdyż nastąpi Hd1 mat. Można sobie wyobrazić w jakiej formie i jakim usposobieniu znajduje się obecnie Euwe, skoro tak zwyczajnych rzeczy nie widzi!

Pozycja po 15. pos. czarnych:

16. Gf1—c4 Sb8—a6

Wieża nie ucieknie.

17. Gc4×a6

Białe muszą z jedynej swej nadziei, z pary gońców zrezygnować, gdyż po 17. 0—0 G×b3, 18. G×b3 Wc8 i pion c5 padnie.

17...		b7×a6
18.	0—0	Ga4×b3
19.	Hc3×b3	Wa8—b8

Z jakością więcej jest wygrana czarnych tylko rzeczą techniki.

20.	Hb3—c2	Hd8—d5
21.	e3—e4	Hd5—b3
22.	Hc2—e2	Hb3—b5
23.	He2—f3	Hb5×c5
24.	Sg3—f5	Wb8—b1
25.	Hf3—f4	Sf6×e4
26.	h2—h4	Wf8—e8
27.	Wf1—e1	Hc5—c3
28.	We1—d1	Se4—d2

Groziło 29. H×e4.

29.	Wd1×d2	Wb1×c1†
30.	Kg1—h2	Hc3—c7
31.	Wd2—d6	Wc1—c5
32.	g2—g3	

Jeszcze jeden dowcip. Jeśli obecnie 32... W×f5, to 33. We6!! i białe długo jeszcze stawić mogą opór.

32...		We8—f8
33.	g3—g4	f7—f6
34.	Kh2—h3	h7—h5
35.	Hf4—d2	h5×g4†
36.	Kh3×g4	Hc7—f7
37.	h4—h5	Wc5×f5!
38.	Kg4×f5	Hf7×h5†
39.	Kf5—f4	Hh5—h4†
40.	Kf4—f3	Hh4—h3†.

Białe poddały się.

Alechin jest u celu. Dopełnił zasadniczy warunek meczu: jako pierwszy uzyskał więcej aniżeli połowę możliwych do zdobycia punktów t.j. 15½, podczas gdy Euwe jedynie 9½. W tym stanie praktycznie rzecz biorąc, mecz jest już rozstrzygnięty i od chwili obecnej Alechina uważać należy (powtórnie!) za mistrza świata. Dziś Euwe jest już tylko ex-mistrzem świata. Gdyby wszystkie pozostałe 5 partie wygrał nawet Euwe, Alechin zachowa różnicę jednego punktu. Druzgocąca jest przewaga punktowa Alechina. Następne więc partie uważać należy za partie towarzyskie, treningowe, lub eksperymentalne, w których obaj mistrzowie mogą wypróbować dosyta swoich nowości teoretycznych. Nowy mistrz świata, jest starym mistrzem, a jednak młodym Alexandrem Alechinem!

Uwagi arcymistrza S. Flohra z „Prager Tagblatt", 7. XII. 1937.

SZACHY KORESPONDENCYJNE

W ostatnich trzech miesiącach zorganizowaliśmy dalsze 3 grupy, które są zupełnie skompletowane. Poniżej imienne składy nowych grup, w których gra się rozpoczęła.

Grupa VII.

1. Dr. W. S. Urbański, Pionki.
2. Kapitan W. Matys, Stanisławów.
3. Prof. Wiktor Geier, Włocławek.
4. Prac. Fabryki Amunicji, Skarżysko.
5. Kapitan T. Smoleński, Wilno.

Grupa VIII.

1. Mgr. J. Onyszczuk, Kołomyja.
2. St. Stradecki, Warszawa.
3. B. Joskowicz, Lida.
4. S. Fogiel, Włocławek.
5. A. Fagot, Włocławek.

Grupa IX.

1. F. Wenglorz, Cieszyn.
2. B. Joskowicz, Lida.
3. K. hr. Plater, Wilno.
4. Kapitan T. Smoleński, Wilno.
5. Inż. J. Berens, Starachowice.

Grupa X.

1. St. Pchliński, Łódź.
2. Mgr. Bienia, Stanisławów.
3. Dr. S. W. Urbański, Pionki.
4. H. Przybyłła, Małe Gacno.
5. Miejsce wolne.

Zapytujemy P. T. Uczestników Grupy X. czy grę rozpoczęli i o ile nie, czy podtrzymują swoje zgłoszenia, gdyż spodziewamy się nowych zgłoszeń. Równocześnie upraszamy Uczestników zalegających z złożeniem wpisowego, do bezzwłocznego przekazania wkładki turniejowej w kwocie Zł. 3. Powyższe odnosi się do Uczestn., którzy grę podjęli i do regulaminu turniej. się nie stosują.

* * *

Zarządzamy z dniem dzisiejszym *zamknięcie grupy IV. i grupy V.* W grupie IV. pozostały do oceny zaledwie 2 partie: p. Baranowskiego z p. Laskowskim i p. prof. Geierem. W grupie V. są do oceny 3 partie: p. Wenglorza z pp. prof. Dąbrowskim i inż. Berensem i p. Tarnowskiego z prof. Dąbrowskim. Uczestnicy mający gry nieukończone winni nadesłać odpisy swych partii, najdalej do dnia 30. bm., tak, by już w Nr. 11. mogła być ogłoszona ocena i tabele końcowe grupy IV. i V.

Do wiadomości Czytelników podajemy szczegółowe wyniki poszcz. grup.

Grupa IV.

Inż. Berens	1	—	Laskowski	0
Walters	1	—	Baranowski	0
Walters	0	—	Laskowski	1
Inż. Berens	½	—	Prof. Geier	½
Inż. Berens	1	—	Walters	0
Prof. Geier	1	—	Walters	0
Baranowski	0	—	Inż. Berens	1
Prof. Geier	½	—	Laskowski	½

Grupa V.

Inż. Berens	0	—	Tarnowski	1
Inż. Berens	1	—	Stradecki	0
Wenglorz	1	—	Tarnowski	0
Tarnowski	1	—	Stradecki	0
Inż. Berens	1	—	Dąbrowski	0
Dąbrowski	0	—	Stradecki	1
Stradecki	½	—	Wenglorz	½

Grupa VI.

Borensztajn	0	—	Mgr. Bienia	1

Grupa VII.

Prof. Geier	1	—	Dr. Urbański	0

* * *

Pan Dr. W. S. Urbański wysuwa ciekawy projekt utworzenia *grupy korespondencyjnej dla klubów czy zrzeszeń szachowych.* W spotkaniu bowiem jednostki przeciw zrzeszeniu nie jest zachowana zasada równości: gra zespołowa przeciwko indywidualnej. Powyższe uwagi są b. słuszne. W związku z tym przystępujemy do organizacji grupy korespondencyjnej dla zrzeszeń szachowych. Przyjmujemy zgłoszenia. Wpisowe do grupy zrzeszeniowej ustalamy na Zł. 5.— Konsultacyjne grupy rozgrywają po 2 partie.

* * *

W jednym z poprzednich numerów „Szachisty" zapowiedzieliśmy utworzenie i zorganizowanie *II. Turnieju o mistrzostwo Polski.* Wysunęliśmy projekt złożenia wpisowego na Zł. 20. Ponieważ zainteresowanie tym turniejem jest już obecnie b. silne, gdyż w turniejach przez nas zorganizowanych czynnych jest kilkadziesiąt szachistów korespondencyjnych, przeto zapraszamy P. T. Czytelników i Uczestników naszych turniejów gremialnie do wypowiedzenia się w tej sprawie i nadesłania swych cennych uwag, spostrzeżeń i t.p. — celem zgodnego opracowania wspólnymi siłami regulaminu, odpowiadającego wymogom turnieju. Równocześnie celem zorientowania się w ilości zgłoszonych zawodników, przyjmujemy już obecnie zgłoszenia. Listę zgłoszonych do turnieju ogłosimy w Nr. 11 i 12. Proponujemy rozpoczęcie II. Turnieju korespondencyjnego o mistrzostwo Polski z Nowym Rokiem 1939.

Kierownictwo.

„SZACHISTA"

CZASOPISMO POŚWIĘCONE GRZE
NAUCE I STUDIOM SZACHOWYM

Redaktor: Henryk Friedman

Rok V. /10. Listopad 1938./ Nr. 11.

Prenumerata mies. 60 gr. ◆ kwart. 1.75 zł. ◆ półrocz. 3.50 zł. ◆ roczna 7 zł.

Redakcja i Administracja: Lwów, Słoneczna 36/m. 9. Konto P.K.O. Nr. 501363.

Turniej matadorów szachownicy

(Impreza Holenderskiego Radia A.V.R.O.)

Niepewne i niejasne były do niedawna losy Europy. Ciążyła nad ludzkością zmora wojny. W niektórych państwach sparaliżowane zostało całe życie wewnętrzne. We wszystkich dziedzinach. W handlu, przemyśle, nauce, sztuce i sporcie. Odwołane zostały pod rząd wszelkie imprezy lokalne, dalej międzymiastowe i międzypaństwowe. Nie dziw, że impreza Holenderskiego Radia była pod znakiem zapytania. Ostatnie tygodnie przyniosły wyjaśnienie sytuacji. Wojna została zażegnana. Ludzkość wraca do normalnego życia, do pracy i zajęć codziennych. Także do swych rozrywek. Po pracy szukamy odprężenia dla napiętych nerwów. Odbywają się nanowo najrozmaitsze widowiska. Jedni spieszą do kin, teatrów, cyrków. Drudzy na boiska sportowe, mecze, zapasy. Czynny jest dalej totalizator, jakby nigdy nic nie było, jak gdyby wojna nie wisiała na włosku. Są i tacy, którzy dają upust swej tłumionej energii w halach gimnastycznych, inni zaś znowu są bywalcami dancingów itp. Także i do brydża można zasiąść spokojnie, znajduje się „szczęśliwie" cała paczka, i trzeci i czwarty, gdyż karty mobilizacyjne (powołania pod broń) nie zostały wysłane.

Skoro wszyscy wracają do ulubionych swych rozrywek, nie widzimy powodu byśmy byli inni od innych. Wtedy my szachiści wracamy do szachów. Cieszymy się tymbardziej, że Komitet Turniejowy Holenderskiego Radia utrzymał swą decyzję w mocy i turniej szampionów szachownicy urządza, nie szczędząc olbrzymiego nakładu pracy i środków pieniężnych. Dzięki Holendrom, którzy od lat kilku urządzają najpiękniejsze imprezy szachowe, ujrzymy wkrótce turniej, przerastający swoim znaczeniem wszystkie turnieje jakie kiedykolwiek były urządzane. Tak pod względem organizacyjnym, jak i urządzenia i przeprowadzenia turnieju.

Dla nas szachistów impreza ta stanowi prawdziwą biesiadę szachową. Emocjonuje nas już sam skład turnieju. Czy któregoś z mistrzów naszej „ósemki" nie brak? Nie! Są wszyscy. Recytujemy po raz niewiedzieć który nazwiska: Alechin, Botwinnik, Capablanca, Euwe, Fine, Flohr, Keres, Rzeszewski. Kto zwycięży? Który z nich jest Twoim ulubionym mistrzem, Szanowny Czytelniku? Który jest ulubieńcem Twego kolegi? Zdradzimy Ci, że i my z jednym z nich mocno sympatyzujemy. Dzielimy się zatem na obozy.

Każdy z nas ma swoje zapatrywania i przekonania. Ale nie sprzeczajmy się. Dziś w niedzielę rano siedli wszyscy mistrzowie do gry. Już kierownik turnieju daje znak. Dzwonek. Start. Gra się rozpoczęła. Śledzimy z zapartym tchem walkę. Najpiękniejszą, jaką przeciętny śmiertelnik jest w stanie sobie wyobrazić, najbardziej od szarej rzeczywistości oderwaną, wzniosłą walkę.

* * *

Komitet Turniejowy A.V.R.O. przesłał nam program turnieju z którego treścią zapoznajemy poniżej P. T. Czytelników.

W sobotę dnia 5. XI. odbędzie się o godzinie 10·30 przedpołudniem pierwsze zebranie dla prasy i mistrzów w Hotelu Amstel, w Amsterdamie, Tulpplein 1. Następnie dokonane zostanie losowanie i oficjalne otwarcie turnieju. Dalsze daty są następujące:

6. XI.	Amsterdam	—	1-sza runda.	17. XI.	Utrecht	—	8-ma runda.
7. XI.	Amsterdam	—	dzień wolny.	18. XI.	Amsterdam	—	dzień wolny.
8. XI.	Haga	—	2-ga runda.	19. XI.	Arnhem	—	9-ta runda.
9. XI.	Amsterdam	—	partie niedok.	20. XI.	Breda	—	10-ta runda.
10. XI.	Rotterdam	—	3-cia runda.	21. XI.	Amsterdam	—	partie niedok.
11. XI.	Amsterdam	—	dzień wolny.	22. XI.	Rotterdam	—	11-ta runda.
12. XI.	Groningen	—	4-ta runda.	23. XI.	Amsterdam	—	dzień wolny.
13. XI.	Zwolle	—	5-ta runda.	24. XI.	Haga	—	12-ta runda.
14. XI.	Haarlem	—	6-ta runda.	25. XI.	Leiden	—	13-ta runda.
15. XI.	Amsterdam	—	7-ma runda.	26. XI.	Amsterdam	—	partie niedok.
16. XI.	Amsterdam	—	partie niedok.	27. XI.	Amsterdam	—	14-ta runda.

Czas gry: w dnie powszednie od 6·00 — do 11·00 godz. wieczorem, w niedziele od 12·00 — 5·00 godz. popołudniu. W dniach wolnych od gry dogrywa się partie niedokończone.

* * *

Przedstawiciele prasy szachowej, dziennikarze, korespondenci, sprawozdawcy itp. otrzymują karty wolnego wstępu do lokali turniejowych wszystkich miejscowości, w których turniej się odbędzie. Dla publiczności wstęp na salę jest płatny. Dla prasy zostanie zarezerwowany duży stół, na którym umieszczone będą w sposób widoczny dla publiczności nazwy gazet, reprezentowanych przez dziennikarzy. Sprawozdawcy, którzy nie zgłoszą oficjalnie swego przyjazdu Komitetowi Turniejowemu, nie zostaną do stołu prasowego dopuszczeni, tak, że zmuszeni będą do zatrzymania się jedynie w miejscach przeznaczonych dla publiczności.

Stół prasowy ustawiony będzie w pobliżu podium, na którym grać będą mistrzowie. Ośmiu mistrzów. 4 stoliki, 4 pary. Za każdą parą mistrzów ustawiona będzie wielka demonstracyjna szachownica. Dana partia będzie na niej odtwarzana. Rozmiar szachownicy jest kwadratem: 1·60 mtr. na 1·60 mtr. Ponadto po obu bokach szachownicy znajduje się czarny pas, w obrębie którego notowane będą posunięcia. Dla białych po lewej, dla czarnych zaś po prawej stronie. Na każdej szachownicy demonstracyjnej zw. też szachownicą ścienną, znajdują się nazwiska grających. U dołu białych, u góry czarnych. Przy każdej szachownicy znajduje się czasowy, który zapowiada czy białe lub czarne mają posunięcie. Dziennikarzom nie jest dozwolone wejście na podium. Kierownik turnieju i Komisja Turniejowa mają swoje miejsca w pobliżu. Informacje udzielają osoby noszące opaskę „Information“ na ramieniu.

Dokonano pewnych ulepszeń technicznych w sporządzeniu szachownic demonstracyjnych. W rezultacie licznych prób powstała szachownica, która podobna jest zupełnie do będącej w użyciu, w normalnych kolorach utrzymana. Figury są białe i czerwone (czerwone dlatego, że kolor ten odbija się

mocniej od czarnego). Szachownica sporządzona jest z tripleksu, powleczona cienką warstwą metalową. Figury są typu Stauntona, wykonane z aluminium. Przy figurach umieszczone są małe, ale b. mocne magnesy. Każda demonstracyjna szachownica przymocowana jest do postumentu, w wysokości 1.50 mtr., na którym znajdują się schodki, tak że dostęp do niego jest łatwy i można figury na ściennej szachownicy swobodnie przesuwać.

Ze względu na wielkie zainteresowanie zagranicy turniejem zainstalowane będą w każdej miejscowości dla prasy 2 biura telekomunikacyjne z obsługą w każdej sali turniejowej dla rozmów lokalnych, międzylokalnych i międzynarodowych. Zaznaczyć wypada, że cały aparat techniczny, wraz z personalem, obsługą i sprzętem turniejowym przewieziony zostanie do kilkunastu miejscowości, w których turniej arcymistrzów kolejno się odbędzie. Te wszystkie szczegóły mogą nam zaledwie w przybliżeniu dać obraz, w jakich rozmiarach i jakim rozmachem turniej elity szachowej jest w Holandii realizowany.

* * *

Co nas wkońcu najbardziej interesuje to niezawodnie jedno: szanse poszczególne każdego mistrza. Kto z „ósemki" zwycięży? Kwestię tą zostawiamy otwartą. W turnieju gra ośmiu doskonałych mistrzów, w tym kilku graczy naprawdę genialnych. Możemy się naprawdę gubić w domysłach. Alechin nie był pierwszym zwycięzcą w Łaźniach Podiebradzkich, ani w Kemmeri, czy też w Nottinghamie. W Semmering-Baden nie grał wcale, jak również w Noordwijku. Jego jedynym i najpiękniejszym wyczynem na przestrzeni ostatnich 3 lat jest jego zwycięstwo w meczu rewanżowym nad Dr. Euwem i odebranie tytułu mistrza świata.

Ostatnią dobrą kartą Capablanci to Nottingham w r. 1936, gdzie dzielił z Botwinnikiem laury. Botwinnik poza turniejem w Anglii, miał ciężką przeprawę w Leningradzie z Lewenfiszem, z którym stoczył walkę o pierwszeństwo w Z.S.S.R. Jak wiadomo nierozstrzygniętą, remisową. Tytuł szampiona pozostał przy Lewenfiszu. Euwe, jako mistrz świata nie zdał egzaminu ani w Anglii, ani w Austrii w r. 1937, a wkońcu w meczu z Alechinem. Podobnie jak Capablanca, pozostał przy tytule ex-mistrza świata. Fine ma cały szereg zwycięstw za sobą. Tak w Europie jak i we własnej ojczyźnie, w Stanach Zjednoczonych, ustępuje wyraźnie Rzeszewskiemu. Rzeszewski pozatym dwukrotnie pod rząd zdobył mistrzostwo Stanów Zjednoczonych, reprezentujących obok Rosji Sowieckiej najwyższy poziom szachowy. Obaj Amerykanie są „kandydatami" do tytułu mistrza świata. Flohr jest „oficjalnym kandydatem" FIDE W ostatnich wielkich turniejach międzynarodowych nie olśniewał. Przeciwnie. Jego gwiazda gasła. A.V.R.O jest jego ostatnią szansą, gdyż świat przestał weń wierzyć. Keres, najmłodszy z uczestników, to wybraniec bogów. W swoim kraju ojczystym uchodzi za bohatera narodowego. Tworzą już dziś legendę: Paul Morphy—Paul Keres. Jedyny zwycięzca turnieju Baden-Semmering.

Tyle literatura A co mówią cyfry, statystyka? Zgoła coś innego. Posłuchajmy. Ogólny wynik wszystkich partyj rozegranych w spotkaniach międzynarodowych pomiędzy 8-miu mistrzami jest następujący:

I.	Capablanca	185	partyj	wygrał	15	przegrał	8	remis	62	%	54.1
II.	Alechin	161	„	„	43	„	32	„	86	„	53.4
III.	Rzeszewski	32	„	„	6	„	6	„	20	„	50.0
IV.	Euwe	134	„	„	28	„	32	„	74	„	48.5
V.	Botwinnik	28	„	„	3	„	4	„	21	„	48.2
VI.	Fine	43	„	„	3	„	5	„	35	„	47.6
VII.	Keres	30	„	„	6	„	8	„	16	„	46.6
VIII.	Flohr	85	„	„	7	„	16	„	62	„	44.7

Nie rozegrali dotychczas z sobą żadnego spotkania Botwinnik z Keresem. Ciekawe są wyniki poszczególne Alechina i Capablanci. Capablanca nie ma z żadnym konkurentem ujemnego salda. Z Botwinnikiem 60%, z Euwem 59.3%, z Alechinem 53.1%, z Finem, Flohrem, Keresem i Rzeszewskim równo 50%. Alechin ma jedynie ujemne saldo z Capablancą 46%, równe 50% z Botwinnikiem, dodatnie z Euwem 53%, z Finem 56.2%, z Keresem 60%, z Rzeszewskim 66.6%, wkońcu z Flohrem 70%.

O ile cyfry mówią prawdę, ostateczny wynik turnieju winien być utrzymany w następującym porządku: 1. Capablanca, 2. Alechin, 3. Rzeszewski, 4. Euwe, 5. Botwinnik, 6. Fine, 7. Keres, 8. Flohr.

* * *

Cóż Wy na to, Kochani Czytelnicy? Rozpisujemy ankietę dla rozwiązania tego niełatwego rebusu. Każdy z Czytelników może nam przesłać na pocztówce tabelę „ósemki“ własnego dowolnego układu, w kolejnym porządku.

Trafne ustalenia „ósemki“ zostaną ogłoszone w Nr. 12. Również rozwiązania o wyniku zbliżonym do faktycznego. Termin dla rozwiązań, najdalej do 20. XI. 1937. *Dla zwycięzców wyznaczamy 30 cennych nagród książkowych literatury szachowej.* Spis nagród i listę Czytelników biorących udział w konkursie ogłosimy również w Nr. 12.

DZIAŁ PARTYJ

Z meczu o mistrzostwo świata.

578. — Obrona Słowiańska.

Dr. Alechin — Dr. Euwe

26. partia meczu.

1. Sg1—f3 d7—d5
2. c2—c4 c7—c6

Od 17-tej partii nie była „obrona słowiańska" więcej grana. Teraz znowu przywrócona zostaje do honoru.

3. d2—d4 Sg8—f6
4. Sb1—c3 d5×c4
5. a2—a4 Gc8—f5
6. e2—e3 e7—e6
7. Gf1×c4 Gf8—b4
8. 0—0 0—0
9. Hd1—e2 Sf6—e4

Dotychczas rozegrany został główny, klasyczny wariant „partii słowiańskiej“. W 17-tej partii meczu zagrał Euwe białymi 10. Gd3 i grę wygrał. Alechin jednak woli własne posunięcia.

10. g2—g4 Gf5—g6!

Posunięcie Alechina zostało już raz zastosowane w partii jego z Sämischem w czwórmeczu w Niemczech w r. 1937. Odpowiedź Euwego jest najlepsza. Po 10... S×c3, 11. b×c3 G×c3, 12. Wa3 Gb4, 13. Wb3! stracą czarne jednego gońca, zaś 10... G×c3? 11. g×f5! Gb4, 12. f×e6, prowadzi do straty pieszka.

11. Sf3—e5 Se4×c3

W partii Sämisch — Alechin nastąpiło 11... G×c3, 12. b×c3 Sd7, 13. S×g6 h×g6 i białe stały lepiej. Dlatego Euwe przyjmuje ofiarę piona.

12. b2×c3 Gb4×c3
13. Se5×g6 h7×g6

Wpadunkiem byłoby 13... G×a1? 14. S×f8 H×f8, 15. Hd3! Hb4, 16. Ga3 Hc3, 17. Wc1! H×d3, 18. G×d3 ze zdobyciem gońca a1.

14. Wa1—b1 Hd8—e7
15. f2—f4

Za cenę piona mają białe dobre szanse na skrzydle królewskim przeciwnika, ponadto czarne mają pewne trudności rozwojowe.

15... c6—c5!
16. d4×c5 Sb8—c6

Czarne oddały piona, by grę wyrównać.

17. Gc1—a3 a7—a5

Błędem mogło być 17... b6? gdyż 18. Wb3! Ga5, 19. c×b6.

18. Wb1—c1 Gc3—b4

19. Ga3×b4 a5×b4
20. Gc4—b5

To posunięcie oznacza rezygnację z ataku na f7. Było to wyższą koniecznością, gdyż wisiały 2 piony białych na a4 i c5.

20... Wf8—d8
21. Wf1—d1

To było zagrane po 25-cio minutowym namyśle. Po 21. Hb2 Wac8, 22. G×c6 W×c6, 23. H×b4 b6! 24. Hb5 Wdc8! czarne odbiją piona. Wynika z tego, że Alechin był przeświadczony, że stoi lepiej i nie grał na remis.

21... Wd8×d1
22. He2×d1 e6—e5

Pozycja jest b. niebezpieczna. Tu czarne muszą coś przedsięwziąć. Białe grożą 23. Hb3, 24. G×c6 i 25. H×b4 z zyskiem piona.

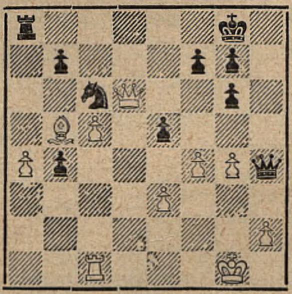
23. Hd1—d6

Nie szło 23. f5, gdyż g×f5 24. g×f5 Hg5†, także nie 23. Hb3 z powodu 23... Hh4.

23... He7—h4

Czarne muszą grać ostro. Po 23... Wd8, 24. H×e7 S×e7, 25. Wc4 stałyby białe lepiej.

Pozycja po 23. pos. czarnych:

24. Gb5×c6 b7×c6

Przeoczeniem byłoby 24... H×g4†? 25. Gg2.

25. Hd6×c6 Wa8—d8!

B. ostre posunięcie! Grozi Wd2! Jednakże i po 25... H×g4†, 26. Hg2 Hc8! 27. Hc2 e×f4, miały czarne remis zapewnione.

26 Hc6—g2 e5×f4
27. e3×f4 Hh4—e7

Z nieprzyjemną groźbą 27... He3†.

28. Hg2—f3

Na 28. Hf2, nastąpić mogło 28... Hd7, z podwójnym zagrożeniem pionów a4 i g4.

28... He7—a7

Jednego piona wstrzymuje, a na drugiego napada. Euwe gra b. przytomnie końcówkę.

29. Hf3—e3 Ha7×a4

Alechin rezygnuje z obrony piona-a. Po 29. Hb3 Hd7! z groźbami H×g4 lub Hd4†, otrzymałyby czarne niebezpieczny atak.

30. c5—c6 Ha4—a3.

Bezcelową jest tu dalsza gra, po 31. H×a3 b×a3, nastąpi 32. c7 Wc8, 33. Wa1 W×c7, 34. W×a3. Remis.

579. — Obrona Nimcowicza.

Dr. Euwe — Dr. Alechin

27. partia meczu.

1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Sb1—c3 Gf8—b4
4. Sg1—f3 b7—b6

W 19-tej partii zagrał Alechin 4.. Se4, co okazało się mniej dobre.

5. Gc1—g5

Grywa się tu również 5 e3 lub 5. g3.

5... h7—h6
6. Gg5×f6 Gb4×c3†
7. b2×c3 Hd8×f6
8. e2—e4 Gc8—b7

Nie 8... Hg6, gdyż 9. Gd3! H×g2? 10. Wg1 Hh3, 11. W×g7 z przewagą białych.

9. Gf1—d3 d7—d6
10. 0—0 e6—e5
11. c4—c5

By pozbyć się podwójnego piona na linii c. Także w zamiarze ataku po 11... b×c 12. d×c d×c, 13. Hb3!

11... 0—0
12. Wa1—b1 Wf8—d8

Z groźbą 13... d×c5, 14. d×c5 G×e4!

13. Hd1—c2 Sb8—d7
14. c5×d6 c7×d6
15. a2—a4 Wa8—c8
16. a4—a5 d6—d5!

Śmiały pochód piona. Za pasywne było 16... Wc7, 17. a×b6 a×b6, 18. Wb5 z inicjatywą białych.

17. a5×b6 a7×b6
18. e4×d5

Nie wskazanym było 18. d×e5? gdyż S×e5, 19. S×e5 H×e5 i teraz po 20. W×b6

d×e4! 21. Ge2 W×c3, zaś po 20. e×d5 H×d5! (grozi matem na g2 i atakuje gońca d3). 21. Gh7† Kh8, 22. f3 g6, zamyka gońca i wygrywa.

18... e5×d4

Czarne stoją obecnie nieco lepiej. Po 18.., G×d5, 19. Ge4 G×e4, 20. H×e4 c×d4, 21. c×d4 białe poprawiłyby swoją pozycję, gdyż pion na polu d4 jest silniejszy, aniżeli na polu c3.

19. Sf3×d4 Gb7×d5
20. Gd3—f5 g7—g6

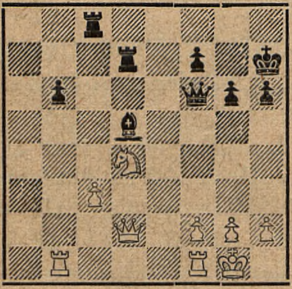
Po 20... Hg5, może nastąpić energiczne 21. f4! i hetman musi ustąpić, nie 21. f3? gdyż He3†, 22. Hf2 H×c3, 23. G×d7? oznacza zgubę ...23. W×d7, 24. W×b6 Gc4! 25. Wd1 Wcd8 z wygraną czarnych.

21. Gf5×d7 Wd8×d7
22. Hc2—d2

Groziło 22... H×d4.

22... Kg8—h7

Pozycja po 22. pos. czarnych:

23. Wf1—e1 Wc8—a8
24. Wb1—b2 Wd7—a7
25. Sd4—c2! Wa7—a2
26. Sc2—e3

Po 26. W×a2? W×a2, 27. H×d5 W×c2, 28. Hd4 H×d4, 29. c×d4 Wd2! zdobywają czarne piona.

26... Wa2×b2
27. Hd2×b2 Gd5—e6

A nie 27 .. Wa2?? gdyż 28. S×d5 i wygrywa.

28. We1—a1. Remis.

Czytelniku!

Zgłoś się do II. Turnieju korespondencyjnego o mistrz. Polski!

580. — Obrona Słowiańska.

Dr. Alechin — Dr. Euwe

28. partia meczu.

1. Sg1—f3 d7—d5
2. c2—c4 c7—c6

Mimo smutnych doświadczeń w meczu dr. Euwe wciąż jeszcze ufa „obronie słowiańskiej".

3. e2—e3 Gc8—f5
4. c4×d5 c6×d5
5. Hd1—b3 Hd8—c7

5... Hc8 do niedawna uchodziło za najlepsze. Holenderski mistrz Landau obalił ten pogląd wariantem: 6. Sa3! Sf6, 7. d4 Sc6, 8. Gd2 e6, 9. Wc1.

6. Gf1—b5† Gf5—d7

Do b. niebezpiecznego ataku mogło dojść po 6... Sd7, 7. H×d5?! Trudno osądzić czy dalsza gra jaka się wytworzy po tym posunięciu jest poprawna. 7... H×c1†, 8. Ke2 H×h1, 9. H×f5 0—0—0, 10. Se5 e6, 11. Hc2 Sc5, 12. S×f7 itd.

7. Sb1—c3 e7—e6
8. Gb5×d7† Sb8×d7
9. d2—d4 Sg8—f6
10. Gc1—d2 a7—a6
11. 0—0 Gf8—d6

Nie da się zaprzeczyć, że obecnie jest partia wyrównana.

12. Wf1—c1 Hc7—b6
13. Hb3—c2 Wa8—c8
14. a2—a4

Znakomicie zagrane. Alechin zamierza wpierw zablokować piony czarnych na skrzydle hetmana, by przy sprzyjających okolicznościach usadowić jakąś figurę na c5. Czarne nie mogą temu przeszkodzić, gdyż po 14... a5 osłabią pole b5, tak, że dostałyby się z deszczu po rynwę. Błędem byłoby 14. S×d5? W×c2, 15. S×b6 W×c1†, 16. W×c1 S×b6, i czarne wygrywają figurę.

14... 0—0

Niewskazane było 14... Se4? gdyż 15. a5 Hd8, 16. S×e4!! W×c2, 17. S×d6† Ke7, 18. W×c2 i jeśli 18... K×d6, 19. Gb4†!

15. a4—a5 Hb6—c7

Oczywiście że nie 15. Hb4? bo 16. Wa4! Za pasywne było również 15... Ha7, 16. Hb3

Wc6, 17. Sa4 Wfc8 i t. d.

16. Hc2—b1

Z groźbą 17. S×d5, lub pochodem piona b2—b4—b5. Złe było 16. Hb3 Hc4! 17. H×b7? Wc7, 18. b3 H×c3!

16... Hc7—b8

17. h2—h3

Wyczekujące posunięcie. Po 17. b4 Wc4! mają czarne dobre kontr-szanse.

17... Wc8—c6

18. b2—b4 Wc6—c4

19. Sc3—a4

Nie ucieknie 19. b5! gdyż po 19... Wb4, nastąpi 20. Hd3. Alechin woli jednak wpierw ulokować skoczka na c5.

19... Wc4×c1†

Wymiana jest najlepsza, gdyż po 19. Wfc8, 20. Sc5, będą obydwie wieży rozdzielone zaś białe zagrożą 21. W×c4 d×c4, 22. Hc2 i zdobędą piona.

20. Gd2×c1 Sf6—e4

Nie zaś 20... b6? bo 21. a×b6 S×b6, 22. Sc5 i pion-a padnie.

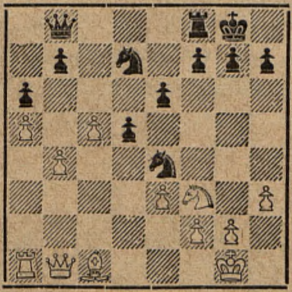
21. Sa4—c5 Gd6×c5

W takich pozycjach jest skoczek silniejszy od gońca.

22. d4×c5!

Po 22. b×c5 czarne obronią słaby punkt b7 przez 22... Sc3, 23. Hb3 Sb5, w dodatku białe mieć będą zamkniętą diagonalę a1—h8 dla swego gońca.

Pozycja po 22. pos. białych:

22... Sd7—e5

Po 22... Sc3, mogłoby nastąpić 23. Hd3 Sb5, 24. Gb2 z nast. 25. He2 i 26. Sd4, tak, że skoczek na b5 nie mógłby się utrzymać.

23. Sf3×e5 Hb8×e5

24. Gc1—b2 He5—c7

25. Hb1—d3

Grozi 26. f3, by nie dopuścić do manewru Se4—d2—c4.

25... f7—f6!

Pomyślane jako odpowiedź na ewentualne groźby matowe na diagonali a1—h8, dalej jako przygotowanie dalekiej wędrówki skoczka, wpierw na g5 i f7, a stąd na d8 i c6.

26. Wa1—c1

Grozi c6, co zmusza hetmana do zajęcia mniej dobrej pozycji.

26... Hc7—c6

27. f2—f3 Se4—g5

28. Wc1—d1 Sg5—f7

Do tego nie był skoczek zmuszony. Lepsze było 28... Wd8, zaś dopiero po 29. e4 odpowiedzieć Sf7.

29. f3—f4 Hc6—b5?

Po wymianie hetmanów wystąpi silniej słabość pozycyjna czarnych. Koniecznym było 29... Wd8.

30. Hd3×b5 a6×b5

31. e3—e4!

Świetnie zagrane. Po 31. f5 e×f5! 32. W×d5 Wd8, 33. W×f5 Wd3 z nast. 34... Wb3 miałyby czarne dobrą kontrgrę.

31... Wf8—d8

Po 31... d×e4, 32. Wd7 Wb8, 33. c6! b×c6, 34. a6! rozstrzyga.

32. e4×d5 e6×d5

32... W×d5? 33. W×d5 e×d5, 34. c6! z awansem jednego piona a lub c na hetmana.

33. Wd1—e1

Z groźbą 34. We7, paraliżuje również 33... Wd7? gdyż nastąpi 34. We8 mat.

33... Kg8—f8

34. Gb2—d4!

Nadzwyczaj silne posunięcie. Białe grożą 35. c6! b×c6, 36. Gc5† Kg8, 37. We7 i wygrywa.

34... Wd8—a8

Przegrywało również 34... We8, 35. W×e8† K×e8, 36. c6! itd. również nie 34... Wd7, 35. c6 b×c6, 36. Gc5† Sd6, 37. We6! itd. Czarne usiłują posunięciem w tekście uzyskać dobrą grę przez Sf7—d8—c6. Ale daremnie.

35. c5—c6!

Rozstrzygający ruch. Po 35... b×c6, 36.

Gc5† Kg8, 37. a6! maszeruje zwycięski pion naprzód.

35... Sf7—d8
36. Gd4—c5† Kf8—g8
37. We1—e8†.

Po 37... Kf7, wygrywa zwyczajnie 38. c×b7! dlatego nastąpiło:

Czarne poddały się.

581. — Hetmańska.

Dr. Euwe — Dr. Alechin

29. partia meczu.

1. Sg1—f3 Sg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Sb1—c3 d7—d5
4. d2—d4 c7—c5

Posunięcie czarnych nadaje grze charakter otwarty. Czarne izolują sobie przez to piona w centrum za cenę szybkiego rozwoju i ewentualnego ataku.

5. Gc1—g5

Bardzo ostre posunięcie. Po 5. c×d5 S×d5, 6. e4 wzgl. 6. g3, nie miałyby białe większej korzyści; za bierne jest też 5. e3 Sc6, 6. Gd3 Gd6, z inicjatywą obustronną.

5... c5×d4
6. Sf3×d4

W słynnej partii Pillsbury — Lasker, Cambridge Springs 1904, nastąpiło tu 6. H×d4 Sc6, 7. G×f6! g×f6, 8. Hh4 z różnymi możliwościami dla białych. Czarne mogą zamiast tego zagrać 6... Ge7! 7. c×d5 e×d5, 8. e3 Sc6, 9. Gb5 0—0, 10. Ha4 Gd7 z silną grą, jak zagrano w partii Dake — Fine, Nowy Jork 1936.

6... e6—e5
7. Sd4—f3

To samo nastąpiło w partii Maroczy — Tarrasch, Monte Carlo 1904 i jest prawdopodobnie najlepsze. Po 7... Sbd5? a6! 8. S×d5?? a×b5, 9. S×f6 H×f6!! 10. G×f6 Gb4†! można zdobyć całą figurę, jak wpadł Fine do Judowicza w Moskwie 1937 r.

7... d5—d4
8. Sc3—d5 Sb8—c6
9. e2—e4

Niektórzy mistrzowie grają tu 9. G×f6 g×f6, 10. e4 lub 10. g3.

9... Gf8—e7
10. Gg5×f6 Ge7×f6

Za lepsze uchodzi 10... g×f6.

11. b2—b4 0—0
12. Gf1—d3 a7—a5
13. a2—a3 Gd8—e6

Lepsze było 13... a×b4, 14. a×b4 W×a1, 15. H×a1 Ge6, z groźbą 16... G×d5 i 17... S×b4.

14. Wa1—b1 a5×b4
15. a3×b4 Gf6—e7!?

Wykrzyknik oznacza, że grozi 16... G×d5 i 17... S×b4, i oprócz tego zamierza wzmocnić piony w centrum posunięciem f7—f6. A znak zapytania, że nie uważamy, za poprawne by obydwa piony zostały pionem f związane.

16. 0—0

Euwe zmyka. Gdyby grał 16. b5, nastąpiłoby 16... G×d5, 17. c×d5 Sb4, 18. S×e5 Wa3, 19. Ge2 Hc7 i czarne za straconego piona miałyby b. silny atak, n. p. 20. Sf3 d3, 21. Gf1 Sc2†, 22. Kd2 Hc3†, 23. Kc1 Se3† i mat, lub 20. Sd3 Hc3†, 21. Hd2 S×d3† i zdobywają figurę. Wkońcu po 16. b5 G×d5, 17. e×d5 Sb4, 18. S×e5 Gd6, 19. Sf3! We8†, 29. Kf1 Wa3, 21. Wb3 W×b3, 22. H×b3 Hf6, mają czarne dostateczną rekompensatę za piona.

16... f7—f6
17. Hd1—c2

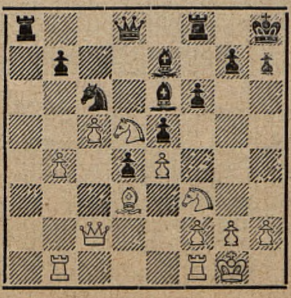
To posunięcie jest stratą czasu, gdyż powinno było nastąpić 17. c5! zaś po 17... G×d5, 18. e×d5 H×d5, teraz 19. Hc2! z podwójną groźbą 20. Gc4 i 20. G×h7†.

17... Kg8—h8

Grozi 18... G×d5, 19. e×d5 S×b4, co nie szło przedtem z powodu 20. G×h7† Kh8 i 21. Hf5!

18. c4—c5!

Pozycja po 18. pos. białych:

Otwiera nowe perspektywy na skrzydle hetmańskim.

18... Wa8—a3

Nie szło 18... G×d5, 19. e×d5 H×d5, z powodu 20. G×h7 Wa2, 21. Hg6 Hf7, 22. Hf5 z korzyścią białych. Obecnie czarne zamierzają 19... G×d5, 20. e×d5 Wc3 i 21... H×d5.

19. Gd3—c4 f6—f5

Krytyczna chwila! Białe wybudowały silną pozycję. Czarne dążą do ataku i inicjatywy, gdyż gra jedynie obronna przesądziłaby tylko ich dalszy los.

20. Sd5×e7

Nie było wyboru, groziło 20... f×e4, 21. H×e4 Gf5.

20... Hd8×e7

Odmiana 20... Wc3, 21. H×c3! d×c3, 22. S×c6 b×c6, 23. G×e6 f×e4, 24. S×e5, prowadziła do przewagi białych.

21. Gc4—d5 Wa3—c3

Słabsze było 21... G×d5, 22. e×d5 e4. 23. d×c6 e×f3, 24. c×b7 i t. d.

22. Hc2—d2 f5×e4

23. Gd5×e4

Po 23. G×c6 nie nastąpi 23... b×c6, 24. S×e5 Gd5, 25. H×d4 z wygodą białych, lecz 23... e×f3! 24. G×f3 W×f3! 22. g×f3 Gh3! i czarne zdobędą jakość, gdyż na odejście 26. Wfe1? wygrywa 26... Hf6! i t. d.

23... Ge6—f5

24. Ge4×f5 Wf8×f5

25. Wf1—e1 Wc3×f3

Bezsprzecznie najlepsza szansa Alechina w danej pozycji. Po 25... Hf6, nastąpi 26. b5 Se7, 27. c6! z przebojem.

26. g2×f3 He7—h4

Z groźbą 27.. Wg5†, 28. Kf1 d3! 29. H×d3 Sd4! i t. d.

27. We1—e4

Obrona z atakiem połączona. Ale jeszcze lepsze było 27. b5! Wg5†, 28. Kf1 d3! 29. H×g5! H×g5, 30. b×c6 i wygrywa. Byłby to manewr b. efektowny.

27... Hh4—h3

28. We4—g4! Hh3×f3

Po 28... Wh5, 29. Wg2 e4, 30. f×e4 Se5, 31. Hf4, stałyby czarne beznadziejnie.

29. Wg4—g3 Hf3—e4

30. Wb1—a1 h7—h6

31. b4—b5 Sc6—e7

32. c5—c6

Do wygranej prowadziło również 32. We1 Hd5, 33. Hb4! Wf7, 34. Hb3, lub 33... d3, 34. c6! także 33... Ha2, 34. Wf1 Sd5, 35. Hb3! z wygraną we wszystkich wypadkach pozycją.

32... Wf5—f8

Niezłą obroną było 32... b×c6. Przy poprawnej grze białych może czarne były również zgubione, w każdym razie byłby Euwe postawiony przed niełatwym problemem. Po 32... b×c6, 33. b6 c5, 34. Hb2 Wf8! z wcale dobrą szansą obronną dla czarnych.

33. Hd2—b4 Wf8—e8

34. c6—c7 Se7—d5!

Nietylko atakuje hetmana ale i grozi Sf4.

35. Hb4—d6 Sd5—f4

36. Hd6—d8!

Zimnokrwiste posunięcie!

36... Sf4—e2†

37. Kg1—f1 Se2×g3†

38. h2×g3 He4—h1†

39. Kf1—e2 Hh1—h5†

40. Ke2—d2 Hh5—f7

41. Kd2—e1. Czarne poddały.

582. — Hetmańska.

Dr. Alechin — Dr. Euwe

30-ta i ostatnia partia meczu.

1. Sg1 - f3 d7—d5
2. c2—c4 e7—e6
3. d2—d4 Sg8—f6
4. Sb1—c3 c7—c5
5. c4×d5

Alechin pozostaje wierny wariantowi, który mu przyniósł zwycięstwo w 24-tej partii meczowej.

5... Sf6×d5

6. g2—g3 Sb8—c6

To jest dużo lepsze aniżeli 6... c×d4, jak grał Euwe w cytowanej partii.

7. Gf1—g2 Sc6×d4

8. Sf3×d4 Sd5×c3!

Po 8... c×d4 nastąpi 9. S×d5 e×d5, 10. H×d4 z dobrą grą białych.

9. b2×c3 c5×d4

10. Hd1×d4

Słabsze było 10. c×d4? Gb4†! i białe tracą rochadę lub piona po 11. Gd2? H×d4.

10... Hd8×d4†

11. c3×d4 Gf8—d6

Po 11... Gb4†, 12. Gd2 G×d2†, 13. K×d2, stałyby białe nieco lepiej, gdyż wieżami mogą obsadzić wolne linie b i c.

12. a2—a4

W partii Rubinstein — dr. Tartakower, Karlsbad 1929, nastąpiło tu 12. Gf4 G×f4, 13. g×f4 Wb8 z wyrównaną grą.

12... Wa8—b8

13. Gc1—a3

Lepsze było 13. a5.

13... Ke8—e7

14. Ga3×d6† Ke7×d6

15. Ke1—d2 Gc8—d7

Ciekawym jest, że Euwe w znacznie lepszych pozycjach nie mógł uzyskać wygranej, a tą właśnie partię udało mu się wygrać, mimo że już po 15. posunięciach przybrała wygląd „beznadziejnie" remisowy.

16. Wh1—c1 Wh8—c8

17. Wc1×c8 Wb8×c8!

18. Gg2×b7

To jest chybione. Lepsze było 18. a5.

18... Wc8—c4

19. a4—a5

Po 19. e3 W×a4, będzie wolny pion-a b. silny.

19... Wc4×d4†

20. Kd2—c3 Kd6—c5

21. a5—a6

Jest statystycznie dowiedzione, że w partiach Alechina b. często zdarza się wczesny pochód piona —a aż na a6, czego nie spotyka się u innych mistrzów.

21... Gd7—b5

22. Wa1—a2 Wd4—c4†

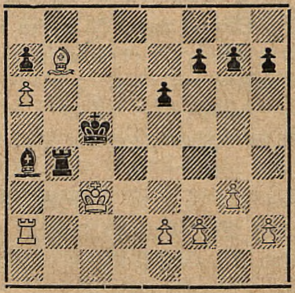
Po 22... Wa4 nie 23. W×a4? G×a4, gdyż czarne rychło zdobędą piona —a, lecz agresywniejsze 23. Wd2! zaś po 23... G×a6, 24. G×a6 W×a6, 25. Wd7 z swobodniejszą końcówką.

23. Kc3—b3 Wc4—b4†

24. Kb3—c3 Gb5—a4!

Euwe nie spieszy się zremisować, co po 24... Wc4† leżało jak na dłoni. Faktem jest, że Alechin znalazł się w b. ścieśnionej pozycji, chociaż nie wiemy gdzie właściwie został przez niego popełniony błąd. Zgubą jego w tej partii jest chyba to, że grał od początku do końca na remis, zaś końcówkę b. niestarannie. Euwe dowiódł, że końcówka nie była jednak tak zwyczajna, na jaką na pierwszy rzut oka wyglądała.

Pozycja po 24. pos. czarnych:

25. e2—e3

Oczywiście nie 25. Wd2? Wb3†, 26. Kc2 W×b7† i wygrywa. Ale i 25. Wa3 jest chybione, gdyż 25... Wc4†, 26. Kb2 Kb4 i t. d. także 26. Kd3 Gb5, 27. Kd2 Wa4! i t. d.

25... Wb4—b3†

26. Kc3—d2 Ga4—b5

27. Gb7—e4 Gb5—c4

To jest lepsze aniżeli 27... Kb4 z nast. 28. Gc2 Wa3, 29. W×a3 K×a3, 30. G×h7 G×a6 i teraz nie 31. Gg8 z powodu 31... Kb2! 32. G×f7 Gc4! i czarne mają dobre szanse na wygranę, lecz 31. Kc3! i czarny król nie może forsować wolnego a-piona, tak, że remis nie jest wykluczone.

28. Ge4×h7

Czyż białe za dużo sobie nie pozwalają!? I tak są ściśnięte, ale figura ich, jak to dalej zobaczymy, nie musiała być stracona! Po 28. Wc2, dobre byłoby 28... Kb4.

28... g7—g6

Po 28.. W×e3, 29. Wa5† Kb4, 30. K×e3 K×a5, 31. Kd4 Kb4, 32. f4 f6, 33. g4 miałyby białe kontrszansę na skrzydle króla.

20. Kd2—c2?

Na 29. Gg8 wygrywa 29... Wd3†, 30. Kc2 Wd8, 31. Wa5† Kb4 itd. Lepiej wyglądało 29. Wa5†, Kd6, 30. Gg8 Ke7, 31. Wc5, lub 29.. Kb4, 30. Wg5, z dobrą obroną.

29... Wb3—b8

30. Wa2—b2 Wb8—h8
31. Wb2—b7

Po 31. G×g6 f×g6, 32. Wb7 Wa8, zdobędą czarne piona a6, co przesądzi resztę.

31... Wh8×h7
32. Wb7—c7†

Po 32. W×a7 nastąpiłoby 32... Kb6.

32... Kc5—b5
33. Kc2—c3 Wh7×h2!

Dobrze grane! Po 34. W×c4 W×f2, padnie jeszcze pion a6 i końcówka z dwoma pionami przewagi będzie lekko wygrana.

34. Wc7×f7 Gc4—d5
35. Wf7×a7 Wh2×f2
36. Wa7—g7 Wf2—f3!

Najlepsze! Po 36... K×a6, 37. W×g6 miałyby białe jeszcze nadzieję.

37. Wg7×g6 Wf3×e3†
38. Kc3—d4 We3—e4†
39. Kd4—d3 Kb5×a6
40. g3—g4 Ka6—b5.

Białe poddały się.

Była to jedyna partia meczowa, którą Euwe wygrał czarnymi bierkami.

Rezultat meczu: $17^1/_2$:$12^1/_2$ dla Alechina.

Z międzypaństw. meczu w Tallinie.

583. — Hiszpańska.

Böök (Finlandia) — **Schmitt** (Estonia)

1. e2—e4 e7—e5, 2. Sg1—f3 Sb8—c6, 3. Gf1—b5.

To otwarcie nosi w teorii nazwę „obrony hiszpańskiej", po słynnym teoretyku Ruy Lopezie z XVI. wieku.

3... a6, 4. Gb5—a4 Sg8—f6, 5. 0—0 b7—b5, 6. Ga4—b3 Gf8—e7, 7. a2—a4.

Böök, pierwszy gracz Finlandii gra ostro, ale Schmitt, rywal genialnego Keresa, jest niemniej świetnym kombinatorem.

7... Gb7, 8. He2 0—0, 9. c3 d5, 10. d3 d4!

Prowadzi do komplikacji w centrum, za cenę piona na skrzydle hetmana.

11. Sa3 Sf6—d7, 12. Gd5 Gf6, 13. a4×b5 a6×b5, 14. c×d4.

Lepsze było 14. Gd2!

14... b4, 15. Sc2 W×a1, 16. S×a1 S×d4, 17. S×d4 G×d5, 18. e×d5 e×d4.

Po licznych wymianach czarne doszły do większej swobody swoich lekkich figur.

19. Gd2 Wfe8, 20. Hd1 Sb6, 21. G×b4 S×d5, 22. Gd2? Se3!

Piękne posunięcie, decydujące!

23. f×e3 d×e3, 24. W×f6 H×f6, 25. He1 Wa8!

Po G×e3 wygrywa H×b2, zaś po Gc3 nastąpi Hf2† H×f2, e×f2† K×f2 i W×c1 z wygraną jakości.

Białe poddały się.

Żywa, nieszablonowa partia!

Z turnieju w Warszawie.

584. — Holenderska.

Terski — Dr. Konczyński

1. d4 f5, 2. Sf3 Sf6, 3. g3 b6, 4. Gg2 Gb7, 5. 0—0 e6, 6. c4 Ge7, 7. Sc3 0—0?

Tu koniecznie należało grać 7... Se4, lub 7... d5.

8. d5! Gb4?

Strata czasu.

9. Sd4 G×c3, 10. b×c3 Se4?

Decydujący błąd. Wskazane było 10... e×d5, zaś po 11. S×f5 Se4!

11. d×e6 c5.

Rozpacz.

12. Sb5! d5.

Po 12... d×e6, wygrywa 13. H×d8, W×d8, 14. Sc7!

13. c×d5 G×d5, 14. e7!

Istna masakra. Po 14... H×e7, 15. H×d5† i 16. H×a8, wygrywa nie mniej nie więcej, tylko gońca i wieżę.

Czarne skapitulowały.

Szybki i katastrofalny przebieg tej partii winien być groźnym przykładem dla graczy, że przede wszystkim nie wolno bagatelizować sobie (otwarcia) debiutu partii.

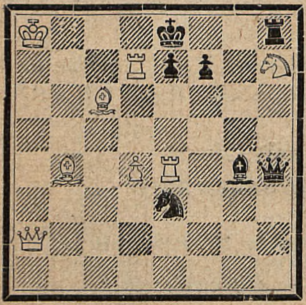
DZIAŁ ZADAŃ

Redaguje S. L.

II. Międzynarodowy konkurs dwuchodówek.
Unser II. Internationales Zweizügerturnier.

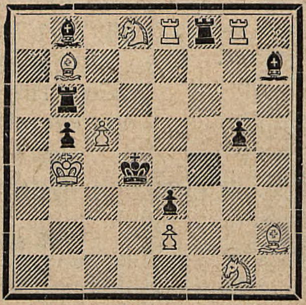
12. zadań oryginalnych.

549. *J. Fux*, Białystok.
Posw. S. Limbachowi.

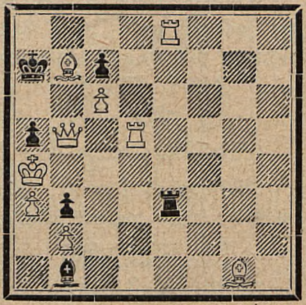
Mat w 2 posunięciach.

550. *Fr. Kutschera*, Warszawa.
Posw. S. Limbachowi.

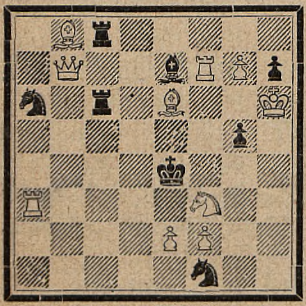
Mat w 2 posunięciach.

551. *S. Limbach*, Lwów.
Posw. pp. J. Fuxowi i Fr. Kutscherze.

Samomat w 3 posunięciach.

552. *H. Albrecht*, Grifte.
Niemcy.

Mat w 2 posunięciach.

553. *G. Jordan*, Haarlem.
Holandia.

Mat w 2 posunięciach.

554. *Z. Zilahi*, Budapeszt.
Węgry.

Mat w 2 posunięciach.

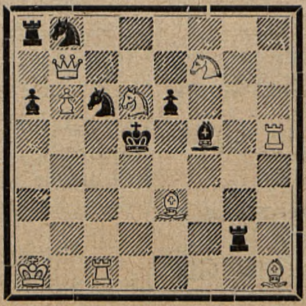
IV. Międzynarodowy konkurs samomatów.

555. *H. Brixi*, Wiedeń.
Niemcy.

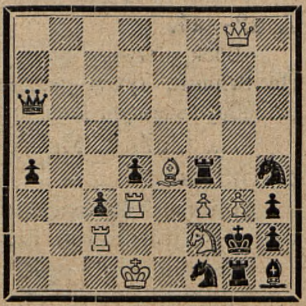
Samomat w 2 posunięciach.

556. *Peter Kniest*, Klimkum
ü. Erhelenz. Niemcy.

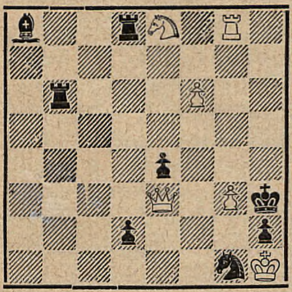
Samomat w 2 posunięciach.

557. *H. Lange*, Neuss n/R.
Niemcy.

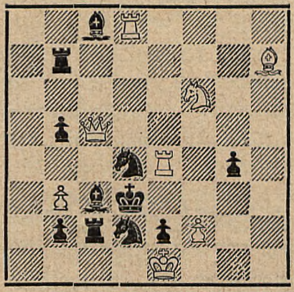
Samomat w 2 posunięciach.

558. *R. Büchner*, Erdmannsdorf. Niemcy.

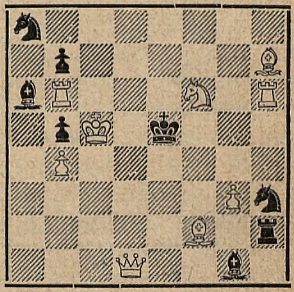
Samomat w 2 posunięciach.

559. *A. P. Eerkes*, Wildervank. Holandia.

Samomat w 2 posunięciach.

560. *R. Svoboda*. Praga. Czechy.

Samomat w 2 posunięciach.

Rozwiązania zadań z nr. 7/8 i 9. »Szachisty«.

481. (Hillbricht). 1. Gd5! ...Wa3, 2. Hg3† Kd4, 3. H×a3 dowolnie, 4. c3 mat. ...Kd4, 2. Hb4† dowolnie, 2. Hc3† Kf2, 3. Hf3† Kg1, 4. Hg2 it.d. Szereg pięknych złudnych rozwiązań, które z powodu braku miejsca podajemy w znacznym skrócie. 1. c×d8H!? z obroną Wa4, 1. Hg3†? Wa3, 1. Hc3 z obroną K×f4!! 1. Hd2† Kf2, 2. e3† Kg3!! 1. Hg1 Kf4, 2. e3† Ke5, 3. Hg6 Wf8! 1. Sd5† Ke4! Prawdziwy Hillbricht! *525.* (Laskovics i Zivkovics). 1. Hh6! *526.* (Laskovics i Zivkovics). 1. Sc5! uboczne 1. Sf4†. *527.* (Laskovics i Zivkovics). 1. e×f7! uboczne rozwiązanie 1. He2†! *528.* (Krelenbaum). 1. Hh6! Pięknie skonstruowane zadanie. *529.* (Hebelt). 1. Sf7×e5! Doskonałe warianty po ...G×e4, H×e5. *530.* (Limbach). 1. g7—g8 Giermek! *531.* (Svoboda). 1. Wb2! *532.* (Rusek). 1. Sd4—b5! Dobre złudne rozwiązania. *533.* (Friedman). 1. b4—b5! e3, 2. Kb4 e2, 3. Ka5 e1H, 4. b4 dowolnie. Pat. Niespodziewane zakończenie! *534.* (Eerkes). 1. H×d4! Dla porównania p. J. Fux nadsyła następującą pracę: A. Drykier „Italia Scacchistica" 1932. B.: Kh5, He5, W: f2,f4, Gh7, S: c2, g2, P: b2, b3, f3, f6 (11). Cz.: Kd3, Hc8, W: a5, g6, Ga7, S: b6, c7, P: a4, a6, b7, d6, d7, f7 (13). 1. Wh4! Słabsza konstrukcja ale więcej gier. *535.* (Eerkes). 1. H×e3! *536.* (Svoboda). 1. Sb4! *537.* (Albrecht) 1. Gc3! Dobra konstrukcja. *538.* (Jordan). 1. H×g7! Goniec powstał z dorobienia. *539.* (Grzankowski). 1. Sc6! Pan J. Fux pisze: Śliczne zadanie z zamianą matów po szachu i 3 ma uwolnieniami H, z których zwłaszcza — Sg2 jest b. piękne. *540.* (Suchodolski). 1. Hg3! Dobre! *541.* (Soukup). 1. W×e4! uboczne 1. H×e1 (W×e1)! *542.* (Rusek). 1. Ke8 Wd1, 2. Wfc4 Wh1, 3. W×c5† Ke6, 4. Wb1. *543.* (Laskovics i Zivkovics). 1. Sh5! Kd1, 2. Hb1 Kf1, 2. Sg3† Ga2, 2. Sg3 ...Gf5, 2. Gc2†, uboczne 1. Gh5! *544.* (Svoboda). 1. Hd2! Miniatura o dwóch wariantach echowych. *545.* (Blit i Klejman). 1. Hh3! f6, 2. Sd4 (d6, e7, h6, e3) ...f5, 3. Gf6 i t. d. Szereg duali częściowo ubocznych i możliwość przestawienia posunięć. 546. (Lange) 1. Wg1! uboczne 1. W×h1! 547. (Gradstein). 1. Ha3! S×c5, 2. d8G! Sd8, 2. e×d8W! (Na f3 ma być biały pion). Dwa piękne warianty, ale układ b. ciężki. 548. (Płaczek) 1. a8H! Bardzo słaby wstęp. 518a. (Suchodolski) 1. Hg5! Praca ta świadczy o dużym postępie u Autora! 526. (Laskovics i Zivkovics). 1. Ge8! Doskonała poprawka. B. wartościowe warianty — He5 (Goethardt) i Gd5 oraz bloki b×c6 i Sc4.

Konkurs rozwiązaniowy.

Tabelę rozwiązujących z powodu braku miejsca podamy w następnym numerze. Termin dla rozwiązań 30 dni, licząc od daty wyjścia numeru. Prosimy Naszych Czytelników wraz z rozwiązaniami zadań podawać ew. uwagi o zadaniach (idea, temat, konstrukcja i t. p.) co zwłaszcza przy równej ilości punktów, będzie miało znaczenie przy przyznawaniu nagród.

Zwracamy uwagę, że zadania, rozwiązania zadań oraz wszelkie sprawy tyczące zadań należy nadsyłać pod adresem: S. Limbach, Lwów, Domsa 5.

Odpowiedzi Redakcji.

A. Viche (Warszawa), *J. Reibach* (Pińsk), *W. Suchodolski* (Łuck). Zadania otrzymaliśmy, w badaniu. *H. Lange*, Neuss n/R. Nr. 977. mit 1. e4! nebenlösig, Nr. 1007 nebenlösig mit 1. T×e4! Sb4, 2. Td3† S×d3 matt. Besten Dank für Widmung (Nr. 654). *Prof. W. Geier*. (Włocławek). Zadania słabe, nie zamieścimy, prosimy o inne. *R. Pietruszajtis*, (Warszawa). Nadesłane zadania w badaniu. *E. Perlberg i D. Kutenberg* (Tel-Awiw). Zadania w badaniu. *A. Tarnowski* (Lwów). Zadania po zbadaniu zamieścimy. Dalsze odpowiedzi w nast. numerze.

SZACHY KORESPONDENCYJNE

Lista zgłoszonych
do II. Turnieju korespondencyjnego o mistrzostwo Polski.

1. Aleksander Szymański, Łańcut.
2. Inż. J. Berens, Starachowice.
3. M. Koselnik, Skarżysko n/Kamienną.
4. Prof. Wiktor Geier, Włocławek.
5. Prof. O. Baranowski, Bohorodczany.
6. B. Joskowicz, Lida.
7. Stefan Pchliński, Łódź.
8. H. Skuratowicz, Wilno.

Uwaga: Każdy szachista polski (bez względu na fakt, czy jest lub nie jest czytelnikiem „Szachisty“) ma prawo zgłosić się i uczestniczyć w II. Turnieju korespondencyjnym o mistrzostwo Polski, po złożeniu wpisowego, które w porozumieniu z P.T. Czytelnikami ustalimy.

Projekty uczestników.

Aleksander Szymański, Łańcut: „Projektuję ustalenie wkładki turniejowej — wpisowego na Zł. 10.— W razie większej ilości zgłoszonych, utworzenie grup 10-cio osobowych. Rozstawienie znanych silnych graczy po kilku w poszczególnych grupach. W wstępnej grupie każdy z każdym rozgrywa tylko jedną partię. Do finału wchodzi 3 lub 4 graczy z każdej grupy. Termin rozpoczęcia turnieju 1. I. 1938 r.“

Inż. Jerzy Berens, Starachowice: „W sprawie organizacji i regulaminu turnieju proponuję a) ustalić i ogłosić termin do którego mogą być przyjmowani kandydaci (np. 15. XII.) b) po zamknięciu listy kandydatów proponuję podzielenie wszystkich przez losowanie na grupy po 5 lub 6 graczy. To będzie ćwierćfinał. Wpisowe 10 zł. c) Do półfinału wchodzą ci gracze, którzy uzyskają więcej niż połowę możliwych do uzyskania punktów (przy 5 graczach — 2·5 punkta, przy 6-ciu — 3 punkty). Wpisowe Zł. 15.— d) Do finału ten sam klucz. Wpisowe 25 zł. e) gracze rozgrywają po 1 partii. f) Do półfinału wchodzą bez gry gracze I. kategorii, a do finału gracze o klasie mistrzowskiej. g) Gracze, którzy odpadli rozgrywają między sobą „turniej pocieszenia“. Wpisowe 5 zł. h) Proponuję ogłoszenie w Nr. 11. „Szachisty“ projektu regulaminu szczegółowego, żeby można *nadesłać ewentualne uwagi czy wnioski, a w Nr. 12. regulamin ostateczny*“.

Stefan Pchliński, Łódź. Proponuję wpisowe 10 zł. Odpowiadają mi osobiście lepiej grupy 6-cio osobowe, grając każdy z każdym po 2 partie. Wyrównuje to poniekąd szanse kolorów“.

Z powodu braku miejsca ogłosimy regulamin szczegółowy w Nr. 12. Liczymy na dalsze zgłoszenia. Termin rozpoczęcia turnieju przesuwamy na dzień 1. II. 1939 r. *Redakcja.*

Zakończenie turnieju w grupie IV. i V.

Grupa IV. Ponieważ p. prof. Baranowski poddał swoją partię z p. Laskowskim, ocena tej jedynej partii w grupie IV. odpadła.

Grupa V. — Prof. Dąbrowski $^1/_2$ — *Tarnowski* $^1/_2$. W pozycji: Białe: Ke2, Gb4, P: a3, g4 (4). Czarne: Ke5, P: a4, d4, e4, g6 (5), partia została przerwana. Czarne grożą Kf4! Jeśli nastąpi 45. g5, to czarne zbliżą się do piona g, i trzymając króla w pobliżu swoich centrowych pionów nie są w stanie partii przegrać, gdyż ich piony centrowe nie przepuszczą białego króla. Po 45. Gd2? e3! 46. G— Ke4 i czarne świetnie stoją. Ponadto pion a3 nie ma naturalnej opieki w swoim czarnopolowym gońcu, gdyż pole a8 jest koloru białego. Tego rodzaju końcówki, jak wiadomo, są remisowe. W pozycji oddanej do oceny 2 centrowe piony czarnych są równo silne, jak giermek białych. Ocena: remis.

Wenglorz $^1/_2$ — *Prof. Dąbrowski* $^1/_2$. Białe: Kf3, Ga4, P: a2, c3, e4, f5, g4, h4 (8). Czarne: Kg7, Gd3, P: a7, c4, e5, f6, g5, h6 (8). Białe na posunięciu grają: 36. h4×g5 h6×g5, 37. Gd1! (Z groźbą 38. Ge2! i po wymianie remisują. Chwilowo jednak czarny goniec jest silniejszy i unika wymiany. Szczęściem dla białych jest to, że czarny król jest jeszcze b. daleko oddalony od ich słabego skrzydła hetmańskiego. Dalszy ciąg walki może być następujący:) 37... Gb1, 38. a3! Kf8, 39. Ke3 Ke7, 40. Ge2 Ga2, 41. Kd2 Gb1, 42. Ke3 Ga2. I remis przez powtórzenie posunięć. Lub 41. Kd2 Kd6, 42. Gd1 Gb1! 43. Gc2! G×c2 remis. Do utraty piona prowadzi 43.., Ga2? 44. Kc1! Inne rzeczowe odmiany prowadzą również do remis.

Inż. Berens $^1/_2$ — *Wenglorz* $^1/_2$. Również i ta partia nie podlega ocenie, gdyż obaj panowie zgodzili się na remis.

Grupa IV.	1.	2.	3.	4.	5.	pkt.	nagr.
1. Inż. Berens	×	$^1/_2$	1	1	1	$3^1/_2$	I.
2. Prof. Geier	$^1/_2$	×	$^1/_2$	1	1	3	II.
3. Laskowski	0	$^1/_2$	×	1	1	$2^1/_2$	
4. Van Walters	0	0	0	×	1	1	
5. Prof. Baranowski	0	0	0	0	×	0	

Grupa V.	1.	2.	3.	4.	5.	pkt.	nagr.
1. Wenglorz	×	$^1/_1$	1	$^1/_2$	$^1/_2$	$2^1/_2$	I.
2. Inż. Berens	$^1/_2$	×	0	1	1	$2^1/_2$	I-III.
3. Tarnowski	0	1	×	1	$^1/_2$	$2^1/_2$	II-III.
4. Stradecki	$^1/_2$	0	0	×	1	$1^1/_2$	
5. Prof. Dąbrowski	$^1/_2$	0	$^1/_2$	0	×	1	

W grupie IV. pierwszą nagrodę z 3.5 pkt. zdobył p inż. Berens, w kwocie Zł. 6.—, drugą p. prof. Geier z 3 p. w kwocie Zł. 4.— W grupie V.

wedle systemu Bergera Sonneborna I. miejsce przypada p. Wenglorzowi, który nie przegrał żadnej partii. Nagrody pieniężne jednak z powodu równej ilości punktów po 2.5 otrzymują wszyscy trzej zawodnicy pp. Wenglorz, inż. Berens i Tarnowski po Zł. 3·30. Gotówkę równocześnie wysyłamy. Dla orientacji zainteresowanych nadmieniamy, że z funduszu nagrodowego każdej grupy wynoszącego Zł. 15.— potrącamy każdorazowo Zł. 5.— na cele korespondencyjne związane z organizacją i prowadzeniem turnieju i materiałem informacyjno-prasowym.

Poniżej skład imienny grupy X. skompletowanej oraz grupy XI. w której są 2 miejsca wolne.

Grupa X. 1. St. Pchliński, Łódź, 2. Mgr. Bienia, Stanisławów, 3. Dr. W. S. Urbański, Pionki, 4. H. Przybyłła, Małe Gacno, 5. Prof. Baranowski, Bohorodczany.

Grupa XI. 1. A. Szymański, Łańcut, 2. M. Koselnik, Skarżysko n/K. 3. H. Kuratowicz, Wilno. Dwa miejsca wolne.

Turniej w Warszawie.

W Warszawskim Towarzystwie Zwolenników Gry Szachowej rozpoczął się dnia 13. października turniej w dwóch klasach. W kategorii pierwszej grają według kolejności losowania: Dr. Hermanowa, Dr. Konczyński, Trokenheim, Danneman, Inż. Piltz, Jagielski, Siarkiewicz, Dr. Stückgold, Szapiro, Sonia Graff, hr. Plater, Przepiórka, Sobolewski, Berłacki, Pytlakowski, Terski. Za wyjątkiem mistrzów P. Frydmana, Kremera i Łowckiego, biorą udział w turnieju niemalże najlepsze siły stolicy. Z uczestników wyróżnić należy ex-mistrza Polski D. Przepiórkę, ex-mistrza Krakowa Dr. Konczyńskiego, mistrzynię Niemiec Sonię Graff oraz ze znanych graczy o klasie mistrzowskiej: inż. Piltza, Jagielskiego, Trokenheima i hr. Platera. Turniej przeprowadzony jest w dwuch kategoriach. W kategorii II-giej grają: Blumenthal, Stückgold, płk. Butkiewicz, płk. Długowski, Rabiński, Gawlikowski, Manczarski, Zdrojewski, prof. Laure. Organizacja jest wzorowa i sprawna, dowodem czego są regularnie odbywające się rundy.

W ostatniej chwili turniej ten doznał b. silnego wzmocnienia przez zgłoszenie się do gry mistrza Warszawy M. Najdorfa, przez co niewątpliwie impreza Warszawskiego T-wa zyskała na atrakcji. Ukończono dotychczas 4 rundy. Między mistrzami Najdorfem i Przepiórką odbędzie się niezawodnie bardzo ciekawy pojedynek o pierwsze miejsce i pierwszą nagrodę. Jak dotychczas prowadzi zdecydowanie „Altmeister“ Przepiórka, za którym ulokowała się na 2-gim miejscu ambitna Niemka, mistrzyni Sonia Graff. Na trzecim miejscu znajduje się narazie Najdorf. Poniżej stan turnieju po 4-tej rundzie. Cyfry w nawiasach oznaczają partie niedokończone: Przepiórka 3.5, Sonia Graff 2.5, Najdorf 2 (2), Danneman, Kierst po 2 (1), Dr. Konczyński, Inż. Piltz, Jagielski, Dr. Stückgold po 2, Szapiro i hr. Plater po 1.5, Zupnicki 1 (2), Pytlakowski 0 (2), Berłacki, Dr. Hermanowa, Sobolewski i Siarkiewicz 0.

W kategorii II. stan po 5-tej rundzie jest następujący: Blumenthal i Rabiński po 3, Zdrojewski i prof. Laure po 2, Gawlikowski, Manczarski, płk. Butkiewicz i Stückgold po 1.

„SZACHISTA"

CZASOPISMO POŚWIĘCONE GRZE NAUCE I STUDIOM SZACHOWYM

Redaktor: Henryk Friedman

Rok V. /24. Grudzień 1938./ Nr. 12.

Prenumerata mies. 60 gr. ◆ kwar . 1.75 zł. ◆ półrocz. 3.50 zł. ◆ roczna 7 zł.

Redakcja i Administracja: Lwów, Słoneczna 36/m. 9. Konto P.K.O. Nr. 501363.

Paul Keres i Rubin Fine

przed Botwinnikiem, Dr. Alechinem, Dr. Euwem, Rzeszewskim, Capablanką i Flohrem.

Wielką sensacją zakończył się turniej arcymistrzów w Holandii. Po trzyt ygodniowej twardej, zaciętej i ambitnej walce złożono broń. Na zwycięskich pozycjach pozostali jedynie najmłodsi przedstawiciele „ósemki". W pierwszej linii Estończyk Paul Keres i Amerykanin Rubin Fine. O krok za nimi Rosjanin Botwinnik. W dość dużym oddaleniu od „frontowców" kroczą razem b. mistrz świata Dr. Euwe, kandydat do tytułu mistrza świata — Rzeszewski oraz poskromiony mistrz świata Dr. Alechin. Na dość eksponowanej pozycji znalazł się b. mistrz świata, Capablanca. Wkońcu zamyka pochód pobity „kandydat" Salo Flohr.

Wynik turnieju holenderskiego przekreślił wszelkie obliczenia papierowe. Zdruzgotał statystykę poprzednich spotkań, z której wyciągano przedwczesne wnioski o kolejności lokat mistrzów w tabeli „ósemki".

Turniej AVRO przeszedł wynikiem swym nasze najśmielsze przewidywania i życzenia. Dziś turniej ten należy już do faktów dokonanych. A fakty te głoszą nową prawdę. Mamy w tej chwili niekoronowanego wprawdzie oficjalnie, ale nowego b. młodego i genialnego mistrza — godnego zasiąść na tronie szachowym — mistrza nad mistrze, Paula Keresa. Równym krokiem maszeruje obok niego żelazny, twardy Fine. Godnym tej dwójki jest genialny mistrz Rosji Sowieckiej, Botwinnik.

Na najwyższych placówkach w hierarchii szachowej dokonały się na naszych oczach wyraźne i charakterystyczne przesunięcia. Alechin ma teraz konkurentów — przeciwników. Teraz nie ma miejsca na jego polemiczne wycieczki prasowe lub inne. Przez lat 11 od roku 1927, a więc od czasu swego pamiętnego zwycięstwa nad Capablanką w Buenos Aires, gdzie Alechin zdobył mistrzostwo świata, Alechin dyktował prawa. Unikał spotkania wtórnego z Capablanką. Nie dał Kubańczykowi należnego mu rewanżu. Taktyka Alechina była przejrzysta i trzeba to powiedzieć, postępowanie jego nie szlachetne i nie rycerskie. W międzyczasie nadzwyczaj lubiany w świecie szachowym exmistrz świata Capablanca — postarzał się. Doszedł do pięćdziesiątki. Alechin otoczony glorią i sławą dobierał sobie przeciwników. Nie umniejszamy ich wielkości i nie odmawiamy im swego uznania. Alechin walczył z Bogoljubowem i Dr. Euwem, dwukrotnie. To wszystko. Znamy wyniki tych pojedynków. Ale już z genialnym przedwcześnie zmarłym Nimcowiczem, mecz o mistrzostwo świata nie dochodzi do skutku, jak zwykle, z powodów finansowych.

Zdawało się, że w królestwie szachów na długie lata nic się nie zmieni. Że Alechin bez ustanku dyktować będzie wszystkim swoje warunki. Przede wszystkim nie respektować będzie uchwał „Fide" — „Międzynarodowej Federacji Szachowej" — tej Federacji w której m.i. zasiadają jako członkowie jego najlepsi przyjaciele, wraz z prezesem Dr. Ruebem na czele.

Że Alechin jak zechce, to zagra z „kandydatem" Flohrem, a jak nie, to nie. To trudno. Na Alechina nie było rady. Tolerowało się jego kaprysy, jego dziecinny zabobon, jego kocie eskapady, ba i inne poważniejsze sprawy też się traktowało z pobłażliwością, choć genialny Alosza wyszedł poza pewne granice. Należy stwierdzić, że prezydium „Fide" wystawiło sobie z tego tytułu b. złą notę, że nie wyposażone było w należytą siłę, by swoje

uchwały i stanowisko na zewnątrz utrzymać w formie stanowczej i godnej. Na konto tego zmarnowany został niejeden wielki talent, między innymi i nasz wielki rodak Rubinstein, któremu nie umożliwiono w czasach najwspanialszych jego triumfów meczu z Dr. Laskerem o mistrzostwo świata, wkońcu zmarnowano Capablankę i Nimcowicza, gdy chodziło o mecz z Alechinem.

Obecnie sytuacja jest inna. Dziś „Fide" musi to zrozumieć i stać na straży prawa, objektywności i prawdy. Pojawiło się obecnie kilku b. młodych, niepowszednich i genialnych jednostek. Nie wolno nam tych zaprzepaścić i zmarnować. Nie należy znowu przy zielonym stoliku argumentować i przez lata całe toczyć boje w prasie o drobiazgi. Dziś „Fide" ma pracować i rozstrzygać, lub odejść. Alechin nie może wiecznie trwać przy swoich żądaniach zbyt wygórowanych, przy realizacji każdego meczu o mistrzostwo świata.

Alechin jest bezsprzecznie genialnym, wielkim mistrzem szachowym. Ale to nie wystarcza. Szachista musi zawsze walczyć. Mistrz szachowy opuszcza plac boju tylko w wypadku zestarzenia się lub przedwczesnego zgonu. Jest to tragizm życia każdego mistrza szachowego. Ale trudno, tak jest. Alechin ma dziś przeciwników. Może wybierać. Obojętnie czy to będzie Keres, Fine, Botwinnik czy nawet Rzeszewski. Wszyscy są godni, każdy z nich na to zasługuje. Chcą walczyć, są młodzi, zdolni. Mają talent. Napewno szachy wyjdą z spotkań tych wzbogacone o niejedną piękną ideę szachową, o niejedną mistrzowską partię.

Alechin jest teraz w najlepszym wieku męskim. Niechaj okaże również rycerski gest i podejmie rzuconą rękawicę młodych o prymat w świecie szachowym.

Wyniki i przebieg poszczególnych rund.

I. koło.

I. runda.

Fine	1	—	Botwinnik	0
Euwe	0.5	—	Keres	0.5
Flohr	0.5	—	Capablanca	0.5
Rzeszewski	0.5	—	Alechin	0.5

II. runda.

Capablanca	0.5	—	Alechin	0.5
Euwe	1	—	Flohr	0
Fine	1	—	Rzeszewski	0
Keres	0.5	—	Botwinnik	0.5

III. runda.

Alechin	1	—	Euwe	0
Botwinnik	1	—	Rzeszewski	0
Flohr	0.5	—	Keres	0.5
Capablanca	0.5	—	Fine	0.5

IV. runda.

Flohr	0.5	—	Alechin	0.5
Capablanca	0.5	—	Botwinnik	0.5
Fine	1	—	Euwe	0
Rzeszewski	0	—	Keres	1

V. runda.

Fine	1	—	Flohr	0
Botwinnik	0.5	—	Euwe	0.5
Alechin	0.5	—	Keres	0.5
Capablanca	0.5	—	Rzeszewski	0.5

VI. runda.

Capablanca	0	—	Keres	1
Alechin	0	—	Fine	1
Flohr	0.5	—	Botwinnik	0.5
Euwe	0	—	Rzeszewski	1

VII. runda.

Capablanca	1	—	Euwe	0
Fine	0	—	Keres	1
Botwinnik	1	—	Alechin	0
Rzeszewski	1	—	Flohr	0

II. koło.

VIII. runda.

Alechin	0.5	—	Rzeszewski	0.5
Botwinnik	0.5	—	Fine	0.5
Capablanca	1	—	Flohr	0
Euwe	0.5	—	Keres	0.5

IX. runda.

Alechin	1	—	Capablanca	0
Flohr	0.5	—	Euwe	0.5
Botwinnik	0.5	—	Keres	0.5
Fine	0	—	Rzeszewski	1

X. runda.

Keres	0.5	—	Flohr	0.5
Euwe	0.5	—	Alechin	0.5
Capablanca	0.5	—	Fine	0.5
Rzeszewski	0.5	—	Botwinnik	0.5

XI. runda.

Alechin	1	—	Flohr	0
Botwinnik	1	—	Capablanca	0
Euwe	1	—	Fine	0
Keres	0.5	—	Rzeszewski	0.5

XII. runda.

Botwinnik	0	—	Euwe	1
Flohr	0.5	—	Fine	0.5
Keres	0.5	—	Alechin	0.5
Rzeszewski	0.5	—	Capablanca	0.5

XIII. runda.					*XIV. runda.*				
Rzeszewski	0.5	—	Euwe	0.5	Alechin	0.5	—	Botwinnik	0.5
Flohr	0.5	—	Botwinnik	0.5	Capablanca	0	—	Euwe	1
Fine	1	—	Alechin	0	Rzeszewski	0.5	—	Flohr	0.5
Capablanca	0.5	—	Keres	0.5	Keres	0.5	—	Fine	0.5

O dwa dni później aniżeli to programem było zapowiedziane, rozpoczął się turniej „ósemki" z powodu spóźnionego przyjazdu Capablanki dnia 8-go listopada w Amsterdamie. *Pierwsza runda* rozegrana została w hotelu „Amstel". Grały następujące pary: Botwinnik — Fine, Dr. Alechin — Rzeszewski, Capablanca — Flohr, Keres — Dr. Euwe. Już pierwsza runda przyniosła sensację. Amerykanin Fine pokonał mistrza Sowietów Botwinnika w precyzyjnej, twardej partii. Następna para, Alechin w spotkaniu z drugim Amerykaninem Rzeszewskim, stoczył b. zażartą walkę. Alechin uzyskał silną przewagę i atak, zdawało się, że Rzeszewski zmuszony będzie do kapitulacji. Partia została przerwana. Po podjęciu gry następnego dnia Rzeszewski w trudnej sytuacji znalazł kapitalną paradę. Obronił się świetnie i partię zremisował. Bez komplikacji rozegrali swoje partie Capablanca z Flohrem i Euwe z Keresem. Partie te również zakończyły się wynikiem remisowym. Bohaterem więc pierwszej rundy był młody Fine.

W *drugiej rundzie* grali Dr. Euwe — Flohr, Fine — Rzeszewski, Keres — Botwinnik, Capablanca — Dr. Alechin. Spotkanie exmistrza świata Euwego z „kandydatem" arcymistrzem Flohrem, było dla drugiego niepomyślne. Po 30-tym posunięciu, a więc stosunkowo szybko, Flohr poddał się. Z kolei po raz drugi triumfował Fine, bijąc swego rodaka Rzeszewskiego w pięknej kombinacyjnej partii.

Po raz pierwszy spotkali się przy szachownicy mistrzowie Botwinnik i Keres. Obaj zastosowali taktykę nadzwyczaj ostrożną, w związku z tym po licznych wymianach lekkich figur partia ta rychło zakończyła się wynikiem remisowym. Niezawodnie najbardziej interesującym spotkaniem drugiej rundy była partia 2-ch starych rywali, exmistrza świata Capablanki z mistrzem świata Dr. Alechinem. Partia miała zmienny przebieg i została przerwana. Po podjęciu gry obaj mistrzowie zaoferowali sobie remis przez kierownika. Co za komiczny moment! Alechin i Capablanca od r. 1937 z sobą nie rozmawiają! Po pierwszych dwóch rundach rundach objął więc prowadzenie w turnieju Fine 100-procentowym wynikiem przed Dr. Euwem. Powiedział ktoś ze znawców szachowych po pierwszej rundzie: „Ten, który dziś jest pierwszy, potym może być ostatni. I naodwrót, dziś ostatni, wkońcu pierwszy". Zobaczymy.

Trzecia runda odbyła się w Hadze. Botwinnik w spotkaniu z Rzeszewskim wziął odwet za porażkę do Fine'a, bijąc drugiego Amerykanina w pięknej partii. Pech prześladuje Euwego w spotkaniu z Alechinem. Widocznie nie może exmistrz świata pozbyć się depresji, mając za przeciwnika swego pogromcę Alechina. I tym razem los nie był dlań łaskawym. Uległ Alechinowi. Flohr trzymał się dzielnie w partii z Keresem i zremisował. Trudne zadanie miał Capablanca z Finem w pozycyjnej partii, która jednak wkońcu zakończyła się na remis.

Czwarta runda rozegrana w Rotterdamie należy również do Fine'a, który kroczy od zwycięstwa do zwycięstwa. Tym razem „ofiarą" w rewelacyjnej formie będącego Fine'a, był znowu exmistrz świata, Dr. Euwe. Po pierwszej porażce z Alechinem, Euwe psychicznie się załamuje. Flohr znowu podreperował swój stan posiadania o pół punkta, tym razem mając za przeciwnika Alechina. Alechinowi nie bardzo się wszystko udaje. Narazie najzdrowsze zęby i pazury pokazuje jedynie Fine. Capablanca z Botwinnikiem zawitali rychło do remisowej przystani. Twardo walczą Keres z Rzeszewskim. Partia została przerwana. W dogrywce przyparty do muru Rzeszewski ulega Keresowi. Jest to pierwsze zwycięstwo Keresa.

Jak komuś szczęście dopisuje, to alá longue tworzy się passa. Taką passę zdaje się wywróżyły muzy Fine'owi. W *piątej rundzie*, granej w Groningen, rozłożył „kandydata" Flohra, bez pardonu. Fine prowadzi po 5-tej partii 90-procentowym wynikiem! Brawo! Cóż na to mistrz i exmistrzowie świata?! Botwinnik i Euwe po ostrożnej grze zremisowali. Pozostałe pary Alechin — Keres oraz Capablanca — Rzeszewski odłożyły po 40 posunięciach swoje partie do dogrywki. Jak się okazało zakończyły się te partie wynikami remisowymi.

W Zwolle rozegrana zostaje *szósta runda*. Przynosi ona dwie sensacyjne bomby. Capablanca i Alechin są na rozkładzie! Benjaminek Keres w doskonałej partii uzyskuje swoje drugie zwycięstwo, tym razem mając za przeciwnika Capablankę. Alechin zaś po długim, zaciekłym uporze w końcówce W i S i 6 P przeciw W i S i 6 P ulega niezmordowanemu Fine'owi. Są to pierwsze porażki seniorów turnieju. Dzień ten był prawdziwie grubym połowem Fine'a i Keresa. Dotychczas najsensacyjniejsza runda. Także Rzeszewski w twardej walce zdobywa wreszcie 1 punkt, bijąc zdeprymowanego Euwego. Jedyne remis dnia to partia Botwinnika z Flohrem.

W *siódmej rundzie* w Haarlem dochodzi do spotkania Fine'a z Keresem. Keres bije Fine'a w końcówce wyłonionej z „partii hiszpańskiej" — w genialny sposób. Jest to jedna z najkunsztowniejszych partyj turnieju holenderskiego. Po tej pierwszej porażce Fine nadal

prowadzi. Następuje mu teraz na pięty Keres. Zapewne między tymi najmłodszymi przedstawicielami „ósemki" rozegrana zostanie walka o pierwszeństwo. W spotkaniu Dr. Euwe — Capablanca, pierwszy szybko się poddał. Czy Dr. Euwe, jak to się określa w języku bokserskim, jest już zupełnie „groggy" — wykończony? Nie! zada temu kłam następne drugie koło! Także Rzeszewski odrabia na gwałt stracony teren. Rozprawił się gładko z Flohrem. Jedyną niedokończoną partią tej rundy jest gra dwóch rosyjskich mistrzów, emigranta mistrza świata Alechina z mistrzem Sowietów, Botwinnikiem. Mimo b. zaciętego oporu, Botwinnik zwyciężył w końcówce swego wielkiego przeciwnika. Stan turnieju po pierwszym kole przedstawia się następująco: Fine 5.5, Keres 5, Botwinnik 4, Capablanca 3.5, Alechin i Rzeszewski po 3, Euwe i Flohr po 2.

Resumé: Najmłodsi arcymistrzowie Fine, Keres i Botwinnik prowadzą zdecydowanie, mając zwyż 50 proc. możliwych punktów. Capablanca na honorowej granicy 50 proc. Alechin i Rzeszewski z pierwszej linii odrzuceni. Na tyłach Euwe i Flohr. Czy ten obraz się zmieni? Na to dają odpowiedź wyniki drugiego koła. Owszem. Nastąpiły zmiany, ale tylko na dalszych miejscach. Czołowa trójka utrzymała się na poprzednio zdobytych pozycjach.

Nazwisko mistrza:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Pkt.	Miejsce	%
1. Keres	×A×	½ ½	½ ½	½ ½	1 ½	1 ½	1 ½	½ ½	8½	I-II.	60.71
2. Fine	0 ½	×V×	1 ½	1 1	1 0	1 0	½ ½	1 ½	8½	I-II.	60.71
3. Botwinnik	½ ½	0 ½	×R×	1 ½	½ 0	1 ½	½ 1	½ ½	7½	III.	53.57
4. Alechin	½ ½	0 0	0 ½	×O×	1 ½	½ ½	½ 1	½ 1	7	IV-VI.	50.00
5. Euwe	½ ½	0 1	½ 1	0 ½	×1×	0 ½	0 1	1 ½	7	IV-VI.	50.00
6. Rzeszewski	0 ½	0 1	0 ½	½ ½	1 ½	×9×	½ ½	1 ½	7	IV-VI.	50.00
7. Capablanca	0 ½	½ ½	½ 0	½ 0	1 0	½ ½	×3×	½ 1	6	VII.	42.85
8. Flohr	½ ½	0 ½	½ ½	½ 0	0 ½	0 ½	½ 0	×8×	4½	VIII.	32.14

Ósma runda toczy się narazie w atmosferze przyjaznej. Partie Alechin — Rzeszewski, Botwinnik—Fine i Euwe — Keres, kończą się wynikiem remisowym. Jedynie Flohr jest „ofiarą" Kubańczyka Capablanki.

Ale już następna *dziewiąta runda* jest naładowana elektrycznością. Przede wszystkim największym zainteresowaniem cieszy się partia dwóch matadorów, mistrza świata Alechina z ex-mistrzem świata Capablanką. W doskonałej partii bije Alechin swego odwiecznego konkurenta, Don Josego Capablankę y Graupera. Drugą sensacją jest rewelacyjne zwycięstwo Rzeszewskiego nad Finem. Rzeszewski więc wyrównał swoje ujemne saldo z Finem, naskutek przegranej w I. kole. Partie Keres — Botwinnik i Euwe — Flohr zakończyły się na remis. Podkreślić warto, że Flohr w pozycji znacznie lepszej zaakceptował ofertę partnera.

Dziesiąta runda stoi pod znakiem wyraźnego zmęczenia zawodników. Remisują Dr. Alechin z Euwem, Flohr z Keresem, Capablanca z Finem i Botwinnik z Rzeszewskim. Runda ta była najspokojniejsza z wszystkich. Tym razem dopisało Alechinowi szczęście w partii z Euwem, który w pozycji wygranej wpadł w niedoczas, co uratowało Alechina.

Jedynasta runda jest dniem prawdziwej młócki punktowej. Botwinnik w świetnym stylu wygrywa z Capablanką, Dr. Euwe bije w precyzyjnej partii Fine'a, zaś Alechin zmusza do kapitulacji Flohra. Jedynie Keres remisuje z Rzeszewskim. W rundzie tej traci samodzielne prowadzenie Fine, natomiast Alechin, Botwinnik i Euwe poprawiają swoją lokatę.

Także *dwunasta runda* nie jest dniem kompromisów. Doskonale dysponowany w II. kole Dr. Euwe zadziwia wszystkich swoim świetnym finishem. Tym razem ulega Euwemu Botwinnik. Fine i Flohr nie przejawiają żadnej bojowości i szybko remisują. Partie Keres — Alechin i Rzeszewski — Capablanca nie kończą się na jednym posiedzeniu. Po podjęciu gry, pozycja Alechina jest b. ciężka i wszystko przemawia za tym, że Keres zwycięży. Przy dużej dozie szczęścia i pewnemu zmęczeniu Keresa, udaje się jednak Alechinowi wkońcu wyciągnąć z tej partii pół punkta. Rzeszewski i Capablanca remisują również.

Przedostatnia *trzynasta runda*, jest fatalna dla Alechina. Za wszelką cenę dąży do zwycięstwa w partii z Finem. Oczywiście, że „grą na hurra" nie dał się gracz tego pokroju co Fine nastraszyć. Po przejęciu inicjatywy Fine, podobnie jak w partii pierwszej, z żelazną konsekwencją rozegrał końcówkę. Jej wynik był dla Alechina mniej chlubny, gdyż poniósł drugą z rzędu porażkę w spotkaniu z Amerykaninem. Pozostałe partie Keres — Capablanca, Botwinnik — Euwe i Rzeszewski — Flohr, zakończyły się pokojowo, remisowym wynikiem.

Ostatnia runda przynosi ostatnią sensację. Euwe w precyzyjnie rozegranej partii pozycyjnej uzyskuje przewagę i ładnie przeprowadzonym atakiem bije Capablankę. Keres i Fine na swój młody wiek, są b. roztropni. Mając równą ilość punktów po 8, żaden z nich nie ma ochoty ryzykować utraty I. miejsca, okupionego tak ciężkim wysiłkiem kilku tygodniowym. Dlatego już po 19 posunięciach godzą się na remis. Alechin z wielkim natężeniem walczył z Botwinnikiem. Ale Botwinnik zdając sobie sprawę, że tu chodzi o jego samodzielne III. miejsce, był twardy jak stal. Po długotrwałej walce zakończyła się ta partia na remis. Rzeszewski mimo dużo lepszej pozycji w partii z Flohrem, zadowolił się wynikiem remisowym.

Ostateczny stan turnieju: Fine i Keres po 8.5, Botwinnik 7.5, Alechin, Euwe i Rzeszewski po 7, Capablanca 6, Flohr 4.5.

Porównując wyniki I. i II. koła stwierdzić należy, że bezsprzecznie Dr. Euwe okazał się w drugim kole najlepszym zawodnikiem, osiągnąwszy 5 p. z 7 możliwych, przyczem w partiach, które w II. kole zremisował, był również stroną lepszą. Ten wyczyn Euwego podnosi jego wartość w opinii szachowej znacznie i wskazuje, że przejściowe niepowodzenia tego mistrza tłumaczyć należy jedynie brakiem pewnej odporności fizycznej i nierównym stanem psychicznym, a nie złą grą. Fine w II. kole wykazał znaczny spadek formy, mimo zwycięstwa nad Alechinem. W I. kole uzyskał 5.5, w drugim zaledwie 3, a więc mniej aniżeli 50 proc. Jak widzimy, duży kapitał punktowy I. koła zapewnił mu nawet zwycięstwo w drugim kole. Keres, który osiągnął trzy zwycięstwa w I. kole, zwyciężył następnie swoich konkurentów połówkami punktów. Pozostał jedynym graczem niepobitym, remisując 11 partyj. Także Botwinnik zrobił w II. kole 3.5 punkta t.j. 50 procent. Tak w I. kole jak i II. kole utrzymał się na trzecim miejscu. Wylądowali więc w II. kole jedynie Euwe, Rzeszewski i Alechin, wykazując pewną poprawę stanu punktowego. Natomiast Capablanca spadł z czwartego na siódme miejsce. Tak Capablanca jak i Flohr zrobili w II. kole po 2.5 punkta.

Wedle zapowiedzi prasy holenderskiej, zwycięzcy turnieju AVRO mają prawo wyzwać mistrza świata Alechina do rozegrania meczu o tytuł mistrza świata. Zdobyli to prawo wspólnie Keres i Fine. Gdybyśmy zastosowali do wyników obu tych mistrzów system Bergera—Sonneborna, to stosunek ten wypadłby dla Keresa korzystniej, gdyż wyrażałby się cyfrowo 58.25:55.75 wobec Fine'a. Natomiast Amerykanin na swoje plus może zapisać dwukrotne cenne zwycięstwo nad Alechinem w jednym turnieju, co stanowić dlań będzie przy rokowaniach o rozegranie meczu o mistrzostwo świata, mocną prestiżową pozycję. Jakkolwiek by nie było, Alechin pod naciskiem opinii szachowej bronić będzie swego tytułu w meczu z Keresem lub z Finem.

Uchylić się od rozegrania takiego meczu Alechin nie może, gdyż byłoby to równoznaczne z utratą autorytetu Alechina, jako mistrza świata.

DZIAŁ PARTYJ

586. — Hiszpańska.

Fine — Keres

1. e4 e5, 2. Sf3 Sc6, 3. Gb5 a6, 4. Ga4 Sf6, 5. 0—0 Ge7.

Jest to w praktyce turniejowej często stosowana obrona. Czarne są nieco ścieśnione, ale mają grę zdrową.

6. He2.

To posunięcie prowadzi do wariantu zw. „atakiem Worralla".

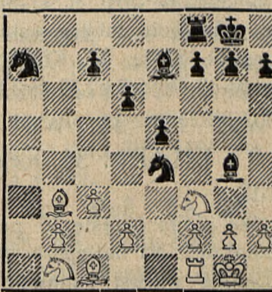
6... b5, 7. Gb3 d6, 8. a4 Gg4, 9. c3 0—0, 10. a×b5 a×b5, 11. W×a8 H×a8, 12. H×b5 Sa7!

Czarne odbiją piona z powrotem z b. dobrą grą. Posunięcie skoczkiem jest nadzwyczajne!

13. He2 H×e4, 14. H×e4 S×e4.

Debiut został szybko rozegrany. Przechodzimy do końcówki. Ocena sytuacji następująca: figury czarnych są w akcji, lepsza bojowość gońców, dobre szyki pionów i swoboda manewrowania wieżą na liniach-a i -b. Natomiast białe mają słabe punkty na skrzydle hetmana, niewyprowadzone figury, narazie nieczynne, ponadto są bezbronne wobec rozbicia skrzydła króla. Po 15. Se1? Ge2! wygrywa jakość.

Pozycja po 14. pos. czarnych:

15. d4 G×f3, 16. g×f3 Sg5, 17. Kg2.

Po 17. G×g5? G×g5, będą białe zupełnie bezbronne wobec ataku 18... Wb8! zaś po 17. d×e5? S×f3† stracą białe piona.

17.. Wb8, 18. Gc4 e×d4, 19. c×d4 Se6.

Końcówka grana jest z najwyższą maestrią. Obecnie atakują czarne izolowanego piona, względnie przez wymianę skoczka na e6 — stworzą sobie zwarty wał pionów w centrum.

20. d5 Sc5, 21. Sc3 Sc8, 22. We1 Kf8, 23. We2 f5!

Odbiera białemu skoczkowi pole e4.

24. Sb5 Sb6, 25. b3.

Białe zaatakowały piona c7, ale czarne gońca c4.

25... S×d5!

Świetne posunięcie. Czarne zdobyły piona. Po G×d5 W×b5 i sprawa jasna. Ale czarne grożą dalej 26... W×b5! i 27... Sc3!

26. Sbd4!

Gra skoczków jest obecnie nadzwyczaj interesująca. Po posunięciu w tekście grozi b. mocne. 27. Sc6!

26... Sb4, 27. Gd2!

Z groźbą jak poprzednio podano: 28. G×b4 i 29. Sc6!

27... d5!

Czarne szykują genialną obronę i poświęcenie jakości.

28. G×b4 W×b4, 29. Sc6.

Białe chcąc niechcąc zmuszone są do pos. 29. Sc6, które napozór jest b. dobre. Odejście Gc4 zostawia pod bicie Sd4.

29... d×c4!

Pointa poświęcenia, to dwa wolne piony na skrzydle hetmana.

30. S×b4 c×b3, 31. Sd5 Sd3!

Każde posunięcie mistrzowskie! Po 32. S×e7 wygrywa: Sf4†, 33. Kf1 S×e2, 34. K×e2 b2! zaś po 32. W×e7 b2 33. Sc3 K×e7 itd.

32. Wd2 b2! 33. Wd1 c5! 34. Wb1 c4, 35. Kf1 Gc5! 36. Ke2 G×f2, 37. Se3 c3!!

Jest tylko jedno określenie na grę Keresa — genialnie! Na najlepsze posunięcia białych następują wprost cudowne posunięcia czarnych. Białe przez 37. Se3 zaatakowały piona c4, poczem wiszą dwie figury czarnych. Po posunięciu Keresa 37... c3!! jeśli 38. K×d3 G×e3! 39. K×c3 Gb1!! zamyka wieżę i wygrywa końcówkę przewagą jednego piona. Oczywiście też nie 39. K×e3, gdyż 39... c3—c2!! i buduje hetmana.

38. Sc2!

Bardzo dobre posunięcie, po którym białe sądzą, że zdobyły figurę. Ale...

38... Se1!!

...na genialną grę, nawet b. dobra gra nie wystarczy. Po 39. K×f2 S×c2 i nast. Sa3 wygrywa; po 39. S×e1 G×e1, 40. K×e1 (lub 40. W×e1) c3—c2! wygrywa; po 40. Kd3 Gd2! grozi 41... Gc1, znowu z zamknięciem wieży.

39. Sa3 Gc5! 40. K×e1.

Nie ma innej rady.

40... G×a3, 41. Kd1 Gd6, 42. Kc2.

Po 42. h3 nastąpi 42... Gf4 i wkońcu jednak 43... Gc1! z uwięzieniem wieży.

42... G×h2, 43. Wh1 Ge5, 44. W×h7 Kf7, 45. Wh1 g5!

Obecnie Keres demonstruje swoją wysoką umiejętność prowadzenia końcówki.

46. We1 Kf6, 47. Wg1 Kg6, 48. We1 Gf6, 49. Wg1 g4!

Świetnie zagrane! Po 50. f4 nastąpi 50.. Gd4, 51. Wd1 Gf2! oddaje piony b i c i wygrywa pionem g.

50. f×g4 f4! 51. g5 Gd4, 52. Wd1 Ge3! 53. K×c3 Gc1!!

Oto końcowa stacja czarownej wędrówki gońca.

54. Wd6† K×g5, 55. Wb6 f3, 56. Kd3 Kf4, 57. Wb8 Kg3.

Białe poddały się.

Dalszy ciąg partii mógłby być następujący: 58. Wg8† Kf2, 59. Wb8 Ke1, 60. Kc2. Po 60. We8† Kd1! 61. Wb8, wygrywa 61... f2!) 60... f2! 61. We8† Kf1, 62. We7 (lub inne tempo wieżą.) 62... Kg2, 63. Wg7† Kf3, 64. Wf7† Gf4! i wygrywa.

(Uwagi H. F.)

Czytelniku!

Zgłoś się do II. Turnieju korespondencyjnego o mistrzostwo Polski!

587. — Hiszpańska.

Dr. Alechin — Fine

1. e4 e5, 2. Sf3 Sc6, 3. Gb5 a6, 4. Ga4 Sf6, 5. 0—0 S×e4, 6. d4 b5, 7. Gb3 d5, 8. d×e5 Ge6, 9. c3 Ge7, 10. Sd4.

Dotychczasowy przebieg partii zagrany został wedle starych, klasycznych wzorów. Posunięcie Alechina 10. Sd4! prowadzić może do komplikacyj nie dających się wprost przewidzieć. Fine odważnie stawia im czoło.

10. S×e5.

B. słabe byłoby S×d4, 11. c×d4 i czarnym grozi strata figury przez 12. f3 i 13. h4.

11. f3 Sf6, 12. He2.

Zamiast tego mógł Alechin odbić piona, grając z miejsca 12. S×e6 i 13. He2. Do ciekawej gry prowadziło 12. f4! Czarne grają potym najlepiej 12... Sc4! lub 12... Gg4!

12... Sc4, 13. Gc2.

Wciąż jeszcze nie spieszy się Alechin z odbiciem piona, bijąc gońca na e6.

13... Hd7, 14. b3 Sb6, 15 We1 0—0, 16. Gg5.

Po 16. S×e6 f×e6, 17. H×e6† H×e6, 18. W×e6 Gc5† uzyskują czarne inicjatywę.

16.. Wfe8, 17. Sbd2 Sh5, 18. G×e7 W×e7, 19. He5 g6, 20. g4 Sg7, 21. b4 Wae8, 22. Hf4 Sa4!

Po biciu 22. G×a4 otrzymują wprawdzie czarne zdublowanego piona na linii-a, ale białym zostanie odebrane raz na zawsze pole c5. Białe groziły bowiem Sdb3, a następnie Sc5.

23. We3.

Innej obrony piona c3 nie ma. Gdyż 23. He3? przegrywa z powodu ...G×g4.

23... Hd6!

Zmusza do wymiany hetmanów. Po 24. Hh6 nastąpi 24... c5! z silną przewagą czarnych.

24. Hd6 c×d6, 25. Wae1 Wc7, 26. Sb1 Gd7, 27. W×e8 G×e8, 28. Gb3! Sb6.

Złe było 28... S×c3, 29. Wc1! z zyskiem figury.

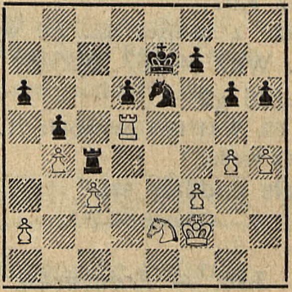
29. Kf2 Kf8, 30. Wd1 Se6, 31. Se2! Gc6, 32. Sa3 Ke7, 33. Sc2 Sc4.

Zadziwiający był manewr skoczkowy Alechina, który wreszcie odbija piona, co mogło nastąpić o 20 posunięć wcześniej.

34. Se3 h6, 35. h4 Sb6, 36. G×d5 G×d5, 37. S×d5 S×d5, 38. W×d5 Wc4.

Wytworzyła się końcówka wieżowa, przyczem czarne mają nacisk na pole c3, natomiast białe mają kontrszansę na skrzydle króla z powodu izolowanego piona d6.

Pozycja po 38. pos. czarnych:

39. Ke3 Kd7, 40. f4.

40. Kd3? przegrywało z miejsca po 40... Kc6!

40... Kc6, 41. Wd1 Kd7, 42. Wf1.

Alechin mógł wrócić wieżą znowu na d5, i przez powtórzenie posunięć partia zakończyłaby się napewno na remis. Widocznie jednak gra na wygranę, skoro zagrał Wf1.

42... Ke7, 43. Kd3 g5!

Czarne przejęły inicjatywę. Okazuje się, że 40. f4 poderwało spoistość pionów na skrzydle króla. Pion g4 jest teraz słaby.

43... h×g5, 44. h×g5 f5, 46. f6†.

Czarne zamierzały przez Sf8—d7—e5 wprowadzić skoczka w grę ze zdobyciem piona g4.

46... Kd7, 47. a4 Sg6! 48. a×b5 Se5†, 49. Kd2 a×b5, 50. Sd4 S×g4, 51. S×b5 Se5, 52. Sd4 g4!

Aczkolwiek siły materialne są równe, pozycja czarnych jest daleko lepsza. Biały król związany jest obroną piona c3, pion g4 jest b. groźny, zaś pion f6 białych jest martwy. Także wieża stoi nieszczęśliwie. Po 53. Wg1? wygrać może 53... W×d4†! 54. c×d4 Sf3† i zdobywa wieżę.

53. Kc2 Wc8, 54. Sf5 Wg8! 55. Sg3 Wh8, 56. Wf2 Sf3!

Teraz Fine przyparł Alechina do muru.

Nie należy igrać z ogniem. Alechin mógł dawno już zremisować, teraz stoi w obliczu przegranej, gdyż siłą chciał wygrać tam, gdzie się nie dało.

57. We2.

Groziło 57... Ke6.

57... Wh3, 58. Sf5 Se5, 59. I 5 Wf3!

Decydujące posunięcie.

60. Sd4 W×f6, 61. b6 Kc8! 62. Sb5 g3, 63. Kb3 Wg6, 64. Wg2 f5, 65. Wa2 Kb7.

Także z miejsca 65... g2! wygrywało.

66. Wd2 f4, 67. S×d6† W×d6! 68. W×d6 g2.

Po 69. Wd1 f3 i następnie 70... f2, wygrywa bez trudu.

Białe poddały się.

(Uwagi H. F.).

588. — Francuska.

Keres — Capablanca

1. e4 e6, 2. d4 d5, 3. Sbd2.

Stare posunięcie, używane jeszcze przed laty przez Dr. Tarrascha.

3... c5, 4. e×d5 e×d5, 5. Sf3 Sc6, 6. Gb5.

Białe uzyskały swobodną grę i zizolowały pieszka czarnego-d5 w centrum.

6... He7†, 7. Ge2!

Najlepiej! Po 7. He2 H×e2, 8. K×e2 Gg4! otrzymują czarne lepszą grę.

7... c×d4, 8. 0—0 Hc7.

Groziło 9. We1, także 9. Gb5.

9. Sb3 Gd6.

Pion-d4 jest nie do obrony. Czarne muszą jak najszybciej wyprowadzić swoje figury i zroszować.

10. Sb×d4 a6.

By nie dopuścić do Sb5 i wymiany gońca.

11. b3.

Doskonała idea. Na diagonali b2—g7 działanie gońca będzie b. silne.

11... Sge7, 12. Gb2 0—0, 13. S×c6 b×c6, 14. c4!

Plan strategiczny Keresa jest następujący: stworzyć izolowanego piona na linii-d lub-c, opanować wolne linie-d i-c wieżami, wkońcu w odpowiednim momencie uderzyć na punkt g7.

14... Ge6, 15. Hc2 d×c4, 16. G×c4 G×c4, 17. H×c4 Wfb8.

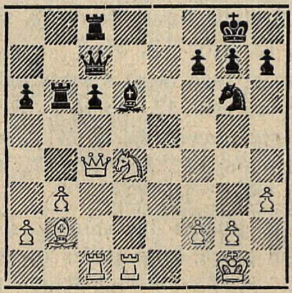
Po wymianie białego gońca występuje silnie słabość piona c6. Pierwsza więc część planu Estończyka została przeprowadzona.

18. h3.

Zagrane z myślą zwolnienia skoczka f3, i obrony piona h2.

18... Wb5, 19. Wac1 Wc8, 20. Wfd1 Seg6, 21. Sfd4!

Pozycja po 21. pos. czarnych:

Okazuje się, że 18... Wb5, było błędem. Teraz zmuszone są czarne do obrony słabego punktu c6. Konieczny odwrót.

21... Wb6, 22. Se6!!

Piękne posunięcie! Jakże szybko zrealizował Keres swoje plany. Skoczek atakuje hetmana i bierze pod ogień piona g7. Po 22... f×e6, 23. H×e6† Kh8, 24. H×d6, los partii będzie z miejsca przesądzony, zaś po 22... Gh2†, 23. Kh1 f×e6, 24. H×e6†, Kh8, wygrywa 25. Wd7!

22... Hb8.

Próba ratowania się. Po 22. S×g7 Ge5, 23. G×e5? S×e5, 24. Hc3 K×g7, 25. f4, stoją jednak białe zawsze lepiej z pionem przewagi. Natomiast po 23... H×e5, 24. Hg4! zmusza wieżę do opuszczenia pola c8, i 25. Sf5! zachowują białe zdrowego piona więcej.

23. Sg5!

Keres unika obecnie komplikacji. Wybiera raczej dalszy nacisk na czarnego króla.

23... Wb7, 24. Hg4 Gf4, 25. Wc4 Wb5.

Po 25.. G×g5, H×g5, wystąpi jeszcze bardziej osłabienie skrzydła króla i hetmana czarnych. M. i. grozić będzie zdwojenie wież

na linii-d. Czarne dążą do oswobodzenia gry. Ich hetman i wieży nie biorą wcale udziału w grze.

26. S×f7!

Nieoczekiwane, rozstrzygające uderzenie! Po przyjęciu ofiary nastąpi 26... K×f7, 27. Wd7† Ke8 (lub Kg8), 28. He6† i 29. G×g7 mat. Po 27... Se7, wygrywa 28. H×g7† z niedalekim matem. Gdzież jest wielki Capablanca?!

26... We8, 27. g3 Hc8.

Czarne szukają ratunku w końcówce, ale daremnie. Po 27... K×f7, 28. W×f4†! Kg8, 29. Wd7! z atakiem matowym, zaś po 28... S×f4, 29. Hg7† i 30. Hf6 matuje. Po odejściu Gf4, względnie 27... G×g3, 28 f×g3 Ha7†, 29. Hd4 H×f7, miały czarne jeszcze dobre kontrszanse. Wogóle po biciu 27... G×g3, byłaby gra b. skomplikowana.

28. W×f4 H×g4.

Zrozumiałym jest, że nie 28... S×f4? gdyż 29. H×g7 mat.

29. W×g4 K×f7, 30. Wd7† We7, 31. W×e7 K×e7, 32. G×g7.

Ten pion nie był do obrony. Po S×e7, wygrywa W×g7† i W×h7, dalsze 2 piony.

32... Wa5, 33. a4 Wc5, 34. Wb4 Ke6, 35. Kg2 h5, 36. Wc4 W×c4, 37. b×c4 Kd6, 38. f4.

Po 38... Kc5, 39. f5! Se7, wygrywa 40. Gf8! Świetna partia Paula Keresa.

Czarne poddały się.

(Uwagi H. F.)

SZACHY KORESPONDENCYJNE

II. Turniej korespondencyjny o mistrzostwo Polski.

Poza projektami uczestników ogłoszonymi w Nr. 11. naszego pisma, otrzymaliśmy ponadto cały szereg innych, m.i. cenne uwagi pp. Dr. Urbańskiego, Prof. Baranowskiego, Prof. Geiera, Kapitana Matysa, Wojciechowskiego i Koselnika.

We wszystkich tych projektach przebija tendencja projektodawców podziału turnieju na 2 etapy: półfinału i finału.

W związku z tym uzgodniliśmy w drodze korespondencyjnej jak i osobiście w czasie pobytu naszego w Starachowicach życzenia większości uczestników, co poniżej ogłaszamy.

Każdy szachista polski ma prawo zgłosić się do II. Turnieju o mistrzostwo Polski, który podzielony zostanie na grupy 10-osobowe lub 8-osobowe, zależnie od ilości zgłoszeń (grupy półfinałowe). Znani silni szachiści oraz gracze zamieszkali w jednej i tej samej miejscowości zostaną przez Kierownictwo objektywnie rozstawieni.

Wpisowe wynosi w półfinale Zł. 10.—

Po zakończeniu gry w grupach półfinałowych połowa zawodników wykazujących najlepszy stan punktowy w swoich grupach, przechodzi do finału, przyczem obowiązuje system Bergera—Sonneborna.

W finale uiszczą po raz drugi wpisowe w kwocie Zł. 10.—

Zawodnicy, którzy do finału się nie zakwalifikowali utworzą nowy turniej („pocieszenia“).

W tym turnieju wpisowe ustala się na Zł. 5.—

Punkty zdobyte w półfinale nie mają w następnych grach, ani w finale, ani w turnieju pocieszenia, żadnego znaczenia i nie będą zaliczane.

Finaliści rozgrywają walkę w jednej grupie o tytuł korespondencyjnego mistrza szachowego Polski.

Tak w półfinale, jak i w finale i turnieju pocieszenia rozgrywają uczestnicy, każdy z każdym tylko po jednej partii.

Losowanie kolejności i kolorów przeprowadza na miejscu we Lwowie Kierownictwo turnieju w asyście p. red. Saturnina Limbacha. Listę zgłoszeń zamyka Kierownictwo najdalej dnia 15. I. 1939 r. Obowiązują przepisy Międzynarodowego Związku Korespondencyjnych Szachistów. (Internationaler Fernschachbund).

Odnośnie do regulaminu szachowego i szczegółowego jego opracowania zaprasza Kierownictwo chętnych uczestników do wypowiedzenia się i do współpracy. Z chwilą zamknię-

cia listy turniejowej przekażą zgłoszeni uczestnicy pierwszą, zasadniczą wkładkę turniejową, w kwocie Zł. 10.— na adres poniżej podany: *Inż. Jerzy Berens, Starachowice, Skrytka poczt. 19.* Czyniąc zadość naszemu życzeniu, podjął się p. inż. Jerzy Berens funkcji skarbnika. Zgłoszenie do turnieju nie będzie uwzględnione bez uprzednio, z góry uiszczonej wkładki turniejowej. Dotychczas zgłosili się do turnieju pp.: 1. Aleksander Szymański — Łańcut, 2. Inż. Jerzy Berens — Starachowice, 3. Mieczysław Koselnik, 4. Witold Wojciechowski, 5. Jan Mąkosa, i 6. Zbigniew Bolechowski — Skarżysko n. Kamienną, 7. Prof. Wiktor Geier — Włocławek, 8. Prof. Otto Baranowski — Bohorodczany, 9. Bunim Joskowicz — Lida, 10. Stefan Pchliński — Łódź, 11. Henryk Skuratowicz — Wilno, 12. Józef Grzesik — Zakopane, 13. Kapitan Wawrzyniec Matys — Stanisławów, 14. Jan Zinkowski — Kielce, 15. Dr. S. W. Urbański — Pionki, 16. Kapitan Tadeusz Smoleński, Wilno.

Podajemy skład imienny graczy grupy XI. i XII. ostatnio skompletowanych.

Grupa XI. 1. A. Szymański, 2. M. Koselnik, Skarżysko n. K., 3. H. Skuratowicz, Wilno, 4. Prof. O. Baranowski, Bohorodczany, 5. A. Zylberberg, Warszawa.

Grupa XII. 1. Prof. W. Geier, Włocławek, 2. Bohdan Śliwa, Wieliczka, 3. Z. Stapczyński, Warszawa, 4. Dr. S. W. Urbański, Pionki, 5. Prof. E. Tenczyn, Krynica.

Przyjmujemy zgłoszenia uczestników do grupy XIII.

Poniżej poszczególne wyniki z grupy VI. i VII.: Borensztajn 0 — Mgr. Bienia 1, Laskowski 1 — Prof. Baranowski 0, Prof. Baranowski 1 — Mgr. Bienia 0, Prof. Geier 1 — Dr. Urbański 0, Dr. Urbański 1 — Kapitan Matys 0, Prof. Geier 0.5 — Kółko Prac. Amun. 0.5.

Prosimy zgłosić Kierownictwu wyniki partyj zakończonych. Równocześnie ogłaszamy *zamknięcie grupy VI.*, w której gra toczy się od zwyż 7 miesięcy. Z chwilą otrzymania Nr. 12. „Szachisty" przez zainteresowanych Uczestników, automatycznie kończy się gra w Ich grupie. Następnie Uczestnicy prześlą do oceny odpisy niedokończonych partii najdalej do dnia 31. grudnia 1938 r. *Kierownictwo.*

Wyniki konkursów.

„Nowiny Szachowe" (Śląsk) podają wynik konkursu honorowego „Śląskiej Sekcji Problemistów 1938". Dwumaty: 1. nagroda J. A. Rusek, 2. nagroda R. Pieprzyk. Trójmaty: 1. nagr. J. A. Rusek, 2. J. A. Rusek. Samomaty: 1. J. A. Rusek, 2. L. Wiewiórowski. Widzimy więc, że na Śląsku jest p. J. A. Rusek bezkonkurencyjny.

Zaznaczamy, że praca w dziale trójchodówek (2 nagroda) J. A. Rusek — Białe: Ka6. Gb6, Se5, P: d6, e7; Cz.: Ke8, W: g1, g6, G: f2, h5, S: d1, h4, P: a4, d4, f3, f5. Rozw.: 1. Gd8! była jako oryginał drukowana w Nr. 5. „L'Italia Scacchistica" 1938 i bierze udział w konkursie tego pisma! Z punktu więc widzenia sportowego, jest to niedopuszczalne wystawić równocześnie to samo zadanie w dwóch konkursach! Sędzia M. Wróbel.

„Narodni Politika" 1937. Trójmaty: 1. nagroda J. Vilimek. B: Kd8, Hg5, G: c6, g7, Sd5, Pe2; Cz.: Ka5, He1, W: b2, c2, Gg8, P: a6, b3, c4. Rozw.: 1. Gf8! 2. nagr. J. Vlasta, 3. nagr. E. Plesnivy. Wzmianki zaszczytne: 1. J. Wenda, 2. E. Plesnivy, 3. *St. Tytor*, Warszawa, B.: Kb8, Hh6, Wf4, G: a2, c3, S: b2, f1, Pg4, Cz.: Kc1, Hg3, Wd2, Gg1, P: b5, b7, e4, f2, f3, h3. 1. Gd4! Pochwały otrzymali: 1. O. Votruba, 2. V. Pachman, 3. S. Cedar. Sędzia Dr. E. Palkoska

„Revista Romana de Sah" 1937/II. 1. nagr. J. A. Rusek. B: Kb4, Wb3, Gf8; Cz.: Kg4, Ha8, P: b5, b6, b7, f6, g2, h2 (8). Samomat maksymalny w 3 posunięciach. Praca oparta na tym samym pomyśle (i treść) jak praca tegoż Autora nagrodzona 1 nagrodą „Jas" 1937. (vide poprzednie numery „Szachisty"). 2. nagr. A. Braunstein. Wzmianki: Barber, P. Kniest, Rusek, A. Kniest, Marik, Dr. Lazarus. Sędzia E. J. van den Berg.

Zwracamy uwagę, że zadania, rozwiązania zadań, oraz wszelkie sprawy tyczące zadań należy nadsyłać pod adresem: S. Limbach, Lwów, Domsa 5.

Odpowiedzi Redakcji jak też odpowiedzi listowne załatwiamy w kolejności wpływów.

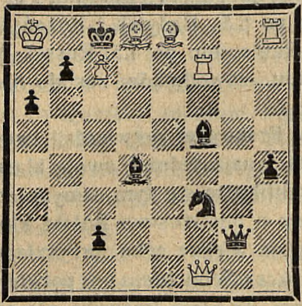
DZIAŁ ZADAŃ

Redaguje S. L.

II. Międzynarodowy konkurs dwuchodówek.
Unser II. Internationales Zweizügerturnier.

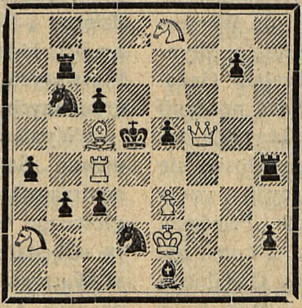
9 zadań oryginalnych.

561. *R. Büchner*
Erdmannsdorf, Niemcy.

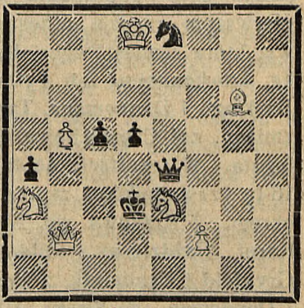
Mat w 2 posunięciach.

562. *A. P. Eerkes*
Wildervank, Holandia.

Mat w 2 posunięciach.

563. *J. Holler*
Ostrowiec Kielecki.

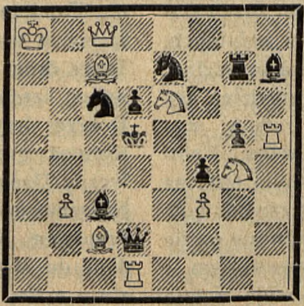
Mat w 3 posunięciach.

564. *W. Grzankowski*
Toruń.

Mat w 2 posunięciach.

565. *Z. Marjenstrass*
Warszawa.

Mat w 2 posunięciach.

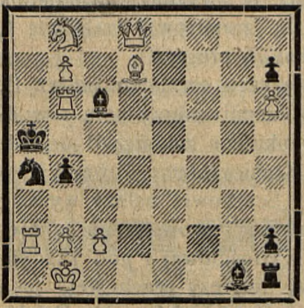
566. *W. Suchodolski*
Łuck.

Mat w 2 posunięciach.

IV. Międzynarodowy konkurs samomatów.

567. *H. Lange*
Neuss n/R. Niemcy.

Samomat w 2 posunięciach.

568. *R. Svoboda*
Praga, Czechosłowacja.

Samomat w 2 posunięciach.

569. *S. Limbach*, Lwów.
Pośw. Czyteln. „Szachisty"

Samomat w 5 posunięciach.

Turniej eliminacyjny do mistrzostwa Polski w Krakowie.

Po dwutygodniowej walce zakończył się w Krakowie dnia 30. listopada b. r. turniej eliminacyjny do mistrzostwa Polski, rozegrany w salach klubowych Krakowskiego Towarzystwa Zwolenników Gry Szachowej. W ostatniej chwili poszczególne Okręgi szachowe przeprowadziły pewne zmiany osobowe delegując innych zawodników, aniżeli to w prasie było poprzednio zapowiedziane. W pierwszym rzędzie odnosi się to do Warszawy, która zamiast Pogoriełłego, Kiersta, Młynka, Trockenheima lub Tytora, wysłała Gadalińskiego i Dannemana. Także Śląsk poczynił zmiany, zaś Częstochowa wycofała swego delegata. W rezultacie do turnieju zgłosiło się 16-tu zawodników reprezentujących swoje okręgi. Z Krakowa pp. Błaszczak, Friedman Karol, Październy i Rubinstein, z Łodzi pp. Grynfeld i Tandetnik, z Warszawy Gadaliński i Danneman, ze Śląska Ulczok i Russek, z Pomorza Badylak i Woźniak, z Wilna Borkum, z Lidy Lidski, z Poznania Różański, ze Lwowa Schächter.

Poza nielicznymi zawodnikami przeważała w turnieju młodzież, złożona z ambitnych, utalentowanych graczy, dobrze na przyszłość się zapowiadających. Jak każda młodzież, tak i ta zdradzała w turnieju brak rutyny, wytrzymałości i opanowania nerwowego. Natomiast przygotowaniem teoretycznym była na wysokości zadania. Naogół klasa zawodników była wyrównana. Mimo to rozgrywano partie w stylu bojowym, żywym, agresywnym i kombinacyjnym, a niektóre wykazują pełnię siły mistrzowskiej.

Turniej toczył się w atmosferze niezwykle interesującej. W pierwszej fazie turnieju obejmuje prowadzenie zawodnik warszawski — Danneman. Ale już w 6-tej rundzie wysuwa się na czoło łodzianin Grynfeld. Po twardej i zaciętej walce przejmuje inicjatywę gracz Krakowa, K. Friedman, przyczem dzieli go od najbliższego konkurenta zaledwie różnica pół punkta. Po 10 rundzie obraz tabeli turniejowej zupełnie się zmienia. Danneman, Grynfeld i Friedman K. ustępują miejsca innym zawodnikom. Wysuwają się Błaszczak, Gadaliński, Tandetnik i Schächter. Na cztery rundy przed finałem przejmuje inicjatywę lwowski zawodnik — Schächter. Z zaciętością i ambicją oraz silną wolą zwycięstwa rozgrywa pozostałe spotkania w stylu brawurowym i kończy turniej jako I. zwycięzca. Zadanie było o tyle trudne, że tuż za sobą miał również gracza niezwykle bojowego, łodzianina Tandetnika, od którego ogrodził się różnicą pół punkta. Wynik ostateczny był następujący: Schächter 12, Tandetnik 11.5, Gadaliński 10.5, Grynfeld 10.5, Błaszczak i Friedman Karol po 9, Danneman 8, Woźniak 7, Borkum, Październy i Ulczok po 6.5, Badylak i Różański po 5.5, Lidski i Rubinstein po 4.5, Russek 3. Pierwszych ośmiu zawodników zostało nagrodzonych.

Wynikiem w Krakowie potwierdził lwowianin Schächter najzupełniej swoją klasę mistrzowską, kwalifikując się tym samym do głównego turnieju o mistrzostwo Polski, który odbędzie się na wiosnę roku przyszłego w Warszawie. Sukces Schächtera jest potwierdzeniem dosadnym, że klasa lwowska nie od dziś ma już w Polsce swoją ustaloną i zasłużoną markę.

W turnieju krakowskim wybił się łodzianin Tandetnik, gracz niemal dotychczas nieznany, o wybitnym talencie kombinacyjnym. Także drugi łodzianin Grynfeld, jest doskonałym szachistą, brak mu atoli wytrzymałości. Dobrze trzymał się Gadaliński, uprawiający również grę kombinacyjną i żywą. Sympatyczny Danneman, to gracz utalentowany, ale fizycznie mało odporny. Gracze krakowscy Friedman Karol i Błaszczak mają wszelkie dane do wybicia się. Utalentowani i zdolni, ale o małej wytrzymałości. To samo odnosi się do Woźniaka z Pomorza, Borkuma z Wilna, prof. Październego, Ulczoka, Badylaka i Różańskiego. Rubinstein i Russek do gry turniejowej nie nadają się. I. zwycięzca Schächter uzyskał 80 proc.! (Wygrał partii 10, przegrał 1, zremisował 4). II. zwycięzca Tandetnik wygrał partii 11(!), zremisował zaledwie 1, przegrał 3. Uzyskał 76' procent!

Kierował sprężyście turniejem mistrz D. Przepiórka, ku ogólnemu zadowoleniu zawodników. Miłym bankietem zakończyli organizatorzy turniej. Krakowskiemu Towarzystwu Zwolenników Gry Szachowej należy wyrazić uznanie za wzorowe przeprowadzenie i zorganizowanie tak wartościowej i pod każdym względem udanej imprezy szachowej, jaką był turniej eliminacyjny do mistrzostwa Polski.

Życie szachowe na Pomorzu.

Na terenie m. Bydgoszczy znajduje się 9 stowarzyszeń szachowych. Do Pomorskiego Okręg. Związku zgłosiły swój akces Sekcje Szachowe: K.P.W., P.P.W., Sokoła, Podoficerów Garnizonu Bydgoszcz oraz Bydgoski Klub Szachistów. Tegoroczne mistrzostwo miasta zdobył p. inż. Wahl z B.K.S. przed p. Karnowskim z Sokoła.

W bieżącym roku doszły do skutku spotkania międzymiastowe: Inowrocław — Bydgoszcz 7:3 i 4:6 oraz Toruń — Bydgoszcz 4.5:4.5. W dniu 25. października br. odbyło się w Bydgoszczy zebranie organizacyjne Sekcji Szachowej Urzędników Francusko-Polskiego Towarzystwa Kolejowego, na którym uchwalono przystąpić do Pomorskiego Okręg. Zw. Szachowego.

W dniu 23. października rozpoczął się, turniej najlepszych szachistów bydgoskich w celu wyłonienia zawodników do reprezentacji Pomorza na mecz z reprezentacją Poznańskiego Okręgowego Związku Szachowego. W turnieju biorą udział pp.: mgr. Czarnota. Czerniaków, Karnowski, Nowak, Dr. Pałkowski, inż. Tomaszewicz, Wyrwicz i Zamojski.

Dnia 6. listopada odbyło się w Bydgoszczy spotkanie na 8 szachownicach między drużynami Sekcji Szachowej przy Z.Z.P.M. Toruń i Sekcji Szachowej P.P.W. Bydgoszcz. Zwyciężyła Bydgoszcz w stosunku 5:3.

Dnia 30. października b. r. odbyło się spotkanie towarzyskie między podoficerami garnizonów toruńskiego i grudziądzkiego. Zwycięstwo odniosła drużyna toruńska w stosunku 4:3.

W dniu 9-go października miało miejsce pierwsze spotkanie międzymiastowe reprezentacyj Bydgoszczy i Torunia w lokalu ZZPM. w Toruniu, zakończone wynikiem nierozstrzygniętym 4.5:4.5.

Dnia 30 października b. r. odbyło się we Włocławku w lokalu szkoły powszechnej Nr. 8. zebranie organizacyjne stowarzyszenia szachowego zwołane przez Pomorski Okręgowy Związek Szachowy. Zebrani w liczbie 33 osób uchwalili utworzyć Włocławski Klub Szach.

Ostatnio zgłosiły akces do Pomorskiego Okr. Szach. sekcje szachowe K.P.W., Podoficerowie Floty i Z.P.M. Wszystkie 3 sekcje z Gdyni.

Mecz między-dzielnicowy reprezentacyj Wielkopolski i Pomorza odbędzie się w najbliższych dniach b.m. w Bydgoszczy na 15 szachownicach.

Życie szachowe w woj. Kieleckim.

Staraniem organizującego się obecnie w Starachowicach Klubu Szachowego, odbył się w dniu 19. XI. odczyt szachowy (O pochodzeniu gry szachowej i jej rozwoju w Polsce) połączony z seansem simultanowym, przez zaproszonego na ten cel mistrza Henryka Friedmana ze Lwowa. Odczyt i seans odbyły się przy licznym zainteresowaniu tutejszych szachistów w „Resursie Urzędniczej“. Po jednogodzinnym odczycie zasiadło do gry 12-tu zawodników, złożonych przeważnie z inżynierów i techników. Po blisko 3-godzinnej walce zakończył się wynikiem: wygr. 8, przegr. 3, remis 1, t.j. 8.5 p. z 12 możliwych. Zorganizowaniem i wzorowem przeprowadzeniem imprezy, przyjętej z dużym zadowoleniem przez miejscowych szachistów, zajęli się pp. inż. Jerzy Berens i kapit. rez. Bolesław Gontarski.

Dnia 20. XI. miał miejsce drugi seans simultanowy mistrza Henryka Friedmana w Skarżysku n. Kamienną. Seans urządzono staraniem Kółka Szachowego Pracowników Fabryki Amunicji, w Stowarzyszeniu „Promień“.

Do gry zgłosiło się 20 zawodników. Po 3-godzinnej walce, przy b. wielkim zainteresowaniu miejscowych miłośników gry szachowej, seans zakończył się następującym wynikiem: wygr. 17, remis 3, t. j. 18.5 p. z 20-tu możliwych (bez przegranej).

Podkreślić warto, że w Starachowicach i w Skarżysku wybili się grą swoją: pp. Wojciechowski, Koselnik, Bolechowski i Mąkosa. Organizacja turnieju sprawna, atmosfera b. serdeczna.

W najbliższym czasie założony zostanie na tutejszym terenie Okręgowy Kielecki Zw. Szachowy z siedzibą w Skarżysku lub Starachowicach, z pominięciem Kielc, które jak dotąd nie przejawiają żadnej działalności szachowej.

Tworzący się Okręg obejmie narazie 4 miejscowości: Starachowice, Skarżysko, Pionki i Radom, które wspólnie zgłoszą 50 zrzeszonych szachistów do Polskiego Związku Szachowego.

Utworzeniem Okręgu zajęli się pp.: Inż. Berens, Gontarski, Dr. Urbański, Wojciechowski, Koselnik i Mąkosa. *Z.*

Lwów. Turniej o drużynowe mistrzostwo Lwowa jest na ukończeniu. Poniżej podajemy tabelkę punktacyjną:

1) Dror 23 pkt., 2) ZZK. „Hełm I." 21.5, 3) O.K.O. Snopków 20.5, 4) Strzelec Zimna Woda 13.5, 5. ZZK. „Hełm II." 11.5, 6) T.S.L. Lewandówka 10.5 punktów.

Uwzględniając wyniki z rundy wiosennej stwierdzić musimy, że stuprocentowym faworytem na mistrza drużynowego Lwowa i w tym roku jest Hełm I. Omówienie wyników i bliższe szczegóły podamy w następnym numerze. Z okazji rozgrywania meczu o mistrzostwo Lwowa między drużynami Hełmu i Strzelca, odbył się w Zimnej Wodzie turniej błyskawiczny z udziałem czołowych szachistów Lwowa z wynikiem następującym: 1) i 2) Sulik Fr., i Lutman, 3) Borkowski, 4) Głowacki, 5) Gimła, 6) Drahus. Uczestników było 14-tu. Czterych pierwszych było nagrodzonych. *J. J.*

Łódź. Tegoroczny sezon zimowy w Łodzi zainaugurował Łódz. Okr. Zw. Szachowy, urządzając indywidualne mistrzostwo Okręgu w 3 klasach: A (pod nazwą turnieju eliminacyjnego do mistrzostwa miasta), B i C. Rozgrywki zgromadziły na starcie 60 graczy. Turniej eliminacyjny rozegrano w 2 grupach, z których I. — silniejsza — zakończyła już rozgrywki. Wyniki tej grupy są następujące: 1—4 miejsca Nożyc, Rubinowicz, Litmanowicz (ŁKSz.), Mikuła (KMS) po 7 p. (Kolejność zwycięzców pg. systemu Berger-Sonneborna), 5—7 m. Bogatyrow, Majzner (Jutrznia), Halpern (ŁKSz.) po 6 p., Wróblewski (YMCA), Mietelski (KMS) po 5 p., Natanson (ŁKSz.) 4.5 p., Rozenblum (ŁKSz.) 3.5 p., Gawryszczak (KMS) 2 p. Turniej odbywał się w lokalu Zw. Prac. Bankowych.

Poziom gry był zadowalający, siły uczestników, nie licząc 1—2 outsiderów — naogół wyrównane. Spośród zwycięzców Nożyc nie przegrał żadnej partii, Rubinowicz 1 z Mikułą. Niespodzianką turnieju jest zajęcie czołowego miejsca przez 21-letniego Litmanowicza i niska lokata b. twardego Natansona, który w ub. r. odegrał w turnieju decydującą rolę. Z nowicjuszów wyróżnić należy Mikułę, śmiałego gracza typu kombinacyjnego, Halperna i Bogatyrowa, o włos może ustępujących wyżej wymienionym. Pechowo grali Majzner, Wróblewski i Natanson.

Obsadę 2. grupy turnieju eliminacyjnego stanowią M. Bornstein, art. mal. Gurewicz, mgr Kochański, Karolewski, J. Rozenblat (ŁKSz.), R. Garus (KMS), Goldberg i Kryger (Jutrznia). Po ukończeniu gry odbędzie się finał między zwycięzcami obu grup o awans (dla 2 graczy) do tegorocznego mistrzostwa Łodzi, organizowanego w grudniu b. r. przez Łódz. Tow. Zwol. Gry Szach. *M. S.*

Łuck. Doroczny turniej I-go Łuckiego Klubu Szachowego o mistrzostwo indywidualne na rok 1938 zakończył się po 6-cio tygodniowych rozgrywkach zdobyciem mistrzostwa przez p. Włodzimierza Suchodolskiego 10 p. (przy dwóch remisach bez przegranych). Drugie miejsce zajął mistrz Klubu w roku ubiegłym dr. Jan Wiński 9.5 p., trzecie pp. H. Ludowicz i mgr. L. Wyszatycki.

Mając za sobą niedawno zrealizowaną inicjatywę urządzenia drużynowego spotkania między nieoficjalnymi reprezentacjami szachowymi Łucka i Równego (pierwsza impreza tego rodzaju na Wołyniu), Łucki Klub Szachowy przygotowuje dalsze urządzanie podobnych spotkań propagandowych tudzież zajął się ostatnio jak najdalej idącym uaktywnieniem wewnętrznego życia swej organizacji. Ambicją tej jedynej obecnie na Wołyniu placówki zorganizowanych szachistów jest pobudzenie do takiejże inicjatywy miłośników gry królewskiej w innych ośrodkach kulturalnych regionu wołyńskiego.

Poznań. W dniu 21. listopada b. r. zakończyły się rozgrywki dorocznego turnieju drużynowego w Poznaniu o tytuł mistrza drużynowego Okręgu poznańskiego. Na czoło tabeli od samego początku wysunął się faworyt turnieju — Klub Szachowy „Pion" —

który pomimo silnej konkurencji zdołał utrzymać prowadzenie do końca. Zeszłoroczny mistrz, Poznański Klub Szachistów z różnicą 3.5 punkta znalazł się na drugim miejscu.

Przy 9-ciu drużynach startujących (po 4 graczy) na 32 punktów możliwych uzyskali: Klub Szachowy „Pion" 28 p., Poznański Klub Szachistów 24.5, Kolej. Przysp. Wojsk. Dyrekcja 21, Zw. Strzel. O. IV. P.M.T. 18.5, H.C.P. Poznań 17.5, Kolej. Przysp. Wojsk. Warsztaty 14, Polska „YMCA" 9, Zw. Zawod. Prac. Ubezpieczeń Społ. 6.5, Stowarz. Prac. Adm. Wojsk. „SPAW" Koło Poznań 5 pkt.

Tytuł zatem mistrza drużynowego Okręgu poznańskiego przypadł w udziale drużynie Klubu Szachowego „PION" w składzie: I. Roman Gostyński, II. Adam Męsowicz, III. Konstanty Krokos, IV. Stanisław Siadak. Rezerwę stanowili pp. Wiatr Lucjan i Michalski Edward. Drużyna Klubu „Pion" zdobyła tym samym tradycyjną plakietę z wiz. P. Prezydenta Rzeczypospolitej, jako nagrodę przechodnią po raz pierwszy.

W skład poszczególnych drużyn wchodzili najpoważniejsi gracze miejscowi jak mistrz indyw. Okręgu: p. Gaworski Zygmunt, Różański Bolesław, Bracia Stróżniacy (junior mistrz miasta Poznania) Sianowski oraz starsi rutyniarze jak pp. Arnt Paweł, Widermański Leon, Bartkiewicz i szereg innych.

Warszawa. W Warszawskim Towarzystwie Zwolenników Gry Szachowej odbywa się od kilku tygodni turniej o mistrzostwo klubu. Impreza ta toczy się w tempie b. powolnym, gdyż mistrzostwa odbywają się dwa razy w tygodniu.

Jak było do przewidzenia wysunął się łatwo na czoło turnieju, olimpijczyk, mistrz M. Najdorf. Po 10-tej rundzie stan turnieju jest następujący: Najdorf 7.5 (1), Kierst 6 (2), Szapiro 6 (2), Jagielski 6, Przepiórka 5.5 (3), Danneman 5 (1), inż. Piltz 5 (1), Pytlakowski 4 (1), Sonia Graff 3.5 (5), Dr. Stückgold 5, Żupnicki 2.5 (1), Berłacki 2.5 (1), Siarkiewicz 2 (1), Dr. Hermanowa 1, Sobolewski 0. Z powodu złego stanu zdrowia wycofał się z turnieju dr. Konczyński.

Żywiec. Dnia 23. X. odbył się w kościele parafialnym w Żywcu ślub znanego polskiego kompozytora zadaniowego i naszego współpracownika p. Eustachego Wolańskiego z p. Joanną z Biegunów Wolańską. Na nowej drodze życia składa Redakcja naszego pisma Nowożeńcom najserdeczniejsze życzenia.

Z turnieju w Krakowie.

589. — Hetmańska.

Schächter — Borkum

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sc3 d5, 4. Sf3 Ge7, 5. e3 Sbd7, 6. Gd3 c6, 7. 0—0 0—0, 8. b3 b6, 9. Gb2 Gb7, 10. Wc1 Wc8, 11. Se5 d×c4, 12. b×c4 S×e5, 13. d×e5 Sd7, 14. f4 c5, 15. He2 Hc7, 16. Wcd1 Wfd8, 17. Hg4 a6, 18. Se2 g6, 19. Sg3 b5, 20. f5! S×e5, 21. f×g6!

Piękna kombinacja, przeprowadzona kosztem piona. Po S×d3 lub S×g4 nastąpi g×f7† lub g×h7 i h8—H! z matem.

21... h×g6, 22. G×e5 H×e5, 23. G×g6!

Druga ofiara!

23... f×g6, 24. H×g6 Kh8, 25. W×d8 W×d8, 26. Wf7 H×e3†, 27. Kh1 Wd1†, 28. Sf1 W×f1!

Dobra obrona.

29. W×f1 Gc6! 30. Hh5† Kg8!

30... Kg7? przegrywa, z powodu 31. Wf7†! i 32. Hh7 mat.

31. Hf7† Kh8, 32. H×e7 G×g2†!

Nieoczekiwane zakończenie!

33. K×g2 He2†, 33. Kg1 Hg4†.

Wieczny szach.

Remis. (Uwagi H. F.)

590. — Hetmańska.

Grynfeld — Borkum

1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sf3 d5, 4. Gg5 Sbd7, 5. Sc3 c6, 6. e3 Ha5, 7. G×f6 S×f6, 8. Sfd2 Gb4, 9. Hc2 e5? 10. d×e5 Se4, 11. c×d5 Gf5, 12. Gd3 S×c3, 13. b×c3 G×c3, 14. G×f5! G×a1, 15. 0—0 G×e5, 16. d×c6! Hc3, 17. c×b7 Wb8, 18. Ha4† Ke7, 19. Hd7† Kf8, 20. Sf3 g6, 21. Ge6! f×e6, 22. Sg5 G×h2†, 23. K×h2 Hf6, 24. Wc1. Czarne poddały.

Skrzynka pocztowa »Szachisty«.

Wł. Januszewski, Wilno. Chętnie powiększymy objętość wydawanego przez nas pisma. Wszystko zależy od Czytelników. Gdyby zdeklarowało się 300 Czytelników na dwutygodnik, moglibyśmy wydać „Szachistę" dwa razy w miesiącu, o objętości jak obecnie t. j. 16 stron, razem 32 stron. Cena prenumeraty rocznej wynosiłaby w tym wypadku Zł. 12.—, kwartalnie Zł. 3.— cena pojedynczego numeru gr. 50. Cała rzecz w tym, czy znajdziemy 300 chętnych abonentów.

B. Starzycki, Krynica. Sprawa poruszona przez Pana interesuje nas oddawna. Prawdopodobnie życzenie Pana spełnimy. Staramy się w tym celu o odpowiednie fundusze. Pozdrawiamy serdecznie.

Karol Krusensztern, Niemirów-Zdrój. Czas turniejowy oblicza się zależnie od ustalenia przez komisję turniejową, następująco: Każdy z graczy winien wykonać w ciągu pierwszych dwu godzin 40 posunięć. Po czym następuje kontrola czasu. W ciągu każdej następnej godziny ma wykonać grający 20 posunięć. Po czym również następuje kontrola czasu przez kierownika. Przekroczenie czasu pociąga sankcję, t. j. utratę punktu. (Powoduje więc przegranę bez względu na fakt czy pozycja była dobra, czy nie). Niekiedy nawet jest i wygrana, ale przekroczenie czasu jest wyrokiem, który nie da się uchylić. Jest jedną z podstawowych zasad gry turniejowej. Gracz, który ma zaoszczędzony czas, może nim dysponować. Jeśli na pierwsze 2 godziny wykonał gracz 40 posunięć, a zegar wykazaje np. 30 minut zużytego czasu, w takim razie na następną godzinę dysponuje oszczędnością 1 godz. i 30 minut plus 60 minut, razem więc 2 godziny i 30 minut ma do dyspozycji na trzecią godzinę turniejową. Zegar jest automatyczny, podwójny, zaopatrzony w tłok. Gdy my myślimy naciska nasz partner tłok, jego zegar staje i nasz jest w ruchu, i naodwrót. — Poprzednie partie Alechina z Euwem zostały ogłoszone w Nr. 12, 13. i 14. „Przeglądu Szachowego" r. 1937. Cena numeru 0·40 zł.

Prof. O. Baranowski, Bohorodczany. Ustalamy projekt turnieju zbliżony do Pańskiego. Także zajmiemy się sprawą druków. Ministerstwo Poczt i Telegrafów odrzuciło kilka lat temu prośbę Pol. Zw. Szachowego w sprawie druków szachowych. Najlepsze partie grup korespondencyjnych postaramy się ogłosić. Indeks „Szachisty" ułatwi Panu najlepiej wyszukanie potrzebnych debiutów. O ile znajdzie się dużo reflektantów wydrukujemy indeks „Przeglądu Szachowego" za r. 1937, tak, że od r. 1933 począwszy do końca roku bieżącego czasopismo przez nas redagowane nie zawierać będzie w tym kierunku żadnych luk. Koszt papieru i druku indeksu wyniesie około 100 zł. Potrzeba więc nam będzie 100 zgłoszeń. O ile będzie więcej zgłoszonych cena indeksu tego będzie obniżona. Sprawę fotografij uczestników naszych turniejów korespondencyjnych poruszamy na innym miejscu.

Sprostowanie omyłek.

W Nr. 7-8. w artykule „Jak zremisować?"wydrukowano mylnie w zadaniu 1. B. Joskowicza białego hetmana. Z pola c1 należy hetmana przestawić na pole e1.

W Nr. 11. w partii Nr. 585 zakradły się pewne błędy drukarskie, które prostujemy: Pos. 8... zamiast S×c4., ma być 8... S×e4. Po 12... Gb4? opuszczono: 13. Gd2 Sd5. Następne posunięcia są dobre. Czarne poddały się po 21. W×e6! a nie po 20. W×e6. Opuszczono więc jedno posunięcie, ktore powyżej podajemy.

W artykule „Ogólnopolski turniej P.P.W. w Warszawie" ogłoszonym w Nr. 11. na 1. str. okładkowej, zaszła pomyłka, którą niżej prostujemy. Mianowicie w zdaniu, w którym mowa o seansie mistrza Przepiórki; wygrali z mistrzem pp.; Błaszczak (Kraków), Julian Osiecki (Lwów), a nie Drahus (Lwów) jak mylnie podano. Równocześnie uzupełniamy wiadomość tę notatką, że pp. Julian Osiecki i Karol Flachs (obaj ze Lwowa) uzyskali pełny 100 proc. wynik, wygrywając wszystkie swoje spotkania, tak w półfinale jak i w finale, po 4 punkty, razem zdobyli 8 pkt.